

15
ÉVES

A KÁRPÁTALJAI MAGYAR
MŰVELŐDÉSI INTÉZET

DUPKA GYÖRGY, ZUBÁNICS LÁSZLÓ

DUPKA GYÖRGY, ZUBÁNICS LÁSZLÓ

**15 ÉVES
A KÁRPÁTALJAI MAGYAR
MŰVELŐDÉSI INTÉZET**

KMMI-füzetek XXXI.

Sorozatszerkesztő:
Zubánics László elnök
Készült a Bethlen Gábor Alap támogatásával

Minden jog fenntartva
© Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, 2023
© Dupka György, Zubánics László, 2023

Kiadja: a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
90202 Beregszász, Széchenyi u. 59/B.
Telefon/fax: (03141) 4-28-15
www.kmmi.org.ua
E-mail: kmmintezet@gmail.com
Felelős kiadó: Dupka György igazgató
Szerkesztette: Szemere Judit
Műszaki szerkesztő: Dupka Zsolt
Készült: Autdor-Shark Kft.
88 000 Ungvár, Vármegyekház tér 15.

DUPKA GYÖRGY, ZUBÁNICS LÁSZLÓ

**15 ÉVES
A KÁRPÁTALJAI MAGYAR
MŰVELŐDÉSI INTÉZET**

Ungvár–Budapest
2023

TIZENÖTÉVES A KÁRPÁTALJAI MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET

A Beregszász székhelyű Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet több mint tizenöt évvel ezelőtti létrehozása azoknak az új igényeknek a jelentkezését jelezte, amelyek a kárpátaljai magyar szellemi élet teljessé tételét szorgalmazták, s új értéket jelentettek a szellemiség alakulásában és autonómmá válásában. A teljesség igényével jelölhetjük meg azt az új minőséget, amelynek célja a kárpátaljai magyar nemzeti közösséget már átfogó, a legtöbb esetben mozgalmi jellegű kulturális szerveződésekkel és ernyőszervezeteikkel közösen a kultúra és a tudományosság minden olyan területén, ahol önálló kisebbségi intézmények nem hozhatók létre (könyvtárak, múzeumok, levéltárak, műemlékvédelem), felvállalni ennek a munkának az irányítását, segítségét az egész régióra kiterjedő közművelődési tanácsadással és szolgáltatásrendszerrel. Intézetünk igen széles palettán van jelen a kárpátaljai magyar közéletben, kiegyensúlyozott és független kultúrpolitikája révén sikerült egy olyan alkotói műhely létrehozni, amely a régió közéletének legjobbjait tömöríti. Tevékenységünket az alapító okiratban megfogalmazott célok megvalósítására irányítjuk, ezek:

1.) **Közgűjteményi részleg (Komjáthy Benedek Könyvtár)** – a KMMI 2008 első felében létrehozott könyvtárának könyvvállománya meghaladja a 10 000 példányt, s ez folyamatosan gyarapszik részben adományok, részben pedig vásárlás útján. Elsősorban hungarikum jellegű kiadványokat gyűjtünk, ezen belül is prioritást élveznek a Kárpátaljával, az itt élő magyarsággal és más nemzetiségekkel kapcsolatos könyvek. A KMMI könyvtárának állománya többnyire magyar nyelvű, de megtalálhatóak ukrán, orosz, német és egyéb nyelvű kötetek is. Az anyanyelvű írott kultúra és olvasás helyi igényeit és sajátosságait figyelembe véve foglalmaztuk meg állománygyarapítási feladatunkat. Gyűjtjük és feldolgozzuk a trianoni döntés után, illetve 1918 után Kárpátalján megjelent valamennyi magyar nyelvű dokumentumot. A közgűjteményi részlegen folyik a KMMI digitalizációs tevékenysége. Ennek keretében az intézet honlapjára (www.kmmi.org.ua) feltöltésre kerülnek az Intermix Kiadó

által a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelentetett kiadványok (ezek az Országos Széchényi Könyvtárral megkötött szerződésnek megfelelően bekerülnek a Magyar Elektronikus Könyvtár állományába – www.mek.oszk.hu), az Együtt című irodalmi lap digitális változata (megjelenik 2002-től a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja kiadványaként). Az intézeti honlapon megtalálhatóak még a Kárpátalja (Miskolc), a Beregi Hírlap (Beregszász) és a Kárpátaljai Hírmondó (Beregszász-Budapest) különböző évfolyamai is. Az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetével, illetve a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárral együttműködve évente több turnusban szakmai továbbképzéseket szervezünk a könyvtári munkatársak számára Kárpátalja-szerte. Ebben a programban kiemelkedő partnerünk a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete (KMKE).

2.) **Közművelődési részleg** – kárpátaljai művelődési portál létrehozása, gondozása, információs adatbank működtetése, szakmai információk gyűjtése, közérdekű felhasználásának elősegítése; közművelődési szakemberek képzése és továbbképzése; kulturális közösségfejlesztő rendezvények, településfejlesztő tevékenységek elősegítése; kapcsolattartás, együttműködés az ukrainai kisebbségek intézményeivel; kiadványok gondozása (Kárpátaljai Magyar Krónika, Évkönyv, KMMI-füzetek, Együtt irodalmi-művészeti-kulturális-humán tudományok kéthavi folyóirat), könyvkiadás. Az intézmény társszervezője a magyar kultúra kárpátaljai központi ünnepeinek. Az intézet feladatkörébe tartozó területeken magyarországi és nemzetközi kapcsolatok ápolása. Az együttműködés lényege: közös, Magyarországon és az adott országokban is kompatibilis feldolgozási módszerek alkalmazása; a dokumentációs és az informatikai programok és fejlesztések kölcsönös elérhetősége, a keresőrendszerek egységesítése; közművelődési rendezvények, tanácskozások, konferenciák, fórumok, író-olvasó találkozók szervezése; tehetségkutató programok, felnőttképzés (a kulturális intézmények, klubok, hagyományörző együttesek stb. képviselőinek képzése).

3.) **Tudományos kisebbségkutatási részleg** – társadalomtudományi kutatómunka, a kulturális értékek társadalmi hatásának, a művelődési intézmények változásának vizsgálata, a művelődő közösségek tevékenységének elemzése, ezek fejlődését szolgáló kísérletek végzése. Néprajzi,

történelmi, helytörténeti, művelődéstörténeti kutatások, szociológiai kutatások stb. Közös kutatási programok, szakmai tanácskozások megszervezése a Kárpát-medencei intézmények között. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet programjait a közművelődési, közgyűjteményi és tudományos tevékenység köré építette ki. A közművelődési tevékenység bázisául a különböző kulturális intézmények (klubok, művelődési házak) szolgálnak, illetve az intézet partnerintézményei. Ezek: a Beregvidéki Múzeum, a beregszenthalmi várkastély, a Péterfalvai Képtár, a Tiszaháti Tájmuzeum, a Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum (Skanzen). Az elmúlt másfél évtized során szervezett kulturális programok száma meghaladja a háromezretet. A kiállítások, bemutatók, szakmai fórumok, a magyar történelmi és kulturális múlt jeles eseményeinek megtartása mellett az Intézet hiánypótló tevékenységet is ellát, mivel továbbképzéseket szervez a kulturális szférában tevékenykedők részére. Az intézet alkotótáborokat is szervez az értelmiség számára, amelyek eredményeit évente több alkalommal kiállítások keretében tárják a nagyközönség elé. A KMMI a tehetséggongozó programja keretében számos ifjú tehetséget indított el pályáján, számukra megjelenési és publikálási lehetőséget biztosít kiadványaiban (Kárpáti Magyar Krónika, KMMI-füzetek).

A kárpátaljai magyar művelődési élet eredményeiről havonta több alkalommal szerkesztett hírleveleiben, illetve az intézet honlapján (www.kmmi.org.ua) számol be. Ez utóbbi egyben tárhelye annak a kutatómunkának is, amelyet részlegeiben végez. Mára elmondhatjuk, hogy honlapunk a közművelődési adatbázisok és a rendezvényajánlatok tekintetében az első helyen szerepel Kárpátalján, a KMMI márkánév alakult, amelynek rendezvényein szívesen vesznek részt az alkotók. Sajnos 2018 második felében a honlapunkat ismeretlen személyek feltörték, azonban aprólékos munkával sikerült pótolni az elveszett anyagokat, illetve újakkal is gyarapítani az intézeti „tudástár”-at.

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet 2008-ban hozta létre a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség. Jogi formája: jótékonysági alapítvány.

A kulturális rendezvények központi színterei: Beregszász, Európa-Magyar Ház (Beregszász, Széchenyi u. 59B), Ungvári Magyar Ház (Ungvár, Munkácsi u. 54.)

Már a székházavatáskor színes program várta az érdeklődőket – a Kárpát-medencei Magyar Napok keretében erdélyi, vajdasági, szlovéniai, kárpátaljai művészek alkotásait felvonultató képzőművészeti és fotókiállításra, könyv-, illetve filmbemutatóra került sor. A frissen befejezett épületben, a több mint ötszáz négyzetméter alapterületű, négy-szintes Európa–Magyar Házban több kiállító helyiséget, könyvtárszobát, konferenciatermet alakítottak ki, helyet kaptak benne több magyar érdekvédelmi és szakmai szervezet irodái is. Ezzel az intézményátadással Kárpátalján – ha szimbolikusan is – megtörtént az egyetemes magyarságnak a határok megváltoztatása nélküli kulturális újraegyesülése, s mindez történik európai keretek között. Sajnos a testvéri magyar közösségektől a kárpátaljai magyarságot a schengeni határ továbbra is elszakítja, ezért is nagy a művelődési intézet és az Európa–Magyar Ház jelentősége, hiszen lépést jelent a határok lebontása felé. Az elmúlt tizenöt év mérlege alapján jogosan állíthatjuk, hogy ma már Kárpátalján egy meglévő űrt töltött ki a KMMI, amely a határon túli magyarlakta területeken létesült rokon intézmények hálózatába illeszkedve hozzájárul az ukrainai magyarság intézményrendszerének erősödéséhez. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a tíz évvel ezelőtt megnyílt intézet és székháza, a kárpátaljai magyar kultúra, művészet, gazdaság központjaként működő Európa–Magyar Ház egyre jobban erősíti a helyi magyarság erkölcsi-szellemi tartását. Az elmúlt években az intézet a nemzeti hagyományok ápolása és megőrzése mellett a kárpátaljai magyar kultúra, a szellemi élet szervezését tekintette fő feladatának. Kiállítások, előadások, hangversenyek, tudományos konferenciák, tanulmányi versenyek szervezésével szerteágazó tevékenységet fejtett ki a székhelyűl szolgáló beregszászi Európa–Magyar Házban és Kárpátalja-szerte. Az intézet részt vett a tehetséges fiatal magyar művészek, költők, írók felkutatásában és felkarolásában, kulturális programok közönség-szervezésében. Támogatta a kárpátaljai magyar irodalmi alkotások kiadását és szoros kapcsolatokat ápolt a határon túli testvérszervezetekkel.

Nagy elismerésnek számít, hogy 2012 februárjában a Kárpát-medencei magyarság megmaradását és fejlődését szolgáló más oktatási és művelődési intézményekkel egyetemben a KMMI is felkerült a Nemzeti Jelentőségű Intézmények és Programok sorába.

A KMMI egyike a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) Magyar Tudományosság Külföldön című prograiban nyilvántartott határon túli magyar tudományos műhelyeknek (Ukrajna), munkatársai közül Dupka György és Zubánics László (Filozófiai és Történettudományok Osztálya), az MTA külső köztestületi tagjai.

Jelenleg is futó programjaink:

Kiadványok, honlapok, hírlevelek gondozása Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapja (www.kmmi.org.ua). KMMI-Hírlevél (elektronikus terjesztés), KMMI-füzetek

A KMMI szerkesztőségi helyiséget és infrastrukturális hátteret biztosít az Együtt című irodalmiművészeti-kulturális negyedévi (majd kéthavonta megjelenő) folyóiratnak.

A KMMI a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagja. Ebben a munkában közvetlen partnerei: az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, a Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a Csemadok Művelődési Intézete. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjaként közreműködött különböző rendezvények programjának előkészítésében, lebonyolításában. Településkutatás kérdőíven 110 település, ahol a magyarok száma meghaladja a 10%-ot. A kárpátaljai közművelődési intézmények felmérése (művelődési házak, könyvtárak stb.). Regionális könyvtárosi és művelődésszervező képzés Az OSZK Könyvtári Intézet (Budapest) és a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár (Nyíregyháza) szakmai hozzájárulásával. Az elmúlt években a beregszászi Európa–Magyar Házban, a Nagyszőlősi és az Ungvári Járási Központosított Könyvtárhálózatnál (Nagyszőlős és Téglás) sikeresen zajlott több kommunikációs tréning-tanfolyam, a továbbképzéseken közel ötven könyvtáros, közművelődési szakember vett részt. A program nagy érdeklődést váltott ki. A közeljövőben további témakörökben lesznek továbbképzési tanfolyamok.

Honlap-szerkesztés, informatikai fejlesztések. Digitalizálási programok

A KMMI honlapját (www.kmmi.org.ua) illetően jelentős informatikai, tartalmi fejlesztést valósítottunk meg. A honlap naprakész információkat közöl a térség rendezvényeiről. Folyamatosan végezzük a kárpát-

aljai kulturális adatbázis adatainak frissítését, tematikus adatbázisokat állítunk össze. A megjelent kiadványainkat, könyveinket digitalizáljuk, és mindenki számára elérhetővé tesszük. E tekintetben jó együttműködés alakult ki az OSZK-hoz tartozó Elektronikus Periodika Archívum és Adatbázissal és a Magyar Elektronikus Könyvtárral, amely a KMMI honlapjáról az általunk digitalizált Együtt folyóirat számait és az Inter-mix Kiadó könyveit folyamatosan átveszi, tárolja, terjeszti.

Közművelődési feladatok ellátása

A MÉKK és a KMMI folyamatos rendezvényei, tennivalói. Kögyűjteményi állománygyarapítás, ukrainai magyar nyomtatványok, hanganyagok gyűjtése, feldolgozása.

Közművelődési rendezvények szervezése, koordinálása és lebonyolítása (képzőművészeti-, fotó-, könyv- és sajtókiállítások, író-olvasó találkozó, könyvbemutatók), szakmai tanácsadás, adatbázis-gondozás, kisebbségkutatási programok koordinálása, konferenciák, kerekasztal-találkozók stb. lebonyolítása.

Együttműködés a helyi magyarságintézményekkel A KMMI védnökséget vállalt Kárpátalján a magyar kormány által korábban támogatott magyarságintézmények felett, segíti munkájukat, több közös rendezvényt bonyolítanak le. Ide tartozik a Péterfalvai Képtár, a Tiszaháti Tájmuzeum, a Beregvidéki Múzeum, a Munkácsi Állami Egyetem Humánpedagógiai Koledzsének magyar tagozata, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete, a beregszentmihályi Telegdy-Rákóczi-kastély, a Benei Faluház. Tehetőség-gondozási program A KMMI 2008–2013 között több tehetség-gondozási alkotói pályázatot hirdetett vers, próza, műfordítás, grafika és fotó kategóriában. A legutóbbi pályázati felhívásban az értekező dolgozatok kategória is helyet kapott. A felhívásokra egyre több tehetség nyújtja be alkotásait. A zsűri által rangsorolt győztesek kihirdetésére, a díjak átadására a beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napján kerül sor. A legjobbnak ítélt műveknek publikációs lehetőséget biztosítunk. 2013-ban Szárnypróba címmel megjelentettük a pályakezdő fiatalok antológiáját is.

A KMMI KIVONATOS KRÓNIKÁJA 2008–2023 KÖZÖTT

2008 szeptembere

* Jeles eseménysorozatnak adott otthont a festői szépségű Kárpát-alja, itt rendezték meg hat régió küldötteinek részvételével a magyar kultúra egyik legrangosabb rendezvénysorozatát – a XIII. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat. A programsorozat kiemelkedő eseményei: a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet felavatása Beregszászon, a XIX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál lebonyolítása az ősi munkácsi várban.

* Beregszászon az egykori megyeháza (jelenleg egészségügyi koledzs) épületének dísztermében került sor a magyar napok ünnepélyes megnyitójára. A határon túli és kárpátaljai vendégeket Dupka György, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) elnöke, az UMDSZ ügyvezető alelnöke köszöntötte. A vendégek között üdvözölte dr. Kötő Józsefet, az EMKE főtanácsosát, Muzsnay Árpádot, az EMKE alelnökét, dr. Könczei Csongort, a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet igazgatóját, Hajnal Jenőt, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatóját, Sutus Áront, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársát, Köteles László parlamenti képviselőt, a Csemadok általános alelnökét, Huszár Lászlót, a Csemadok Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének igazgatóját, Fáber Tímeát, a Csemadok kassai titkárát, Kepe Lilit, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet igazgatóját, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Fejérdy Zille pedagógust, Szabó Vilmos parlamenti képviselőt, a Magyar Országgyűlés Külügyi és Határon Túli Magyarok Bizottságának alelnökét, Szabó Lászlót, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztályának főtanácsosát, Szentgyörgyi Lajost, az E-magyar pontok kuratórium képviselőjét, Zán Fábían Sándort, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspökét, Gajdos Istvánt, az UMDSZ elnökét, Beregszász polgármesterét, Kincs Gábor polgármester-helyettest, Halász Lászlót, a Beregszászi Já-

rási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Osztályának vezetőjét. A megjelenteket elsőként Gajdos István köszöntötte. Szabó Vilmos parlamenti képviselő azon reményének adott hangot, hogy a kárpátaljai rendezvénysorozat családias hangulata végig megmarad, a mindazok, akik itt vannak, meg tudják mutatni a magyar kultúra értékeit. Zán Fábián Sándor optimista világszemléletre kérte a kárpátaljai magyarság képviselőit. Pomogáts Béla Széchenyi István szavaival indította beszédét, majd a nemzet szolgálatának és megtartásának fontosságára hívta fel a figyelmet. A köszöntőbeszédek követően sor került az Anyanyelvi Konferencia díszokleveleinek átadására, amelyeket minden évben olyan személyeknek ítélnék oda, akik sokat tettek a magyar nyelv és kultúra megmaradásáért. Ilyen oklevelet nyújtott át Pomogáts Béla Vidnyánszky Évának, az Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház Ficseri Gyermekstúdiója vezetőjének és Gajdos Istvánnak, Beregszász polgármesterének. Az ünnepélyes megnyitót a Ficseri Gyermekstúdió Mikor Mátyás király... című zenés irodalmi összeállítása zárta.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet avató ünnepségét Dupka György, az intézet igazgatója és Kenyeres Mária irodavezető nyitotta meg. Beszédet mondott dr. Nagy Imre, a Szülőföld Alap igazgatója, Szabó Vilmos parlamenti képviselő, a Magyar Országgyűlés Külügyi és Határon túli Magyarok Bizottságának alelnöke, Gajdos István, az UMDSZ elnöke, Pomogáts Béla, az Anyanyelvi Konferencia elnöke, Kálóczy Katalin, az Oktatási és Kulturális Minisztérium főtanácsosa és mások. Az avatószalagot Gajdos István és dr. Nagy Imre vágta át. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Bacskai József, a Beregszászi Magyar Konzulátus főkonzulja, Viczián Tamás, az Ungvári Magyar Főkonzulátus vezető konzulja, Szabó László, a MeH főtanácsosa, Szentgyörgyi Lajos és Nagy Ágnes, az E-magyar pontok kuratórium képviselői, Kulin Zoltán, a Kárpátaljai Megyei Televízió- és Rádiótársaság vezérigazgató-helyettese, Imre József, a Beregszászi Városi Tanács Kulturális, Ifjúsági és Sportfőosztályának vezetője. Közreműködött az Ivaskovics József zeneszerző által vezetett Credo verséneklő együttes.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került a Kárpát-medencei kulturális értékek szemléjére (Képzőművészeti, fotóművésze-

ti és könyvkiállítás, filmkaleidoszkóp). A tárlatok megnyitóján Filep Anita csapi versének elő adott egy csokorra valót kárpátaljai magyar költők megzenésített verseiből. A vendégeket Dupka György és Kenyeres Mária köszöntötték, majd megnyitották Fuchs Andrea grafikus és Lőrincz Katalin keramikus kiállítását. A képzőművészeket Benkő György beregszászi festőművész, a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának (RIT) oszlopos tagja mutatta be, az ungvári Lőrincz István fotóművész munkáit pedig Szajkó Tibor fotóművész, a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium igazgató-helyettese méltatta. A rendezvény keretében Dér Livia, a KMMI Négy Égtáj irodalmi stúdiójának tagja magyar népdalokat énekelt, Mónus Dóra, a Négy Égtáj irodalmi stúdió tagja Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban című versének egy részletét szavalta el. A KMMI könyvtárhelyiségében hat régió legújabb kiadványait tekinthették meg az érdeklődők; a Reneszánsz Kolozsvár – Kolozsvár Társaság kiadványát dr. Kötő József főtanácsos mutatta be, ezután Láng Orsolya, a Sapientia Egyetem fotóművészet, filmművészet és média szakos hallgatója beszélt az erdélyi vendégek fotókiállításáról, dr. Könczei Csongor, a Romániai Kisebbségkutató Intézet kutatója ismertette a bemutatásra kerülő erdélyi kisfilmeket. A Felvidék szellemi kincseit Köteles László, a Csemadok általános alelnöke és Huszár László, a szervezet Duna-szerdahelyi Művelődési Intézetének igazgatója jellemezték. A továbbiakban a Vajdaság következett – Hajnal Jenő Vajdasági Szép Magyar Könyv – 2007 címmel mutatta be a Fórum-, Zenta- és VMMI-könyveket. Sutus Áron irodavezető a vajdasági fotóművészetből, illetve filmművészetből adott ízelítőt. A muravidéki magyar emlékeket megőrző fotókiállítást, a régió hímeit, kiadványait, köztük Benke Lajos, Szunyogh Sándor legújabb munkáit Kepe Lili mutatta be. A jelenlévők megtekintették ezenkívül a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus fotókiállítását, a régiók könyv- és fotókiállításait. A filmbemutatót Kulin Zoltán, a Kárpátaljai Megyei Állami Televízió- és Rádiótársaság vezérigazgató-helyettese nyitotta meg.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban tanácskoztak a Kárpát-medencei magyar kulturális szervezetek képviselői. Ezt követően, a filmbemutatóval párhuzamosan került sor A Kárpát-medencei ma-

gyar művelődési intézetek jelene, jövője és kapcsolatai a civil társadalommal és más intézményekkel elnevezésű kerekasztal-megbeszélésre, amelyen részt vettek a küldöttségek képviselői, valamint a kárpátaljai civil és szakmai szervezetek képviselői. A tanácskozást Dupka György nyitotta meg. Vitaindító előadást tartott Vári Fábián László, a KMMI tudományos és kutatómunkáért felelős munkatársa, aki felvázolta azokat az elképzeléseket s az elvégzendő munkát, amely a közeljövőben az intézet keretében elkezdődik. A vitában részt vett dr. Kötő József, Muzsnay Árpád, dr. Könczei Csongor, Hajnal Jenő, Sutus Áron, Köteles László, Huszár László, Fáber Tímea, Kepe Lili, Pomogáts Béla, Fejérdy Zille, Kálóczy Katalin. Jelen volt Bacskai József, Kenyeres Mária, Pirigyi Béla, a Beregszászi Művészeti Iskola igazgatója, a BMKSZ elnöke, Szabó Tibor, az UMDSZ Közművelődési Szakbizottságának elnöke. Pomogáts Béla kezdeményezésére a tanácskozás résztvevői nyilatkozatot fogadtak el a határon túli magyar közösségek régióit egysegesen érintő problémák orvoslásáról és a kölcsönös együttműködésről. Az Európa–Magyar Ház udvarán megtartott bogrács-parti után a vendégek elsőként a Szolyvai Emlékparkot keresték fel, ahol Vass István, a Szolyvai Magyar Kulturális Szövetség elnöke fogadta őket, aki ismertette az Emlékpark történetét. Majd a Vereckei-hágóhoz kirándultak, ahol a közelmúltban avatták fel a magyar honfoglalási emlékművet. Mindkét helyen koszorúzásra került sor. Az esti program keretében Kárpát-medencei kulturális műsorra került sor, amely lehetőséget biztosított úgy a határon túli vendégeknek, mint kárpátaljai vendéglátóiknak arra, hogy ízelítőt adjanak a helyi néphagyományokból (Szabó Tibor műsorvezetésével). A jánosi művelődési ház vendégeit Barta Márta polgármester köszöntötte, aki röviden összefoglalta a magyar község történetét és betekintést nyújtott a falu mindennapi életébe. A nap mulatsággal zárult a jánosi Találka étteremben, ahol a finom falatokat Bíró Tibor tulajdonos biztosította.

* A rendezvénysorozat harmadik napján került sor a XIX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválra, ezúttal a munkácsi várban. A viski, az ugocsa, a beregvidéki, a beregrákosi, a nagydobronyi, a szürtei és az eszenyi kézművesek munkái, a népi gasztronómia termékei hangulatossá tették a Zrínyi Ilona várában zajló eseményt. Kultúránk és

néphagyományaink legjelesebb emlékei igazi ünneppé emelték a Kárpát-medencei szintű rendezvényt. A magyar fesztivált megtisztelte jelenlétével Jurij Hleba, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának vezetője, Gajdos István, az UMSZ elnöke, Beregszász polgármestere, Borbáth Erika, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus főigazgatója, Pomogáts Béla, az Anyanyelvi Konferencia elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke, Brenzovics László, a Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke, Mecseky Zoltán, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Majnek Antal, a Kárpátaljai Római Katolikus Egyház püspöke. Ünnepi beszédet tartott Gajdos István és Brenzovics László, aki a Kárpátaljai Megyei Tanács nevében sokéves, a magyar kultúra ápolása és megőrzése érdekében kifejtett önzetlen munkája elismeréseképp oklevéllel jutalmazta Hidi Anitát, a nagydobronyi Hímes táncgyűttes vezetőjét és Ötvös Idát, a Viski Tájház létrehozóját. Köszöntötte a jelenlévőket Jurij Hleba is, aki a megyei közigazgatási hivatal nevében oklevéllel köszönte meg Kokas Károly péterfalvai zenetanár és Bagu Balázs nyugdíjas magyartanár hagyományörző és kulturális tevékenységét. A Reneszánsz Év 2008 összmagyarságra gyakorolt szellemiségéről beszélt a jelenlévőknek Borbáth Erika és Pomogáts Béla. A magyar konzulátus nevében köszöntötte a résztvevőket Mecseky Zoltán konzul. Pomogáts Béla az Anyanyelvi Konferencia oklevelét nyújtotta át Mihajlo Beleny szobrásznak, a Munkácsy Mihály- és Petőfi Sándor-szobor, illetve a Hunyadi Mátyás-dombormű és a Turul-emlékmű alkotójának, valamint Ivaskovics Józsefnek, a Credo verséneklő együttes vezetőjének. Gajdos István átadta az UMSZ Hollósy Simon Közművelődési Nívódíját, amelyet az idén Mihajlo Belenynek ítéltek oda a kárpátaljai magyar kultúra megőrzéséért és ápolásáért. Az UMSZ oklevéllel ismerte el Hidi Anita, Bagu Balázs, Kokas Károly és Ötvös Ida munkáját is. Ugyancsak elismerő oklevelet kapott Lőrincz István fotóművész, Lőrincz Katalin keramikus, Fuchs Andrea grafikus és Fekjér Zille pedagógus és könyvadományozó. A folklórfesztivál első részében erdélyi, felvidéki, vajdasági, muravidéki táncgyűttesek, népdalénekesek és népzenezők léptek fel. A délutáni órákban kárpátaljai hagyományörző együttesek fokozták a hangulatot, gyönyörű visszahan-

got varázsoló várbéli vigasságot teremtve: a derцени Gyöngyösbokréta (vezetője: Korolovics Zsolt), a nagydobronyi Hímes táncegyüttes (vezetője: Hidi Anita), a téglási énekkar (vezetője: Szikora Csilla), a beregszászi járási művelődési osztály Rozmaring hagyományörző együttese (vezetője: Halász László), az eszenyi Ritmus táncegyüttes (vezetője: Szabó Tibor), a Péterfalvai Művészeti Iskola népi zenekara (vezetője: Kokas Károly), a mezővári hagyományörző együttes (vezetője: Bárány József), a verbőci hagyományörző együttes (vezetője: Danka Gabriella), a csapi Harmónia együttes (vezetője: Balogh Enikő), a szalókai hagyományörző együttes (vezetője: Jónás Ernő) és mások. Valamennyi néptáncegyüttes emléklappal, Hidi Endre-kerámiával és DVD-lejátszóval térhetett haza.

* A kárpátaljai és a határon túli küldöttségek vezetői harangzúgás közepette leleplezték Hunyadi Mátyás domborművét. Ünnepi beszédet mondott Dupka György, az UMDSZ ügyvezető alelnöke, aki ismertette a dombormű elkészítésének történetét, valamint Mihajlo Beleny szobrászművész; a legigazságosabb magyar királyra Pomogáts Béla irodalomtörténész, Horváth Sándor költő és dr. Kötő József főtanácsos emlékezett. A beregszászi konzulátus képviselőjében köszöntötte a megjelenteket Pető János konzul.

* A jánosi Találka étteremben megtartott búcsúest keretében valamennyi résztvevő emléklappal és ajándékcsomaggal gazdagodva zárhatta a Kárpátalján megrendezett Magyar Napokat. A jelenlévő küldöttségek tagjai elfogadták a tanácskozás Nyilatkozatát, amelyet Dupka György, a KMMI igazgatója ismertetett. A Nyilatkozat értelmében a XIV. Kárpát-medencei Magyar Napokat 2009-ben a Csemadok szervezi a Felvidéken.

2008 októbere

* Megnyílt Szajkó Tibor fotóművész kiállítása az Európa–Magyar Házban. A rendezvényt Kenyeres Mária irodavezető nyitotta meg, a művész munkáit Zubánics László, a KMMI elnöke és Gajdos István, az UMDSZ elnöke méltatta.

* Újabb kiállításnak adott otthont az Európa–Magyar Ház a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében: ez alkalommal Prófuszt Marianna népművész legszebb munkái voltak lát-

hatók. A rendezvényt Kenyeres Mária irodavezető nyitotta meg, a népművész munkáit Zubánics László elnök mutatta be.

* Immáron harmadszor került sor a Sütő Kálmán és Kecskés Béla tiszteletére rendezett szavalóversenyre Beregsomban. Szervezők: a KMMI, a MÉKK és az UMSZ Beregsomi Szervezete. A rendezvényt Kenyeres Mária nyitotta meg, azt megtisztelte jelenlétével Bacsikai József, a Beregszászi Magyar Konzulátus főkonzulja.

* Beregszászon az Európa–Magyar Házban a KMMI szervezésében a Négy Égtáj irodalmi stúdió’56-os zenés irodalmi emlékműsort adott elő. A rendezvényt Kenyeres Mária, a KMMI irodavezetője nyitotta meg. A rendezvényen részt vettek a beregszászi városi tanács képviselői, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMSZ elnöke, Bacsikai József, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja.

2008 novembere

* „Megalázni sikerült, de megtörni nem!” – szavalóverseny az 1944-ben elhurcolt magyar férfiak emlékére a KMMI-ben.

* Cserniga Gyula festőművész és Imre Ádám ifjú grafikus-festőművész kiállítása az Európa–Magyar Házban. A rendezvényt Kenyeres Mária nyitotta meg, Soltész Péter festőművész, a Munkácsy Mihály Egyesület társelnöke pedig szakmailag méltatta a kiállított munkákat. Felszólalt Horváth Sándor költő, Dupka György, a KMMI igazgatója, az UMSZ ügyvezető alelnöke. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Gajdos István, az UMSZ elnöke, Kocsis Mária, a KAMOT elnöke.

* A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia szakmai fóruma a Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek tevékenységéről. A KMMI-ről tájékoztatót tartott Dupka György igazgató, a MÉKK elnöke.

2008 decembere

* A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a MÉKK szervezésében irodalmi összeállítással emlékeztek a 71 esztendeje elhunyt József Attilára. A rendezvényen közreműködött Kenyeres Mária irodavezető és Bakos Kiss Károly költő. A Komjáthy Benedek Könyvtárban József Attila munkáiból nyílt kiállítás.

* Az Európa–Magyar Házban tartották a Bóbita Gyermekstúdió mesedélutánját és Mikulás-ünnepségét.

* Beregszászon Ki mit tud?-vetélkedőt tartottak a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a MÉKK szervezésében.

2009 januárja

* Sátoraljaújhely-Széphalom adott otthont a magyar nyelv éve jegyében lezajlott Dialógusok 2009 rendezvénysorozatnak, amelyet méltán neveztek el kis magyar–magyar kulturális csúcstalálkozónak. A rendezvényen a KMMI-t Dupka György elnök és Nagy Emese képviselték.

* Zentán a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben lezajlott a Kárpátmedencei magyar művelődési intézetek kerekasztalának fóruma. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György, Nagy Hajnal, Kocsis Mária és Fuchs Andrea képviselték.

* A magyar kultúra napja jegyében rendezték meg a budapesti Thália Színházban az Égtájak Iroda évadnyitóját. A népzenei és néptánc bemutatkozáson Kárpátalját az eszenyi Ritmus táncegyüttes és a péterfalvai Kokas-banda képviselte. Az ugyanitt megrendezett magyar művelődési intézetek tevékenységét értékelő kulturális fórum munkájában részt vett Zubánics László, a KMMI elnöke.

* A 2009. évi magyar kultúra napi ünnepségsorozat Munkácson, a várban Kazinczy Ferenc emléktáblájának megkoszorúzásával vette kezdetét. A megemlékezésen jelen volt Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke, Zubánics László, az UMSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke, Márky Zoltán, Magyarország ungvári külképviseletének konzulja, Scherczer Károly, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja.

* A Munkácsi Állami Egyetem közel száz magyar tagozatos diákja ünnepi műsorral méltatta a magyar kultúra napját. A rendezvényt Tyahur László rektorhelyettes nyitotta meg. A vendégeket (Márky Zoltán konzult, Dupka Györgyöt, Zubánics Lászlót) Kótun Jolán, a magyar tagozat vezetője üdvözölte. Dupka György az írott magyar nyelvről és a 15 éves MÉKK kultúraszervező és értékmegővő tevékenységéről tartott előadást.

* Az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskolában az idén is megrendezték a Himnusz-mondó versenyt. A felső kategória győztese Já-

vorszky Szilvia lett, aki Simon Alexandrát és Sánta Erikát (mindannyian gimnazisták) előzte meg. A zsűri elnöke Pomogáts Béla irodalomtörténész, az Anyanyelvi Konferencia elnöke volt.

* A magyar kultúra napi rendezvénysorozat egyik kiemelkedő ünnepi eseménye volt a II. Ugocsa Napok megnyitója, amelynek keretében sor került a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete tagjainak és a tiszaháti plein air résztvevőinek, valamint baráti körének csoportos kiállítására az ungvári Néprajzi Múzeum kiállítótermében. Ezen a reprezentatív bemutatón legjobb munkáikkal jelentek meg a Péterfalvai Képtárhoz kapcsolódó ugocsa, beregi és ungvári alkotók: Harangozó Miklós, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Turák Angéla, Klisza János, Klisza Krisztina, Fuchs Andrea, Nigriny Edit, Lőrincz István, Lőrincz Katalin, Picur Zoltán, Beleny Mihály, Puhlik-Beleny Magda (Ungvár), Homoki Gábor, Gönczy Tivadar, Váradi Éva, Kutlán Pál, Marinics Sándor, Kerecsanyin Péter (Ugocsa), Cserniga Gyula (Beregszász), Asszonyi Krisztina (Budapest), akiknek az összesítő listáján 135 képzőművészeti alkotás szerepelt. A képzőművészeti alkotások mellett a kiállításon bemutatásra kerültek különböző kézművesipari termékek: Nagy Emese (gyöngyfűző), Nagy Margit (szövő), Engi Ilona (kukoricacsuhé-fonó), Fórizs Márta (hímző), Nyikolajeva Irén (tányérfestő), Máté Dezső (kosárfonó) munkái. A nagyszámú közönséget a szervezők nevében Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, a múzeum igazgatója köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Viczián Tamás, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának vezető konzulja, Czabán Sára, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztálya főtanácsosa, Pomogáts Béla irodalomtörténész. A kiállítás megnyitása és megtekintése után közvetkezett a népi gasztronómiai bemutató. A tiszahátiak nevében Borbély Ida és Jáger Katalin csapata a közel 300 fős vendégsereget bor- és szilvapálinka-kóstolóra, a tiszaháti tájjellegű ételekkel megrakott asztalokhoz invitálták, miközben a Kokas-banda tagjai népzenevel szórakoztatták a jelenlévőket.

* A magyar kultúra napja alkalmából ünnepi gálaestre került sor az ungvári bábszínházban. Szabó Tibor felkonferálásában először Jávorszky Szilvia, az ungvári Drugeth Gimnázium diákja, az ungvári

ri Himnusz-mondó verseny győztese lépett a színpadra, aki elszavalta nemzeti imádságunkat. A költemény elhangzása után közönség lelkesen énekelt el a Himnuszt, majd ünnepi köszöntőt mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész és Horváth Sándor költő. Az est folyamán fellépett Filep Anita verséneklő, az Ungvári Zádor Dezső Zeneművészeti Főiskola hallgatója, a nagydobronyi Hímes táncegyüttes, az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes, a péterfalvai Kokasbanda. Dupka György bemutatta, majd átadta a Kokas-bandának a Credo Alapítvány és a MÉKK támogatásával megjelentetett első CD-jüket. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Czabán Sára, a MeH Nemzetpolitikai Ügyek Főosztálya főtanácsosa, Szuromi Antal, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja.

* A hagyományoknak megfelelően a posta falán található Kölcséy-emléktáblánál kezdődött Beregszászon a magyar kultúra napi rendezvénysorozat. Az egybegyűlteket Pirigyi Béla, a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség (BMKSZ) elnöke köszöntötte, majd Zubánics László történész, az UMSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke mondta el gondolatait, méltatta nemzeti imánk, a Himnusz jelentőségét. Ezt követően a jelenlévő szervezetek képviselői megkoszorúzták a Kölcséy-emléktáblát.

* A magyar kultúra napja alkalmából összeállított ünnepi műsor bemutatójára került sor a Beregszászi Művészeti Iskolában. Pirigyi Béla igazgató üdvözölte a megjelenteket. Köszöntőt mondott Bacskai József, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja és Gajdos István, Beregszász polgármestere, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. Ezután a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének énekkara, a Beregszászi 3. Sz. Zrínyi Ilona Középiskola kórusa, valamint a Beregszászi Művészeti Iskola tanárai adtak színvonalas koncertet.

* Az Európa–Magyar Házban Beregszászi Értelmisségi Fórum 2009 címmel tartottak tanácskozást, illetve méltatták a Magyar Értelmisségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) fennállásának 15. évfordulóját. A rendezvényen megjelent Czabán Sára, a Miniszterelnöki Hivatal Nemzetpolitikai Főosztályának főtanácsosa, Bacskai József beregszászi főkonzul, Gajdos István, Beregszász polgármeste-

re, az UMDSZ elnöke, Lizanec Péter, az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán- Természettudományi Magyar Karának dékánja, dr. Spenik Sándor dékánhelyettes, Fedák Anita módszerész, Pomogáts Béla, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, Szabó László, a MÉKK magyarországi támogató tagja, Petruska Márta, a Kárpátalja Szövetség elnökségének tagja, Kőszeghy Elemér, a megyei tanács elnökségének tagja, Revák István, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője. Zubáncics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke üdvözlő szavait követően Pomogáts Béla irodalomtörténész részletesen beszélt a Himnusz születéséről. Mint hangsúlyozta, nemzeti imádságunk az összetartozást szimbolizálja, ezért kell méltónak maradnunk Kölcseyhez, méltónak maradnunk a Himnuszhoz. Továbbá szólt magyar nyelv intézményes védelméről.

* A rendezvénysorozat keretében mutatta be Dupka György és Nagy Zoltán Mihály a MÉKK kiadásában megjelenő Együtt irodalmi-művészetikulturális folyóirat legújabb számát, valamint Weinrauch Katalin az Intermix Kiadó gondozásában napvilágot látott „... majd azt mondom neki...” című novelláskötetét. Az író nő később több mint fél-száz könyvét dedikálta. Az eszenyi származású Kovács Sándor vetítés-sel egybekötött előadást tartott, egyben bemutatta Kárpátalja várait és kastélyait tartalmazó kiadványát.

* A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége tizenöt évvel ezelőtti megalakulására emlékezve Dupka György elnök beszélt azokról a kezdeményezésekről, amelyeket az elmúlt másfél évtized során a közösség indított el és karolt fel. Mára a MÉKK a kárpátaljai magyar kulturális élet egyik fontos szervezője, értékeink őrzője lett. Emellett olyan programokat is szervez, s olyan civil kezdeményezéseket karol fel, amelyek további kulturális értékek létrejöttét segítik elő. A fórum résztvevői kézhez kapták a 15 éves a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége című gyűjteményt. A rendezvény résztvevői gyönyörköd-hettek az ungvári művészházaspár, Soltész Péter és Soltész Gabriella olajfestményeiben, valamint Kovács Sándor és Szajkó Tibor vidékünk szépséges tájait, történelmi örökségét bemutató színes fotóiban. * A Magyar Művelődési Intézetben tanácskoztak a Kárpát-medencei ma-

gyar művelődési intézetek kerekasztalának tagjai, amelyen a KMMI-t Szabó Tibor közművelődési részlegvezető képviselte.

2009 februárja

* Megtartotta tanácskozását a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szervezésében. A megjelent intézményi képviselők elfogadták a 2009. évi cselekvési programot. Az ezt követő információs tanácskozáson az intézményi honlapok együttműködését és az Erikanet rendszerhez való kapcsolódásukat, a honlapkészítés aktuális kérdéseit vitatták meg. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Szabó Tibor, a közművelődési részleg vezetője képviselte.

* A Kárpátaljáról és Magyarországról 1944 őszén elhurcolt magyarok és németek tragédiáját kutató közös programról tartottak tanácskozást a beregszászi főiskolán a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre és a főiskola Lehoczky Tivadar Társadalomkutató Intézete szervezésében a témával foglalkozó szakemberek. A Kárpátaljáról elhurcolt magyar mártírok kálváriájáról, a levéltári anyagokról, az odahaltak emlékének megörökítéséről Dupka György helytörténész tartott előadást.

* Író-olvasó találkozó zajlott le a Badalói Polgármesteri Hivatal nagytermében, ahol a falu szülöttje, Ferenczi Tihamér költészetét mutatták be az érdeklődőknek. A találkozón a gróf Gvadányi József nevét viselő helyi iskola növendékei Ferenczi-verseket adtak elő.

* A Magyar Nyelv Éve 2009 rendezvénysorozat keretében a Péterfalvai Képtár, valamint a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete és a KMMI szervezésében ugocsi magyar képzőművészek alkotásaiból nyílt reprezentatív kiállítás a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben. A rendezvényt Zubánics László elnök nyitotta meg. A kiállított festményeket Cserniga Gyula művész mutatta be. A tárlaton Harangozó Miklós, Homoki Gábor, Várady Éva, Gönczy Tivadar, Kerecsányin Péter, Marinics Sándor, valamint Kutlán Pál munkái voltak láthatók. Zárszában Dupka György igazgató ismertette a tavaszi kiállítások és más rendezvények programját.

* Hagyomány és közművelődés témájú tanácskozás zajlott le a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szervezésé-

ben. A péterfalvai hagyományörző munka tapasztalatairól Pál Lajos tanár számolt be. A rendezvény munkájában részt vett Dupka György, a KMMI igazgatója is.

* Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kara diplomaosztó ünnepséget tartott ama határon túli kulturális intézmények képviselőinek, akik sikeresen befejezték tanulmányaikat, köztük friss diplomás lett Hajnal Jenő, a VMMI igazgatója, Dáné Tibor, az EMKE elnöke, Bodó Barna erdélyi professzor, Huszár László, a Csemadok Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének igazgatója, Fáber Tímea, a Csemadok kassai titkára, Dupka György, a MÉKK elnöke is.

2009 márciusa

* Hunyadi Mátyás és kora címmel állandó kiállítás nyílt a Tiszaháti Múzeumban. A rendezvényt Borbély Ida igazgató nyitotta meg. Rajz Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese mondott köszönetet a Beregszászi Magyar Konzulátusnak, személyesen Bacscai József főkonzulnak az értékes és hasznos ajándékért. Zubánics László történész színvonalas tárlatvezetést tartott a megjelenteknek.

* A Magyar Nyelv Éve – 2009 rendezvénysorozat keretében az ungvári művészházaspár, Mihajlo Beleny szobrász, grafikus és Puhlik-Beleny Magda festőművész, keramikus munkáiból nyílt kiállítás a KMMI és a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület szervezésében. Az eseménynek az Európa–Magyar Ház kiállítóterme adott otthont, a kiállítást az intézet elnöke nyitotta meg. A program első részében a nőnap tiszteletére Weörös Sándor A nő című versét Bakos Kiss Károly költő szavalta el.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban Dinnyés József daltulajdonos műsorát hallgathatták meg a jelenlévők. A KMMI vezetőségének nevében az előadóművészt Vári Fábrián László költő mutatta be, röviden ismertette életútját, munkásságát.

* Az Európa–Magyar Ház adott otthont a művelődési házak, könyvtárak és művészeti együttesek szakmai fórumának. A rendezvényt Szabó Tibor, a KMMI közművelődési részlegének vezetője nyitotta meg. A rendezvényen előadást tartott Gyönyörű Zsigmond, a Kárpát-medencei vőfélytalálkozók szervezője is.

* Bökényi Anna alkotásaiból nyílt kiállítás Beregszászon a Bereg Alkotóegyesület szervezésében. A kiállítást Prófuszt Marianna elnök nyitotta meg, majd Cserniga Gyula köszöntötte az ünnepeltet.

* A Kárpátaljai Szövetség szervezésében Budapesten lezajlottak a Kárpátaljai napok. A rendezvényt Katona Tamás elnök nyitotta meg. A kárpátaljai magyarság nyelvi helyzetéről dr. Deák Ferenc egyetemi tanár tartott előadást. Dupka György, a MÉKK elnöke bemutatta a legújabb Intermix-könyveket, a KMMI tevékenységéről Zubánics László tartott előadást. A jelenlévők megtekinthették az ungvári Fuchs Andrea grafikai műveit, Zubánics László fotókiállítását is. A 70. születésnapját ünneplő Kutlán András festőművész jubileumi kiállítását Lator László Kossuth-díjas költő mutatta be. A rendezvényen fellépett Filep Anita verséneklő is.

* Szemán Ferenc-émlékkiállításra került sor az ungvári Boksay József Kárpátaljai Megyei Képzőművészeti Múzeumban a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társasága szervezésében.

2009 áprilisa

* A költészet napja alkalmából író-olvasó találkozót tartottak a KMMI és a MÉKK szervezésében. A beregszászi Európa–Magyar Ház konferenciatermében az egybegyűltek megismerkedhettek Lőrincz P. Gabriella az Intermix Kiadó gondozásában megjelent Karcok című verseskötetével (az ungvári Lőrincz Katalin munkáival illusztrált gyűjtemény), amelyet Bakos Kiss Károly költő mutatott be. Zubánics László Schober Ottó A statisztika így kívánta című kötetéről mondta el gondolatait, majd felolvasta Nagy Zoltán Mihály szerkesztő elemzését. Vári Fábíán László az Együtt c. folyóirat külalakjában is megújított idei első számának tartalmáról számolt be. Ezután Felhős Szabolcs, a Partium c. folyóirat felelős szerkesztője beszélt munkásságáról, valamint az általa irányított irodalmi lapról. Dupka György ismertette az Intermix Kiadó idei terveit, majd a Kárpáti Magyar Krónika 2009. második, valamint a Nyelvünk és Kultúránk 2009. első számát ajánlotta az olvasók figyelmébe. Végezetül sor került Picur Zoltán ungvári fotóművész és dizájner kiállításának megnyitására. A rendezvény szervezői, az Együtt szerzői körének képviselői (Dupka György, Lengyel János, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella, Fuchs Andrea, Picur

Zoltán, Felhős Szabolcs, Ködöböcz Attila) ezt követően felkeresték és felköszöntötték a Csonkapapiban élő hatvanéves Nagy Zoltán Mihály József Attila-díjas író.

* A csonkapapi könyvtárban író-olvasó találkozót szerveztek az irodalombarátok, amelyen a rendezvény díszvendégét, Nagy Zoltán Mihály író felköszöntötték 60. születésnapja alkalmából.

* Hagyományos locsolókeddet és tojásvadászatot tartottak a Tiszapéterfalvai Önkormányzathoz tartozó Tiszaháti Tájmuzeumban. A rendezvényt Borbély Ida múzeumigazgató nyitotta meg. Ezt követően a Tiszapéterfalvai Kölcsey Középiskola diákjai húsvéti hagyományokat elevenítettek fel. Hasonló rendezvény zajlott le Öregakliban Jáger Katalin, a Dél-Ugocsa Falusi Zöldturizmus Egyesület elnökének szervezésében.

* A Magyar Írószövetségben a Csikófogát című előadássorozat keretében sor került Bakos Kiss Károly költő estjére. Munkásságáról Vári Fábrián László József Attila-díjas költő számolt be. Az est moderátora Erős Kinga, a Magyar Napló szerkesztője volt.

* A mezőkaszonyi klubban Bodnár Ilona könyvtáros szervezésében jó hangulatú, teltházas író-olvasó találkozó zajlott le, ahol a hatvanéves Nagy Zoltán Mihály író volt a meghívott vendég.

* Az ötvenéves Prófsusz Marianna népművészeti munkáiból nyílt kiállítás az Európa–Magyar Házban. A művésznő pályafutásáról Zubánics László, a KMMI elnöke számolt be. Jubileumi születésnapja alkalmából köszöntötte a népművészt Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, Csizmár Béla, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, Imre József, a városi, illetve Halász László, a járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Géczy Tihamér, a Nagyberegi Középiskola igazgatója és még sokan mások. Mialatt a jelenlévők megtekintették a csodálatos beregi szötteket felvonultató kiállítást, a Beregszászi Művészeti Iskola pedagógusai és növendékei kedveskedtek nekik szebbnél szebb zeneszámokkal.

* A Budapesten élő, vidékünkéről elszármazott Újfalusi István festőművész kiállítására került sor a beregszászi Európa–Magyar Házban a KMMI és a Kárpátaljai Szövetség szervezésében. A tárlatot Zubánics László, az intézet elnöke nyitotta meg.

* Győry Dezső-szavalóversenyt tartottak a beregszászi Európa–Magyar Ház konferenciateremében, a rendezvény szervezői a KMMI és a BMKSZ voltak.

* Néptáncoktatók és énekkarvezetők számára indított továbbképzést a KMMI a beregszászi Európa–Magyar Házban. Az előadók régiókból és Kijevből érkeztek. A tanfolyamot Zubánics László, az intézmény elnöke és Szabó Tibor, a KMMI Közművelődési részlegének vezetője nyitotta meg.

* A Magyar Írószövetség klubjában Bakos Kiss Károly és Vári Fábián László bemutatta az Együtt c. folyóirat idei első számát.

2009 májusa

* A tiszabökényi könyvtár író-olvasó találkozót szervezett, amelyen Dupka György kárpátaljai költővel, íróval, Tiszabökény díszpolgárával találkozhattak az olvasók. „A hit egyenlő az étellel. A hit adja meg egy ember gerincét; hit nélkül nem lehet tenni semmit, legfeljebb csak sodródni” – fogalmazott Dupka György. Illyés István polgármester megköszönte a lokálpatriótának a részvételt, és biztosította: bárhol is jár a nagyvilágban, Tiszabökényben mindig otthon lesz.

* A MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének aktivistái (Soltész Péter, Soltész Gabriella, Fushs Andrea és mások) majális plein airt szerveztek az ungvári járási András háza (Andrijivka) melletti tó partján.

* A Kárpát-medencében megrendezendő nyári kulturális programokat elemezte az Anyanyelvi Konferencia elnöksége májusi ülésén. Kárpátalján a Magyar Nyelv Éve jegyében Kazinczy-konferencia lesz a MÉKK és a KMMI szervezésében.

* Megrendezték a Vajdaságban az Énekelt Versek XIV. Zentai Fesztiválját, a rangos rendezvényen a KMMI-t Szabó Tibor közművelődési részlegvezető képviselte. Filep Anita csapi verséneklő különdíjban részesült.

* A Gáti Kovács Vilmos Középiskolában ismét megrendezték Kovács Vilmosnak, a település neves író-költőjének, a kárpátaljai magyar irodalom jeles személyiségének nevét viselő szavalóversenyt. A versenyen négy korcsoportban összesen 69 ifjú versmondó vett részt.

* XXI. Berzsenyi Helikon Napok Fonyódon a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság szervezésében. A fórumon Dupka

György előadást tartott „A kárpátaljai Együtt című irodalmi folyóirat az egység szolgálatában” címmel.

* Az Ukrajnában elesett világháborús magyar és más nemzetiségű katonák, valamint munkaszolgálatosok végső nyughelyéül szolgáló központi katonatemető alapkövét tették le a kárpátaljai Dercenben dr. Szekeres Imre magyar honvédelmi miniszter és Volodimir Gyibrova ukrán védelmi miniszterhelyettes részvételével.

* Az Európa–Magyar Házban sor került a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tehetséggondozó programja keretében meghirdetett alkotói pályázat nyerteseinek díjazására. A jelenlévőket Zubánics László, a KMMI elnöke és Bakos Kiss Károly költő, az Együtt című irodalmi lap munkatársa köszöntötte. Felszólalásában Zubánics László elismerően szólt az ifjú tehetségek alkotásairól. Kiemelte, hogy a beküldött pályamunkák a közeljövőben egy színvonalas kiadványban kerülnek bemutatásra, valamint a győztes alkotások az Együtt című irodalmi folyóiratban is helyet kapnak majd. Az irodalmi alkotásokat Bakos Kiss Károly, a grafika kategóriában benyújtott alkotásokat Zubánics László jellemezte. Értékeltek a műfordítói kategória alkotásait is. Ezt követően a legjobb alkotók átvehették a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet oklevelét és pénzjutalmát. A négy kategóriában az alábbi személyek nyerték el az első díjat: Délczegh Nikolett (vers), Nagy Géza (próza), Nagy Irén (műfordítás), Kárpáti P. Zoltán (grafika).

* Együttműködési szerződést írt alá Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és Bartos Éva, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete (OSZK KI) nevében, amely keretében a közeljövőben a kárpátaljai magyar könyvtárosok számára rendszeres továbbképzéseket tartanak. Az Európa–Magyar Házban tartott rendezvényen Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte Bartos Évát, az OSZK Könyvtári Intézet vezetőjét, Bartók Györgyit, az oktatási és humán erőforrás-fejlesztési osztály munkatársát és Vraukóné Lukács Ilonát, a Nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei Könyvtár munkatársát, valamint a megjelent kárpátaljai magyar könyvtárosokat. Megállapodás született arról, hogy szeptemberben néhány napos képzés során elsősorban csapatépítés, konfliktuskezelés, illetve informatikai ismeretek témakörben tartanak foglalkozásokat. Az

OSZK KI az Oktatási és Kulturális Minisztérium „Határon túli magyar könyvtárak fejlesztési programja” című pályázata révén nagy értékű műszaki eszközöket (laptop, projektor, scanner) adott át a KMMI-nek használatba a továbbképzések lebonyolítására.

2009 júniusa

* 80. Ünnepi Könyvhét Budapesten. Az 1992-ben létrehozott Intermix Kiadó már több, párját ritkító könyvvel hívta fel magára a figyelmet. Dupka György igazgató a kárpátaljai szerzők egy csoportjával az idén is részt vett a könyvhéten. A kiadótól 5 könyvcímet választott ki a budapesti bíráló bizottság, amelyek megjelentetését a Szülőföld Alap Iroda támogatta.

* Bartha Gusztáv *Flanc* című drámáját először vitték színre Ungváron Síp Okszana rendezésében. A színdarabot az Ungvári Közművelődési és Művészeti Főiskola végzős, rendező szakos diákjai államvizsgaként mutattak be a megyei bábszínházban. 2009. június 17. Budapesten az Égtájak Irodában tanácskoztak a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai. A kerekasztal résztvevői áttekintették és elfogadták a 2009. évi cselekvési tervüket, döntöttek arról is, hogy a Csemadok megalakulásának 60. évfordulója ünnepségeinek keretében 2009. szeptember 16–20-án rendezik meg a XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat.

* A 9. Budakalászi Találkozón a jelenlegi gazdasági helyzet miatt idén 8 országból – Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna – 68 civil szervezet képviselőjében 56 fő tudott részt venni. A résztvevők elfogadták a Kárpát-medencei Kisebbségi Magyar Közművelődési Civil Szervezetek Fórumának Zárónyilatkozatát.

* A Tiszapéterfalvai Képtárnak otthont adó egykori György Endre-kastély végre ismét régi fényében ragyog. A felújított épület avatási ünnepségén elsőként Borbély Ida, az intézmény igazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd megnyitotta az ugocsaai képzőművészek rendhagyó tárlatát. A képtár falain az érdeklődők Gönczi Tivadar, Harangozó Miklós, Kutlán Pál, Marinics Sándor, Kerecsanyin Károly és Váradi Éva műveit tekinthették meg. Illyés István polgármester kiemelte, hogy a település jól ismert határon innen és túl, ami jelentős részben

Bíró Andor tevékenységének köszönhető. A dicső múlthoz azonban sanyarú jelen társul, hiszen a községi tanács költségvetése egyszerűen képtelen finanszírozni az intézményeket. Ezért is fontos, hogy a Szülőföld Alap támogatásával és Tóth Bálint, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) nagyszülősi járási szervezetének elnöke szervezésével megvalósulhatott az, ami önkormányzati forrásokból megvalósíthatatlannak tűnt. Dupka György, a MÉKK elnöke a felújított képtár állománygyarapításának programjáról számolt be. Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke köszönetet mondott az elvégzett munkáért. Kiemelten méltatta Tóth Bálint, valamint oklevelekkel ismerte el az építkezésen dolgozó szakemberek – Tóth Mihály, Zsombor Péter, Virág János és Nagy József – munkáját.

* Harangozó Miklós festményeiből nyílt kiállítás a beregszászi Európa–Magyar Házban. Munkásságát Zubánics László, a KMMI elnöke méltatta abból az alkalomból, hogy a salánki festőművészt az Ukrán Képzőművészeti Szövetség tagjai sorába választották. Július 2009. július 5. Hazaérkezett a Donyec-medencéből a pécsi Német Kör által szervezett (elnöke: Matkovits-Kretz Eleonóra), s nagyrészt az EU által finanszírozott Utak a gyökerekhez c. pályázat 23 tagú kutatócsoportja.

2009 júliusa

* A szórványban dolgozó magyar anyanyelvű óvodapedagógusok továbbképzése zajlott le Kisvárdán a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia szervezésében. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) közreműködésével az idén is 15 kárpátaljai magyar óvónő vett részt a továbbképzésen.

* A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal munkatársai és vezetői részére művelődésszervező képzést szervezett Balatonalmádiban a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus. A művelődési intézetek megjelent képviselői megtárgyalták a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal stratégiáját; a közös adatbázis kialakítását; a település- és közösségfejlesztést. A KMMI képviselőjében a rendezvény munkájában részt vett Dupka György igazgató, ifj. Juhász Sándor irodavezető, Nagy Evelin, Nagy Szabina művelődésszervezők.

* Az Égtájak Iroda immár 14. alkalommal rendezte meg a Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar fiatalok találkozóját. 29 ország 730 fiatalja – tizennégytől huszonöt éves korig – volt 11 napig Budapest vendége, hogy a közös magyar származásból kiindulva együtt elevenítsék fel az azonos kulturális gyökereket, ami meghatározza és összeköti őket, sokszor a találkozó időtartalmán túl is: egy életre. Az ünnepélyes megnyitón részt vett Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) elnöke, illetve Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke. Kárpátalját Szabó Tibor szervezésében a csapi Arabeszk, a beregszászi Ludovika, a nagydobronyi Hímes táncegyüttes és az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes képviselte. A népművészeti és turisztikai bemutató mellett gasztronómiai kiállítás és kóstoló is volt.

* A Makkosjánosiban a Beregvidéki Borházban sor került Kovács Elemér Szőlészet, borászat Beregvidéken c. könyvének bemutatójára. A kiadó nevében Dupka György igazgató köszöntötte a megjelenteket és mutatta be a kiadványt.

2009 augusztusa

* Soltész Péter kamarakiállítása az ungvári Váralja Kávézóban.

* A zalaegerszegi nemzetközi alkotótábor közel 30 tagjának ott született munkáiból a Keresztury Dezső Megyei Közművelődési Központ és Nemes László festőművész, a művésztelep művészeti vezetőjének szervezésében Keszthelyen zárókiállítás nyílt. Kárpátaljáról a táborban részt vevő Berecz Margit festőművész, Fuchs Andrea grafikus és Réti János festő munkáit állították ki.

* Muzsnay Árpád, az EMKE alelnöke szervezésében a Himnusz költőjére emlékeztek Szödemeteren. Ezúttal nemcsak a megyéből, de Szilágyságból, Magyarországról és Kárpátaljáról is képviseltették magukat az önkormányzatok és kulturális szervezetek. A rendezvény fő szónoka Kiss Gy. Csaba irodalomtörténész volt. Vári Fábián László költő is méltatta Kölcsey irodalmi és közéleti tevékenységét. Az ünnepi megemlékezést hagyományos koszorúzás zárta, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) nevében Zubánics László elnök helyezte el a megemlékezés virágait.

* Élő nyelv, élő irodalom – Hagyomány és kihívás címmel rendezték meg a 37. Tokaji Írótabort, amelynek résztvevői idén Kazinczy Fe-

rencre és Radnóti Miklósról is emlékeztek. A kárpát-medencei alkotók fórumának mintegy kétszáz résztvevője volt, akik aktuális irodalompolitikai kérdésekről cseréltek eszmét. A Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportját és az Együtt című folyóiratot Vári Fábián László József Attila-díjas költő, főszerkesztő és Dupka György lapigazgató képviselte.

* A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakmai, Szakszolgálati és Közművelődési Intézet és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet határon átnyúló program kidolgozásában egyeztek meg, amely tartalmazza a kulturális örökségvédelem területén folytatott tevékenységek támogatását, valamint az e területen már kiépített együttműködések elmélyítését és intézményesítését segíti elő.

* Szent István napja alkalmából a Péterfalvai Képtárban Borbély Ida igazgató és Illyés István polgármester megnyitotta Gönczy Tivadar helyi festő, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjának egyéni kiállítását. Ünnepi beszédet mondott Sárközy Katalin pedagógus, Dupka György, a MÉKK elnöke, Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztályának módszerésze. Gönczy Tivadar munkáit Harangozó Miklós, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség tagja elemezte.

* Beregszászon a római katolikus templomkertben álló mellszobornál emlékeztek államalapító királyunkra. A megjelent állami és civil szervezetek képviselőit Pirigyi Béla, a BMKSZ elnöke köszöntötte. Ünnepi beszédet mondott Csobolya József történész, Bacskai József, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, Okszana Svec, a járási roma nőszövetség képviselője, Bohán Béla beregszászi római katolikus plébános, Gajdos István, Beregszász polgármestere.

* A MÉKK szervezésében zajlott le az ungvári ősi várban a Szent István-napi ünnepség, a megjelenteket Dupka Nándor, az UMDSZ ISZ elnöke köszöntötte. Ünnepi beszédet mondott dr. Ljáh Erzsébet, az UMDSZ ungvári városi szervezetének elnöke, Nagy Attila, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának vezető konzulja. Közreműködött Filep Anita versenklő és a téglási római katolikus vegyes kórus. Az ezt követő ökumenikus istentiszteleten a helyi református és római katolikus gyülekezet lelkipásztorai idézték fel Szent István szellemiségét.

* Az ungvári Váralja Kávézóban tartotta meg nyárértékelő ülését a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete. A megjelenteket Rusznák György, a művészklub vezetője üdvözölte. A testület munkájában részt vett és kifejtette gondolatait Dupka György, a MÉKK elnöke, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Nigriny Edit, Fuchs Andrea, Danó Miklós képzőművészek, valamint Nigriny Szabolcs újságíró. Értékeltek a nyári kiállításokat, plein aireket, jóváhagyták az őszi képzőművészeti programokat.

* Lezajlott az I. Tiszaháti Máléfesztivál a Tiszaháti Tájmuzeumban. Borbély Ida múzeumigazgató eredeti módon szervezte meg és bonyolította le a népi ételek kóstolóját, a népi gyermekjátékok készítését, helyi mesterek kiállítását. A jó hangulatot Kokas Károly és népi zenekara, valamint a hízai és novoszecai hagyományörző együttesek biztosították.

2009 szeptembere

* Találkozó Aranka Siegal Beregszászból elszármazott amerikai írónővel a KMMI szervezésében. Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte az amerikai gyermekirodalom elismert képviselőjét, aki 65 év után először látogatott Kárpátaljára. Aranka Davidowitzot (ez az írónő leánykori neve) és családját 1944-ben deportálták a németek az auschwitz haláltáborba. Kilencük közül csak ketten, Aranka és a nővére élte túl a borzalmakat. Az író-olvasó találkozón Aranka Siegal bemutatta három, a holokausztról Amerikában angol nyelven megjelent könyvét. – A nyarak, a gondtalan gyermekkor emlékei megmaradtak benne és most a Babi című írásában illetve a Bűnbakok című regényében ezeket meg is írja – idézte fel Zubánics László történész, a KMMI elnöke. Az utóbbi kötetet már lefordították magyar nyelvre, hamarosan nyomdába kerül és várhatóan néhány hónap múlva a magyar olvasók is kézbe vehetik.

* XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok Mátyusföldön. A Csemadok Galántai Területi Választmányának szervezésében és Dunaszerdahelyi Művelődési Intézetének társszervezésében Galántán és a környező falvakban került sor a XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokra. Kárpátaljáról 9 fős kulturális küldöttség vett részt a rangos rendezvényeken. Pereden, a Csemadok megalakulásának

60. évfordulója alkalmából ünnepi közgyűlésre került sor, ahol Hrubík Béla elnök köszöntőjét követően kitüntették azokat a közművelődési aktivistákat, akik az elmúlt időszakban kiemelkedő köztevékenységükkel segítették a kulturális szervezet munkáját. A szlovákiai és magyarországi kormányzati tisztviselők köszöntői után a Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok programjainak résztvevői színvonalas műsorral kedveskedtek a közönségnek. A nézők vastappsal honorálták Filep Anita és a Dobronaki Nótázók produkcióját, akik Horváth Sándor megzenésített verseit adták elő. A XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok programjait a Galántai Polgármesteri Hivatal aulájában nyitották meg, ahol a résztvevők ízelítőt kaptak a Csemadok 60 esztendő munkásságából. A megnyitó ünnepség a galántai Szent István király római katolikus templomban folytatódott, ahol Filep Anita „Mert a haza nem eladó...” kezdetű dalával sokak szemébe könnyeket csalt. A kárpátaljai küldöttség tagjai valamennyi szakmai csoport munkájában részt vettek, illetve több kiállításon és előadáson is bemutatkoztak. Nagyfödemesen Réti János és Fuchs Andrea grafikáit mutatták be, Nemeskosúton Zubánics László Kárpátalja ezredéves kincsei című fotókiállítását, Felsőszelin pedig Prófusz Marianna beregi szötteseit tekinthették meg a helyiek. Filep Anita versenklő több helyszínen – Galántán, Jókán, Királyréven, Pereden – aratott nagy sikert. Zsigárdon bemutatták az ungvári magyar tévések dokumentumfilmjét is. A szakmai programok és képzések munkájából kivette részét Szabó Tibor, a Ritmus táncegyüttes művészeti vezetője és tanítványai: Bajusz Richárd és Kiss Erika, akik több helyszínen is felléptek. Ifj. Juhász Sándor és Nagy Szabina Alsószelin az ifjúság közművelődési képzésének lehetőségeit tanulmányozták egy tudományos tanácskozás keretében. Az ünnepség záró rendezvényén az északkeleti Felvidék (Kárpátalja) jókívánságait Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke tolmácsolták. A Csemadok fennállásának 60. évfordulója alkalmából számos szervezet, intézmény és magánszemély vehette át az országos szervezet díszoklevélét. Ebben a megtiszteltetésben részesült a Csemadok társszervezete, a MÉKK is. Az ünnepség végén a szervezők úgy döntöttek, hogy a XV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat 2010-ben Kolozsváron

rendezik meg. A program résztvevői nyilatkozatot fogadtak el. „A közel másfél évtizedet felölelő rendezvény mára bebizonyította a létrehozók eredeti szándékának helyességét, hogy magyarként mindannyian szükségét érezzük nyelvi, kulturális és szellemi összetartozásunknak. Ez a néhány nap nemcsak lélekben emelte fel a résztvevőket, de üzenetében is egyértelművé tette, hogy azok az értékek, amelyeket az egyes országokban élő magyar nemzeti közösségek képviselnek, éppúgy gyarapítják az egyetemes magyar kultúrát, mint az adott országok kulturális sokszínűségét, és hozzájárulnak az egymás mellett élő népek barátságához, józan emberi magatartásuk erősítéséhez. Együttlétünk ideje alatt ismételten tudatosítottuk, hogy nemcsak a nyelvünkben és kultúránkban létező értékek kötnek össze bennünket, hanem azok a sérelmek és jogsértések is, amelyek közösségünk tagjait és csoportjait mind gyakrabban érik. A résztvevő kulturális ernyőszervezetek képviselői minden történés ellenére egyértelműen kinyilvánítják, hogy saját és gyermekeik jövőjét továbbra is a szülőföldjükön képzelik el. Látják az itt élő népek egymásra utaltságát, és vallják, hogy csak egymás kölcsönös tisztelete és egyenjogúsága alapján képzelhető el a Kárpát-medence népeinek felemelkedése. Meggyőződésünk, hogy a térség országaiban élő őshonos nemzeti kisebbségek problémája nemcsak az adott országok belügye, hanem összeurópai ügy. A XIV. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok résztvevői továbbra is vallják az európai kulturális sokszínűség fontosságát. A fentiek jegyében elengedhetetlennek tartják az érintett kormányok és az európai intézmények hatékony intézkedéseit” – áll az elfogadott nyilatkozatban, amelyet aláírtak: Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület: Dáné Tibor Kálmán elnök Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség: Dudás Károly elnök Vajdasági Magyar Művelődési Intézet: Hajnal Jenő igazgató Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége: Dupka György elnök Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet: Zubánics László elnök Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet: Kepe Lili igazgató Csemadok Művelődési Intézete, Huszár László igazgató Szlovákiai Magyar Társadalmi és Közművelődési Szövetség – Csemadok: Hrubík Béla elnök.

* A Kárpát-medencei magyar művelődési intézetek ifjú szakembereinek találkozója Zentán. A Kárpát-medencei Közművelődési Kere-

kasztal megbízásából, az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatásával és a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus szakembereinek közreműködésével szakmai tábort szerveztek Nyugat-Bácskában dorozslói helyszínnel. Cél: a résztvevők élményszerűen éljék meg a közösségfejlesztés és művelődésszervezés módszertani eljárásait. A résztvevők szakmai kirándulásokon ismerkedtek meg Nyugat-Bácska adottságaival és a Dunatáj fejlesztési programjaival. A tréningek és az előadások arról szóltak, hogyan történik a közösség tagjainak bekapcsolása a fejlesztési folyamatokba, illetve ebben a régióban milyen kiindulási pontok és helyzetek segíthetik ezeket az eljárásokat. A rendezvényen a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Juhász Sándor irodavezető képviselte.

* A Rákócziak és Zrínyi Ilona sasfészkében első ízben rendezték meg a Munkácsi Várjátékokat az Ungvári Magyar Főkonzulátus, a Munkácsi Polgármesteri Hivatal és az Összefogás a Kárpátaljai Magyar Családokért Egyesület szervezésben. A munkácsi várban a Visegrádról érkezett Szent György Lovagrend tagjai és a miskolci keresztes templomos lovagok tartottak látványos íjászbemutatót, középkori közelharcot. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Zubánics László történész, a KMMI elnöke is.

* A XX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál programjai az ősi ungvári Drugeth-vár melletti skanzenben (hivatalos nevén a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum) zajlottak. A rendezvény szervezői, támogatói: a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztálya, Nemzetiségi Osztálya, a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum, az Ungvári Városi Tanács, az Ungvári Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. A rendezvény egyik fő támogatója a Szülőföld Alap volt.

A fesztivál hagyományosan a magyar történelmi régiók harangjainak zúgásával kezdődött, majd az ukrán és magyar himnuszok hangzottak el. A folklórfesztivált és a népi kézműves hagyományokat bemutató kiállítást és vásárt Szabó Tibor, az UMDSZ Országos Közművelődési Szakbizottságának elnöke, a Kárpátaljai Magyar Műve-

lődési Intézet közművelődési részlegének vezetője nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket és a résztvevőket. Az ünnepi megnyitót megtisztelték részvételükkel: Brenzovics László, a megyei tanács alelnöke, Revák István, a megyei állami közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, Szendi Csaba, a Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusának munkatársa, Vaszil Marjuhnics, a megyei állami közigazgatási hivatal művelődési főosztályának helyettes vezetője, Oleg Murtazin, az Ungvári Városi Tanács művelődési főosztályának vezetője, Leontyin Lénárt, az Ungvári Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Főosztályának vezetője, Angyal Gabriella, a Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum igazgatója, akik egyben ünnepi beszédet is tartottak. Brenzovics László és Revák István a kimagasló közművelődési munka elismeréseként átnyújtotta a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal és a Kárpátaljai Megyei Tanács díszoklevelét Ignác Máriának, a téglási kultúrház vezetőjének és Szabó Tibornak, az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes vezetőjének.

A rendezvényt népművészeti kiállítás és vásár gazdagította, amelynek résztvevői: a viski kézművesek (vezetők: Ötvös Ida, a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség elnöke és Pál Erzsébet csuhéfonó); a tiszaháti népművészek (vezetők: Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájmuzeum igazgatója, Marosi Katalin hímző és Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal művelődési és turisztikai főosztályának módszerésze); a beregrákosi népművészek (vezető: Vass Jenő, a helyi önkormányzat képviselője, az UMDSZ-alapszervezet elnöke); a téglási népművészek (vezető: Ignác Mária, a téglási kultúrház vezetője); az eszenyi népművészek (vezető: Ráti Irén népművész); a nagydobronyi népművészek (vezető: Hidi Anita koreográfus, a helyi hagyományörző csoport vezetője).

A Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum kistermében Prófus Marianna, a Bereg Alkotóegyesület elnökének, a népművészet mesterének beregi szötteseiből nyílt kiállítás, amelyet Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke nyitott meg.

A fesztiválon a magyar népzene, néptánc, népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői: a Rózsa népdalegyüttes

(Téglás, művészeti vezető: Szikora Csilla), a téglási kultúrház táncsoportja (Téglás, művészeti vezető: Ignác Mária), a Hímes néptáncsoport és a Virág táncsoport (Nagydobrony, művészeti vezető: Hidi Anita), a Rozmaring hagyományőrző együttes (Beregszász, művészeti vezető: Halász László), Fodor Beáta népdalénekes (Mezővári), a Mezővári Művészeti Iskola növendékei (Mezővári, művészeti vezető: Bárány József), a Ritmus néptáncgyüttes és a Bocskai táncgyüttes (Eszény, művészeti vezető: Szabó Tibor), a Barátság táncgyüttes (Tiszaújhely, művészeti vezető: Boldog Melinda). A színpadon 210 néptáncos, népdalénekes és népzeneész lépett fel. Az itteni parasztházakban és udvaraikon 20 kárpátaljai magyar népművész munkája volt megtekinthető. A rendezvényről beszámolt a helyi magyar és ukrán sajtó, televízió és rádió is.

2009 októbere

* Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács, illetve a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke vezetésével kárpátaljai delegáció vett részt a horvátországi magyar közösség kiemelkedő eseményén, a Drávaszögi Kulturális Napok rendezvényein, ahol fellépett az eszényi Ritmus táncgyüttes (művészeti vezető: Szabó Tibor).

* Tatabányán lezajlott a magyarországi és határon túli magyar könyvtárosok fóruma az Ariel program és az elektronikus dokumentumküldés témakörben. A rendezvény fő szervezője az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály volt. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Juhász Sándor irodavezető képviselte.

* Beregi szöttesek – Prófuszt Marianna kiállítása.

* Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak emléke előtt adózva szavalóversenyt rendeztek a két költő szülőfalujában, Somban. A verseny résztvevőit Ködöböcz Attila iskolaigazgató, Bacska József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Dupka György, a KMMI igazgatója, Juhász Sándor, a KMMI irodavezetője Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly beregvidéki költők köszöntötték. A verseny két fordulójában 59 versenyző vett részt. A rendezvény után a résztvevők megtekintették a helyi könyvtárban kialakított irodalmi múzeumot, valamint megkoszorúzták Beregsomban Sütő Kálmán, illetve a Csonkapapi Általános Isko-

lában Kecskés Béla emléktábláját. A rendezvény szervezője a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma volt.

* A Péterfalvai Képtárban a Prófuszt Marianna szövő- és hímzőmester munkáit bemutató tárlatot, valamint Réti János képzőművész grafikai kiállítását Borbély Ida alpolgármester, a képtár igazgatója és Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója nyitotta meg. A népművészet mesterét tevékenységét egyengető férje, Pirigyi Béla, az UMSZ elnökségi tagja is köszöntötte. Klisza János, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének társelnöke Réti János grafikai munkásságát elemezte. Pohárköszöntőt mondott Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Tóth Bálint járási képviselő, az UMSZ Nagyszőlősi Járási Szervezetének elnöke is.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében emlékműsorra került sor Fedák Sári primadonna születésének 130. évfordulója alkalmából. A kiállítás anyagának gazdája a Budapest Főváros XVIII. Kerület Pedagógiai Intézete és Helytörténeti Gyűjteménye. A Beregvidékről elszármazott híres primadonnáról filmes bemutatóval tűzdelt előadást tartott Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Közreműködött dr. Nagy Petronella konzul, Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella költők. Kísérő rendezvényként az Intermix Kiadó Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatában megjelent új kiadványaiból is kiállítás nyílt. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja.

Budapest, BIENNÁLÉ. Fészek Művészklub, színházterem: Történelmi kisvárosok – a kárpátaljai Beregszász bemutatkozása az Égtájak Iroda és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésben. A tíztagú delegáció vezetője Zubánics László, a KMMI elnöke.

* Kárpátaljai magyar kulturális, művészeti napok, közművelődési rendezvények a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége szervezésében.

* Réti János grafikus kiállítása (Horváth Anna Művészklub, Európa–Magyar Ház).

* Kovács Sándor *Verecke. A honfoglalás kapuja* című filmjének bemutatása. Válogatás a határon túli magyar műhelyek dokumentumfilmjeiből (Európa–Magyar Ház).

* A Credo verseneklő együttes legújabb lemezének bemutatója.

* Fotókollázsok – Picur Zoltán fotóművész kiállítása (Horváth Anna Művészklub, Európa–Magyar Ház). Picur Zoltán fotóművész, formatervező, képzőművész 1945-ben született Ungváron. Jelenleg Ungváron él. 1968–1972 között tanulmányait az Ungvári Iparművészeti Szakiskolában végezte. 1972–1992-ben a Kárpátaljai Ukrtoorgreklam vezető dizájnere. 1983-ban rendezték első kiállítását az ungvári Fórum kávézóban. 1985-ben a Kárpáti Igaz Szó szerkesztőségében először mutatkozott be fotókollázs kiállításával. 1990-től tagja a kárpátaljai Ukrinterart képzőművészeti csoportosulásnak, továbbá 2008-tól tagja a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének. Állandó kiállítása van az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában. Több alkalommal vett részt csoportos és egyéni kiállításokon Ungváron, Kijevben, Budapesten, Huszton, Beregszászon. Kárpátaljai festőművészek állandó tárlata, Gönczy Tivadar festőművész kiállítása (Péterfalvai Képtár). Lőrincz István fotóművész állandó kiállítása (Kárpátaljai Nemzetiségek Kulturális Központja, Ungvár). Magyarországi címergyűjtemény (Lehoczky Tivadar Helytörténeti Gyűjtemény, Európa–Magyar Ház). A tiszaháti népi kultúra kincsei – állandó tárlat (Tiszaháti Tájmuzeum, Tiszabökény/Farkasfalva, Sevcsenko u. 74.). Ifjúsági tehetséggondozási program, II. pályázati felhívás.

2009 november

* Az *Együtt* szerkesztőbizottsági ülése a beregszászi Európa–Magyar Házban. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében a beregszászi székhelyű Európa–Magyar Házban került sor arra a találkozóra, amelyen jelen volt a 75. születésnapját ünneplő Pomogáts Béla, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, valamint az *Együtt* szerkesztőbizottságának néhány tagja. A vendégeket Kocsis Mária, a KAMOT és Dupka György, a

MÉKK elnöke köszöntötték. A továbbiakban Vári Fábián László József Attila-díjas költő, az Együtt szerkesztője ismertette az egyetlen kárpátaljai irodalmi és művészeti folyóirat szerepét, jelentőségét, és vázolta feladatait. Nagyra értékelte Nagy Zoltán Mihály lelkiismeretes munkáját, illetve szólt a fiatalokra váró feladatokról is. Dupka György a kárpátaljai hungarikumok megtalálásának, összegyűjtésének és megőrzésének fontosságát ecsetelte. A találkozón Pomogáts Béla könyvcsomagot adott át az Európa–Magyar Ház könyvtárának.

* A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) kezdeményezésére irodalombarátok keresték fel az ősi a munkácsi várat, ahol egykor Kazinczy Ferenc raboskodott. A nagy nyelvújító születésének 250. évfordulója és a Magyar Nyelv Éve alkalmából emlékbeszédet mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke. Ezt követően Pomogáts Béla (AK), Dupka György író (MÉKK), Kótun Jolán pedagógus (Rákóczi Kör), Vári Fábián László (MIKICS), Kocsis Mária pedagógus (KAMOT) az általuk képviselt szervezetek nevében megkoszorúzták az egykori tömlöc falán elhelyezett emléktáblát.

* Megemlékezés a sztálinizmus kárpátaljai áldozatairól. A szomorú évforduló kapcsán Beregszászon az Európa–Magyar Házban kiállítással, könyv- és filmbemutatóval egybekötött konferenciára került sor. Zubánics László történész megnyitó beszédében arra emlékeztetett, hogy a málenkij robot következményei máig hatnak. Pocsai Vince református lelkész bibliai példán a zsidók egyiptomi rabságához hasonlította az 1944 novemberét követő időszakot. Tóth Mihály, a Szolvyai Emlékparkbizottság elnöke szólt a tizenöt évvel ezelőtt indult kezdeményezésről, a park létrehozásának körülményeiről. Lőrincz P. Gabriella néhány megindító lágerverset mondott el. A mártírokra emlékezett Scherцер Károly beregszászi magyar konzul, Kuzmányi István, a MeH kisebbség és nemzetpolitikai szakállamtitkársága nemzetpolitikai ügyek főosztályának tanácsosa. Idős Pocsai Vince túlélő a láger évekről, a megpróbáltatásokról beszélt. Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke az Utak a gyökerekhez elnevezésű eu-s projekt megvalósulásáról

számolt be. A projekt lényege, hogy a Magyarországon és Kárpátalján élő fiatalok csoportja mélyinterjúkat készített a lágereket megjárt, főként német gyökerekkel rendelkező túlélőkkel, levéltárakban kutatót, majd egy 23 fős csapat a nyár folyamán ellátogatott a szenvedések egyik helyszínére, a Donyec-medencébe. Kizman Zoltán, a kárpátaljai németek Újjászületés elnevezésű megyei szervezetének elnöke arról szólt, hogy mennyire tarthatatlan és embertelen volt a kollektív bűnösség elve, amelynek alapján több ezer kárpátaljai németet hurcoltak meg ártatlanul. A kárpátaljai magyar nemzetrész legnagyobb tragédiáját az elmúlt két évtized során közel húsz kötetben sikerült feltárni – tájékoztatott Dupka György, a MÉKK elnöke, az Intermix Kiadó igazgatója. Ezek között több visszaemlékezés, lágernapló, dokumentumgyűjtemény, lágervers látott napvilágot. Több mint élettörténetek, sorsok címmel az Európa–Magyar Házban megnyílt az a kiállítás, amelyet a pécsi Janus Pannonius Múzeum munkatársai állítottak össze, s amelyben a baranyai sváb asszonyok szólnak meghurcoltatásukról, a túlélésről és a szoros, megrendíthetetlen szolidaritásról emberek és nemzetek között. Walterné Müller Judit igazgatóhelyettes, a kiállítás főszervezője Beregszászon beszámolt arról, hogy a kutatómunka során milyen emberi sorsok tárultak fel. A résztvevők ezután Havasi Jánosnak a málenyikj robotról szóló dokumentumfilmjét tekinthették meg. Az MTV határon túli szerkesztőségének vezetője a film vetítése előtt beszámolt az előzményekről, s arról, hogy a helyszínen, tehát a Donyec-medencében a forgatócsoport nagyon jó fogadtatásban részesült. 2009. november 20. 20 éves a Ritmus néptáncegyüttes. Gálaest, szakmai fórum, kiállítás Eszenyben a KMMI támogatásával.

* A Benei Faluház kiállítótermében Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke és Szuhán András polgármester megnyitották a benei Kutasi Xénia és Juhász László fiatal festőművészek kiállítását. Az érdeklődők megtekinthették Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Klisza János, Nigriny Edit, Fuchs Andrea az alkotótáborban született legújabb munkáit is. Ezt követően író-olvasó találkozó zajlott le az ungi, beregi alkotó értelmiség képviselőivel. Ugyancsak bemutató kiállítás nyílt az Intermix Kiadó legújabb kiadványaiból. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet munkájáról

Zubánics László elnök számolt be. Vári Fábíán László József Attila-díjas költő az Együtt című folyóirat eddigi számait és az azokban szereplő kárpátaljai szerzők tevékenységét ismertette.

* Kolozsvár, Bethlen Kata Diakóniai Központ – Romániai Magyar Házak Találkozója az EMKE szervezésében. A konferencia munkájában Kárpátaljáról részt vett Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke.

2009 decembere

* Budapesten művelődésszervező képzés zajlott le a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus (MMIKL), valamint a Hagyományok Háza szervezésében. A rendezvénysorozaton a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György igazgató, Juhász Sándor irodavezető, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella és Fuchs Andrea kulturális programszervezők képviselték. Az erdélyi, felvidéki, vajdasági, muravidéki művelődési intézetek munkatársai betekintést nyertek az MMIKL művészeti főosztályának munkájába, megismerkedtek sokrétű tevékenységével, az idekapcsolódó országos intézményrendszerrel.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megnyílt Bartos József és Bartos Tatyjana képzőművészek (Beregszentmiklós) kiállítása, akik tagjai a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének. Az Adventi koszorú elnevezésű kiállítást Dupka György, a KMMI igazgatója nyitotta meg. A sokakat vonzó megnyitón Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők adventi verseket szavaltak, Varga Katalin versének elő. A Bartos házaspár képzőművészeti alkotásait Matl Péter szobrász mutatta be.

* Lőrincz István ismert fotóművész, vállalkozó, a képzőművészet nagy rajongója La Bella Italia elnevezéssel művészkavézót nyitott Ungvár központjában, alig öt percre a Petőfi tértől. A La Bella Italia létrehozását hathatósan támogatta Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke, Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének titkára, Dupka György, a Kárpátaljai Vállalkozásfejlesztési Központ vezetője és Bodnár József,

az EKO ukrainai képviselőjének vezetője. A művészkávézó a közeljövőben eladással egybekötött képzőművészeti tárlatoknak is helyet ad.

2009. december 23. A beregszászi Európa–Magyar Házban pályaműveket értékelő ülést tartott a zsűri (elnöke: Zubánics László, tagjai: Vári Fábán László, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella, Cserniga Gyula, Dupka György), amely áttekinti és minősíti a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet pályázati felhívására a Tehetséggondozási Program keretében beérkezett verseket, szépprózákat, grafikákat, valamint a fotókat.

2010 januárja

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége a magyar kultúra napja alkalmából Ungváron, Munkácson, Beregszászon több civil szervezettel közösen ünnepi rendezvénysorozatot szervezett. A rendezvénysorozat Beregszászon a Kölcsény Ferenc-emléktáblánál kezdődött, ahol Zubánics László, a KMMI és az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács elnöke köszöntötte a megjelenteket. Ünnepi beszédet mondott: Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, Scherczer Károly, a beregszászi magyar külképviselet konzulja, Gajdos István, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, Beregszász polgármestere. Ezt követően egy beregszászi diák elszavalta Kölcsény Himnuszát. A költő emléktáblája előtt tisztelgett és koszorúzott Kincs Gábor, a Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fórumának (KMSZF) elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke. A koszorúzást követően az egybegyűlték a Beregszászi Művészeti Iskolába mentek, ahol a tanintézmény növendékei és pedagógusai ünnepi koncerttel méltatták a nevezetes eseményt. A délutáni órákban a beregszászi rendezvénysorozat az Európa–Magyar Házban folytatódott, ahol az Értelmiségi Fórum 2010 eszmecsere keretében a felkért előadók a magyar nyelv jövőjéről fejtették ki gondolataikat. A találkozót díjak átadása, könyvbemutató és kiállítás tette még tartalmasabbá és színesebbé. Zubánics László köszöntötte a vendégeket, köztük dr. Szili Katalint, a Kárpátmedencei Magyar Képviselők Fóruma Állandó Bizottságának elnökét, Sőregi Éva főosztályvezetőt, Kerényi György főtanácsadót, Hottó István tanácsadót, Manzinger

Krisztiánt, a Külügyi Hivatal munkatársát, Bacskai József beregszászi magyar főkonzult, Revák Istvánt, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi Osztályának vezetőjét, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Gajdos Istvánt, Beregszász polgármesterét, az UMSZ elnökét, valamint a civil szervezetek és intézmények vezetőit. Az eszmecsere előtt Bakos Kiss Károly költő előadásában elhangzott Kölcsey Ferenc Himnusz, Lőrincz P. Gabriella tolmácsolásában Kölcsey Huszt című verse. A csapi Filep Anita gitárkísérettel kárpátaljai költők megzenésített verseit adta elő. Az elnöklő Zubánics László röviden bemutatta a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet eddigi sokrétű tevékenységét. A magyar nyelv jövője a Kárpát-medencében címmel vitaindító előadást tartott Pomogáts Béla, aki rámutatott: a magyar politika alig foglalkozott azzal, hogy magyarok nem csak a Magyar Köztársaság területén élnek. Ezt a mulasztást nagyon kevés politikus ismerte el. Eddig többnyire a kultúra emberei ismerték fel ennek súlyát, és próbáltak azon javítani. Gajdos István méltatta és értékelte a 2008 szeptemberében létrehozott Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tevékenységét, amely védőbástyaként és megtartó erőként fogja össze a nemzetközösséget, s az eltelt rövid időszak alatt már bebizonyította, hogy a magyar kultúra itteni fellelőjére. Előadásában dr. Szili Katalin többek között arra hívta fel a figyelmet, hogy a magyarországi politikusok feladata az, hogy támogassák a kisebbségben élő magyarságot, de egyvalami csakis az itt élőkön múlik. „Önöknek kell magyarul beszélniük a mindennapokban, büszkének lenniük közös értékünkre, mindnyájunk közös örökségére, a magyar nyelvre” – mondta a politikus. Kárpátalja viszonylatában a magyar nyelv jövőjéről fejtette ki gondolatait hozzászólásában Vári Fábian László József Attila-díjas költő, a KMMI kisebbségkutatási részlegének vezetője, az Együtt című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Zárszót Dupka György, a MÉKK elnöke, a megyei tanács képviselője tartott. Az értelmiségi fórum második felében a különböző intézmények által alapított díjak, oklevelek átadására került sor. Dupka György mint felelős kiadó bemutatta az Együtt című kiadványt, amely egyben a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata. Felhívta a figyelmet a Kárpátaljai

Magyar Krónika legújabb számára (a KMMI hírlevele) és Bartha Gusztáv: P pont, P pont P című drámagyűjteményére, amelynek illusztrációit Matl Péter szobrász készítette. Továbbá megköszönte Barzsó Tibor olvasószerkesztő áldozatos munkáját. Zubánics László elnök a magyar kultúra területén szerzett érdemeik elismeréséül átnyújtotta a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy Mihály Emlékplakettjét Matl Péter szobrászművésznek és Pomogáts Béla irodalomtörténésznek. A rendezvény befejező részében Zubánics László felkérte a fórum résztvevőit, hogy tekintsék meg Matl Péter kiállítását.

* A magyar kultúra napja alkalmából emléktábla-avatására is került sor Beregszászon. A márványtáblán a következő felirat olvasható: „Ebben a házban élt és munkálkodott dr. Forgón Pál, a Kárpátaljai Református Egyházkerület püspöke, a kárpátaljai lelkészképzés megalapítója és vezetője. Állíttatta az '56-os Dél-alföldi Vitézek Községe”. Avatóbeszédet Forgón Pál tanítványa, v. Pocsai Vince lelkipásztor tartott. Az emléktáblát (a kisgejőci v. Csuka Béla munkája és adománya) dr. Szili Katalin és ifj. dr. Forgón Pál leleplezték le, rajtuk kívül koszorút helyezett el Gajdos István polgármester, Bacskai József főkonzul, Zubánics László, a KMMI elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke. Az avatóünnepséget megtisztelte jelenlétével Zán Fábián Sándor református püspök és Nagy Béla főgondnok is. A Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház előadásában William Shakespeare Ahogy tetszik című darabját tekinthette meg Beregszász és a Beregvidék közönsége a KMMI szervezésében. A látványos és sajátos felfogásban előadott színpadi mű díszleteit és jelmezeit Alekszandr Belozub tervezte. A darab rendezője Vidnyánszky Attila volt. A zsúfolásig megtöltött színházban a darab megtekintése előtt a magyar kultúra napja alkalmából ünnepi köszöntőt mondott Gajdos István polgármester, az UMDSZ elnöke, aki kihangsúlyozta: a magyar kultúra elképzelhetetlen a színházművészet nélkül. Dr. Szili Katalin üdvözlő beszédében ugyancsak a kultúra összetartó erejéről, a nemzethez való tartozásról fejtette ki gondolatait, majd egy parlamenti érdemével és egy csengővel ajándékozta meg a színházat. Az ajándékot Balázi József színházigazgató vette át.

* Dr. Szili Katalin és kísérete meglátogatta a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsét. Az illusztris vendéget Ivan

Kusnyir igazgató és a tanintézet pedagógusai, valamint magyar és ukrán népviseletbe öltözött tanítványai kenyérral-sóval fogadták a tanintézmény halljában. Az itt rendezett kulturális programban Hasznyuk Veronika zenepedagógus Kálmán Imre Csárdáskirálynő című operettjéből Szilvia áriáját adta elő (zongorán Almási Viktória, hegedűn Dobos Szergej kísért). A tanítóképzősök táncsoportja páros csárdásokkal lépett fel, ezt követően a vendégek megtekintették a magyar csoport tagjainak kiállított kézimunkáit. A konferenciateremben lezajlott találkozót Kótun Jolán pedagógus, az UMDSZ városi szervezőténék elnöke nyitotta meg. Köszöntőt mondott Ivan Kusnyir igazgató, aki beszámolt az 1914-ben alapított intézmény múltjáról és jelenlegi helyzetéről. A mostani 745 diák 17 százaléka magyar nemzetiségű, illetve a magyar csoportokban 124-en tanulnak anyanyelvükön. A magyarországi díszvendégeket Dupka György mutatta be, aki Pomogáts Béla megbízásából átnyújtotta a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét Hasznyuk Veronikának és Duliskovics Ilonának, a Szolyvai Vasárnapi Iskola oktatójának. Ezt követően dr. Szili Katalin beszédet mondott a magyar csoport hallgatóinak a magyar nyelv és kultúra megtartásáról, majd egy csengőt és könyvcsomagot adott át az intézmény igazgatójának. Zubánics László szintén köszöntötte az egybegyűlteket, és beszámolt a Magyar Nemzeti Intézménnyé nyilvánított kollégium eddigi támogatásáról, amelyet a KMOA-án keresztül a magyar állam nyújtott. Vass István, a Szolyvai Magyar Kulturális Szövetség elnöke a szórványoktatás helyzetéről számolt be. Végezetül a magyar csoport tagjai kulturális műsorral kedveskedtek a vendégeknek. Rajka Attila Kölcsey Himnuszát, Szabó József Vörösmarty Szózatát szavalta el, Molnár Éva, Biki Irén, Máté Adrienn Kölcsey írásaiból adtak elő részleteket, illetve egy népdalcsokrot énekeltek. Az ünnepi program után a vendégek Tyahur László igazgatóhelyettes vezetésével Munkács központjában felkeresték a város híres szülőtteinek, az egyik legnagyobb magyar festő emlékhelyét. Dr. Szili Katalin a jelenlévőkkel, köztük Sziklavári Vilmos ungvári főkonzullal együtt megkoszorúzta Munkácsy Mihály mellszobrát.

* Az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában a KMMI, a MÉKK és az UMDSZ ISZ szervezésében sikeresen lezajlott a XII. Him-

nusz-mondó verseny, amelynek házigazdája és koordinátora Árpa Péter igazgató volt. Két korcsoportban 39-en vállalkoztak nemzeti imánk tolmácsolására. Az általános iskolások kategóriájában ifj. Héder János győzött, a két második helyezett Szabó Szilvia és ifj. Kovács Péter lett, a harmadik helyen Magnuc Nikoletta és Ivánik István osztozott. A 9–11. osztályosok között a versenyt Molnár Izabella nyerte Simon Alexandra, Gorzó Katalin, Metenkó György, Derenák Gabriella és Palkó Krisztina előtt. A zsűri elnöke Horváth Katalin nyelvész volt. Tagjai: Horváth Sándor költő, Dupka Nándor, az UMDSZ ISZ elnöke, Láver Katalin pedagógus.

* Az ungvári Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeum kiállítótermében sor került az I. Carpatica Art Expo elnevezésű tárlat megnyitójára. A több mint kétszáz fős közönségnek bemutatott 124 képzőművészeti munka (olajfestmény, pasztell, akvarell, grafika, fotómontázs, kompozíció, kerámia, kispasztika, köztéri szobormásolat) egyben válogatás volt a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete festőtáborainak anyagaiból. Kiállítók: Bartos József, Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Beleny Mihajlo, Puhlik-Beleny Magda(Nevicke), Cserniga Gyula(Nagybereg), Harangozó Miklós (Salánk), Homoki Gábor (Péterfalva), Juhász László (Oroszi), Klisza János, Klisza Krisztina (Ungvár), Kutasi Xénia (Bene), Fuchs Andrea, Lőrincz Katalin, Nigriny Edit, Picur Zoltán, Réti János, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Turák Angéla (Ungvár). A magyar kultúra napja alkalmából összeállított színvonalas ünnepi műsort ifj. Héder János, a XII. Himnusz-mondó verseny győztese indította, aki elszavalta nemzeti imánkat. Szabó Tibor, a KMMI közművelődési részlege vezetőjének felkonferálásában Nyíri Katalin népdalokat, Filep Anita gitárkísérettel megzenésített verseket énekelt. Az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes különböző tájegységek magyar néptáncaiból adott ízelítőt, az Eszenyi Középiskola Bocskai táncgyűttese pedig keringőt adott elő. A rendezvény második részében Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, a múzeum igazgatója magyarul és ukránul köszöntötték a díszvendégeket, köztük dr. Szili Katalint, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma Állandó Bizottságának elnökét és küldöttségének tagjait, Sziklavári Vilmost, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulá-

tusának főkonzulját, Jurij Hlebát, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának vezetőjét, Borisz Kuzmát, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai szervezetének vezetőjét. A művészeket üdvözte dr. Szili Katalin, kihangsúlyozva szerepüket a magyar kultúra megőrzése és továbbadása terén, továbbá Jurij Hleba, Mihajlo Beleny szobrász, Borisz Kuzma, Bársony András, Magyarország ukrajnai nagykövete. A helyi értelmiség tevékenységét értékelő oklevelek, nívódíjak átadására is sor került. Dupka György, a MÉKK elnöke átnyújtotta a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét Szabó Tibor koreográfusnak, az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes művészeti vezetőjének, Majoros Mónikának, a Sislóci Dobó István Középiskola igazgatójának. Zubánics László Linner Bertalan Egészségügyi Díjat adott át dr. Csobey Istvánnak, a Novák Endre Megyei Klinikai Kórház sebészeti osztálya főorvosának, akiről laudációt dr. Ljah Erzsébet, az UMDSZ Országos Egészségügyi Bizottságának elnöke tartott. Hollósy Simon Képzőművészeti Díjban részesült Soltész Péter festőművész, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület társelnöke, az Ukrajnai Képzőművészeti Szövetség tagja. Soltész Péter festőművész a köszönő szavak elhangzása után egyik alkotását ajándékozta dr. Szili Katalinnak. A szervezők nevében Dupka György emléklapot és Prófusz Marinna „Isten, áld meg a magyart” feliratú beregi szöttest is átnyújtotta az elnök asszonynak.

A rendezvény befejező részében a szervezők bemutatták a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület 20 kiállító tagját, akik szintén emléklapot vehettek át. Végezetül Szabó Tibor A magyar kultúra napja feliratú hatalmas torta megszegésére kérte fel az elnök asszonyt. A rendezvény az eszenyi népi konyha készítményeit bemutató, kulináris élvezeteket nyújtó fogadással fejeződött be. Dr. Szili Katalin a sajtó képviselői számára tartott összefoglaló beszédében elmondta: a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnökeinek közös meghívását elfogadva kárpátaljai utazása a magyar kultúra napjának szentelt rendezvénysorozathoz kapcsolódott ugyan, de nem kevésbé fontos eleme volt a magyar egyházak és érdekvédelmi szervezetek vezetőivel

való találkozás. Kárpátaljai látogatásának első napján Bacskai József beregszászi főkonzul kalauzolásával megtekintette a beregszászi konzulátust, felkereste a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát, ahol Orosz Ildikó elnök és Soós Kálmán rektor fogadták. A Kárpátaljai Református Egyházkerület Püspöki Hivatalában találkozott Zán Fábián Sándor püspök úrral. A találkozó végeztével Szili Katalin megkoszorúzta a mártír lelkészek a püspöki hivatal kertjében álló emlékművét. A beregszászi színházi program után az elnök asszony a jánosi Helikon Hotelben munkavacsorát adott a város és az UMSZ vezetőinek (Gajdos István elnök, Kincs Gábor és Kőszeghy Elemér al-elnökök, Kocsis Marian hivatalvezető), valamint az értelmiségi fórum főszervezőinek (Zubánics László, Dupka György, Fuchs Andrea, Matl Péter). A munkavacsorán részt vett Bacskai József beregszászi főkonzul, Pomogáts Béla irodalomtörténész, Dr. Holló József tábornok, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum főigazgatója. A második napon dr. Szili Katalin Beregszászon megbeszélést folytatott Bendász Dániellel, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegegye magyar esperesi kerületének főesperesével és Egressy Miklós parókussal. Munkácsi útját megszakítva dr. Szili Katalin megállt Dercenben, megtekintette és megkoszorúzta a Megbékélés a közös Európáért emlékművet. A munkácsi program keretében az elnök asszony Majnek Antal római katolikus megyéspüspökkel találkozott, majd felkereste Matl Péter szobrászt, megtekintette műtermét és a szoborparkot. A Latorcaparti város neves képzőművésze szeretett városáról készített grafikát nyújtott át az elnök asszonynak. Február

2010 februárja

* A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet soros ülésén az irányító testület tagjai áttekintették és elfogadták az intézmény első félévi cselekvési programját. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus az ELTE-vel közösen felsőfokú képzést indít kulturális mediátor szakon. Kárpátaljáról Zubánics László, Kékesi Sándor, Kocsis Mária jelentkeztek. A KMMI a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus által indított középfokú akkreditált művelődésszervezői képzésre 5 főt delegálhatunk. Valamennyien a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet fő-,

illetve részfoglalkoztatású programmenedzserei: Juhász Sándor, Bakos Kiss Károly, Lőrincz P. Gabriella, Szabó Tibor, Fuchs Andrea (sajnos forráshiány miatt mindkét képzés elmaradt).

* Budapesten a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus székházában megtartották a Magyar Fotóművészek Világszövetségének közgyűlését, amelyen nyilvánosságra hozták a 2/2010. sz. Elnökségi határozatot, amely értelmében a benyújtott portfóliók megtekintése után új tagok felvételéről döntöttek: többek között Ukrajnából Picur Zoltánt (Ungvár) és Lőrincz Istvánt (Ungvár) vették fel tagjaik közé, akik a MÉKK-KMMI Fotóköreinek aktív tagjai.

* Az Európa–Magyar Házban az OSZK Könyvtári Intézet (Budapest), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár együttműködése keretében megnyílt az EuroTéka Szabadegyetem kommunikációs tréningje könyvtárosoknak, közművelődési szakembereknek. A több hétvégéből álló továbbképzés befejeztével a résztvevők megkapják az EuroTéka Szabadegyetem oklevelét. A megjelenteket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. A tanfolyamot Bartos Éva, az OSZK Könyvtári Intézet vezetője nyitotta meg. A foglalkozásokon előadást tartott Kőszegi Ágnes pszichológus (Budapest), Törökné Jordán Katalin könyvtáros (Budapest). A tanfolyam megszervezésben Szabó Tibor, a KMMI Közművelődési részlegének vezetője vállalt aktív szerepet.

* Az Európa–Magyar Házban megrendezésre került az I. Beregi Art Expo a KMMI és a MÉKK szervezésében, amelyet a szervezők nevében Dupka György igazgató nyitott meg. A kiállítókat köszöntötte Bacskai József, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Halász László, a beregszászi járási, illetve Imre József, a városi művelődési osztály vezetője és Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár igazgatója. Ezt követően Prófusz Marianna, a Bereg Alkotóegyesület elnöke bemutatta a társaság tagjainak kiállított munkáit, alkotásait. Kiállító képzőművészek: Baráté Ágnes, Gogola Zoltán, Cserniga Gyula, Helj László, Imre Sándor, Zicherman Sándor (tiszteletbeli tag), Szakálas Olga, Szakálas Anatolij, Petenko Nyina, Veres Ágota, Bökényi Anna, Dancs Tünde, Czapovics Zsuzsanna; szövek: Prófusz Marianna, Baráté Irén, Bakó Olga, Derceni Viola, Kovácsné Derceni Ibolya, Mester Irén, Ohár Katalin.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Nemzetiségi politikai és határ menti regionális együttműködés a Kárpát-medencében témakörben nemzetközi tudományos konferenciát szervezett A magyar–ukrán közös múlt és jelen összekötő és elválasztó „fehér foltjai” címmel. Az eszmecsereén magyar és ukrán történészek vettek részt, moderátor Zubánics László volt. A megjelenteket a szervezőbizottság nevében Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte. Megnyitó beszédet mondott Kincs Gábor, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség alelnöke, Bacskai József, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja. Előadást tartott: Botlik József PhD, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának docense (Ruszin vagy ukrán? Bródy András és Avgusztin /Ágoston Volosin politikai pályájának összevetése), Alekszej Korszun történész, a Rehabilitált Történelem Kárpátaljai Emlékkönyv szerkesztőbizottsága kiadói 48 49 csoportjának vezetője (Bródy András és Avgusztin /Ágoston Volosin politikai rehabilitálásának folyamatáról), Bicsák Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának doktorandusza (A Rongyos Gárda harcai Kárpátalján 1938–1939), Bánszki Hajnalka, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karának doktorandusza (Szlovákia és Kárpátalja 1938–1939: hasonlóságok és különbségek), Olekszandr Pahirja, a Kijevi Sevcsenko Nemzeti Egyetem doktorandusza (A magyar–ukrán háborús kapcsolatok történetéből. Kárpátalja problematikája az Ukrán Felkelő Hadsereg vezetői és a magyar hadvezetők közötti tárgyalások tükrében 1943–1944-ben), Dupka György helytörténész (Kárpátaljai autonómiautórekvések a megtorlások tükrében), Zubánics László tolmácsi szerepet is vállaló levezető elnök ismertette Doma Istvánnak, a Kárpátaljai Pedagógus-továbbképző Intézet beregszászi kirendeltsége vezetőjének (A kárpátaljai zsidóság XX. századi története) és dr. Tóth Mihálynak, az Ukrán Tudományos Akadémia Koreckij Állam- és Jogtudományi Intézete tudományos főmunkatársának, a jogtudományok kandidátusának (Kisebbségi jogok és nyelvhasználat a mai Ukrajnában) előadását is, akik egyéb elfoglaltságaik miatt nem tudtak jelen lenni. A moderátor indítványára a jelenlévők megemlékeztek a kommunizmus ül-

dözöttjeinek napjáról. Ezt követően a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet gondozásában megjelent könyvek bemutatójára került sor. A budapesti Singer Zsuzsa a jelenlévők figyelmébe ajánlotta a Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége című tanulmánykötetét, amely a KMMI-füzetek sorozatban látott napvilágot. A résztvevők ugyancsak megismerkedhettek Tóth Gábor „Az eltávolítás haladéktalanul végrehajtandó”. Deportálások Kárpátalján a második világháború idején és Dupka György Népünk temetője: Szolyva. A szolyvai gyűjtőtábor történetéből című tanulmánykötetekkel. A konstruktív vitákkal telített eszmecserén a magyar és ukrán történészek támogatták azt az indítványt, hogy a konferencia anyaga könyv alakban is kiadásra kerüljön ukránul és magyarul. Továbbá a KMMI keretében megalakították az ukrán–magyar történészek analitikai csoportját, amely az elkövetkezőkben folytatja a magyar–ukrán közös múlt és jelen összekötő és elválasztó „fehér foltjai”-nak feltárását, elemzését. Az ezzel kapcsolatos oknyomozó és analitikai tanulmányokat széles nyilvánosság elé tárják. A konferencia támogatói: a Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatala, a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség.

* A péterfalvai kultúrházban a Kokas zenekar megtartotta évi beszámoló koncertjét. Közreműködött a Péterfalvai Művészeti Iskola Örökség néptáncgyűjtése és a gyerekekből toborzott Csillagszem néptáncgyűjtés. Kokas Károly művészeti vezető megköszönte a szponzorok, köztük a MÉKK, a KMMI, az UMDSZ, a beregszászi konzulátus eddigi támogatását. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztályának módszerésze, Bokotej Olga, ugyanezen osztály turisztikai főfelügyelője, Dupka György megyei képviselő, a MÉKK elnöke, Tóth Bálint járási képviselő, az UMDSZ Nagyszőlősi Járási Szervezetének elnöke és Zubánics László, az UMDSZ Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanácsának elnöke, valamint a Beregszászi Magyar Konzulátus küldöttsége.

* A Tehetséggondozási Program tavaszi pályázatának meghirdetése. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a Tehetséggondozási Program keretében alkotói pályázatot hirdet vers, széppróza, egy vagy

több kárpátaljai magyar irodalmi művet illusztráló grafika, valamint fotó kategóriákban.

2010 márciusa

* A Kárpátaljai Szövetség Budapesten megszervezte a Kárpátaljai Napok rendezvényét, amelyen a kárpátaljai könyvkiadás helyzetéről Dupka György tartott előadást. Kiállítás nyílt Réti János grafikaiból. Pomogáts Béla irodalomtörténész közreműködésével bemutatásra került Czébely Gabriella *Holló hajam vánkosán* című verseskötete, Lengyel János *Halott ember karácsonya* című interjúkötete, Singer Zsuzsa *Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége* című tanulmánykötete. Az előbbi kettő az Intermix Kiadó, az utóbbi a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) gondozásában jelent meg.

* Budapesten a Kárpátaljai Szövetség XXI. közgyűlésén Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Kárpátaljai Magyar Oktatásért Alapítvány elnöke tartott előadást Magyar érdekérvényesítés Kárpátalján és a magyar közösség jelenléte az ukrán közéletben címmel. Közreműködött és hagyományörző műsorral lépett fel az Ungvári Közművelődési és Művészeti Koledzs magyar tagozata.

* Kárpátaljai irodalmi karavánt fogadott Székelyföld. A helyi értelmiségiek kárpátaljai írókkal találkoztak Csíkszeredában a Székelyföld című irodalmi folyóirat szerkesztőségénél, Sepsiszentgyörgyön a Bod Péter Megyei Könyvtárban, Kézdivásárhelyen a Bod Péter Tanítóképzőben, Brassóban a Reménység Házában. Az *Együtt* című folyóirat bemutató körútján részt vett Bakos Kiss Károly költő, a kritika rovat vezetője, Vári Fábián László József Attila-díjas költő, a szerkesztőbizottság elnöke, egyben a szépirodalmi rovat gondozója, Zubánics László történész, a tanulmány rovat vezetője és Dupka György író, a folyóirat felelős kiadója és lapigazgatója.

2010 áprilisa

* A Tiszaháti Tájélmúzeumban Húsvéti szomszédolás, hagyományos locsolókedd és tojásvadászat zajlott le a helyi önkormányzat, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. Illyés Ist-

ván polgármester a házigazdák nevében köszöntötte a megjelenteket. A Borbély Ida múzeumigazgató által levezenyelt hagyományörző rendezvény után rendkívüli író-olvasó találkozóra került sor a múzeum dísztermében. A kárpátaljai bemutatkozó körúton résztvevő vajdasági író vendégeket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be: Nagy Abonyi Árpád prózaíró, a zentai gimnázium tanára, Orcsik Roland költő, műfordító, esszéíró, a Szegedi Tudományegyetem Szláv Tanszékének tanára, Szögi Csaba költő, író, a *Magyar Szó* ifjúsági mellékletének szerkesztője. A vendégek ezt követően megtekintették a helyi nevezetességeket, köztük a Péterfalvai Képtár állandó kiállítását, amelyet a napokban újítottak fel.

* A vajdasági magyar írók karavánja a beregszászi Európa–Magyar Házban folytatódott: a *Zetna* szerzői a kárpátaljai Együtt folyóirat szerkesztőbizottságának tagjaival találkoztak. Az eszmecsere jelen volt Vári Fábíán László, a folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, Dupka György, Bakos Kiss Károly, Zubánics László szerkesztőbizottsági tagok, továbbá a kiadvány aktívabb szerzői: Fodor Géza, Lőrincz P. Gabriella, valamint az irodalom barátai, a beregszászi főiskola diákjai. Mindkét régió alkotói verseket, prózarészleteket olvastak fel, választak a jelenlévők kérdéseire, majd kötetlen beszélgetésre került sor.

* A vajdasági irodalmi karaván utolsó állomása a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium volt. A vendégeket Szabó Árpád igazgató köszöntötte. Nagy Abonyi Árpád, Orcsik Roland, Szögi Csaba írókat Dupka György mutatta be. A vendégek felolvasásait nagy érdeklődés kísérte, majd válaszoltak a diákok kérdéseire is. Közkívánatra döntés született arról is, hogy a zentai és a beregszászi gimnázium között testvérintézményi kapcsolat jön létre.

* A magyar költészet napját is méltatva gazdag irodalmi műsor keretében emlékeztek Somban a 100 évvel ezelőtt született Sütő Kálmán parasztköltőre a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. A műsort a helyi iskolások prezentálták. A megjelenteket Deme Ibo-lya könyvtárvezető köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Kádár Rozália, az UMDSZ Beregszászi Járási Szervezetének elnöke, Braun Béla, a szervezet ügyvezetője, a járási tanács elnökhelyettese,

Ködöböcz Levente polgármester, Juhász Sándor, a KMMI irodavezetője. A találkozó befejtével a megjelentek megkoszorúzták Sütő Kálmán emléktábláját.

* A Dunaszerdahelyi Csemadok Művelődési Intézetében a Kárpát-medencei fotókaraván program keretében a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) fotóklub tagjainak, köztük Zubánics Lászlónak, Lőrincz Istvánnak, Szajkó Tibornak és Fuchs Andreának munkáiból nyílt reprezentatív kiállítás Huszár László intézményigazgató szervezésében. A tárlatot Dupka György, a MÉKK elnöke, a KMMI igazgatója nyitotta meg. A kiállított közel félszáz munkát Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára mutatta be. A rendezvényt követően szakmai találkozóra és eszmecsere-re került sor.

* Budapesten Pomogáts Béla irodalomtörténész elnökletével megtartották a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság – Anyanyelvi Konferencia szervezőbizottsági ülését abból az alkalomból, hogy 2010. augusztus 7–10 között a Beregszász melletti Jánosiban kerül megrendezésre a szervezet kongresszusa és tisztújító közgyűlése. A szervezési feladatok elvégzésére a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) aktivistáit kérték fel. A szervezőbizottság helyi elnöke Dupka György, az AK elnökségi tagja. Az Anyanyelvi Konferencia az idén is lehetővé teszi, hogy 15 kárpátaljai óvodapedagógus részt vegyen a kisvárdai továbbképzésen.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban sikeresen lezajlott az EuroTéka Szabadegyetem második kommunikációs tréning-tanfolyama, amelyen közel ötven könyvtáros, közművelődési szakember jelent meg. A nagy érdeklődést kiváltó oktatási programot az OSZK Könyvtári Intézet (Budapest), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Mórícz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár (Nyíregyháza) együttműködése keretében bonyolították le. A több hétvégéből álló továbbképzés záró tanfolyamát Zubánics László, a KMMI elnöke értékelte, aki megköszönte Kőszegi Ágnes pszichológus (Budapest), Törökné Jordán Katalin könyvtáros (Budapest) és más előadók mun-

káját. A tanfolyam résztvevői megkapták az EuroTéka Szabadegyetem oklevelét. További témakörökben még az idén, ősszel lesznek továbbképzési tanfolyamok.

* Az EMKE meghívására kárpátaljai irodalmi karaván kereste fel az erdélyi városokat. Az Együtt című folyóirat bemutató körútján részt vett és előadást tartott Vári Fábíán László József Attila-díjas költő, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és Bakos Kiss Károly költő, a kiadvány kritika rovatának gondozója. Fogadták őket Zilahon, Marosvásárhelyen és Kolozsváron.

* A Kolozsvár és környéki filmes, fotós napokon a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) fotótagozata is képviseltette magát. Zubánics Lászlónak a kárpátaljai épített örökséget megőrző felvételeiből nyílt kiállítását a marosvásárhelyi unitárius közösségi házban Vári Fábíán László nyitotta meg.

2010 májusa

* Gáton az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) támogatásával lezajlott a IV. Kovács Vilmos-szavalóverseny.

* A Beregszászi Művészeti Iskolában megrendezték a Győry Dezső emlékének szentelt szavalóversenyt és irodalmi műsort az UMDSZ és a KMMI szervezésében. A szavalóversenyen harminc jelentkező adott számot tehetségéről. Kádár Rozália, az UMDSZ járási szervezetének elnöke üdvözlő szavait követően először a választott, majd a kötelező verseket hallgatta meg a zsűri. A grémium tagjai voltak Weinrauch Katalin író, költő, Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők. A versenyzők emléklapot és ajándékot kaptak. A dobogósok oklevélben részesültek, s indulhatnak a Vásárosnaményban sorra kerülő Váci Mihály-szavalóversenyen.

* Kolozsvár melletti Tordaszentlászlón a Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetségének (MCSZESZ) szervezésében megrendezésre került a Kárpát-medencei Civil Egyeztető Fórum. Kezdeményezői: Társaság a Kárpát-medencei Magyarságért (Budapest). Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége (Kolozsvár), Csemadok (Kassa), Nyitott Távlatok Egyesület (Szabadka), Magyar Értelmiségek Kárpátaljai

Közössége (Ungvár). A Kárpátaljai Civil Egyeztető Fórumot Dupka György (MÉKK), Zubánics László (KMMI), Fuchs Andrea (KVK), Kékesi Sándor (KMOA) képviselte a tanácskozáson. A Kárpát-medencei Civil Együttműködési Fórum Közép- és Közép-Kelet-Európa magyar civil szervezetei közötti kapcsolattartási és érdekegyeztető fórum. A Fórumot 30 magyarországi, romániai, szlovákiai, szerbiai, ukrainai magyar szervezet hozta létre azzal a céllal, hogy a civil szféra meg tudjon felelni változó korunk kihívásainak, illetve betöltse a kisebbségi helyzetben rá háruló közszolgálati feladatokat. A Fórum nyitott a belépni kívánó szervezetek számára. Alapító tagjai megállapodtak azon célkitűzésekben, amelyeket működésük során alapvetően fontosnak tekintenek. Az alakuló ülés résztvevői szükségesnek ítélik a kisebbségi civil együttműködés céljainak és gyakorlatának jelen helyzetben történő újragondolását, ezen belül a határon túli közösségeket érintő támogatáspolitikai prioritásainak, céljainak, eszközeinek és hatékonyságának alapos vizsgálatát.

2010 júniusa

* *Vedd, és vidd! Vedd észre, és vidd tovább...* e-Kultúra konferencia 2010. A budapesti rendezvény szervezője a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus volt. Annak keretében került sor a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal találkozójára is. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György igazgató és Fuchs Andrea programmenedzser képviselte.

* Lendván ünnepélyes keretek között megnyitották a Magyar Nemzeti Művelődési Intézet felújított Bánffy Központját. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Zubánics László elnök és Dupka György igazgató képviselte.

* A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Baráti Társaság „Túl a Tiszán van egy város: Beregszász” (Kilencven évvel Trianon után) címmel civil fórumot szervezett Budapesten. Kárpátalja magyarságáról helyzet-elemző előadást tartott Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke.

* A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezésében Zentán és környékén zárult a Kárpátaljai irodalmi és fotóművészeti karaván programsorozata. A bácsfeketehegyi Kozma Lajos Könyvtárban Zu-

bánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke nyitotta meg a Kárpátaljai kaleidoszkóp című fotóművészeti kiállítást, amelyen a jelenlévők Picur Zoltán, Lőrincz István, Fuchs Andrea (Ungvár), Szajkó Tibor, Zubánics László (Beregszász) alkotásait tekinthették meg. Ugyanitt, továbbá Csókán, a helyi művelődési házban, a zentai gimnáziumban, a zentai Alkotóházban az Együtt című irodalmi-művészeti-kulturális folyóiratot, valamint az Intermix Kiadó legújabb kiadványait, szerzőit Dupka György felelős kiadó mutatta be. Zubánics László a kárpátaljai magyarság múltjával kapcsolatosan tartott előadást.

* Benében a Faluház melletti parkban felavatták a Hét vezér szoborcsoportot, Pintér László sárvári fafaragó alkotásait. A rendezvényt Szuhán András polgármester nyitotta meg. Avató beszédet mondott: Scherczer Károly, a beregszászi magyar külképviselet konzulja, Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke és Dupka György, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) elnöke. A MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület nevében Fuchs Andrea titkár és Réti János társelnök egy festményt nyújtott át a település művészetpártoló polgármesterének.

* Beregszászon az Európa–Magyar Házban Székelyföldi XI. Lármafa Találkozóra került sor. A csíkszeredai küldöttséget Beder Tibor történész, a Julianusz Alapítvány elnöke vezette. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) az Összetartozunk program 40 tagú székelyföldi közösségének képviselőit meghívta Kárpátaljára baráti kapcsolatok kiépítésére és a régió magyar emlékeinek a bemutatására. A rendezvényt Zubánics László, a KMMI elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke nyitotta meg. A zenés irodalmi műsor keretében fellépett Filep Anita verséneklő. Az író-olvasó találkozón és könyvbemutatón részt vett Vári Fábián László (Jég és korbács. Versek 2002–2010. Írók szakszervezete, Budapest), Nagy Zoltán Mihály (Fogyó fényben. Regény. Intermix Kiadó), Bagu Balázs (Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján. Intermix Kiadó). A könyvek bemutatásában közreműködött Dupka György, Bakos Kiss Károly, Vári Fábián László, Zubánics

László, Nagy Zoltán Mihály. Verseket adott elő Bakos Kiss Károly, Juhász Sándor, Lőrincz P. Gabriella. Az eszmecserében részt vettek a kárpátaljai magyar civil szervezetek, intézmények képviselői.

* A székely lármafások Munkácson találkoztak az értelmiség képviselőivel, megtekintették az ősi várat. A Szolyvai Emlékparkban megkoszorúzták a siratófalat. Pihenőt és multidézt tartottak a Vereckei-hágón, felkeresték az ungvári várat is. A vendégek idegenvezetője ifj. Juhász Sándor és Vass István volt.

* Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus, valamint a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal által meghirdetett A csoda benned van pályázat vers (ifjúsági) kategóriájában a beregszászi Bojcsuk Zsanett harmadik díjat nyert, grafika kategóriában a mezőkaszonyi Kárpáti P. Zoltán második díjat kapott. A fiatalok Dupka György KMMI-igazgató közreműködésével jelen voltak az ünnepélyes díjátadáson. Július

2010 júliusa

* A felvidéki Farnad településen az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes is fellép az Égtájak Iroda szervezésében.

* Összetartozunk Kárpát-medencei ifjúsági tábor Velem településen a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet szervezésében. A kárpátaljai fiatalok csoportvezetője Juhász Sándor, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) munkatársa.

* Lőrinczi László Világom című fotókiállítása a beregszászi Európa–Magyar Házban.

* A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátussal (MMIKL) kötött szolgáltatási szerződés alapján a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) aktivistái (Juhász Sándor, Bakos Kiss Károly, Fuchs Andrea) július első hetében befejezik vidékünkön a magyarlakta településkutatást az egyeztetett kérdőíven. A kulturális intézményeket (művelődési házak, könyvtárak stb.) felmérő adatbázisában 110 település szerepel, ahol a magyarok száma meghaladja a 10%-ot.

* A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus együttműködő támogatásának köszönhetően megújul a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) honlapja. A jelentős infor-

matikai fejlesztések következtében digitalizálási programok valósulnak meg. A KMMI honlapja hozzájárul a Kárpát-medencei kulturális adatbázis adatainak frissítéséhez, tematikus adatbázisok szerkesztéséhez és beindításához.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a KHÖT-tel együttműködve vállalta kétnyelvű címeres falunévtáblák felállítását Palágykomorócon (3), Kisszelmencen (2), Nagygejőcön (2), Kisgejőcön (2), Tiszaásványban (2), Izсныétén (2). Eddig a program keretében összesen 62 tábla készült el, a további településeké kivitelezés alatt van.

* Regionális művelődésszervező képzés keretében a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) képző- és fotóművészek továbbképző alkotótáborát szervezi meg Tiszabökényben és környékén. A foglalkozás célfeladata: a magas művészeti élet fenntarthatósága, értékeinek megőrzése és közkincsé tétele.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által meghirdetett tehetséggondozási pályázatra beérkezett szépirodalmi, grafikai és fotóművészeti anyagok elbírálása.

2010 augusztusa

* A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia 2010. augusztus 6–9. között rendezte meg Jánosiban XII. Anyanyelvi Konferenciáját és tisztújító közgyűlését, amelyen az anyaországból, Kelet-Közép-Európa kisebbségben élő magyar közösségeiből és a nyugati diaszpórából vettek részt a társaság tagjai. A fórumot Pomogáts Béla elnök nyitotta meg. A tanácskozáson vitaindítót tartott Dr. Szarka László A magyar nyelv és kultúra a világában és a Kárpát-medencében (Helyzetkép és tennivalók) címmel. Az ezt követő vitában felszólaltak az anyaországi, erdélyi, felvidéki, délvidéki, kárpátaljai, horvátországi, muravidéki, burgenlandi, valamint a nyugat-európai szórványmagyarság értelmiségének jeles képviselői. A rendezvényen jelen volt és felszólalt Elekes Botond kabinetfőnök (Nemzeti Errőforrás Minisztérium Kulturális Államtitkárság), dr. Pákozdi Csaba főosztályvezető (Külügyminisztérium), Csizmadia Róbert, a beregszászi magyar külképviselet vezető konzulja, Vári Fábíán László költő, Zubánics László történész, a KMMI elnöke. A vendégek felkeresték a

munkácsi várat, koszorúztak és ökumenikus szertartáson vettek részt a Szolyvai Emlékparkban és a Vereckei-hágón létesített emlékműnél. Megtekintették a Péterfalvai Képtár kiállítási anyagát, találkoztak az ugocsa-vidéki értelmiségiekkel, megismerkedtek a beregszászi Európa–Magyar Házban székelő Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet tevékenységével, részt vettek Kötő József és Zubánics László legújabb tanulmánykötetének bemutatóján. Végezetül megismerkedtek az Érkeparti város nevezetességeivel. Szervezők: a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága, a MÉKK és a KMMI.

* A Péterfalvai Pogármesteri Hivatal szervezésében a Tiszaháti Tájélmúzeumban (Tiszabökény-Farkasfalva) tartották meg a II. Tiszaháti Máléfesztivált. A rendezvény fő programja: népi gasztronómiai szemle, málé (kukorica) alapanyagú ételfélék bemutatója. A nap folyamán hagyományörző együttesek, szólisták és műkedvelők szórakoztatták a közönséget. A rendezvényen jelen volt és felszólalt Dupka György, a MÉKK elnöke és Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke.

* A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében Tiszabökényben és Tiszapéterfalván megtartották a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesületének IV. Alkotótáborát. A regionális művelődésszervező képzésen részt vettek: Soltész Péter, Soltész Gabriella, Réti János, Klisza János, Fuchs Andrea, Kutasi Xénia, Borbély Ida, Páva István, Bodnár Dianna, Bodnár József, Dupka György és mások.

A nyár folyamán:

* Az Égtájak Iroda által augusztus 15–25. között megszervezett, sorrendben immár tizenötödik Vendégségben Budapesten elnevezésű rendezvény mintegy hétszáz határon túli magyar fiatal látott vendégül, köztük csaknem száz kárpátaljai résztvevőt. Kárpátalját a beregszászi Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház, a csapi Arabeszk táncgyüttes, a beregszászi Ludovika táncgyüttes és az eszenyi Ritmus néptáncgyüttes képviselte. A küldöttség vezetője Szabó Tibor, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet művelődési bizottságának elnöke.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban megtekinthető a Bereg Alkotóegyesület kiállítása.

2010 szeptembere

* Budapesten, a Corvin téren és a Budai Vigadóban a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal szervezésében kerül sor a Kárpát-medencei Kulturális Napra, amelynek a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus volt a házigazdája. A nyolc régió egyikét, Kárpátalját az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes (művészeti vezető: Szabó Tibor) képviselte. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke saját fotóin kívül bemutatta a beregi szöttekből összeállított kiállítást is.

* A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus együttműködő támogatásának köszönhetően megújult a KMMI honlapja (www.kmmi.org.ua). Célja egy minél teljesebb kárpátaljai digitális adathalmaz összegyűjtése, megjelenítése. Többek között a Könyvtár részlegben folyóiratok, könyvek, bibliográfiák, demográfák és egyéb jellegű nyomtatott anyagok digitalizált változatai tölthetők majd le, így az Együtt című folyóirat legújabb számai és az Intermix Kiadó Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatának digitalizált kötetei.

* A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (Dupka György elnök), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (Zubánics László elnök) és az ungvári Duhnovics Társaság (Ludvig Filip elnök) képviselői részvételével koszorúzással egybekötött megemlékezésre került sor borostyánkői Egán Ede (1851–1901) egykori kormánybiztos börvingesi (Barvinok) emlékművénél.

* A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus tanácskozássra invitálta a megyei közművelődési feladatellátó, valamint a Kárpát-medencei magyar intézetek vezetőit, hogy közös munkájuk eredményeiről, együttműködésükről és azok bővítésének lehetőségeiről, jövőbeli közös céljaikról számoljanak be. Kárpátalját Zubánics László, a KMMI elnöke képviselte.

2010 októbere

* Ungváron, a Váralja múzeum-kávézóban sor került a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) Kreatív alkotók, művészek klubja (KAMK) második összejövetelére. Ezúttal is Filep Anita versenklésével indult az irodalmi délután. Dupka György bemutatta Bagu Balázs

Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc Kárpátalján c. monográfiáját, amely a közelmúltban az Intermix Kiadó gondozásában látott napvilágot. A jelenlévők 60. születésnapja alkalmából köszöntötték Fodor Géza költőt, esszéíró, akit a jubileumon a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy Mihály Emlékplakettjével tüntettek ki. Születésnapra meglepetésként a KMMI-füzetek sorozatban erre a napra megjelent „A való világ varázsainak mérnöke...”. Hatvan éves Fodor Géza. Szemelvények, versek című gyűjtemény, amelyből Marcsák Gergely magyar szakos diák olvasott fel verseket. Csordás László irodalmár élő interjú keretében beszélgetett az ünnepelttel. A hallgatók közül is többen bekapcsolódtak a kérdezz-felelek műsorba. Zselicki József költő, a Forrás Stúdió egykori alapító-elnöke Fodor Géza pályatárs tevékenységét méltatta és értékelte. Magyarországi vendégek is érkeztek a művészkлубba: Kaiser László és B. Horváth István költők, akik a Magyar Írószövetség nevében köszöntötték Dercen szülöttjét. Torta és pezsgő mellett fogadva a jókívánságokat Fodor Géza a fentebb említett KMMI-füzeten kívül a Tükörszél című, erre az alkalomra megjelent versgyűjteményét is dedikálta, amelynek kiadásában felesége, Maszkalik Aranka működött közre. Megtiszta a rendezvényt Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusán konzuli szolgálatát megkezdő külügyminisztériumi főtanácsosa is.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban Vukics Ferenc, a Magyarok Szövetsége elnöke tartott előadást a szervezet céljairól, feladatairól.

* A péterfalvai művelődési házban Szabó Tibor, Zubánics László és Grigora Éva magyar és ukrán moderálásában lezajlott a XXI. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál, amelynek fő szervezője az UMDSZ és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) volt. Jurij Huzinec, a megyei állami közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának vezetője a fesztivál szervezésében végzett aktív tevékenységéért a megyei közigazgatási hivatal és a megyei tanács oklevelét nyújtotta át Zubánics Lászlónak, az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács és a KMMI elnökének, valamint Fuchs Andreának, a Kárpátaljai Vállalkozás-és Területfejlesztési Központ irodavezetőjének. Köszöntötte a jelenlévőket Pető János, a Magyar Köztársaság beregszászi külképviseletének konzulja, Vaszil Juhász, a nagyszőlősi járási művelődési és turisztikai osztály ve-

zetője, Halász László, a beregszászi járási művelődési és turisztikai osztály vezetője, Gajdos István, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke, aki átnyújtotta Borbély Idának, a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Tájmúzeum igazgatójának a fesztivál jelképét, a szalagokkal feldíszített fából készült tulipánt, hogy házigazdaként az elkövetkezendő egy évben megőrizze.

A tradicionális megyei seregszemlén több mint kéttucat hagyományörző együttes lépett fel: a Kokas banda (Péterfalva, vezetője Kokas Károly), az Aranykalász néptáncegyüttes (Nevetlenfalu, Kosztya Margit), a Hímes néptáncegyüttes (Nagydobrony, Hidi Anita), a Rózsa népdalegyüttes (Téglás, Szikora Csilla), a téglási kultúrház folklórcsoportja (Téglás, Ignác Mária), a beregrákosi citeraegyüttes (Beregrákos, Mészáros Katalin), a beregvidéki művelődési dolgozók Rozmaring együttese (Beregszász, Halász László), Fodor Beáta népdalénekes (Beregszász, Halász László), a Mezővári Népi Együttes (Mezővári, Héder Lajos, Kricsfalusi Miklós), Kovács Sándor és népi zenekara (Mezővári, Kovács Sándor), Kovács Dániel és népi zenekara (Mezővári, Kovács Dániel), a Beregszászi Művészeti Iskola táncegyüttese (Beregszász, Mihajlovics Andzselika), a Beregszászi Művészeti Iskola népi zenekara (Beregszász, Pirigyi Béla), a Verbőci Művészeti Iskola növendékei (Verbőc, Molnár Judit, Jana András), a Péterfalvai Művészeti Iskola néptáncegyüttese (Péterfalva, Homoki Gábor), a Nagypaládi Művészeti Iskola néptáncegyüttese (Nagypalád, Tóth Edit, Oniscsenkó Zsuzsanna), az Eszenyi Középiskola Bocskai táncegyüttese (Eszeny, Szabó Tibor), a Ritmus néptáncegyüttes (Eszeny, Szabó Tibor), a Gyöngyösbokréta néptáncegyüttes (Dercen, Korolovics Viktor), a Tiszabökényi táncscsoport (Tiszabökény, Jakab István), az Örökség néptáncegyüttes (Tiszabökény, Csüry Szabaszián, Huszti Beáta), a Csepei néptáncscsoport (Csepe, Jakab István), a péterfalvai Csillagszem néptáncscsoport (Péterfalva, Görbe Angelika) és mások. A szervezők díjazták a csoportos és egyéni produkciókat, valamennyi fellépő az UMDSZ oklevelét és ajándékát kapta. Az elismeréseket Zubánics László, az UMNT elnöke nyújtotta át.

* A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került Babják Zoltán *Részletek a Verke történetéből* című kötetének bemutatójára. Ugyancsak Babják Zoltánnak, a Global Project Invest Lampertsas Kft. Igaz-

gatójának nevéhez kapcsolódó rendezvény, hogy Beregszászon, az egykori virágkertészet területén (Munkácsi út 190.) lerakták Ukrajna első európai szintű, termálvizet is hasznosító aquaparkjának alapkövét. A Thermal Maximus 60 61 nevet viselő komplexum, a Global Project Invest Lampertsas Kft. beruházásaként, a remények szerint a 2012-es labdarúgó EB kezdetére épül meg.

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében a beregszászi református templomban *Ezeréves ámen* címmel Csobolya József adott műsort.

2010 novembere

* A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében Magyar Ari, a Bécsi Festők Kultúrköre magyar szekciója tagjának tárlatmegnyitójára került sor Beregszászon, az Európa–Magyar Házban. A kiállításon megjelent vendégeket Kocsis Mária, a KAMOT Jótékonyági Alapítvány elnöke köszöntötte. Az ismertetőt követően Pirigy Gergely, a Beregszászi Művészeti Iskola növendéke klarinétszólóját hallhatta a közönség, majd Lőrincz P. Gabriella felolvasta a művésznő Ady szeretetet bőséggel nekem című versét. Dupka György a KMMI igazgatójaként röviden ismertette a magyarországi alkotó életútját, pályáját, a Kárpát-medencéhez való kötődését. A kiállított képeket Matl Péter szobrászművész véleményezte, aki az alkotások színharmóniáját, emberközelségét hangsúlyozta ki. A szakmai értékelést követően Szabó Péter, a művészeti iskola diákjának tangóharmonika-előadása tette ünnepélyesebbé a megnyitót. Magyar Ari meghatódottságának adott hangot, és köszönetet mondott azért, hogy Szegedre és Kijev után Beregszászon is lehetősége van kiállítani a munkáit. Vári Fábián László József Attila-díjas költő az Együtt irodalmi folyóirat főszerkesztőjeként üdvözölte a művészt, és gratulált munkásságához. Röviden ismertette az Együtt folyóirat megalakulásának történetét, alap gondolatait. A megnyitó hivatalos részét Molnár József hegedűművész előadása zárta.

* „Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek”. Ezt a címet viselte az a nemzetközi emlékkonferencia, amelyre a Pécsi Német Kör, a MÉKK, a KMMI és a Szolyvai Emlékpárbizottság közös szervezésében került sor az Európa–Magyar Házban. A rendezvényen

a túlélők és a lágerben elhunytak érdekeinek képviselői, kutatói tartottak előadást. A felszólalók a következő kérdésekre keresték a választ: Deportálás vagy népirtás volt-e a Kárpát-medencei magyarok és németek elhurcolása a sztálini munkatáborokba? Mi történt Erdélyben, Felvidéken, Délvidéken, a Szovjetunióhoz csatolt Kárpátalján? Az emlékkonferencia nyitásaként Molnár József hegedűművész az alkalomhoz illő zeneszámokat adott elő, Lőrincz P. Gabriella felolvasott egy láger-verset. A résztvevőket, köztük a Magyarországról, Erdélyből, Felvidékről érkezett vendégeket, valamint Nagy Andrászt és id. Pocsai Vincét, a tragikus események túlélőit Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötte. Szólt a jelenlévőkhöz Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke is. Kincs Gábor, a Kárpátaljai Magyar Szervezetek Fórumának (KMFSZ) elnöke a második világháborús és málenyikij robotos emlékművek helyreállításáról számolt be. A magyar és német lakosság kényszermunkára való elhurcolásának körülményeiről, a kutatások nehézségeiről és eredményeiről, a történelmi tények elferdítéséről, a médiának az akkori események megvilágításában játszott szerepéről Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, Bartók Csaba felvidéki újságíró, a szlovákiai magyar televíziósok szövetségének alelnöke, Máthé Áron, a budapesti Terror Háza Múzeum kutatója, Menyei Ildikó, az erdélyi Humana Regun Egyesület képviselője, Singer Zsuzsa GULAG-kutató tartott előadást. Az elhangzottakat Dupka György összegezte, majd bemutatta a KMMI-füzetek sorozat ez alkalomra megjelent következő kiadványát, amelynek címe „... Dobszóra elsöpört a fűvös zivatar” a sztálini munkatáborokba, és Nagy András beregszászi túlélő visszaemlékezéseit tartalmazza. Délután az emlékkonferencia résztvevői ellátogattak a derceni temetődombra, ahol koszorúik elhelyezésével rótták le kegyeletüket a II. világháborúban elesett katonák emléke előtt. A derceni hegyen emelt katonatemető-park létesítéséről a jelenlévőknek Máté Gyula, Dercen polgármestere tartott tájékoztatót.

* A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szavalóversenyt rendezett általános iskolás tanulók számára Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kár-

pátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak emlékére. A rendezvényre a két költő szülőfalujában, Somban került sor. A versenyzőket, felkészítő tanáraikat, valamint a vendégeket Lőrincz P. Gabriella költő üdvözölte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével többek között Hegedűs Attila, Som polgármestere, Fejes Tibor járási tanácsi képviselő, Weinrauch Katalin, Bakos Kiss Károly, Csordás László költők, Felhős Szabolcs, a Partium című folyóirat felelős szerkesztője, Kádár Rozália, az UMDSZ járási szervezetének elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke. A megmérettetésen a jelentkezők három korcsoportban indulhattak. A verseny két fordulóban zajlott. A díjazottaknak az UMDSZ okleveleit, valamint az Intermix Kiadótól származó ajándék könyvcsoomagokat Lőrincz P. Gabriella és Deme Ibolya, a somi könyvtár vezetője adták át. A rendezvény résztvevőinek egy csoportja 62 63 megkoszorúzta Sütő Kálmánnak szülőháza, illetve Kecskés Bélának a Papi Általános Iskola falán elhelyezett emléktábláját.

* Ungváron a Váralja múzeum-kávézóban ülésezett a Kreatív alkotók, művészek klubja a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Szent András napján az Együtt szerzői nevében az adventi koszorún gyertyát is gyújtottak. Az Együtt című irodalmi-művészeti folyóirat legújabb számát Dupka György felelős kiadó és Csordás László irodalmár, a kiadvány olvasószerkesztője mutatta be. Ezután Csordás László és Marcsák Gergely beszélgetése következett Brenzovics Marianna Kilátás című első regényéről. Zubánics László történész ismertette és bemutatta dr. Kiss Éva professzor Magyarország útja a parlamenti demokrácia felé. Társadalompolitikai átalakulás Magyarországon című monográfiáját, amely az Intermix Kiadó gondozásában jelent meg. Szólt Nagy András „... Dobszóra elsöpört a fúvós zivatar” a sztálini munkatáborokba címmel kiadott visszaemlékezéseiről, amely a KMMI-füzetek sorozatban jelent meg. Közreműködött Csákány Marianna, a Credo verséneklő együttes szólistája, aki adventi énekeket adott elő. * A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet a Tehetséggondozási Program keretében alkotói pályázatot hirdet vers, széppróza, egy vagy több kárpátaljai magyar irodalmi művet illusztráló grafika, valamint az épített örökségről készített fotó kategóriákban.

2011. január 1. Beregszászon is méltatták Petőfi Sándor születésének évfordulóját a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség (BMKSZ) szervezésében. Pirigyi Béla, a BMKSZ elnöke üdvözlő szavai után beszédet mondott Tóth István, a beregszászi magyar külképviselet újonnan kinevezett főkonzulja, Csobolya József történész, Zubánics László, a KMMI és az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, Kincs Gábor, Beregszász alpolgármestere.

2011. január 11. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napja rendezvénysorozat nyitóprogramjaként került sor Simon M. Veronika Munkácsy-érmes, Aranyecset díjas, Kunst Mester festőművész (Székesfehérvár) kiállításának megnyitására. A vendégeket Zubánics László, a KMMI elnöke üdvözlölte. Simon M. Veronika egy Munkácsy Mihályt ábrázoló festményt ajándékozott a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetnek.

2011. január 13–14. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai és Közművelődési Intézet szervezésében Új utakon címmel zajlott a Dialogus–2011 nemzetközi konferencia, amelynek idén Ózdon az OMI Városi Művelődési Központ „Olvasó” intézménye adott otthont. A kultúra, a magyarság megőrzésének eszköze témakör felkért előadójaként megosztotta gondolatait a jelenlévőkkel Jankovics Marcell, az Nemzeti Kulturális Alap (NKA) elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke. A fórum munkájában Kárpátaljáról részt vett: Dupka György, Szabó Tibor, Brenzovics László, Orosz Ildikó, Szoboszlai István, Kovács Elemér, Kovács Erzsébet, Bárdos István.

2011. január 14–15. Hagyományosan a vajdasági Zenta városa adott otthont a magyar kultúra napja keretében rendezett Kárpát-medencei Közművelődési Fórumnak, ahol a jelenlévők megvitatták az idei esztendő kulturális stratégiáit. Ülést tartott a Kárpát-medencei Magyar Közművelődési Kerekasztal is, amely döntött a közösen bonyolítandó rendezvényekről: a Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napok rendezvénysorozatát ebben az évben a horvátországi magyarság szervezi majd. A rendezvénysorozaton részt vett a KMMI küldöttsége is (Dupka György, Zubánics László, Szabó Tibor, Sipos Attila).

2011. január 17. A hatodik síp – Kárpátalja bemutatkozik címmel rendhagyó irodalomórára került sor a magyar kultúra napja alkalmá-

ból a berettyóújfalui Arany János Gimnáziumban, amelyen részt vett Kocsis Csaba énekmondó és író, Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója.

2011. január 18. A hatodik síp – Kárpátalja bemutatkozik címmel Nagyrábén a magyar kultúra napja alkalmából irodalmi estre került sor. Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója A magyar művelődés intézményei és lehetőségei Kárpátalján címmel tartott előadást, majd Vári Fábián László költő, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke Határtalan irodalom címmel osztotta meg gondolatait a jelenlévőkkel. Kocsis Csaba énekmondó, a rendezvény házigazdája Vári Fábián László megzenésített verseit adta elő, majd Dupka György bemutatta Prófusz Marianna, a népművészet mestere beregi szöttesekből álló kiállítását. A kulturális programban közreműködött a Nagyrábéi Pávakör.

2011. január 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban lezajlott a Beregszászi Értelmiségi Fórum – 2011. Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) vezetője, az Ukrainai Magyar Nemzeti Tanács elnöke üdvözölte a rendezvényt megtisztelő díszvendégeket, köztük Tóth Istvánt, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulját, Szalipszki Endrét, a Magyar Köztársaság ungvári konzulját, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Kincs Gábort, Beregszász alpolgármesterét, az Ukrainai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) alelnökét, a magyarországi Berekfürdő dr. Hajdu Lajos polgármester vezette küldöttségét, köztük Czinege Béla alpolgármestert, Kocsis Csaba fotográfust, írórt és zeneszerzőt, számos magyar szervezet vezetőjét, az önkormányzati képviselőket, az alkotókat és a média képviselőit. A köszöntő beszédek elhangzása után a különböző díjak átadására került sor. Kocsis Csaba (Berettyóújfalu) Énfalum című kiállítását Dupka György, a MÉKK elnöke és Hajdu Lajos berekfürdői polgármester nyitotta meg. Ezt követően a zeneszerző Vári Fábián László megzenésített verseit adta elő saját gitárkíséretében. Végezetül Kovács Sándor és zenekara előadásában népi muzika csendült fel. A fórum két közérdekű bejelentéssel zárult. Lőrincz P. Gabriella, a KMMI irodalmi referense szeretettel meghívott minden-

kit Vári Fábián László 60. születésnapja alkalmából tartandó irodalmi délutánra. Bakos Kiss Károly, a KMMI tehetségkutató programjának vezetője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége által meghirdetett Együtt szavalóversenyről tartott rövid tájékoztatót. A versenyre a szervezők 14 és 25 év közötti fiatalok jelentkezését várják. A megmérettetés két korcsoportban kerül megrendezésre: 14–18 éves korig, illetve 19–25 éves korig. Kötelező versek: I. korcsoport – Vári Fábián László: Mikor a gyerek vagy Ítélet után; II. korcsoport – Vári Fábián László Magányomat magamra vagy Fekete eső című verse, továbbá korcsoportonként egy-egy kárpátaljai magyar szerző szabadon választott költeménye.

2011. január 21. A Latorca-parti városban Munkácsy Mihály emlékművénél koszorúzást szervezett a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI). Ezt követően a magyar kultúra napja alkalmából rendhagyó irodalomórára került sor a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatának diákjaival. A rendezvényt Kótun Jolán pedagógus, az UMDSZ városi szervezetének elnöke nyitotta meg. A vendégeket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be, aki egyben beszámolt a KMMI és az Intermix Kiadó gondozásában legutóbb megjelent könyvekről, bemutatta az Együtt című folyóirat legújabb számát. Kölcsey Himnuszának megírásáról Pomogáts Béla irodalomtörténész beszélt, majd átadta az Anyanyelvi Konferencia elismerő oklevelét Burkáló István zongoraművésznek, a tanintézmény zenetanárának. Az irodalomóra második részében a tanárok és a diákok ünnepi műsort adtak elő, kiemelve Munkács városának helyét a magyar kultúrtörténetben. A küldöttség tagjai felkeresték a munkácsi várat, megtekintették az itteni magyar emlékhelyeket is.

2011. január 26. A Kreatív alkotók, művészek klubjának (KAMK) évnnyitó összejövetelét Ungváron, a Váralja múzeum-kávézóban tartották. Az üdvözlő beszédek elhangzása után Dupka György lapkiadó bemutatta az Együtt című irodalmi folyóirat legújabb számát, felhívva a jelenlévők figyelmét a folyóiratban debütáló Marcsák Gergely fiatal költőre, aki felolvasta néhány versét. Ezután következett Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella fiatal költők estje, akiket Csordás Lász-

ló irodalmár mutatott be. „Véred tinta / Lelkedben oldalak...” címmel erre az alkalomra jelent meg válogatás két költő verseiből Csordás László összeállításában (a kiadvány KMMI-füzetek sorozat X. darabjaként látott napvilágot).

2011. február 14. A Magyar Értelmiségeik Kárpátaljai Közossége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében az ungvári Váralja múzeum-kávézóban a Kreatív alkotók, művészek klubjának sorrendben ötödik foglalkozásán Balassi Bálintra emlékeztek a jelenlévők. A két intézmény szervezői Borivóknak való... című irodalmi programjukkal az európai Balassikultusz központja, a www.balassi.eu honlap pályázati felhívásához csatlakoztak, vállalva, hogy az „elamerikanizálódott” Bálint-napot hagyományos tartalommal töltik meg. A rendezvényt – amelyet megtisztelt jelenlétével Tóth István beregszászi magyar főkonzul és Szalipszki Endre ungvári konzul – a házigazdák nevében Dupka György közíró nyitotta meg, majd Marcsák Gergely, az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar szakos diákja olvasott fel Balassi Bálint verseiből. A meghirdetett programnak megfelelően Csordás László, az Együtt című folyóirat olvasószerkesztője, irodalmár készített élő interjút Vári Fábán László költővel, a Balassi Bálint-emlékkard kitüntetettjével, aki többek között költői vallomást tett nagyra becsült példaképéről, annak vitézi tetteiről, szerelmeiről, végvári költészetéről, a katonadalokról és bordalokról. Vári Fábán László röviden beszámolt a Balassi Bálint-emlékkard történetéről, illetve annak kitüntetettjeiről. Dupka György Zubánics László történészt faggatta Balassi Bálint koráról, a Balassi-kultusz kárpátaljai gyökereiről. Mint elhangzott, vidékünk jeles helytörténészei (S. Benedek András, Keresztyén Balázs, Gortvay Erzsébet, Szöllőssy Tibor és mások) tollából számos tanulmány látott napvilágot Balassi felvidéki „kalandjairól”, köztük a huszti várban töltött „tisztos fogságáról”. Ennek emlékére 2004-ben a MÉKK kezdeményezésére emléktáblát avattak a Tisza-parti városban, és a helyi magyar tannyelvű általános iskola felvette Balassi Bálint nevét. A beszélgetések elhangzása közben és után a jelenlévők „borivóknak való” tüzes vörös és fehér nedűvel adóztak a nagy költő emlékének, dicső tetteinek. Poharukat emelték a Balassi Bálint-emlékkard eddigi kitüntetettjeire és a mozgalom elindítóira, támogatóira. Döntöttek ar-

ról is, hogy ezentúl minden évben az ősi ungvári vár tövében lévő kávéházban emléknapot tartanak a Balassi-rajongók. Végezetül az idősebb korosztályt megjelenítő költők (Vári Fábíán László, Fodor Géza, Dupka György) és pályakezdő fiatalok, illetve az irodalmi blogíró, a facebook-közösséghez tartozó nemzedék kárpátaljai képviselő (Bakos Kiss Károly, Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely) felolvasták egy-egy versüket.

2011. február 18–20. A Kárpát-medencei testvértelepülések „kisparlamentjének” létrehozását előkészítő találkozóra került sor Berekfürdön dr. Hajdu Lajos polgármester szervezésében. Kárpátalját Tóth Bálint, Péterfalva polgármestere és Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke képviselte. A küldöttség tagjai ellátogattak a szomszédos Kenderesre is, ahol megkoszorúzták vitéz nagybányai Horthy Miklós sírját.

2011. március 14. Az ungvári Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeumban a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) támogatásával sor került Nigriny Edit ungvári festőművész jubileumi életmű-kiállítására. Az ünnepeltet köszöntötte Dupka György, Soltész Péter, Réti János, Angyal Gabriella, Zubánics László pedig átnyújtotta a KMMI Munkácsy Mihály-emlékplakettjét. Közreműködött ifj. Héder János szavaló, a Magyar Melódiák együttes (Nagy Anikó szólista, Kiss Gabriella énekes, műsorvezető, Lábik Klára szólista, Ukrajna népművésze, Bálint Andrea és Bálint István néptáncosok). Nigriny Edit és Dupka György a MÉKK nevében oklevelet adott át a 65 évvel ezelőtt alakult együttes jelenlévő tagjainak.

2011. március 17. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán-Természettudományi Magyar Kara szervezésében a PADIJUN szabadidőközpontban lezajlott a Mr. és Miss Szépségverseny – 2011. A zsűri tagjai között volt Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2011. március 18. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében Együtt irodalmi délutánt tartottak a beregszászi Európa-Magyar Házban Vári Fábíán László József Attila-díjas költő születésének 60. évfordulója alkalmából. Az Együtt szerkesztőbizottsága és a

KMMI nevében Zubánics László és Dupka György mondott köszöntőt, akik a költőnek Réti János festményét adtak át. Üdvözölték a költőt megjelent barátai, alkotótársai, többek között Csordás László olvasószerkesztő és Tóth István beregszászi főkonzul, Zselicki József, Fodor Géza költő is.

2011. március 26. Végh Hajnal budapesti festőművész kiállításának megnyitójára került sor a beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. A rendezvényen részt vevő művésznő pályafutását Zubánics László, a KMMI elnöke méltatta, hangsúlyozva, hogy néhány héttel azelőtt a kijevi Pecserszka Lavrában lehetett megtekinteni Végh Hajnal munkáit. Ezt követően Medveczky Anna ungvári egyetemista tolmácsolásában Petőfi Sándor, Tarasz Sevcenko, Alekszandr Duhnovics egy-egy verse hangzott el eredeti nyelven és fordításban (ukránul, magyarul és ruszinul), míg Bakos Kiss Károly a hatvanéves Vári Fábián László Illyés Gyula fejfája előtt című népszerű költeményét szavalta el. Ezt követően a művésznő vallomása hangzott el, a jelenlévőknek egyebek mellett beszámolt eddigi képzőművészeti tevékenységéről és jövőbeli elképzeléseiről. A köszöntő virágcsokor átadása után a megjelentek gratuláltak a művésznőnek, akinek kalauzolásával megtekintették a kiállítást.

2011. március 26. A Kárpát-medencei Megbékélési Mozgalom keretében magyar–ukrán–ruszin nyilvános kerekasztal-fórumot szervezett dr. Surján László európai parlamenti képviselő a beregszászi Európa–Magyar Házban (a rendezvény helyi társrendezője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet volt). A felvidéki Nagymegyer és a vajdasági Szabadka után a beregszászi fórum volt a sorrendben a harmadik. Az egybegyűlt résztvevők – egyetemisták, főiskolai hallgatók, alkotó értelmiségiek és civil szervezetek képviselői – előtt a Megbékélés chartáját három nyelven – ukránul, ruszinul és magyarul – is felolvasták. A Legyünk közösen nagyok! címmel tartott tanácskozás bevezető előadásában dr. Surján László hangsúlyozta: a beregszászi fórummal annak részvevői hitet tesznek a megbékélés mellett. A magyar és ruszin nép több mint ezeréves békés egymás mellett élését hangsúlyozta Ludvig Filip, a Kárpátaljai Ruszin Néptanács alelnöke. Olekszandr Pelin, az Ungvári Nemzeti Egyetem Társadalomtudományi Tanszéké-

nek szociológusa szintén fontosnak tartja az ukrán, a ruszin és a magyar nép megbékélését. Dupka György közíró, a KMMI igazgatója felhívta a jelenlévők figyelmét a Vereckei-hágón felépített honfoglalási emlékmű, a munkácsi turulos emlékoszlop és más úgynevezett „ukrán nemzeti öntudatot sértő” emlékmű kapcsán kialakult nyilatkozat-háborúra, amelynek mesterséges gerjesztői a radikális, újnáci szerepben fellépő ukrán nacionalisták, akik szeparatizmussal, elszakadási törekvésekkel vádolják a kárpátaljai magyarságot, a ruszinokat és más nemzetiségeket. Vári Fábíán László József Attila-díjas költő hozzászólásában párbeszédet sürgetett az ukrán és magyar értelmiség között a történelmi sérelmek tisztázása és a két nép megbékélésének elősegítése érdekében. Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke az ukrán parlament elé terjesztett ukrán nyelvtörvény-tervezetre hívta a fel a figyelmet, amely garantálná a regionális nyelvek státusát mindazon nemzetiségek számára, akiknek a létszáma egy adott térségen belül eléri a 10 százalékot. Az ukrán–magyar megbékélés követendő példajaként mutatta be a két nyelven is megjelent Kárpátalja 1919–2009 történelem, politika, kultúra című nagymonográfiát. Matl Péter szobrász sajnálattal közölte, hogy a vereckei honfoglalási emlékmű elsődleges értelmezését, szimbolikáját, üzenetét a radikális ukrán csoportosulások teljesen félremagyarázzák, pedig végleges kialakításához a magyaron kívül ukrán és ruszin népi motívumokat is felhasznált. Kovács Elemér beregszászi újságíró az idegenforgalom fejlesztésének fontosságára hívta fel a figyelmet, rámutatva, hogy mind a kárpátaljai ukrán, mind az országos ukrainai médiában általában nagyon pozitív tudósítások jelennek meg a magyarországi és a kárpátaljai magyar turisztikai rendezvények, fesztiválok kapcsán. Dr. Surján László tanulságosnak, gondolatébresztőnek és folytatásra méltónak minősítette a kerekasztal-fórumot. Aki támogatja a mozgalom szellemét, és szeretné aláírni a chartát, megteheti a világhálón a www.chartaxxi.eu oldalon, ahol nyomon lehet kísérni annak kibontakozását. A programot a péterfalvai Kokas-banda (művészeti vezető: Kokas Károly, szolista: Kokas Erzsébet) magyar és ruszin népzenei összeállítása zárta.

2011. március 30. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében került

sor a Kreatív alkotók, művészek klubjának (KAMK) soros irodalmi összejövetelére. A rendezvény Csákány Marianna és Csákány Dóra, a kisgyeőci kórusműhely szólistáinak verseneklésével indult. Az Együtt új számának bemutatása után Tárczy Andor költővel, íróval, újságíróval Csordás László és Dupka György beszélgetett, majd köszöntötték a 65 éves Magyar Melódiák kamaraegyüttest. Végezetül a meghívott pályakezdő alkotók – Kovács Eleonóra, Marcsák Gergely, Héder Ingrid és Csordás László – felolvasódélutánja következett. Az irodalombarátokon kívül a rendezvényen jelen volt Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusának konzulja is. Április

2011. április 2–3. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Rákóczi-napok rendezvénysorozatának keretében Imre Ádám festő, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet III. Tehetséggondozó Pályázatának első helyezettje mutatkozott be a nagyközönségnek. 2011. április 8. A magyar történelmi hagyományok ápolása és a kulturális értékek megőrzése érdekében a Nemzetközi Szent György Lovagrend Somogy és Zala Megyei Priorátusa a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel közösen megszervezte a „Mert én magyarnak itt születtem...” elnevezésű tehetségkutató versenyt a magyar tannyelvű általános és középiskolák diákjai (8–16 év között) számára. A verseny után a bíráló bizottság tagjai értékelték a produkciókat, felhívták a fiatalok és felkészítőik figyelmét az esetleges hiányosságokra. A verseny győztesei: a versmondók közül Vaskeba Hajnalka (Beregszászi Magyar Gimnázium/BMG), Salánki Judit (BMG) és Horváth Ákos (BMG); népdal kategóriában Barató Edina (BMG), Halász Dóra (Mezővári Művészeti Iskola), Harangozó Dóra (BMG); a néptáncosok közül a mezőgecei kultúrház, a mezővári, illetve a gáti művelődési ház néptáncscsoportja. Elbírálták a beérkezett pályamunkákat is. Az esszék közül Beregszászi Ákos munkáját tartották a legjobbnak, őt Kopor Krisztián követte, a harmadik helyet Borbély Katalin szerezte meg, mindhárman a Beregszászi Magyar Gimnázium tanulói. Rajz kategóriában Kocsis Adrienn (BMG) érte el a legjobb eredményt. Különdíjban részesült Simon Alexandra (BMG), aki három kategóriában is kimagasló teljesítményt nyújtott. A nyertesek a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet okleveleit vehették át.

2011. április 11. A Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma, a községi könyvtár és az általános iskola költészet napi ünnepségüket a falu szülöttei, Kecskés Béla és Balogh Balázs költők 70. születésnapjának szentelték. A megjelenteket – írókat, költőket, könyvtárosokat, közéleti személyiségeket, érdeklődőket – Deme Ibolya, a könyvtár vezetője és Kovács Irma, az iskola szervezőtanára, könyvtárosa üdvözölte. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel Balogh Balázs költő, újságíró és nővérei, Dupka György író, költő, valamint Kecskés Béla költő lánya családjával. Balogh Balázs életéről, munkásságáról Kovács András, a Nagyberegi Református Líceum tanára beszélt. Roják Vince, a Keszonyi Középiskola tanára fényképekkel illusztrálva ismertette Kecskés Béla költő, történelemtanár életútját. Megosztotta a jelenlévőkkel ünnepi gondolatait Medvigy István, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének első helyettese, megyei képviselő és Varga Éva, a járási központosított könyvtárhálózat igazgatója is. Dupka György a kárpátaljai magyar irodalom jeles képviselőiről tartott előadást. A fiatal nemzedék képviselői – Lengyel János, Csordás László, Marcsák Gergely – saját verseikből olvastak fel. Végül a jelenlévők közösen elénekelték Dupka György *Levél* című megzenésített versét. Ezután a helyi temetőben elhelyezték a megemlékezés koszorúit, virágait Kecskés Béla és Sütő Kálmán sírjainál.

2011. április 14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet székházában került sor az *Együtt* című irodalmi folyóirat szavalóversenyére. Az első fordulóban szabadon választott versek hangzottak el, többek között Sütő Kálmántól, Balla D. Károlytól, Kovács Vilmostól, Lőrincz P. Gabriellától, Bakos Kiss Károlytól. A második fordulóra jutott fiatalok az idén jubiláló Vári Fábán László József Attila-díjas költő verseit szavalták. A folyóirat szerkesztőiből és állandó szerzőiből álló zsűri a 18 év alatti kategóriában a Mezőváriból érkezett Lengyel Alexandrának ítélte az első helyet (felkészítő tanára: Bíró Irma). A második a nagymuzsalyi Kovács Adrienn, harmadik pedig Tóth Ferenc lett, mindketten a Nagyberegi Református Líceum diákjai (tanáruk: Kovács András). Különdíjban részesült a benei Bíró Dominika, a Beregszászi 4. Sz. Kossuth Lajos Középiskola tanulója (a Vidnyánszky Éva vezette Ficseri Stúdió tagja). A második kategóriában Marcsák Ger-

gely, az Ungvári Nemzeti Egyetem diákja végzett az élen a II. Rakóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tanuló Szenyó Diana előtt, akit ugyancsak Vidnyánszky Éva készített fel. Marcsák Gergely már szerzőként is bemutatkozott az Együttben. Az eredmények kihirdetését követően közös fotózásra került sor.

2011. április 15. A Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa szervezésében az Európa–Magyar Házban sor került Darabán János és Bilák Marina rahói képzőművészek Tavaszi ébredés – a természet dallama című kiállításának megnyitójára. A rendezvény résztvevőit Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke köszöntötte, aki röviden ismertette Darabán János életútját. Az ünnepélyes hangulatról Lengyel Alexandra és Marcsák Gergely, az Együtt című irodalmi folyóirat szavalóversenyének győztesei gondoskodtak Vári Fábián László egy-egy versének elszavalásával. A konzulátus képviselőjében dr. Félegyházi Péter szólt a jelenlévőkhöz. Mihajlo Firka, a Rahói Járási Tanács elnökhelyettese a testület nevében köszönetet mondott a konzulátusnak és a művelődési intézetnek a kiállításért, és egyegy Rahót és környékét bemutató könyvet ajándékozott a szervezőknek. Elmondta, hogy Darabán János Rahó díszpolgára, alkotásai állandó kiállításon is megtekinthetők a járási tanács épületében. Bilák Marina, Darabán János unokája, tanítványa prágai tanulmányai miatt nem tudott jelen lenni a rendezvényen, őt Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár igazgatója mutatta be. Ezután Darabán János önvallomását hallgathatták meg a jelenlévők. Befejezésül Marcsák Gergely, az UNE hallgatója gitárkísérettel Bakos Kiss Károly megzenésített versét, illetve egy magyar népdalfeldolgozást adott elő, majd a jelenlévők megtekinthették a kiállítást.

2011. április 22–23. Szent György napját kétnapos rendezvénysorozattal ünnepelte a Hajdú-Bihar megyei Nagyrábé közössége. Az érdeklődők előbb turisztikai konferencián vehettek részt. Gyarmati Sándorné polgármester és Koroknai Béla, a Hajdú-Bihar Megyei Falusi Turizmus Egyesület elnöke köszöntője után Élet a Velencei-tó árnyékában címmel Kurcz Mária polgármester mutatta be Vereb községet és értékeit. Frankó Pál, a Békés Megyei Falusi Turizmus egyesület elnöke a falusi turizmus marketingjéről tartott remek, gondolatébresztő előadást. Ezután

egy kárpátaljai blokk következett, amely keretében Kocsis Csaba író, szerkesztő megnyitotta Zubánics László beregszászi történész Kárpátalja ezredéves kincsei című fotókiállítását. A falusi turizmus kárpátaljai törekvéseiről és eredményeiről Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója és Szuhán András, Bene község polgármestere számolt be az érdeklődőknek. Előadásukból kiderült: összefogással, megfelelő szervezéssel és marketinggel minden lehetséges. A programsorozat egyik meghatározó jelenete volt, amikor Szuhán András és Gyarmati Sándorné aláírták a testvértelepülési szerződést. Az egész napos konferencia Vereb község gasztronómiai bemutatójával zárult. Másnap az V. Sárrét Íze fesztivál és főzőverseny résztvevőinek a tiszapéterfalvai Kokas banda játszott gyönyörű népzene.

2011. április 29–30. Az Európa–Magyar Házban az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete közreműködésével A könyvtár mint közösségi színtér címmel sor került a könyvtárosok, művelődési dolgozók továbbképzésére. A kétnapos program során a kistélepülések könyvtáraiban, művelődési házaiban dolgozók hasznos információkat kaptak intézményük korszerű felfogáson alapuló működtetéséhez. A rendezvényt Dupka György, a KMMI igazgatója nyitotta meg, egyúttal bemutatta Pilipkó Erzsébet legújabb kötetét. Vári Fábian László az *Együtt* című folyóirat legújabb számát ismertette. A tanfolyamot Fehér Miklós, az OSZK Könyvtári Intézet munkatársa vezette.

2011. május 3. Sopronban a Nyugat-Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kar Nemzetközi és Regionális Gazdaságtani Intézete szervezésében megtartották a XI. Területfejlesztési Szabadegyetem égisze alatt a Kárpát-medencei régiók bemutatkozó napját. Kárpátaljával kapcsolatosan Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke és Tarpai József, az Ukrán–Magyar Területfejlesztési Iroda elnöke tartott előadást.

2011. május 5–6. Pécsen a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány szervezésében lezajlott A Duna régió közösségeinek kulturális öröksége. Európa jövője, a jövő kultúrája című nemzetközi konferencia, amelyen többek között Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke is előadást tartott.

2011. május 27–28. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete és a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete közreműködésével a beregszászi Európa–Magyar Házban Könyvtári partnerkapcsolatok témakörben könyvtárosok, művelődési dolgozók továbbképzésére került sor. Szakmai előadást tartott Vidra Szabó Ferenc, OSZK Könyvtári Intézet munkatársa.

2011. június 16–19. Lezajlott a Kárpát-medencei Kisebbségi Magyar Közművelődési Civil Szervezetek Fóruma – XI. Budakalászi Találkozó a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és a Magyar Kollégium Alapítvány szervezésében. A fórumon 7 ország – Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Magyarország, Románia, Szerbia, Szlovákia és Ukrajna – 80 magyar civil szervezetének 76 képviselője vett részt, a háromnapos tanácskozás eredményeként elfogadott egy nyilatkozatot is. Kimondja, hogy fontosnak tartja többek között a Nemzeti Kulturális Stratégia tervezetét és a hálózatépítést. A fórum munkájában részt vett többek között Kárpátaljáról Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2011. június 24. A beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont a könyvtárosok nyári találkozójának, amely egyben az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete által bonyolított továbbképzés első félévi záró foglalkozása is volt. A közelmúltban lezajlott 82. Ünnepi Könyvhét folytatásaként a fórumot író-olvasó találkozó nyitotta. Elősként Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte a megjelenteket, majd felkérte Vári Fábán László József Attila-díjas költőt, szerkesztőbizottsági elnököt, hogy mutassa be az Együtt című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat legújabb számát. Zubánics László Tájba írt történelem című könyvét ismertette. Az elsőkötetes Kurmai-Ráti Szilvia Törekeny szentek című, meséket, tárcanovellákat tartalmazó könyvét bemutatva pályakezdéséről számolt be. Végezetül Dupka György Fogyo, gyarapodo nemzetisegek, erdekképviseletek Kárpátalján című monográfiáját ajánlotta az olvasók figyelmébe. A bemutatott művek az Intermix Kiadó által gondozott Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban jelentek meg. A dedikálások után a könyvtárosok fórumát Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi

Könyvtár igazgatóhelyettese nyitotta meg. Az olvasásfejlesztés új lehetőségeiről és gyakorlatáról Bajnok Lászlóné és Gosztonyi Enikő, a nyíregyházi könyvtár munkatársai tartottak előadást. A könyvtárosok, művelődési dolgozók a Szülőföld Alap támogatásával lebonyolított továbbképzésének megszervezésében részt vállalt a KMMI, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézete, a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete, valamint a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár. A jelenlévők arról is döntöttek, hogy a könyvtárosok őszi fórumát október első felében tartják, a szakmai képzésben résztvevők a tanfolyam elvégzését igazoló okleveleket kapnak.

2011. június 30. A jánosi Helikon Hotelben a nyári szabadegyetem keretében megnyitották a Magyar tájak – magyar kortárs irodalom – egységes, egyetemes magyar kultúrával a megmaradásért a Kárpát-medencében elnevezésű fórumot, amelynek szervezői az Újnautilus Egyesület (az Újnautilus irodalmi és kulturális portál /www.ujnautilus.info/ fenntartója), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) voltak. A rendezvény résztvevőit többek között üdvözölte Tóth István, a beregszászi magyar külképviselet főkonzulja, Kerekes Henrietta konzul, Dupka György, a MÉKK elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke. Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia díszoklevelével tüntette ki Fodor Géza, Szöllőssy Tibor, Bakos Kiss Károly, Csordás László, Seres Kristóf, Lőrincz P. Gabriella kárpátaljai alkotókat a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztésében végzett áldozatos munkájáért. A fórumon a kárpát-medencei írók, költők, irodalmárok tartottak előadást, illetve mutatkoztak be: – az Együtt szerzői és baráti köre: Bakos Kiss Károly, Bartha Gusztáv, Csordás László, Dupka György, Felhős Szabolcs, Fodor Géza, Filep Anita, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Pomogáts Béla, Seres Kristóf, Szemere Judit, Szöllőssy Tibor, Vári Fábíán László, Zubánics László; – az Újnautilus szerzői, baráti köre, előadói: Balla Csenge Mikolt, Bánki Éva, Borbáth Péter, Borbély András, Csépké Csilla, Dobás Kata, Kondor Péter, Kránicz Gábor, Orbán Gyöngyike Enikő, Szegi Enikő, Vassányi Miklós, Vincze Ferenc.

2011. július 2. A beregszászi Európa–Magyar Házban Zubánics László és Dupka György a festő, grafikus születésének 90. évfordulója alkalmából megnyitották a Kárpátaljai tájak című Garanyi József-emlékkiállítást. Beregszász egykori díszpolgára még halála előtt egy 34 képből álló gyűjteményt adományozott Beregszász városnak, amelyből a Beregvidéki Múzeumban állandó kiállítás nyílt. Garanyi József pályafutásáról, munkáiról Kovács László kiállításszervező, a gyűjtemény tulajdonosa beszélt. A megjelent művészet- és irodalomkedvelőknek Zubánics László (*Tájba írt történelem*) és Dupka György (*Fogyó, gyarapodó nemzetiségek, érdekképviselések Kárpátalján*) mutatta be és dedikálta legújabb könyvét. 2011. július végén: lovag Gondos Ferenc, a Nemzetközi Szent György Lovagrend Zala megyei priorja Kárpátaljára érkezett, hogy átadja a lovaggá avatásáról szóló oklevelet, a rend díszruháját és ékítményeit Nagy Bélának, a Kárpátaljai Református Egyházkerület Diakóniai Osztálya vezetőjének. Korábban Zubánics Lászlót, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnökét és Nagy György nyugalmazott csetfalvai polgármestert vették fel a lovagrend tagjai közzé.

2011. augusztus 12. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében a Szomszédoló szomszédok: „Verecke híres útján” kirándulás keretében Kárpátalján vendégeskedett a Csemadok Galántai Területi Választmánya. A szlovákiai kulturális szervezet képviselői azzal a nem titkolt céllal keresték fel vidékünket, hogy szorosabbra fűzzék a történelmi Felvidék külön országokba szakadt részei közötti kulturális kapcsolatokat. A házigazdák nevében Zubánics László és Kocsis Mária üdvözölte a több mint 30 tagú delegáció vezetőjét, Mézes Rudolfot, a Csemadok országos alelnökét. A felvidéki Csemadok-aktivisták megismerkedtek az intézet tevékenységével, az Együtt folyóirat szerkesztőivel is.

2011. augusztus 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban Zubánics László elnök ünnepélyesen megnyitotta Homoki Gábor tiszapéterfalvai festőművész kiállítását. A művész eddigi alkotói pályáját Borbély Ida, a Péterfalvai Képtár igazgatója és Seres János, a Kárpátaljai Református Egyházkerület ugocsa-máramarosi esperese méltatta. A rendezvényen közreműködött a Kokas banda.

2011. augusztus 14. A közelgő Szent István-nap tiszteletére Eszeny községben kétnyelvű, címeres falutábla avatásra került sor (kivitelezője Molnár Zsolt címerfestő, elkészítését a Kárpátaljai Határmenti Önkormányzatok Társulása /KHÖT/ támogatta). A falutábla leleplezésén jelen volt és beszédet mondott Dupka György, a KHÖT felelős titkára, Kovács Ferenc, Eszeny polgármestere, Szabó Tibor, a Miczbán Hagyományőrző Egyesület elnöke.

2011. augusztus 11–14. Három ország egy színpadon című rendezvénysorozat zajlott le Beregszászon, Mezővárban és Eszenyben a Ritmus néptáncegyüttes szervezésében (vezetője Szabó Tibor). Eszeny község vendégei voltak a Csallóközi Néptáncegyüttes (Dunaszerdahely, Szlovákia) és a Szigetköz Táncegyüttes (Darnózseli, Magyarország) küldöttei, tisztségviselői. Az eszenyi kultúrházban bemutatták a *Magyar ima* „Fohász a magyarságért, táncban, éneken és verseken” című táncprodukciót, ami nagy sikert aratott.

2011. szeptember 14. Jánosiban a településeket felkereső turisták tájékoztatása érdekében kétnyelvű (ukrán és magyar) turisztikai információs táblát állítottak fel a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet által a Corvinus Zrt. támogatásának köszönhetően, Fuchs Andrea dizájnér és Bartha Márta polgármester közreműködésével. A szövegben vázlatosan bemutatják a települést, lakosságát, társközsegeit, nevének magyarázatát, múltját, gazdaságát, hitéletét, anyanyelvi intézményeit, emlékhelyeit és nevezetességeit.

2011. szeptember 22–25. A két évtizedes hagyományokkal rendelkező Határon Túli Magyarok Fesztiválja és az idén 10 esztendő Pannon Magyar Ház ismét tartalmas és értéktéremtő kulturális eseményekkel fogadta vendégeit Pécsen, Baranyában. Ezúttal a Határon Túli Magyarok XX. Fesztiválja keretében rendezték meg a XVI. Kárpát-medencei Magyar Kulturális Napokat is. A megjelent vendégeket a házigazdák és szervezők nevében dr. Bokor Béla, a Határokon Túli Magyarságért Alapítvány kuratóriumi elnöke fogadta és köszöntötte. A szakmai fórumon többek között részt vettek a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai, képviselői, köztük Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Pécs legszebb és legtörténelmibb városrészében, a Dóm téren több száz néző előtt zaj-

lott le a fesztivál legrangosabb és leglátványosabb eseménye, a néptáncgálaest, amelyen egyetlen kárpátaljaiként az eszenyi Ritmus néptánc-együttes is közönség elé lépett Szabó Tibor koreográfus vezetésével. Mohácson, a helyi Széchenyi Ifjúsági Központban „Hazám, Abszurdisztán” témakörben Dupka György kárpátaljai és Huncik Péter felvidéki íróval beszélgetett Sándor György Kossuth-díjas előadóművész, „humoralista”. A pécsi Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban Magyar irodalom Kárpátalján címmel beszélgetésre került sor Vári Fábián László József Attila-díjas költővel, műfordítóval, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának elnökével, az *Együtt* című folyóirat főszerkesztőjével. Kárpátalja ezredéves kincsei címmel Pécsen, a Pannon Magyar Házban megnyílt Zubánics László időszak fotókiállítására.

2011. október 2. A beregszászi járási Mezővári község adott otthont a XXII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválnak, amelyre közel 30 néptáncscsoport, népi zenekar és szólóénekes nevezett be (a „zárszámadás” alapján elmondhatjuk, hogy a fellépők létszáma elérte a négy-százat).

A mezővári óvoda kertjében felállított színpad körül a délelőtt folyamán valóságos kis sátorváros és kirakodóvásár kerekedett, ahol a népi iparművészet remekei mellett a vásáros portékák is megfértek az asztalkákon. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet hívó szavára a vidék valamennyi pontjáról érkeztek kiállítók, standjaikon kerámia-, szőttes, varrottas, csuhéból készült használati és dísz tárgyak egyaránt megtalálhatók voltak. Kiállítók: – az ugocsai kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: szőttesek, hímzések, hímzett terítők, futók). Marazsi Katalin tiszabökényi hímző önálló kiállítási anyaggal mutatkozott be, amelyet a fesztivál szervezői oklevéllel jutalmaztak. A csoport vezetője Borbély Ida, a Tiszaháti Tájmuzeum igazgatója; – a mezővári kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szőttesek, horgolt terítők, rongypokrócok, kukoricacsuhéból font alátétek, kenyeres kosarak stb.). A csoport vezetője Halász László, a járási művelődési osztály vezetője; – a beregrákosi kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szőttesek, hímzett díszpárnák, terítők, futók, lakodalmi kendők, színes rongy-

ból szőtt pokrócok). A csoport vezetője Vass János Jenő képviselő; – a téglási kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, horgolt terítők, szöttek). A csoport vezetője Szikora Csilla; – az eszenyi kézművesek csoportja (kiállított tárgyak: hímzések, szöttek, hímzett terítők, futók). A csoport vezetője Szabó Tiborné. Nem hiányozhattak a bemutatóról a Bereg Alkotóegyesület hímző- és szövőasszonyainak csodálatos munkái sem. A jelenlévők Prófusz Marianna, Ohár Katalin, Bakó Olga és Barató Irén csodálatos kézimunkáit tekinthették és vásárolhatták meg. Dancs Hidi Tünde jóvoltából a kerámia szerelmei is számos dísz tárgyat vásárolhattak meg.

A fesztivál résztvevőit köszöntötték dr. Gégény Edmond (Magyar Köztársaság Ungvári Főkonzulátusa), dr. Kerekes Henrietta (Magyar Köztársaság Beregszászi Konzulátusa), Vaszil Marjuhnics, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának helyettes vezetője, Kincs Gábor, az UMDSZ elnökhelyettese, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője, Bihari András, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, Halász László, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Osztályának vezetője, Grigora Éva, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Osztályának helyettes vezetője. A szervezők nevében Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke átadta a fesztivál stafétáját Salamon Elemérnek, Mezővári polgármestere. A rendezvényen megjelent a tavalyi házigazda, Tiszapéterfalva nagyszámú küldöttsége Tóth Bálint polgármester vezetésével. A fellépő kollektívák a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a MÉKK, az UMDSZ és a megyei közigazgatási hivatal oklevelét, valamint értékes ajándékokat vehettek át. A szervezők előzetesen úgy állapodtak meg, hogy a XXIII. Kárpátaljai Magyar Folklorfesztivált az Ungvári járásban bonyolítják le.

2011. október 4. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) aktivistái megkoszorúzták a 160 évvel ezelőtt született és 110 évvel ezelőtt meggyilkolt Egán Ede magyar kormánybiztos (1851–1901) emlékművét Börvingesen. A „hegyvidéki akció” atyjáról, a kárpátaljai ruszinság jótévőjéről Dupka György, a MÉKK elnöke tartott rövid emlékbeszédet.

2011. október 14. A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium klubtermében rendhagyó irodalomóra keretében került sor az Intermix Kiadó új könyveinek, valamint az Együtt című irodalmi folyóirat legutóbbi számának bemutatójára. A jelenlévőket Szajkó Tibor igazgatóhelyettes köszöntötte. A megjelent szerzőket, szerkesztőket Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke mutatta be. Az Együtt idei harmadik számát Vári Fábián László, a szerkesztőbizottság elnöke ismertette. Mint mondta, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata lehetőséget ad a fiatal alkotóknak írásaik megismertetésére. A rendezvényen az irodalmi folyóirat állandó szerzői közül Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly olvasta fel egy-egy versét. Az Intermix Kiadó legújabb könyveit Dupka György, a kiadó vezetője mutatta be. Ismertette Ferenczi Tihamér *Tölgyből gerincet*, illetve Szalai Borbála *Mesevásár* című verseskötetét, valamint Zubánics László *Tájba írt történelem. Kultúrtörténeti időutazás Kárpátalja legmagyarabb városában és vonzáskörzetében* című kötetét. A rendezvényen a szerzők közül jelen volt Bartha Gusztáv író, akinek a közelmúltban látott napvilágot a jelen-lét című hetedik kötete. A kiadványt Csordás László olvasószerkesztő ismertette. A könyvismertetőket követően Vári Fábián László felolvasta Üzenet című versét, amelyet Takács Gyula kortárs magyar költő születésnapjára írt, valamint a *Mítosztröredék* című költeményét, amelyet Antall Istvánnak ajánlott. A rendezvényen elhangzott Csordás László *Nem eléggé* című szonettje is a szerző tolmácsolásában. A rendhagyó irodalomóra végén Dupka György egy válogatást adott át az Intermix Kiadó köteteiből Szajkó Tibor igazgatóhelyettesnek. A kiadványokat az osztályok legjobb tanulói kapják meg.

2011. október 15. Sztanyiszlav Arzsevitin parlamenti képviselő szervezésében az ökörmézői járási Alsókalocsán (Kolocsava) a Sztare Szelo (Régi falu) falumúzeum és skanzen területén került sor a Magyar Kultúra Napja Alsókalocsán című egész napos rendezvénysorozatra. A program keretében születésének 160., halálának 110. évfordulója alkalmából a skanzen központi épületének falán felavatták Egán Ede (1851-1901) egykori magyar kormánybiztos, a „felvidéki akció” szervezője, a ruszinok jótevője emléktábláját. Ugyanitt helyezték el

Egán Ede lovas kocsiját, amelyet egy tiszaujlaki régiséggyűjtőtől szereztek be. A szervezők népszínmű keretében mutatták be a település XX. századi történetét az Osztrák-Magyar Monarchiától egészen napjainkig. Korhű kosztümökben felvonultak a jegyző, a csendőr, a kisbíró, a zsidó kocsmáros, a nincstelen favágó, az első és a második világháborúban részt vett magyar és szovjet katona, a tutajosok, a betyárok, a földosztók. A „falugyűlés” apropóját az adta, hogy a településre látogatott Egan Ede kormánybiztos, hogy felmérje munkássága eredményét, illetve megküzdjön a ruszinságot a folyondár szívósságával fojtogató zsidóság képviselőivel. A hintón érkező, cilinderes, szivarozó Egan Edét házigazdánk, Sztanyiszlav Arzsevityin személyesítette meg. Tóth István, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja, Szalipszki Endre, a Magyar Köztársaság ungvári konzulja, Vaszil Scsur, az Ökörmezői Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője meleg szavakkal emlékezett meg a „felvidéki akció” hősről, a ruszin nép életének jobbra fordítójáról. Sztanyiszlav Arzsevityin pedig felolvasta azon emlékezésédét, amelynek szövege 2011 szeptemberében Ukrajna Legfelsőbb Tanácsa szószékéről hangzott el eme nagyszerű ember tiszteletére. A községben a mai napig ápolják az I. és a II. világháborúban elesett ruszin, magyar és más nemzetiségű katonák sírjait. A megemlékezéseken a külképviseletek képviselői mellett elhelyezték a kegyelet koszorúit Sztaniszlav Arzsevityin, Vaszil Scsur, Ivan Jarema, az Ökörmezői Járási Tanács elnöke, Jurij Hlanta, Alsókalocsa (Kolocsa) polgármestere, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke, Fuchs Andrea, a MÉKK alelnöke, Kovács Elemér újságíró, útikönyvszerző és mások. A program az esti órákban az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes fergeteges folklórműsorával zárult, amelynek tagjai ezúttal magyar, ruszin, ukrán, szlovák, német táncokat adtak elő. A Szabó Tibor koreográfus vezetésével bemutatott népművészeti szemle KMMI és a MÉKK közreműködésével valósult meg.

2011. október 19. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szervezésében Somban idén is megrendezték a. Sütő Kál-

mán- és Kecskés Béla-szavalóversenyt a két kárpátaljai költő emlékére, és egyben Kecskés Béla születésének 70. évfordulója alkalmából. A házigazdák nevében Deme Ibolya, a községi könyvtár vezetője üdvözölte a vendégeket, köztük Mihajlo Ljaskót, a járási állami közigazgatási hivatal vezetőjének első helyettesét, Hegedűs Attilát, Som polgármesterét. A tanulók vetített képek segítségével ismertették a két nagyra becsült költő életútját. Az ezt követő szavalóversenyt három korcsoportban, két fordulóban bonyolították le. Az első fordulóban a jelentkezők kárpátaljai költők szabadon választott versét adták elő; elhangzott többek között Kovács Vilmos, Füzesi Magda, Dupka György, Vári Fábián László, Szalai Borbála, Balla D. Károly, Balogh Miklós verse. A második forduló résztvevői Sütő Kálmán és Kecskés Béla egy-egy versét szavalták el. A két forduló után a zsűrik elnökei – Weinrauch Katalin, Varga Éva, Bakos Kiss Károly – látták el hasznos tanácsokkal az ifjú szavalókat és tanáraikat. A díjazottak oklevelet, valamint az Intermix Kiadó könyvcsomagját vehették át, ezúttal a felkészítő tanárok is kaptak könyvet, köztük a KMMI-füzetek sorozatban erre az alkalomra megjelentett válogatást Sütő Kálmán és Kecskés Béla verseiből. Az eredményhirdetés után Dupka György bemutatta az *Együtt* új számát, és megosztotta személyes emlékeit Som két híres szülöttéről. Marcsák Gergely, az UNE végzős magyar szakos diákja gitárkísérettel előadta az ünnepségen jelen lévő Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly egy-egy általa megzenésített költeményét. Rajta kívül verset olvasott fel Csordás László fiatal költő is. A rendezvény végén a résztvevők egy csoportja koszorút helyezett el Sütő Kálmán és Kecskés Béla sírján a helyi temetőben.

2011. október 19–23. Az V. Alkotóértelmiségiek Találkozója: Együttfórum a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével az idén a Beregvidéken és Ugocsában zajlott. A program megvalósításából kivette részét az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottsága és alkotóközössége, köztük Vári Fábián László, Csordás László, Dupka György, Bakos Kiss Károly, Zubánics László, Nagy Zoltán Mihály, Bartha Gusztáv, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Szemere Judit, Lengyel János. A rendezvénysorozat több magyarlakta

települést, magyarságintézményt érintett, ahol a szervezők a kultúra és az irodalom helyi barátaival közösen színes körképet nyújtottak Kárpátalja értékteremtő, -őrző és alkotóműhelyeinek munkájáról, a szavalóversenytől a kortárs irodalomig, az író-olvasó találkozóktól a rendhagyó irodalomórákig, az ismeretterjesztéstől a szépirodalomig, a helyzetelemző irodalmi fórumtól az '56-os megemlékezéséig, a történelmi emlékhelyek felkeresésétől ezredéves értékeink számbavételéig. Az első napon a kárpátaljai írók karavánja a Somi Általános Iskolába látogatott el, ahol a zsűrizés feladatát is felvállalva bekapcsolódtak a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóversenybe. Az irodalmi karaván délután Ugocsában folytatódott, ahol az alkotók a Tiszabökenyben működő Született Feleségek Körének vendégszeretetét élvezték a helyi könyvtárban. A jókedvű és hangulatos találkozón a vendégek fellépését Fóris Ibolya könyvtárvezető és Páva István, a Tiszahát Kultúrájáért Alapítvány elnöke köszönte meg. Másnap a Tivadari Református Líceumban Brik Irma igazgató fogadta az Együtt szerzői közösségének tagjait, akik rendhagyó irodalomórát tartottak a négy osztályból egybesereglett mintegy száz diáknak. Ezt követoen Borbély Ida igazgató kalauzolásával megtekintették a Péterfalvai Képtár és a Tiszaháti Táj-múzeum állandó kiállításait, majd a Péterfalvai Művészeti Iskolában került sor találkozóra. Itt Homoki Gábor igazgató, festőművész jóvoltából tartalmas koncerttel köszöntötték az írókat, költőket, Kokas Károly zenetanár vezetésével fellépett a Kokas-banda, valamint a tanárokból és diákokból szerveződött iskolai zenekar, akik klasszikus zenei műveket és népdalfeldolgozásokat adtak elő. Az írócsoport nevében Dupka György könyvcsomagot adott át az művészeti iskolának, Vári Fábíán László szerkesztőbizottsági elnök bemutatta az Együtt folyóirat legújabb számát, majd Marcsák Gergely megzenésített verseket adott elő saját gitárkíséretében. A Dupka György elnökletével délután megtartott fórum keretében a jelenlévő írók, költők komoly eszmecsere-t folytattak az *Együtt* című folyóiratról, értékelték a szerzők munkáját, a publikációk színvonalát, illetve szóltak a kiadvány határon túli kapcsolatairól stb. Ebben a tárgykörben Vári Fábíán László, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke a folyóirat-műhely szerkesztési elveiről, értékmegőrző, értékgyarapító és értékterjesztő feladatairól tartott

vitaindító előadást. A témához kapcsolódva Csordás László *Irodalom, élet, vita Kárpátalján*, Bakos Kiss Károly *Verspublikációk az Együtt 2009–2011 évfolyamaiban*, Zubánics László *Tanulmánypublikációk az Együtt 2009–2011 évfolyamaiban* címmel olvasta fel korreferátumát. Dupka György a könyv- és folyóirat-kiadásról, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatról számolt be. Nagy Zoltán Mihály *Két költő 70. születésnapján* (Kecskés Béla, Ferenczi Tihamér) című dolgozatát ismertette, Lőrincz P. Gabriella a tehetséggondozási programról tartott tájékoztatót. Az eszmecsere folyamán megállapítást nyert, hogy a közel 20 éve beindított Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat és a közel tíz éve folyamatosan megjelenő Együtt folyóirat és szerzői közösen szolgálják az egyetemes magyar kultúra ügyét. A fórum résztvevői Vári Fábián Lászlót újra megerősítették a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja elnöki tisztségében, támogatták Bartha Gusztáv hétkötekes író tagfelvételi kérelmét a Magyar Írószövetségbe. Az Együtt című folyóirattal kapcsolatosan arról is döntöttek, hogy az évi négy szám helyett öt, majd 6 számra emelik a megjelenés gyakoriságát, előfizetőket toboroznak az irodalombarátok körében, pályázatot írnak ki a folyóirat külsejének megújítására. Támogatást nyert az a javaslat is, hogy ezentúl a MÉKK nevében az „Alkotó” szó is jelenjen meg, amely egyértelműen kihangsúlyozza az egyesület szakmai irányultságát. A civil szervezet teljes megnevezése a jövőben így hangzana: Magyar Alkotóértelmiségiek Kárpátaljai Közossége. A fontosabb tennivalók között szerepel az is, hogy a jövőben gyakrabban szerveznek Együtt-fórumokat, felkeresik a magyarlakta települések iskoláit, közép- és felsőfokú tanintézeteket, ahol rendhagyó irodalomórák keretében a kortárs magyar irodalom megismertetésére helyezik a hangsúlyt. Tájékoztató hangzott el a MÉKK és a KMMI szervezésében 2011 novembere és 2012 márciusa között lezajló irodalmi, művészeti karavánok programjáról is. A rendezvénysorozat harmadik napján az írók, költők felkeresték a Péterfalvai Polgármesteri Hivatalt, ahol Tóth Bálint polgármesterrel találkoztak, informálódtak a több mint ötezer lakosú önkormányzat (Tiszabökény, Farkasfalva, Péterfalva, Tivadar, Forgólán) kulturális, szociális életéről. A megbeszélést követően átvonultak a helyi középiskola udvarára, ahol az 1956-os forradalom és szabadság-

harc 55. évfordulójára emlékeztek. A forradalomnak helyi kötődései is vannak, hiszen a községből származott el Kiss Ferenc irodalomtörténész, aki aktív résztvevője volt a forradalmi eseményeknek, ezért Kádár börtönét is megjárta. A megemlékezést Dupka György, Tiszabökény díszpolgára nyitotta meg, aki köszöntötte a meghívott vendégeket, az iskola diákjait, külön kiemelve Borbély Idát, Kiss Ferenc unokahúgát. Ünnepi beszédet mondott Vári Fábíán László József Attila-díjas költő és Tóth István, a Magyar Köztársaság beregszászi főkonzulja. Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella az alkalomhoz illő verseket szavaltak. Végezetül a jelenlévők elhelyezték a tisztelet és a megemlékezés koszorúját Kiss Ferenc emléktáblájánál. A forradalomra emlékeztek azon a rendhagyó irodalomórán is, amelyre a továbbiakban került sor a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolában. A délutáni órákban az értelmiségi fórum résztvevői történelmi emléktúrára indultak a Netvetlenfalu – Csepe – Feketeardó – Királyháza – Nagyszőlős – Tiszaújlak – Tiszabökény útvonalon, amelynek során Dupka György kalauzolásával megtekintették Tiszahát emlékhelyeit, épített örökségét. 2011. október 25–30. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével megrendezte az V. Munkácsy Mihály Alkotótábort, amely tartalmas programmal várta a bejelentkezett képzőművészeket. Az idei táborban Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Bartos József, Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Kalitics Erika, Matl Péter, Matl Szilárd (Munkács), Fuchs Andrea, Réti János, Klisza János, Soltész Péter, Soltész Gabriella (Ungvár) a tiszaháti plein air keretében lelkesen kapcsolódtak be a természetet figyelő és ábrázolását megvalósító barangolásba. A Magyar képzőművészeti napok a Tiszaháton című rendezvénysorozat több magyarlakta települést (Tiszabökény, Péterfalva, Farkasfalva, Tivadar, Forgolány, Aklihegy, Szőlősgyula, a királyházi Nyaláb-vár), illetve magyarságintézményt (tiszabökényi könyvtár, Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola, Péterfalvai Polgármesteri Hivatal, Művészeti Iskola, Péterfalvai Képtár) érintett, ahol a rendhagyó művészeti órákra ellátogatók találkoztak a képzőművészekkel, a magyar kultúra és művészet barátaival. A helyi magyar értelmiség képviselőivel történt találkozókon a művészeket üdvözölte Tóth Bálint pol-

gármester, Homoki Gábor festő, a Péterfalvai Művészeti Iskola igazgatója, Páva István, a Tiszahát Kultúrájáért Alapítvány elnöke, Fóris Ibolya könyvtáros és mások. Természetesen a festőknek arra is maradt idejük, hogy a késő őszi, Tisza menti tájat és az itt élő embereket megörökítsék vásznaikon. A művészek elhelyezték a megemlékezés korszorúit a sztálinizmus áldozatainak tiszabökényi és péterfalvai emlékművénél. Újfalusi Irén, a Kölcsey középiskola igazgatójának meghívására rendhagyó művészeti órát tartottak a középiskolás diákoknak. A képtárban rendezett vasárnapi szakmai találkozón Borbély Ida igazgató örömeinek adott hangot, hogy a közel 25 éve beindított Péterfalvai Képtár (1986. augusztus 10-én Bíró Andor, a Határőr Agrárcég elnöke kezdeményezésére nyílt meg) és a mellette életre hívott alkotótábor az egymást váltó képzőművészek itt született és kiállított munkáikkal együtt szolgálhatják az egyetemes magyar kultúra ügyét. A rendszerváltás után a helyi önkormányzat tulajdonába került galéria jelenlegi közel 200 darabos kiállítási anyagát csupán a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum előzi meg. A rendezvényen Matl Péter szobrászművész Van-e a magyar festészetnek nemzeti karaktere itthon és a határon túl? címmel tartott előadást. Az eszmecserén a jelenlévők áttekintették a magyar képzőművészeti élet helyzetét Kárpátalján, döntöttek az egyéni és csoportos kiállítások megrendezéséről, internet-galéria létrehozásáról, képzőművészeti album kiadásáról. A szakmai fórumon Dupka György, a MÉKK elnöke tartott zárszót, aki tájékoztatta a plein air résztvevőit a 2012 januárjában tervezett nagyszabású kiállításról, a felvidéki, erdélyi, délvidéki és muravidéki művészeti karavánok programjáról, amelyek a MÉKK és a KMMI szervezésében valósulnak meg. Az alkotótábor zárásaként a képzőművészek összesen 11 alkotással gyarapították a 84 85 Péterfalvai Képtár gyűjteményét, amely fölött a továbbiakban is védnökséget vállaltak. A művészek a tiszabökényi római katolikus közösség vasárnapi szertartásán is részt vettek, ahol Jónás atya celebrált misét. A V. Munkácsy Mihály Alkotótábor a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg.

2011. november 17. Lendván befejeződött a Bánffy Napok elnevezésű rendezvénysorozat, amely idén a muravidéki magyar irodalom ötven évének megünneplése jegyében zajlott. A rendezvényen Kárpát-

aljáról Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, az Együtt szerkesztőbizottságának tagja vett részt.

2011. november 18. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Szolyvai Emlékparkbizottság, a Magyar Értelmiségi Kárpátaljai Községe (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a pécsi Német Kör szervezésében Ez volt a végállomás címmel nemzetközi emlékkonferenciát rendeztek a sztálini táborokba elhurcolt Kárpát-medencei magyarok és németek emlékére. A Pécsi Német Kört Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, Schmidt Antal és Bencze Zsolt alelnökök képviselték. Pocsai Vince református lelkész imával emlékezett az a sztálinizmus áldozataira. A fórumon a lágerélet kutatói tartottak előadást, köztük Matkovits-Kretz Eleonóra, dr. Bognár Zsolt történész, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsészettudományi Karának tanszékvezetője, Dupka György GULAG-kutató, Korszun Alekszej ungvári hadtörténész. A fiatal kutatók közül sikert aratott Csordás László A „málenkij robot” megjelenése Nagy Zoltán Mihály A sátán fattya című regényében című dolgozata. A könyvbemutatón ezúttal Kurmai-Ráti Szilvia Málenkij robot a túlélők visszaemlékezéseinek tükrében című kötete szerepelt, amely a KMMI-füzetek sorozat 14. kiadványaként a Szolyvai Emlékparkbizottság támogatásával jelent meg. A beregszászi író nő mélyinterjút készített a beregardói id. Pocsai Vincével és a búcsúi Nagy Andrással. A közel száz oldalas kiadványhoz Zubánics László történész, felelős szerkesztő írt előszót. A rendezvényen Kurmai-Ráti Szilvia a 92 éves id. Pocsai Vincével a lágeréletről folytatott érdekes beszélgetést. A konferencia résztvevői bejelentették, hogy 2012-ben egy európai uniós pályázati támogatásnak köszönhetően felkeresik a szibériai Ufához közeli láger helyszínei, és az ott tapasztaltakról könyvet írnak. A konferencia munkájában részt vett és előadást tartott Scherczer Károly, a Magyar Köztársaság beregszászi külképviseletének konzulja is.

2011. november 24. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet rendezésében a Beregszászi Művészeti Iskolában Liszt-emlékkoncertet adott Érdi Tamás Prima Primiissima díjas (2010) budapesti zongoraművész. December 2011. december 2. Ukrajna függetlenné válása és

a kárpátaljai autonómia törekvések címmel az ungvári Druzsba Hotelben a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) tudományos konferenciát szervezett az 1991. december 1-jei népszavazások 20. évfordulója alkalmából. A konferencián előadását tartott Jevhen Zsupan, a Kárpátaljai Ruszin Néptanács elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke, a KMMI igazgatója, Milován Sándor, a KMKSZ volt alelnöke. 2011. december 3. Az Ungvári Dayka Gábor Középiskolában az intézmény fennállásának 65. évfordulójára emlékeztek a KMMI támogatásával.

2012. január 13–14. A magyar kultúra napja alkalmából Zentán, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetben sor került a Kárpát-medencei Közművelődési Fórumra, amelyen a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet küldöttsége (Zubánics László, Szabó Tibor, Sipos Attila) is részt vett. Az ülésen döntés született azokról a feladatokról, amelyeket a 2012. esztendőben szeretnének megvalósítani.

2012. január 19–21. A magyar kultúra napja alkalmából a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) Ungváron, Munkácson, Beregszászon több civil szervezettel közösen ünnepi rendezvénysorozatot szervezett.

2012. január 19. A beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a koszorúzással egybekötött megemlékezést a szervezők nevében Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke nyitotta meg. Ünnepi beszédet Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke tartott. Ezt követően többek között Tóth István, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja, Dupka György, a MÉKK elnöke, Kincs Gábor, Beregszász alpolgármestere, a KMSZF elnöke, Bobály István, a Beregszászi Művészeti Iskola igazgatója, Imre Margit, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének elnöke, Veres Péter, az UMDSZ beregszászi szervezetének elnöke helyezték el a tisztelet koszorúit az emléktáblánál.

A beregszászi Európa–Magyar Házban lezajlott a Beregszászi Értelmiségi Fórum – 2012. Zubánics László történész, a KMMI és az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke üdvözölte a rendezvényt

megtisztelő díszvendégeket, köztük Tóth Istvánt, Magyarország beregszászi főkonzulját, Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnökét, Kincs Gábort, Beregszász alpolgármesterét, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) alelnökét, az Országos Széchényi Könyvtár Könyvtári Intézetének küldöttségét (Bartos Éva nyugalmazott igazgatót, Bánkeszi Katalin megbízott igazgatót, Vraukóné Lukács Ilonát, a nyíregyházi MórícZ Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár igazgatóhelyettesét), számos magyar szervezet vezetőjét, az önkormányzati képviselőket, az alkotókat és a média képviselőit. Az értelmiség szerepe a jelenben és a jövőben címmel vitaindító előadást tartott Pomogáts Béla. Ezt követően kitüntetések, díjak átadására került sor. Az OSZK Könyvtári Intézet képviselői azon 68 kárpátaljai könyvtárosnak, akik tavaly részt vettek a szakmai továbbképzésen, okleveleket nyújtottak át. Az értelmiségi fórum keretében könyv-, kézműves és képzőművészeti kiállítás volt megtekinthető, valamint az ugocsai Kokas-banda hangversenye szórakoztatta a jelenlévőket.

2012. január 20. Az Ungvári Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban Megrendezésre került a III. Carpatica Art Expo, amelyet Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke és Angyal Gabriella, múzeum igazgatója nyitott meg. Ünnepi beszédet mondott Ivan Kacsur, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese, Balogh Dénes, Magyarország ungvári külképviseletének konzulja, Jurij Huzinec, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi Osztályának vezetője, Jurij Hleba, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnöke, Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia elnöke, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Az ünnepi műsorban közreműködött Kovács Péter szavaló, Marcsák Gergely verséneklő, a Magyar Melódiák kamaraegyüttes (művészeti vezető: Stefko Antal). A jelenlévők a Micz-bán Hagyományörző Egyesület (elnök: Szabó Tibor) közreműködésével megismerhették az eszenyi népi gasztronómia remekeit.

Az ünnepség résztvevői megtekinthették a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete festőtáborainak anyagaiból összeállított válogatást. A közel száz képzőművészeti alkotás (olajfestmény, grafika, akvarell, tempera, batik, fotókollázs, kispasztika, szobor, beregi szötes) 26 kiállítója oklevélben részesült.

2012. február 9. Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója megbeszélést folytatott dr. Hajdu Lajossal, Berekfürdő (Jász-Nagykun-Szolnok megye) polgármesterével közös nyári kulturális programok megrendezéséről.

2012. március 11. Tiszapéterfalván a helyi kultúrházban a község neves népzenei formációja, a Kokas-banda szervezésében télbúcsúztató ünnepségre került sor. A Kokas-banda népzenei koncertjén kívül a helyi Napsugár hagyományörző gyermekcsoport növendékei is felléptek. Az ünnepség résztvevőit Homoki Gábor, a Péterfalvai Művészeti Iskola igazgatója és Gyurin Miklós, a beregszászi magyar külképviselet vezető konzulja köszöntötte. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, Tóth Bálint, Péterfalva polgármestere és dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere.

2012. március 14. Nemzeti ünnepünk alkalmából az Ungvári Nemzeti Egyetem Humán-Természettudományi Magyar Karának diákjai zenés irodalmi műsorral emlékeztek az 1848–49-es forradalom és szabadságharc 164. évfordulójára. A második és harmadik évfolyamos történész hallgatók felidéztek a forradalom kitörésének körülményeit, fontosabb eseményeit, jelentőségét. Zubánics László, a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék adjunktusa méltatta a szabadságharc felvidéki történéseit, kiemelve, hogy bár vidékünkön a podheringi ütközet kivételével alig volt számottevő hadi esemény, honfitársainkat a szabadságharc szinte minden döntő ütközetében megtaláljuk. A bensőséges megemlékezést követően a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervesében az egyetemen megnyílt Réti János grafikus Teremtő élet a romok felett című tárlata, valamint Zubánics László Kárpátalja épített örökségét bemutató fotókiállítása. Dr. Spenik Sándor dékánhelyettes köszöntőjét követően dr. Horváth Judit

Barbara konzul felolvasta Orbán Viktor miniszterelnöknek a határon túli magyarokhoz intézett levelét. A kiállítás anyagáról Zubánics László beszélt, majd Dupka György, a MÉKK elnöke a tízéves Együtt című irodalmi lap legújabb számát, illetve szerzőit mutatta be.

2012. március 14. A Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetsége (KMDFKSZ) *IhletÉs...* című programja keretében az ungvári Váralja múzeum-kávézóban megnyílt Gogola Zoltán beregszászi művész egyéni tárlata. Turányi Tanya, a KMDFKSZ elnöke és Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnökének köszöntő szavait követően a művészről és az általa közvetített gondolatiságról Michels Antal beregszászi plébános és Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke beszélt.

2012. április 21. Az ArtTisza Művészeti Egyesület tagjainak alkotásai, valamint *Az én kis világom* és *Az én hazám* című rajzpályázat pályamunkái kerültek bemutatásra a beregszászi Európa–Magyar Házban. Elsőként Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke köszöntötte a művészeket és a közönséget, méltatta az alkotásokat. Tóth István, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja ünnepi köszöntőt mondott. Az ArtTisza Művészeti Egyesület nevében Szimkovics Okszana és Szilágyi Sándor szólt az ifjabb nemzedékhez. A díjazottaknak átadták az ArtTisza és a KMMI ajándékait, majd az érdeklődők megtekinthették a kiállított alkotásokat. A művészeti egyesület tagjai közül a kiállításon Barató Ágnes (Mezőkaszony), Cseh József (Nagyszőlős), Dobai István (Beregszász), Elek István (Asztély), Gergely István (Csetfalva), Gogola Zoltán (Beregszász), Görög Mihály (Beregszász), Hidi Endre (Nagydobrony), ifj. Hidi Endre (Nagydobrony), Imre Ádám (Beregszász), Juhász László (Sárosoroszi), Kalitics Erika (Munkács), Lizák Alex (Beregszász), Molnár Sándor (Csetfalva), Muszka László (Ungvár), Péntel Tamás (Ungvár), Reiplik István, (Beregszász), Simon Tibor (Beregszász), Szilágyi Sándor (Beregszász), Tokár József (Beregszász) alkotásait tekinthette meg a közönség.

2012. május 5. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az ArtTisza Művészeti Egyesület szervezésében az Európa–Magyar Házban került megrendezésre az Irodalmizációs kísérlet címet viselő iro-

dalmi délután. A rendezvény célja az irodalom egy nem szokványos, modernebb formájának bemutatása volt, amely keretében írással, költészettel foglalkozó tehetséges fiatalok olvastak fel műveikből, beszélgettek az irodalom jelenlétéről, jelentőségéről a hétköznapiakban, a kreativitás kifejezéséről. Horváth Attila, a rendezvény szervezője (egyben moderátor) kezdte a felolvasást, majd Kalinyina Krisztina, Marcsák Gergely és Kertész Dávid vers- és prózakavalkádot kialakítva adták egymásnak és tovább a résztvevőknek a szót.

2012. május 11. Határkutatáshoz kapcsolódó nemzetközi konferencia zajlott le Budapesten a Közép-Európai Egyetemen a TÁRKI Társadalomkutatási Intézet Zrt. szervezésében. A rendezvényen a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közösségét és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György képviselte.

2012. május 18–19. Több helyszínen, így Szatmárnémetiben és Beregszászon is megemlékeztek a százöt évvel ezelőtt született Dsida Jenő költőről az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Országos Elnöksége (EMKE OE) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. A Szatmárnémetiben lezajlott irodalmi tanácskozást Muzsnay Árpád, az EMKE OE tagja és Kereskényi Gábor, Szatmárnémeti alpolgármestere nyitotta meg. Üdvözlő beszédet mondott Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottságának alelnöke. A tanácskozáson jelen volt, és Beregszász az első világháború idején címmel előadást tartott Zubánics László, a KMMI elnöke is.

2012. május 23. Kulturális tőke – társadalmi haszon címmel nemzetközi konferenciát tartottak a húszéves pécsi Határokon Túli Magyarságért Alapítvány (HTMA) szervezésében. A határon túli magyar képviselők és civil szervezeti vezetők hagyományos találkozóján a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Zubánics László elnök képviselte. A tanácskozás keretében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet a HTMA Nemzetért Díjával tüntették ki.

2012. június 1. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében megrendezésre került az Irodalmi karaván Kárpátalján elnevezésű író-olvasó találkozósorozat, amelyen ezúttal felvidéki és vajdasági írók és költők vettek részt. A Tiszabökényi Művelődési Ház-

ban kezdődött program a beregszászi járási könyvtárban folytatódott. A rendezvényt Varga Éva igazgató, a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesületének (KMKE) elnöke nyitotta meg. A vendégeket Dupka György mutatta be. A felvidéki Hizsnyai Zoltán és Hodossy Gyula, illetve a vajdasági Csík Mónika, Sándor Zoltán és Szabó Palócz Attila költők és írók röviden beszámoltak eddigi pályafutásukról, munkáikból egy-egy írást olvastak fel. A könyvbemutatón régiókat Nagy Zoltán Mihály, Weinrauch Katalin és Füzesi Magda képviselte.

2012. június 1. Az irodalmi karaván vajdasági, felvidéki és kárpátaljai tagjai felkeresték a beregszászi Európa–Magyar Ház, ahol kerekasztal-beszélgetés zajlott le az Együtt című folyóirat szerkesztőségi tagjaival, szerzőivel, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) tehetséggondozási programjának résztvevőivel. A rendezvény moderátorai Zubánics László, a KMMI elnöke és Vári Fábián László, az Együtt folyóirat szerkesztőbizottsági elnöke voltak. A kerekasztal-beszélgetésen jelen volt Tóth István magyar főkonzul is.

2012. június 1. Az irodalmi karavánt a gáti könyvtárban is fogadták. Előbb Kovács Vilmos (1927–1977) költőre emlékeztek születésének 85. évfordulója alkalmából. A költő, író, polgárjogi harcos életpályáját Király Katalin, a helyi középiskola magyartanára idézte fel, majd az egykori Forrás Stúdió tagjai (Vári Fábián László József Attila-díjas költő, Zseliczky József költő és Tóth István, Magyarország beregszászi főkonzulja) szóltak Kovács Vilmosról. Miután elhelyezték a tisztelet és az emlékezés koszorúit a kultúrház falán lévő emléktáblánál, megemlékezésre és író-olvasó találkozóra került sor a helyi könyvtárban (vezetője Kacsó Irén). Heé Gizella, Kárpátalja Gizi mamája is tisztelettel adózott a költőnek Újra szülőfalumban c. költeményének előadásával. A vendégeket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be, akik egy-egy saját művük felolvasásával ajándékozták meg a jelenlévőket, majd a kárpátaljai magyar irodalom jelenlévő képviselői – Lőrincz P. Gabriella, Vári Fábián László, Nagy Zoltán Mihály, Csordás László, Bakos Kiss Károly és Zubánics László – is felszólaltak. Kovács Vilmos megjelent könyveiből kiállítást rendeztek a gáti könyvtárban.

2012. június 2. Az irodalmi karaván résztvevői a Nagyszőlősi Járási Központosított Könyvtárban is bemutatkoztak, ahol Vaskeba Kata-

lin igazgatónő üdvözölte az egybegyűlteket. Dupka György bemutatta a vendégeket, és átadta a szót az íróknak, költőknek, akik meséltek életükről, pályafutásukról, irodalmi élményeikről, felolvastak műveikből, amelyeket a közönség nagy figyelemmel hallgatott. Hudák Elvira helytörténész bemutatta a jelenlévő vendégeknek kiadványait, kultúrtörténeti jegyzeteit, mesélt a Pánsíp című lapról. Dupka György bemutatta legújabb, éppen a nyomdából kikerült *A mi Golgotánk* című könyvét, amely az 1944–1947-es elhurcolásokat mutatja be a dokumentumok tükrében. Lovas Ilona a Beregszászi Magyar Konzulátus nevében üdvözölte az egybegyűlteket.

2012. június 5–7. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus támogatásával a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében Kárpátalján megrendezték a művészeti karavánt – a Vajdasági Magyar Filmnapokat. A rendezvényen részt vett Siflis Zoltán, az Európai Palicsi Filmfesztivál Tanácsának tagja, az Új magyar filmek program szelektora (a Magyar Nemzeti Tanács tagja), valamint az 1968 óta forgató Vicsek Károly filmrendező, aki 1970-ben az első délvidéki filmdrámát rendezte. A beregszászi Európa–Magyar Házban és tiszabökényi kultúrházban az érdeklődők többek között megtekinthették Az édentől délre című portréfilmet (Deák Ferenc dráma- és filmíró munkásságáról), a Fajkutyák ideje (rendező Vicsek Károly), valamint a Szabadkai anizsz című filmet, illetve Siflis Zoltán Tolja a szél a szekeret című dokumentumfilmjét a vajdasági tanyaszínházról. A vajdasági rendezők ellátogattak a Tisza-1 Televízió magyar szerkesztőségébe, ahol találkoztak a szerkesztőség munkatársaival.

2012. június 15–17. Az Égtájak Kulturális Egyesület szervezésében került sor a XVII. Kalászi Vigasságokra Budakalászon. Kárpátalja magyarságát az Arabeszk együttes (Csap), a Ritmus néptáncgyűttes (Eszeny), a Ludovika együttes (Beregszász) képviselte. A rendezvényen bemutatásra került a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet beregszöttes-gyűjteménye is.

2012. június 21–24. Június első hetét követően újabb négynapos kulturális programsorozat (művészeti és irodalmi karaván) zajlott le Ugocsa, a Felső-Tisza-vidék, a Bereg- és az Ung-vidék magyarlakta te-

lepiülésein a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében.

Első állomása a nagyszülősi járási Péterfalva volt, ahol az érdeklődők a helyi képtárban a Nagybányai Képzőművészeti és Kulturális Egyesület képzőművészeivel, valamint erdélyi írókkal találkoztak. A vendéglátó szervezet nevében Dupka György, a KMMI igazgatója üdvözölte a magas kultúra jeles képviselőit: Véső Ágoston festőt, a Nagybányai Képzőművészeti és Kulturális Egyesület elnökét és további két tagját, Filcz Leopold festőt és Madarassy Zsolt István fotóművészt, valamint az erdélyi irodalom képviselőit: Király Zoltán költőt, műfordítót, az Erdélyi Magyar Írók Ligájának ügyvezető elnökét, Karácsonyi Zsolt költőt, műfordítót, színház- és irodalomkritikust, a kolozsvári Helikon című irodalmi folyóirat főszerkesztő-helyettesét. A vendégek Homoki Gábor és Gönczy Tivadar helyi festőművészek kalauzolásával megtekintették a Péterfalvai Képtár több mint 200 képzőművészeti alkotást tartalmazó gyűjteményét. Az állandó tárlatnak otthont adó György-kastély múltjáról dr. Minya József, a Móricz Zsigmond Kulturális Egyesület elnöke tartott tájékoztatót. Dr. Szöllőssy Tibor művelődéstörténész a kárpátaljai festőiskola kimagasló alakjait, Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára és Réti János grafikus, festőművész a Tiszaháti Alkotótábor eddigi tevékenységét, a legfiatalabb festőnemzedék munkáit mutatta be.

Az erdélyi irodalmi karaván első útja a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárba vezetett, ahol Varga Éva igazgató köszöntötte az Erdélyi Magyar Írók Ligájának küldöttségét, a kárpátaljai magyar írókat és az 92-93 egybegyűlt olvasókat. A rendezvény moderátora Csordás László költő, az Együtt című folyóirat olvasószerkesztője volt, aki bemutatta Király Zoltán és Karácsonyi Zsolt erdélyi költőket. Szűkebb pátriánkat Vári Fábián László, Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella képviselte. A vendégek röviden szóltak a hagyományokról, az ottani fiatalságról. Vári Fábián László mesélt a közelmúltban az Intermix Kiadó gondozásában megjelent Vannak ringó bölcsők című balladagyűjteményéről, majd bemutatta az Együtt legfrissebb számát. Végül minden jelenlévő felolvasta két-három versét. A rendezvényt a sárososzi gyerekek énekei és szavalatai tették színesebbé.

Az erdélyi és kárpátaljai irodalmárok délután Téglás községben, az Ungvári járás központi könyvtárában találkoztak az olvasókkal. Az irodalmi karaván tagjait és az irodalomkedvelőket Bodák Erzsébet, a Tégláson székelő Ungvári Járási Könyvtár módszerésze köszöntötte. Csordás László moderátor kérdéseire válaszolva Király Zoltán és Karácsonyi Zsolt szólt eddigi munkásságáról. A szűkebb pátriánkat képviselő Marcsák Gergely költő megzenésített verseket adott elő. A művészeti karaván képzőművész tagjai – Véső Ágoston és Filcz Leopold festő, Madarassy Zsolt István fotóművész – Técsőt keresték fel. A református templom előtti téren Hollósy Simon festőművész mellszobránál az emlékünnepséget Dupka György nyitotta meg. A nagybányai festőiskola alapítójáról és a Hollósy-életműről az utódok, tanítványok szemével Véső Ágoston elnök tartott ünnepi beszédet. Hollósy Simon técsői kapcsolatáról, életének itt töltött utolsó napjairól v. dr. Szöllősy Tibor, a Hollósy Simon Kör elnöke tartott emlékbeszédet. Ezt követően a vendégek és a civil szervezetek képviselői megkoszorúzták a festőművész szobrát, majd dr. Szöllősy Tibor kalauzolásával megtekintették a jelenleg magántulajdonban lévő Hollósy-házat, amelyen kétnyelvű emléktábla hirdeti, hogy itt élt és alkotott korának egyik legelismertebb festője. Végezetül Ambrus Pál igazgató bemutatta a Hollósy nevét viselő középiskolát és a Técsői Református Líceumot.

A képzőművészeti karaván kárpátaljai és erdélyi résztvevői Visken, a tájházban találkoztak a helyi magyar értelmiség képviselőivel. A vendégeket a házigazdák nevében Ötvös Ida, a tájház vezetője üdvözölte, majd Dupka György, a KMMI igazgatója mutatta be a karaván résztvevőit. A vendégek részéről Véső Ágoston megnyitotta a nagybányai képzőművészek vándorkiállítását. A helyi értelmiség nevében Czébely Lajos költő, helytörténész köszöntö meg a szomszédból érkezett művészek bemutatkozását. A házigazdák a viski kultúrházba invitálták a vendégeket, ahol az egykori koronaváros profi festőinek, öntvény művészeinek és népművészeinek munkáiból állandó kiállítás működik. A Viski Galéria megálmodója és létrehozója, Miklós Béla (sz. 1939) 1963-ban szerzett képesítést az Erdélyi Képzőművészeti Kóledzsben. Saját portáján külön Miklós-galériát tart fenn a műgyűjtők számára is. Közel húsz tanítványa van, akiknek a munkáiból most ál-

landó kiállítás nyílt. Rajta kívül Stec Miklós szobrász és festő faszobrait csodálhatták meg az idelátogatók.

A négy napon át tartó művészeti és irodalmi karaván utolsó állomása Ugocsa vármegye egykori székvárosa volt. Nagyszőlősen a járási könyvtárban Vaskeba Katalin igazgató üdvözlő beszéde után Dupka György elnökletével közös fórumot tartottak, amelynek során Révész Imre (1826–1945) életképfestőre, illusztrátorra és Kutlán Istvánra (1894–1969), a Tisza festőjére emlékeztek, illetve a jelenlévők megismerkedtek a kortárs erdélyi irodalommal, kisfilmeket tekinthettek meg a felvidéki magyarokról. Az irodalmi karaván résztvevői – Király Zoltán és Karácsonyi Zsolt – Erdély kulturális, irodalmi életének ismertetése után versfelolvasást tartottak a résztvevőknek. Ezután a művészeti karaván meghívott tagjai – Véső Ágoston és Filcz Leopold festő, Madarassy Zsolt István fotóművész – vándorkiállítása és az általuk képviselt képzőművészeti egyesület bemutatása következett. Hudák Elvira nyugalmazott franciatanár, művelődéstörténész, Kutlán István fancsikai festőművész unokája előadásában párhuzamot vont a nagybányai, a técsői és a fancsikai nyári művésztelepek működtetői és résztvevői között. Hudák Elvira rávilágított a Nagyszőlőshöz kötődő Révész Imre és Kutlán István kapcsolatára is. A találkozón megjelent nagyszőlősi kortárs képzőművészek – Harangozó Miklós, Kutlán Pál, Popovics Vjacseszlav – bevallásuk szerint a Hollós-, Révész- és Kutlán-hagyományok bátor folytatói, akik az említett művészek stílusát ötletesen alkalmazzák saját alkotásaikban is. Ezt követően a felvidéki dokumentumfilm-szerzők következtek: Kendy Éva, a Szlovák Televízió magyar adásának szerkesztő-riportere és Farkas Péter, a Szlovák Televízió magyar adásának operatőre. A tévés házaspár közös munkáikból a nagy vihart kavart Esterházy-riportfilmet és a Bodrog folyóról készített, nagy elismerést kiváltott kisfilmjüket mutatták be. A találkozó után a résztvevők megtekintették az ugocsai festők kamarakiállítását és a nagybányai tájképfestő telep képzőművészeinek vándorkiállítását. A rendezvény után a művészeti és irodalmi karaván résztvevői a házigazdák kíséretében a nagyszőlősi temetőben felkeresték és megkoszorúzták Révész Imre sírját, majd ellátogattak Hudák Elvira otthonába, ahol megtekintették Kutlán István és más kárpátaljai festők kép-

zőművészeti alkotásait. Az alkotóértelmisségi fórum munkájában részt vett Lovas Ilona, a Magyar Köztársaság beregszászi konzulátusának képviselője is. Az irodalmi és művészeti karaván tagjai kirándulás keretében felkeresték Kárpátalja magyar nevezetességeit, köztük a munkácsi várat, a szolyvai emlékparkot, a vereckeai honfoglalási emlékművet.

2012. június 30. A II. Magyar Világtalálkozó nyitórendezvényének helyszíne Balatonlelle volt, a program közéleti konferenciával folytatódott a budapesti Uránia Filmszínházban. A tanácskozáson Kárpátalja magyarsága és az anyaország kapcsolatrendszereinek alakulásáról Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke tartott előadást.

2012. július 26–29. A péterfalvai Tisza stadionban lezajlott a Kárpátaljai Könnyűzenei, Képzőművészeti és Táncfesztivál. A négynapos rendezvényt Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke nyitotta meg. A zárás előtt Gajdos István, az UMDSZ elnöke is üdvözölte a fiatalok igen népes táborát.

2012 júliusának folyamán: Ötvennégy országból mintegy huszonötezren vettek részt a II. Magyar Világtalálkozó nyolcnapos rendezvénysorozatán. Budapest mellett hat másik településen – Szegeden, Balatonlellén, Fonyódon, Nyírbátorban, Máriapócon és Örkényben – uralkodott a „határtalan összefogás” szelleme. A Panoráma Világklub szervezte program a kapcsolatteremtés és együttműködés lehetőségét kínálta a civil szerveződések számára. Emellett Magyarország népszerűsítését és kapcsolatainak építését is szorgalmazta szerte a nagyvilágban, zömmel a magyar–magyar kapcsolatok révén. A találkozón kárpátaljaiak is részt vettek, mégpedig a Panoráma Világklub beregszászi, técsői és nagyszőlősi társklubjainak képviselői. A kárpátaljaiak standján turisztikai látványosságokról szóló anyagokat, valamint a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet jóvoltából irodalmi kiadványokat állítottak ki. A Magyarok a nagyvilágban nevet viselő előadóteremben és a nagyszínpadon sorra követték egymást a színvonalas előadások és a művészeti bemutatkozások. Többek között a beregszászi születésű Serbán Attila színész, musicalénekes is fellépett.

2012. augusztus 2–5. Szomszédoló szomszédok: „Verecke híres útján” – Csemadok-kirándulás Kárpátalján a Kárpátaljai Magyar

Művelődési Intézet szervezésében. A Csemadok Galántai Területi Választmányának tagjai ezúttal még szorosabbra fűzték a történelmi Felvidék külön országokba szakadt részei közötti kulturális kapcsolatokat. Útvonaluk: Makkosjánosi – Beregszász – Beregszentmiklós – Szolyva – Vereckei-hágó – Munkács – Makkosjánosi – Ungvár volt. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben találkozóra került sor, moderátorok Mézes Rudolf, a Csemadok országos alelnöke, a Csemadok Galántai Területi Választmányának elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke voltak.

2012. augusztus 4. A beregszászi Európa–Magyar Házban Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke nyitotta meg Fényes András munkácsi festőművész kiállítását. 2012. augusztus 10. Művészeti karaván zajlott le Dunaszerdahelyen a Csemadok Művelődési Intézet szervezésében, amelyen többek között Dupka György és Fuchs Andrea prezentálásában a kárpátaljai magyarságról készített kisfilmek vetítésére és beregi szöttesek bemutatójára került sor.

2012. augusztus 19. A III. Asztélyi Perecfesztivált rendezték meg a beregvidéki településen. Az ünnepségen jelen volt Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke is.

2012. szeptember 29. Eszenyben került megrendezésre a XXI-II. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál, amelynek a Micz-bán Hagyományőrző Egyesület és a Ritmus néptáncgyűttes volt a házigazdája. Fő támogatója a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) közreműködésével a Nemzeti Kulturális Alap és a Bethlen Gábor Alap volt.

A rendezvényen közel húsz együttes képviseletében mintegy 350-en léptek fel: a nagygejőci Férfikar (karmester: Gerber Anzselika), az eszenyi Ritmus néptáncgyűttes (művészeti vezető: Szabó Tibor), az eszenyi Bocskai néptáncgyűttes (Kovács Emese), az eszenyi Napsugár óvoda (Molnár Livia, Jónás Gabriella), az eszenyi KisRitmus (Ferkó Béla), a téglási Dalárda (Ignác Krisztián), a Margaréta énekcsoport (Ignác Mária, Szikora Csilla), a Csalogány asszonykórus (Ignác Mária, Szikora Csilla), a Cimborák népzeneke (Bernáth Ferenc), az Orchidea táncscsoport (Ignác Mária), a Rózsa népdalegyüttes (Szikora Csilla), szalócai Tiszahát népzeneke (Bíró Anikó, Nagyné Fekete

Zsuzsa), a nagydobronyi Hímes néptáncegyüttes (Torma István), az ungvári Dayka Gábor középiskola néptáncegyüttese (Jakab István), a derцени Gyöngyösbokréta népi együttes (Korolovics Zsolt), a gecsei kultúrház néptáncsoportja (Szatmári Viola és Botos Viola), a Borzsa-Vári népi zenekar (Kovács Sándor), a péterfalvai Kokas-banda (Kokas Károly, Szilágyi Csaba), a Verbőci Művészeti Iskola táncegyüttese (Molnár Judit), a Verbőci Művészeti Iskola táncegyüttese (Danka Gabriella), a kolozsvári Szarkaláb néptáncegyüttes (Pilich Balázs), a pellerdi Mezőszél táncegyüttes (Bodai Tiborné). A résztvevők értékes ajándékokat és oklevelet kaptak, amelyeket a MÉKK, a KMMI, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztálya, illetve Művelődési Főosztálya ajánlottak fel. Az Ungvári Magyar Főkonzulátus különdíját az eszenyi óvoda kis növendékei vehették át.

A hagyományoknak megfelelően népművészeti kiállítás is színesítette a folklórfesztivál programját. Az érdeklődők a Bereg Alkotóegyesület (csoportvezető: Prófusz Marianna) szövőasszonyainak beregi szőttéseit, Dancs (Hidi) Tünde népi kerámiáit, téglási népi hímzéseket (csoportvezető: Ignác Mária), eszenyi népi hímzéseket (csoportvezető: Szabó Jolán) tekinthettek meg. Emellett Molnár Zsolt magyarországi címerfestő magyarlakta települések címereit és pecsétjeit bemutató kiállítása is látható volt, amelyet az egykori eszenyi Kastélydomb területén talált régészeti leletek egészítettek ki. Természetesen nem maradhatott ki a képzőművészet sem: az eszenyi kultúrház előcsarnokában Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Matl Péter (Munkács) grafikáit, Zubánics László (Gut) fotóit, illetve Magyarország kulturális értékeit bemutató kiállítást (Magyarország Ungvári Főkonzulátusának jóvoltából) tekinthette meg a nagyérdemű közönség. A folklórfesztivál a fellépő együttesek szüreti bálba hívogató felvonulásával kezdődött, amelynek résztvevői szekereken és gyalogosan zenével-énekeléssel vonultak végig a település főutcáján. A több mint négyórás műsort Szabó Tibor és Leszja Dubenko vezette. Az ünnepséget a házigazdák jogán az eszenyi Ritmus néptáncegyüttes nyitotta meg.

A rendezvényen jelen volt és ünnepi köszöntőt mondott Kovács Ferenc, Eszeny polgármestere, Viski János vezető konzul, Andrej Szerbaj-

lo, a Kárpátaljai Megyei Tanács alelnöke, Vaszil Kovács és Volodimir Szmolanka megyei képviselők, Gajdos István, az UMDSZ elnöke, Jurij Huzinec, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetője, Zubánics László, a KMMI elnöke (aki átadja a fesztivál stafétáját az eszenyieknek), Dupka György, a MÉKK elnöke, Kőszeghy Elemér, a Kárpáti Igaz Szó főszerkesztője. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével dr. Márta Csaba, Döge alpolgármestere, Bodai Tiborné, Pellérd alpolgármestere és a település küldöttsége. Az eszenyi népi gasztronómiából Szabó Erzsébet és Battykó Ella adott ízelítőt. A rendezvény zenés táncmulatsággal zárult.

2012. október 6. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében Beregszászon, az Európa–Magyar Ház udvarán lévő emlékoszlopánál gyűltek össze az aradi vértanúkra emlékezők, akiket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntött. A megemlékezésen jelen volt és beszédet mondott Herczog Edit európai parlamenti képviselő, Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. Mielőtt a jelenlévők elhelyezték volna a kegyelet koszorúit az emlékoszlopnál, Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők szavaltak egy-egy alkalomhoz illő verset.

2012. október 14–23. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével Tiszabökényben megrendezte a VI. Munkácsy Mihály Alkotótábort, amelyen részt vett Berecz Margit, Kalitics Erika, Kutasi Xénia, Fuchs Andrea, Réti János, Klisza János, Soltész Péter, Soltész Gabriella. A tábor végén a képzőművészek legjobb alkotásaiból kiállítászt rendeztek a Péterfalvai Képtárban. A művészek nevében Dupka György, a MÉKK elnöke a képtárnak felajánlott gyűjteményt Borbély Beátának, a Péterfalvai Képtár igazgatójának adta át. Beszédében hangsúlyozta, hogy a továbbiakban is gyarapítani fogják a Péterfalvai Képtár állományát, amely fölött védnökséget vállaltak.

2012. október 24–27. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megrendezte a VI. Kárpátaljai Alkotóértelmisségek Találkozóját. A program idei témája: 10 éves az *Együtt* folyóirat. Meghívott résztvevői az Együtt szerkesztőbizottsá-

gának tagjai és aktív szerzői: Vári Fábián László, Dupka György, Csordás László, Bakos Kiss Károly, Zubánics László, Botlik József, Bartha Gusztáv, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Szemere Judit. A rendezvénysorozat (író-olvasó találkozók, rendhagyó irodalomórák stb.) több magyarlakta települést, magyarságintézményt, könyvtárat és iskolát érintett (Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat, tiszabökényi kultúrház, Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola, Nagyszőlősi Járási Központosított Könyvtárhálózat, Péterfalvai Képtár, Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola, Karácsfalvai Sztojka Sándor Líceum). Az író-tábor résztvevői megkoszorúzták Kiss Ferenc irodalomtörténész péterfalvai emléktábláját, illetve a sztálinizmus áldozatainak tiszabökényi és péterfalvai emlékművét. A fórum résztvevői méltatták a tízéves Együtt folyóirat értékteremtő és -őrző tevékenységét, alkotóműhelynek munkáját és megemlékezéseket tartottak a történelmi és irodalmi emlékhelyeken.

2012. november 14. Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóverseny zajlott Somban. A MÉKK, a KMMI, a Somi Általános Iskola tanszülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotóinak haláluk 15. évfordulója alkalmából szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége elnöke, Füzesi Magda költő és Deme Ibolya főszervező, a községi könyvtár vezetője köszöntő szavai után az egybeültek megismerkedhettek a két költő életrajzával, munkásságuk jellemző vonásaival. Ezután Lőrincz P. Gabriella Fényhiány, illetve Bakos Kiss Károly Része még című új verseskötete került bemutatásra. Ezt követően a beregvidéki falvakból érkezett iskolások három korcsoportban mérték össze tehetségüket. A győztesek értékes könyvjutalomban és oklevélben részesültek.

2012. november 16. A Szolyvai Emlékparkbizottság, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a pécsi Német Kör szervezésében Beregszászon, az Európa–Magyar Házban Ez volt a végállomás

III. – Időutazás az Urálba, a magyar és német rabok nyomában címmel nemzetközi konferenciára került sor a sztálini táborokba elhurcolt Kárpát-medencei magyarok és németek emlékére. A konferencia résztvevőit Zubánics László köszöntötte. A KMMI elnöke elmondta: az *Idegen ég alatt* című dokumentumfilm (szerzői: Havasi János, Jurkovich János) készítői megpróbálták nyomon követni azt az utat, amelyet a Kárpát-medencéből, így Kárpátaljáról is 1944–1945-ben elhurcolt német és magyar férfiak, nők és magyar hadifoglyok megtettek. A pécsi Német Kör és egy kisebb kárpátaljai csoport a nyáron elindult Szibériába, és végigjárták a még meglévő foglyotáborokat, temetőket. Dupka György, aki a Szolyvai Emlékparkbizottság titkáraként vett részt az expedícióban (rajta kívül Kárpátaljáról Fusch Andrea és Alekszej Korszun nyugalmazott ezredes utazott Szibériába), röviden beszámolt a kutatóút állomásairól, majd a filmkockákat követve egyenként bemutatta a helyszíneket. A kutatóútról egy több mint 200 oldalas szociográfiai kötet is íródott, amely a napokban látott napvilágot az Intermix Kiadó gondozásában. Stumft Bálint és neje, Ilona a pécsi Német Kör képviselőiként vettek részt az eseményen, és mint az uráli zárandokút résztvevői szintén beszámoltak ott szerzett élményeikről. Pocsai Vince református lelkész, illetve a 93 éves édesapja, id. Pocsai Vince is eljött a rendezvényre.

2012. november 20. Az ArtTisza Művészeti Egyesület megtartotta Havasi gyopár című képzőművészeti kiállítását az Európa–Magyar Ház kiállítótermében. Ezúttal a Gyertyánligeten megrendezett alkotótábor során készült munkák kerültek bemutatásra. A családias hangulatú rendezvényt Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke és Dudar Fanni, Magyarország beregszászi konzulja nyitotta meg.

2012. november 21. Teltházas konferenciát tartottak Budapesten a közművelődés változásairól. A fórum záróeseményeként került sor a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus és stratégiai partnerei között létrejövő együttműködési megállapodások ünnepélyes aláírására. A tanácskozáson felszólalt L. Simon László, az EMMI kulturális államtitkára, Beke Márton, az államtitkárság közművelődési főosztályának helyettes vezetője, Závogyán Magdolna, a Magyar Mű-

velődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus főigazgatója, Dr. Kaposi József, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet főigazgatója, Dr. Eperjesi Tamás, a Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet főigazgató-helyettese. A konferencián régióinkat Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke képviselte.

2012. december 11. Író-olvasó találkozó és könyvbemutató volt a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán, valamint a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat beregszászi könyvtárában. Az előbbi helyszínen Kótun Jolán magyar szakos tanár, az utóbbin Varga Éva igazgató üdvözölte a vendégeket. Mindkét intézményben Bakos Kiss Károly *Része még* és Lőrincz P. Gabriella *Fény-hiány* című új verseskötetének, az *Együtt* 2012/5. számának és Dupka György „*Hova tűnt a sok virág*” című könyvének, valamint az *Idegen ég* alatt című dokumentumfilm (szerzői: Havasi János, Jurkovics János) bemutatójára került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében.

2012. december 14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében az Európa–Magyar Ház Munkácsy Mihály kiállítótermében sor került Harangozó Miklós festőművész jubileumi kiállításának ünnepé- 100 101 lyes megnyitójára. A megjelenteket Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. A Beregszászi Művészeti Iskola tanárai és diákjai műsorral kedveskedtek az ünnepeltnek: Majoros Alexandra fuvolaelőadásával, Kiss Julianna virtuóz harmonikajátékával, Holozsi Imre csodálatos énekhangjával kápráztatta el a közönséget. A művész életútját, munkásságát Kovács László műgyűjtő, kiállításszervező ismertette. A KMMI képtára ez alkalommal is egy újabb alkotással gyarapodott, Harangozó Miklós *Ősz a Kárpátokban* című festményével, amit Kovács László adott át Zubánics Lászlónak. További alkotói sikereket kívánva köszöntötte a születésnapját ünneplő festőművészt Tóth István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja is. Harangozó Miklós megköszönte a szívből jövő jókívánságokat.

2012. december 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében Beregszászon vendégszerepelt a miskolci Anima vonós-egyenes. A koncert a Beregszászi Művészeti Iskola dísztermében került

megrendezésre. Az együttes tagjait, valamint a komolyzene kedvelőit Bobály István igazgató köszöntötte. Az Anima vonósnégyes 2000-ben alakult a Miskolci Szimfonikus Zenekar tagjaiból.

2012. december 23. A Péterfalvai Képtárban Karácsonyt várva címmel ünnepi rendezvényre került sor a KMMI, a MÉKK és a péterfalvai önkormányzati hivatal támogatásával. A vendégeket Borbély Beáta képtárigazgató köszöntötte, majd Varga Katalin karácsonyi és istenes énekeket adott elő.

2013. január 24. A magyar kultúra napja alkalmából a Vérke-parti városban hagyományosan ünnepi rendezvényt szerveztek Kölcsey Ferenc emléktáblájánál. A megjelenteket – akik között ott volt Tóth István, Magyarország helyi külképviseletének főkonzulja – Zubánics László köszöntötte. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke a nyelvhez való kötődést, a kultúra éltetését a legfontosabb feladatként határozta meg. Ünnepi beszédet mondott Babják Zoltán, Beregszász első alpolgármestere, Pomogáts Béla, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság – Anyanyelvi Konferencia tiszteletbeli elnöke. A civil szervezetek képviselői (UMDSZ, KMMI, MÉKK, AK stb.) megkoszorúzták a Kölcsey-emléktáblát.

2013. január 24. Beregszászon, az Európa–Magyar Házban értelmiségi fórumot tartottak. A rendezvényt Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket. Ünnepi köszöntőt mondott Tóth István, Magyarország beregszászi főkonzulja. A kulturális nemzetegyesítés röögös útján címmel Pomogáts Béla tartott vitaindító előadást. – Amikor elgondolkodtam azon, hogy miről is beszéljek, az első gondolatom az volt, hogy rámutassak: érdemes a magyar kultúrát egyesíteni – hangsúlyozta. – Hogy amit gondozunk, ami a kezünkben van, ami a szívünkben él, és ami feladatként előttünk magasodik, azzal érdemes törődni, mert olyan értéket jelent, amely nemcsak számunkra, magyarok számára fontos, hanem az európai nemzetek és az egyetemes emberiség számára is fontos kell hogy legyen. Az ünnepségen oklevelek, elismerések átadására is sort kerítettek, sőt, gazdára talált az Együtt című folyóirat idei Nívódíja is. A rangos szakmai elismerést Lőrincz P. Gabriella költő vehette át. A kitüntetettet Zubánics László és Vári Fábián László, József Attila-díjas költő, az Együtt

szerkesztőbizottságának elnöke méltatta. A magyar kultúra napjára látott napvilágot az Intermix Kiadó gondozásában a KMMI Tehetség-gondozási Program keretében 2007–2012 között meghirdetett alkotói pályázaton részt vett pályakezdők Szárnypróba című antológiája. A kötetről Dupka György kiadó és Csordás László szerkesztő szólt, majd a szerzők közül Hajas Csilla, Kovács Eleonóra és Marcsák Gergely olvasták fel egy-egy írásukat. Az értelmiségi fórum keretében az érdeklődők Kocsis Csaba fotóművész Szabad-e sírni? című, Kárpátalja településeiben (Munkács, Tiszapéterfalva, Makkosjánosi, Bene) készült fotóiból és fotógrafikákból álló kiállítását is megtekinthették, amelyet dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere nyitott meg. A nívós rendezvényen fellépett a Kovács Sándor által vezetett BorzsaVári zenekar, illetve Kocsis Csaba, aki megzenésített verseket adta elő.

2013. január 25. Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban megnyílt a IV. Carpatica Art Expo, amelyen 27 alkotó (Asztalos Éva, Bálint Lívia, Baraté Ágnes, Bartos József, Bartos Tatyjana, Beleny Mihajlo, Berecz Margit, Fényes András, Fuchs Andrea, Harangozó Miklós, Homoki Gábor, Kalitics Erika, Klisza János, Kurucz Adriána, Kutasi Xénia, Lőrincz István, Lőrincz Katalin, Matl Péter, Nigriny Edit, Puhlik-Beleny Magda, Prófusz Marianna, Réti János, Soltész András, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Sütő Miklós, Szakandij Olga, Turák Angéla, Varga Tarzícus) műveit láthatta a közönség. A képzőművészeket a MÉKK és a KMMI oklevelével tüntették ki. A tárlat a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület és más műhelyek tagjainak anyagaiból áll. Az ünnepséget Dupka György, a MÉKK elnöke és Angyal Gabriella, a múzeum igazgatója nyitotta meg. Ünnepi beszédet mondott Balogh Dénes, Magyarország ungvári főkonzulátusának konzulja, Vaszil Marjuhnics, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának helyettes vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnöke, Soltész Péter és Beleny Mihajlo képzőművészek, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. Az ünnepi műsorban közreműködött Kácsér Enikő szavaló (Ungvári Drugeth Gimnázium), Marcsák Gergely és Kocsis Csaba verseneklők, a BorzsaVári zenekar (vezetője Kovács Sándor).

2013. január 25. Kocsis Csaba berettyóújfalui fotóművész KOR-KÖRKÉP c. tárlatának (magyar kortárs írók portréi) megnyitójára került sor a Péterfalvai Képtárban, ahol a vendégeket Perduk Beáta igazgató üdvözölte. A tárlatot dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere nyitotta meg. Az általa képviselt település Péterfalvával áll testvértelepülési kapcsolatban. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Tóth Bálint, Péterfalva pogármestere és Vári Fábíán László, az *Együtt* c. folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Zubánics László, a KMMI elnöke és Dupka György, a MÉKK elnöke okleveleket nyújtott át a magyar kulturális élet tevékeny képviselőinek. Végezetül Kocsis Csaba megzenésített költeményeket adott elő gitárkísérettel. Az ünnepségén közreműködött a Kokas-banda (művészeti vezetője: Kokas Károly).

2013. február 6. Budapesten, a Magyarság Házában került sor a Kárpátmedencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) ez évi első találkozására. A tanácskozáson a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Zubánics László elnök képviselte.

* Hetedik alkalommal rendezték meg Gáton a Kovács Vilmos szavalóversenyt a költőről elnevezett középiskolában.

2013. március 2. A Szemeretelepiek Baráti Köre meghívására háromfős küldöttség (Dupka György közíró, GULAG-kutató, Zubánics László történész, a KMMI elnöke, Nagy György) járt Budapest Főváros XVIII. kerületében, ahol bemutatták az Intermix Kiadó gondozásában a közelmúltban napvilágot látott Szolyva, a mi Golgotánk és „Hová tűnt a sok virág...” című, a málenyikij robot szörnyűségeit bemutató köteteket, illetve Jurkovics János és Havasi János Idegen ég alatt című filmjét, amely az Urál vidékére civilként elhurcolt málenyikij robotosok és hadifogságban meghalt katonák emlékére szervezett utazásról készült.

2013. április 11. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával a magyar költészet napját ünnepelte az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) magyar filológiai tanszéke Horváth Sándor költő, író és újságíró társaságában.

2013. június 29. *Otthonom* címmel kiállítás nyúlt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Munkácsy kiállítótermében. Bemutakoztak az ArtTisza Művészeti Egyesület tagjai, illetve az Otthonom

ifjúsági képzőművészeti pályázat díjazottjai. Július 2013. július 25. Az ungvári Magyar Házban Dupka György és Zubánics László az aktivistákkal megbeszélést tartott a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösség őszi programjainak megvalósításáról, amelyeket a Bethlen Gábor Alap támogatásban részesített. Kiemelt rendezvénynek nevezeték meg a XXIV. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált, amely ezúttal Dercenben, szeptember 21-én lesz megtartva. Továbbá lebonyolításra kerül a szépírók és a festők őszi tábora, lesz több író-olvasó találkozóval egybekötött Együtt folyóirat- és könyvbemutató, képzőművészeti tárlat és az alkotóértelmiségi mozgalmat elemző fórum is.

2013. augusztus 2–5. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közreműködésével, Zubánics László történész kalauzolásával a Csemadok Galántai Területi Választmánya szervezésében kárpátaljai honismereti kirándulás valósult meg, amelyen a Csemadok vezetői, járási és megyei elnökei, titkárai, vettek részt. Útvonalukon a következő településeket, emlékhelyeket keresték fel: Makkosjánosi, Beregszász, Beregszentmiklós, Szolyva, Vereckei-hágó, Munkács, Makkosjánosi, Ungvár. A közel félszáz fős delegáció vezetője Mézes Rudolf, a Csemadok országos alelnöke, a Csemadok Galántai Területi Választmányának elnöke, a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének elnöke volt.

2013. szeptember 13–15. A balatonföldvári Riviéra Park Hotelben lezajlott a kárpátaljaiak XX. balatonföldvári találkozója és Kárpátaljai Szövetség rendkívüli vezetőségi választó közgyűlése. A kárpátaljai Art-Tisza Művészeti Egyesület tagjainak kiállítását Kutlán András nyitotta meg. Zubánics László a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) kultúraszervező, könyv- és folyóirat-kiadási tevékenységét, Lőrincz P. Gabriella az Együtt folyóirat legújabb számát ismertette.

2013. szeptember 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében író-olvasó találkozót rendeztek a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban. A megjelent hazai és határon túli szerzőket, szerkesztőket Dupka György, a MÉKK elnöke mutatta be. A vendégek közül elsőként Póka Ferenc konzul tolmácsolta a beregszá-

szi magyar külképviselet üdvözlését. A továbbiakban irodalmi előadások hangzottak el. Elsőként Marcsák Gergely költő, az ungvári Dayka Gábor középiskola szervezőtanára gitárkísérettel előadta Bakos Kiss Károly Cím nélkül c. versét, majd Halmosi Sándor erdélyi származású matematikus, költő szólt röviden munkásságáról. Az immár nyolc kötetet megjelentető szerző műveiért 2003-ban elnyerte a Prima Verba díjat. Önvalomásában kiemelte, hogy, bár élete során sok helyen megfordult, évekig élt Németországban is, leginkább a Kárpát-medencében érzi jól magát. Csordás László irodalomkritikusként Brenzovics Marianna *Kilátás* című regényéről írt paródiájából olvasott fel részletet. Lőrincz P. Gabriella költő verseiből olvasott fel, majd a KMMI tehetséggondozó programjára hívta fel a diákok figyelmét. Füzesi Magda költő a Kárpátalján íródott *Akác*, a Budapesten született Árnyék a hóban (Egy karácsonyi képeslapra), valamint az Erdélyben papírra vetett *Alulnézetből* című verseit olvasta fel. Muzsnay Árpád tanár, újságíró, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület (EMKE) elnökségének tagja Bethlen Gábor Szatmárnémetihez való családi kötődéséről és munkásságáról tartott előadást. Gubcsi Lajos író, költő, a Magyar Művészetért Alapítvány kuratóriumi elnöke az *Ismét Vereckénél* című Rákóczi-ballada DVD-jét adta át Szabó Árpád igazgatónak. A rendezvény zárásaként Marcsák Gergely felolvasta A fogoly című kisprózáját és az Internet előtt című versét. Végezetül Dupka György bemutatta az idén megjelent Magyar művészet Kárpátalján című kiadványt, amelyből egy tiszteletpéldányt átadott a magyar gimnázium számára. A rendezvény után a megjelentek koszorúkat helyeztek el Bethlen Gábor mellszobránál.

2013. szeptember 20. Ünnepi rendezvényt tartottak a beregszászi székhelyű Európa–Magyar Házban, ahol a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) ünnepelte létrejöttének évfordulóját. A tisztségviselők erre az alkalomra brosúrákat is megjelentettek, amelyben negyven oldalon összegzik MÉKK kultúraszervező tevékenységét, fontosabb eseményeit az elmúlt két évtized során. Az ötesztendő KMMI-t is bemutatják, amely három fontos területen, a közgyűjtemény, a közművelődés és a tudományos kisebbségkutatás terén fejti ki tevékenységét. Kárpátal-

ja számos településéről sereglettek össze a beregszászi Európa–Magyar Házba mindazok, akik osztozni szerettek volna a közös örömben. Zubánics László adjunktus, a KMMI elnöke köszöntötte a megjelenteket, köztük Balogh Dénes és dr. Póka Ferenc konzul urakat, akik Magyarország ungvári főkonzulátusát, illetve beregszászi konzulátusát képviselték, Muzsnay Árpádot, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnökségi tagját, a szatmárnémeti Kölcsény Kör elnökét, dr. Gubcsi Lajost, a Magyar Művészetért Alapítvány elnökét, Halmosi Sándor budapesti költőt, műfordítót. Ezután Lőrincz P. Gabriella költő, a KMMI munkatársa elszavalta Weöres Sándor Öregek című versét, majd Marcsák Gergely versénekklő, a Dayka Gábor középiskola szervezőtanára Bakos Kiss Károly egyik költeményét énekelte el saját megzenésítésében, gitárkísérettel. Elsőként Zubánics László tájékoztatta az egybegyűlteket a KMMI fél évtizedes tevékenységéről, majd Dupka György elnök számolt be a MÉKKben folyó munkáról. Örömdetes, hogy az egyesület két évtizeden keresztül pártsemleges és politikamentes tudott maradni, olyan közösség, amely a közös célok megvalósítása érdekében olykor-olykor össze tudja hangolni a sajnos eléggé megosztott kárpátaljai magyar szervezetek tagjainak törekvéseit. A legfontosabb fegyvertények közül említésre méltó, hogy az Intermix Kiadó jóvoltából eddig 227 könyv látott napvilágot, a társaság által patronált két alkotóműhely (a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja és a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület), illetve a MÉKK és a KMMI támogatásával megjelenő Együtt folyóirat személyválogatás nélkül minden alkotó embernek lehetőséget ad tehetsége megméréttetésére. Nem maradt el a megérdemelt elismerés sem: 2003-ban a MÉKK magyar állami kitüntetést, Kisebbségekért Díjat kapott. A beszámoló után Kiss Julianna, a Beregszászi Művészeti Iskola pedagógusa harmonikán adott elő néhány zeneművet. Ezután Gubcsi Lajos beszélt az általa képviselt alapítvány törekvéseiről, különös tekintettel a határon túli magyarság képviselői érdemeinek elismerése 106 107 terén kifejtett tevékenységről. Ex Libris Díjjal tüntette ki Nagy Bélát, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főgondnokát, továbbá a MÉKK és a KMMI közösségét. A laudációt Borbély Ida, a MÉKK főtítkára olvasta fel. Gubcsi úr szövegíróként átadta Zubánics Lászlónak az Ismét Vereckénél című Rákóczi-balla-

da ungvári és munkácsi bemutatójáról készült DVD-t, és kérte, hogy a másolatokat juttassa el valamennyi magyarlakta település művelődési házába, iskolájába. Az ünnepi összejövetelen szervezési kérdéseket is megvitattak. Zubánics László a MÉKK tiszteletbeli elnöki posztjára (amely Barzso Tibornak, az Intermix Kiadó szerkesztőjének elhunytával megüresedett) Füzesi Magda költőt, a Magyar Művészeti Akadémia tagját, az elnöki és a főtítkári feladatok további ellátására Dupka Györgyöt, illetve Borbély Idát javasolta. Az elnökség tagja lett Zubánics László, Szabó Tibor, Ráti József, Fuchs Andrea. Az egybegyűltek egyhangúlag bizalmat szavaztak nekik, és a szakbizottságok eddigi vezetőit is megerősítették posztjaikon. Az ünnepség befejezéseként Benkő György festőművész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanára megnyitotta Réti János grafikus, festő és Klisza János építész, akvarellista közös tárlatát.

2013. szeptember 21. A munkácsi járási Dercen adott otthont a XXIV. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválnak, ami a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében valósult meg. A kultúrház előterében népművészeti és népi iparművészeti kiállításon mutatkozott be a téglási kultúrház (Ignác Mária), a derceni kultúrház (Korolovics Valéria), az eszenyi könyvtár (Szabó Tibor), illetve a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. A megjelenteket a szervezők nevében Zubánics László, a KMMI elnöke köszöntötte. Ünnepi köszöntőt Gajdos István parlamenti képviselő, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke mondott. Eduárd Duda, a Munkácsi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője is köszöntötte a résztvevőket, majd átadta Máté Gyula polgármesternek a közigazgatási hivatal és a járási tanács oklevelét. Sutanics Natália, a Kárpátaljai Megyei Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának megbízott vezetőjének üdvözlő szavai után Máté Gyula polgármester vette át a szót. Méltatta többek között a Gyöngyösbokrétá néptáncgyűttes tevékenységét. Munkájukat több fórumon is elismerték, köztük idén augusztus 20-án a magyar kormány Külhoni Magyarságért Díjjal tüntette ki őket. Dupka György, a MÉKK elnöke az elmúlt 24 esztendő eseményeit elevenítette fel: a kezdeti nehézségektől egészen a derceni találkozáig. Mint

elmondta, nem volt felesleges az „alapító atyák” igyekezete, hiszen a mai kárpátaljai népi kultúra levedlette a korábban ráaggatott sallangokat, és visszatért gyökereihez, a tiszta forráshoz. Zubánics László átadta a stafétát Máté Gyula polgármesternek, amelyre a derceni Gyöngyösbokréta együttes tagjai kötötték fel a fesztivál szalagját.

A több mint három órára sikeredett seregszemlén fellépett a derceni Gyöngyösbokréta népi együttes, a Kovács Sándor által vezetett BorzsaVári népi zenekar és a nyolcéves Kovács Abigél szólólista, a téglási Rózsa népdalegyüttes, a nagydobronyi Hímes néptáncegyüttes, a nagylucskai Muzsikások folklóregyüttes, a mezőegcsei Kékviola néptáncsoport, a tiszacsomai Bokréta hagyományőrző csoport, Krón Melinda népdalénekes, az eszenyi Ritmus néptáncsoport, a csantavéri (Vajdaság) művészeti központ Mendikus tamburazenekara, a Nagypaládi Művészeti Iskola citerazenekara, a nagybégányi Krisztina táncsoport, az eszenyi Kis Ritmus, a téglási kultúrház Orchidea táncsoportja, a tiszapéterfalvai Kokas-banda, a nagydobronyi Virág folklóregyüttes, a gáti Fortuna táncsoport, a téglási kultúrház Cimbora népzenekeara. A fellépők száma meghaladta a 350 főt. A fellépők az UMDSZ, a KMMI, a MÉKK, illetve a megyei közigazgatási hivatal okleveleit és ajándékait vehették át.

2013.október 2–6. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) fő szervezésében és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) közreműködésével megrendezték a VII. Együtt Írótbort és résztvevőinek felolvasó körútját. Az egyhetes, eseményekben gazdag rendezvénysorozat különböző állomásaihoz az Együttben publikáló kárpátaljai írók, költők, helytörténészek, kritikusok illetve újságírók, pályakezdő alkotók csatlakoztak. A meghívott szerzők között volt Ámorth Angelika (Nagyszőlős), Bartha Gusztáv (Nagybereg), Czébely Lajos (Visk), Csordás László (Eszeny), Dupka György (Ungvár–Tiszabökény), Kovács Eleonóra (Szalóka), Lőrincz P. Gabriella (Beregszász), Marcsák Gergely (Kincseshomok), Pák Diána (Karásfalva), Szöllősy Tibor (Técső–Nyírmada), Vári Fábán László (Mezővári), Zubánics László (Gut), Zselicki József (Kisgejőc), Zselicky Zoltán (Kisgejőc–Beregszász). A tiszabökényi állomáshelyükről kirajzó irodalmárok 9 tanintézményben tartottak felolvasást: a Munkácsi Ál-

lami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán, a Szent István Római Katolikus Líceumban, a Nagyberegi Református Líceumban, a Viski Kölcsey Ferenc Középiskolában, Técsőn a református líceumban és a Hollósy Simon középiskolában, a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolában, a Karácsfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceumban és a Péterfalvai Református Líceumban. Ezenkívül Péterfalván, Tiszaújhelyen, Nagyszőlősen a helyi könyvtárakban író-olvasó találkozón vettek részt. Útjuk során több száz fiatal és felnőtt olvasóval találkoztak. Az eseménysorozatról a helyi magyar írott sajtó és az elektronikus média, több hírlevél, blog folyamatosan hírt adott. Az író-olvasó találkozók, a rendhagyó irodalomórakon a szerzők felolvasták legújabb írásait, beszéltek eddigi pályafutásukról, irodalmi tevékenységükről, közéleti szerepvállalásukról, válaszoltak az olvasók kérdéseire. Ezen belül bemutatták a MÉKK kiadásában 2002-től megjelenő Együtt folyóirat értékteremtő, -őrző és alkotóműhelyének munkáját, a KMMI által elindított tehetséggondozó programot, ecsetelték kapcsolatukat az anyaországi irodalmi élettel, írókkal, folyóiratokkal stb. Dupka György minden intézményben átadott egy-egy válogatást az Intermix Kiadó legutóbbi megjelent kötetéből, az Együtt újabb számaiból. Ezenkívül a résztvevők megemlékezéseket tartottak a történelmi és irodalmi emlékhelyeken. Az írótábor résztvevői a Nagyberegi Református Líceum ünnepi rendezvényén találkoztak Jókai Anna Kossuth-díjas írónővel és Zombori Ottó csillagással is.

2013. október 24. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. Deme Ibolya főszervező, a községi könyvtár vezetőjének eligazító szavai után az egybegyűlték megismerkedhettek a két költő életrajzával, munkásságuk jellemző vonásaival. A zsűri munkájában részt vett Lőrincz P. Gabriella, Bakos Kiss Károly, Marcsák Gergely, Weinrauch Katalin. A beregvidéki falvakból érkezett iskolások három korcsoportban mérték össze tehetségüket. A győztesek értékes könyvjutalomban és oklevélben részesültek.

2013. november 15. Nemzetközi konferenciát rendeztek a beregszászi Európa–Magyar Házban a málenykij robotra elhurcolt és a lágerekben odaveszett magyar állampolgárok emlékére. Témája: A sztálini rezsim által a Kárpát-medencében végrehajtott magyar és német népi-irtás 70. évfordulója elé. „Egyetlen bűnünk a származásunk volt...”. A Kárpát-medencei magyarok és németek internálási és deportálási folyamata 1944–1955 között.

A rendezvényt Zubánics László történész, a KMMI elnöke és dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. Pocsai Vince református lelkész a mártírokra emlékezett, és megáldotta a konferencia résztvevőit. Alkalomhoz illő lágerverset olvasott fel Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költő. Előadást tartottak: Matkovits-Kretz Eleonóra (a pécsi Német Kör elnöke), Máthé Áron (történész, szociológus), Dr. Bognár Zalán (történész, egyetemi docens, Károli Gáspár Református Egyetem), Bíró Bence (Budapest, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem történész hallgatója), Walterné Müller Judit (a Baranya Megyei Múzeumok megbízott igazgatója), Molnár József, Dupka György kutató, Alekszej Korszun kutató, Zubánics László történész és mások. A 94 éves túlélő, id. Pocsai Vince az elhurcolt sorstársaira emlékezett. Zárszában Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára összefoglalta az elmúlt év eredményeit, hangsúlyozta azonban, hogy szükség van továbblépésre. Kiemelte: „Tiszteljük, hogy a magyar kormány fontosnak tartja a zsidó holokausztra való megemlékezést, ám meg kéne értenünk, hogy ugyanennyire fontos a málenykij robot áldozatairól való emlékezés, amelynek ráadásul szintén épp jövőre lesz a hetvenedik évfordulója.” Dupka György indítványára a konferencia résztvevői felhívást fogadtak el, amelyben arra kéri a magyar kormányt, hasson oda, hogy a málenykij robot jövőre esedékes 70. évfordulójáról méltóképpen emlékezzenek meg szerte a Kárpát-medencében. A rendezvény után a résztvevők elzarándokoltak a beregszászi emlékműhöz, és bekapcsolódtak a koszorúzási emlékünneepségbe, amelyet a beregszászi polgármesteri hivatal szervezett.

2013. december 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban megtartották az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat idei 6. számának bemutatóját. Vári Fábián László, a szerkesztőbizottság el-

nőke bevezetőjében szemlélte a folyóiratban idén megjelent műveket, valamint ismertette a körvonalazódó főbb tendenciákat. Ezt követően a jelenlévők közül Zubánics László, az Együtt tanulmány rovatának szerkesztője, Csordás László, a lap olvasószerkesztője, valamint Barttha Gusztáv író és Kurmai-Ráti Szilvia meseíró vetette fel a folyóirattal kapcsolatos meglátásait. Felmerült többek között, hogy szükség lenne egy új stílusú borítóra, illetve az sem elhanyagolható, hogy a digitálisan elérhető változat még nem egészen tökéletes, mert a pdfformátumban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapjára felkerülő szöveg másolhatatlan valamiféle konvertálási hiba miatt. Kiderült, hogy már készülnek az új borítótérvek, és a másolási probléma is megoldódik a következő évfolyamnál. Végezetül megfogalmazódott az igény egy az *Együtt* bázisa körül gyülekező csoport megalakítására, amely bizonyos időközönként véleményezné a pályakezdők írásait, tanácsokat adna, illetőleg publikálási teret biztosítana a közölhető minőségű munkáknak.

2013. december 12. A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került Az éltető víz című nemzetközi vándorkiállítás megnyitójára a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A színes táblákon gazdag fotó- és grafikai anyagot láthatnak az érdeklődők. A vándorkiállításához gyerekeknek szóló, többnyelvű játéklap, vizes kísérletekkel, ügyességi és memóriajátékkal színesített interaktív sarok is kapcsolódik. A tárlatot végigjárva elsősorban a mezőgazdaság és a víz kapcsolata hangsúlyozódik a képeken. A kiállítás összegzi a vízről szóló legfontosabb tudnivalókat, ugyanakkor gondolkodásra készíti vízpazarló mivoltunkat. A kiállítás a vízzel kapcsolatos kérdéskört humánökológiai nézőpontból, az agrárium vonatkozásait külön megvilágítva járja körül. Felnőtteknek, gyerekeknek, minden korosztálynak egyaránt szól.

2013. december 30. Az ungvári Magyar Házban a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) vezetői, projektmenedzserei (Fuchs Andrea, Sipos Attila és mások) éwertékelő megbeszélést tartottak. Dupka György és Zubánics László elnökök elemezték és végrehajtásra elfogadták a közös cselekvési programot, összeállították a 2014. év fontosabb kulturális rendezvényeinek naptárát. Ezek között kiemelt eseménynek

számít a 100 évvel ezelőtt kitört I. világháború, a holokauszt és a málenyikij robot 70. évfordulójához kötött rendezvénysorozatok.

2014. január 11. Az alkotómunka folyamatáról beszélgettek az *Együtt* című kárpátaljai irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának tagjai, fiatal kárpátaljai költők, valamint pályakezdő szerzők. Az eseményre a beregszászi Európa–Magyar Ház olvasótermében került sor. A találkozó kezdetén Zubánics László, az *Együtt* tanulmány rovatának szerkesztője kiemelte a történelmi témájú tanulmányok írásának fontosságát. Vári Fábián László, a folyóirat szerkesztőbizottsági elnöke az összejövetel céljaként a publikálás előtt álló írások megbeszélését jelölte meg. Javasolta, hogy a pályakezdők a jövőben a műhelymunka során felmerülő problémákkal bővebben foglalkozzanak. Majd azt tanácsolta, hogy a szerzők havonta egyszer gyűljenek össze a kitűzött célok megvalósításának érdekében. Ezt követően Csordás László, az *Együtt* olvasószerkesztője vette át a szót, aki szorgalmazta, hogy minden jelenlévő mondjon véleményt a felolvasandó írásokról. Lőrincz P. Gabriella költő pozitívan értékelte a több éve tervben lévő alkotóműhely megvalósulási esélyeit. Ezt követően a pályakezdő alkotók közül Marcsák Gergely, Pák Diána, Shrek Tímea, Kovács Eleonóra olvasta fel írását. Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly a verstani kérdésekben (például szótagszám és rímelés), Vári Fábián László a fiktív frontnapló írásának témakörében adott útmutatást. Ámorth Angelika a Marcsák Gergely által felolvasott naplótöredékekkel kapcsolatos gondolatait fejtette ki. Ehhez kapcsolódva Gálfi Dezső az anyaggyűjtés problematikájáról beszélt. Élénk eszmecsere alakult ki Pák Diána versfelolvasását követően. Shrek Tímea verset és mesét osztott meg a jelenlévőkkel. Az esemény a következő találkozó időpontjának meghatározásával, valamint kötetlen beszélgetéssel zárult.

2014. január 23. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel (KMMI) közösen koszorúzási ünnepséget szervezett a Beregszász központjában lévő Kölcsey-emléktáblánál. A KMMI nevében Zubánics László elnök köszöntötte az egybegyűlteket. A rendezvényen dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja és Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetkö-

zi Társasága – Anyanyelvi Konferencia tiszteletbeli elnöke tartott ünnepi beszédet. A rendezvény végén a társadalmi szervezetek képviselői (dr. Mélykúti Ferenc Magyarország Beregszászi Konzulátusának, Pomogáts Béla irodalomtörténész a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Bendik Veronika a városi tanács végrehajtó bizottságának titkára és Sepa János képviselő Beregszász Megyei Jogú Város önkormányzata, Dupka György a MÉKK és a KMMI, Vári Fábián László a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportja, Bobály István a Beregszászi Művészeti Iskola, Goncz Tibor elnök a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesülete, Csobolya József alelnök a Rákóczi Szövetség Beregszászi Városi Szervezete, Gál Adél a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet nevében) elhelyezték a tisztelet koszorúit az emléktáblánál.

2014. január 23. Az Európa–Magyar Házban Beregszászi Értelmiségi Fórum 2014 elnevezéssel lezajlott a kárpátaljai magyar alkotók, a kultúra napszámosságainak hagyományos évvértékelő összejövetele. A fórum megnyitása előtt Bakos Kiss Károly költő elszavalta Kölcsey Ferenc Himnusz című versét, majd Zubánics László, a rendezvény házigazdája a meghívott díszvendégek közül külön is köszöntötte Bozsik Bélát, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulját, Pomogáts Béla irodalomtörténészt, Medvigy Istvánt, a megyei tanács képviselőjét, Gajdos István parlamenti képviselő személyes megbízottját. Zubánics László beszédében kitért azokra a történelmi évfordulókra, amelyeket külön is kiemeltek a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet 2014. évi munkatervében: a holocaust és a málenkij robot 70. évfordulója, az I. világháború kezdetének 100. évfordulója, a Dózsa-parasztháború 500. évfordulója. A magyar történelem, kultúra, irodalom jeles személyiségei közül az idén többen is jubilálnak, így Zrínyi Miklós, Madách Imre, Radnóti Miklós és Váci Mihály költő, Munkácsy Mihály festő, Ybl Miklós építész, akik az egyetemes magyar művelődés vezérlő csillagai közé tartoznak. Ezt követően Nemzeti imádságaink üzenete címmel Pomogáts Béla tartott vitaindító előadást, az ezzel kapcsolatos gondolataikat többek között Zubánics László, Bozsik Béla, Dupka György és mások fejtették ki. A beregszászi fórum második felében került sor számos elismerés átadására. Az Együtt 2013.

évi kiadói politikájáról, illetve a 2014/1 lapszámról Vári Fábián László szerkesztőbizottsági elnök és Csordás László olvasószerkesztő, valamint Dupka György felelős kiadó szóltak. Az idei ünnepi rendezvény programját Bárány József, a Mezővári Művészeti Iskola igazgatója mutatta be, az általa vezetett tanintézmény pedagógusai és növendékei színvonalas előadással, köztük magyar népzenevel, néptáncsal, illetve egyéb műfajú produkciókkal zárták az értelmiségi fórumot.

2014. január 24. A Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozatán a magyar kultúra előtt tisztelegve és a Munkácsy-év alkalmából került sor ünnepi műsorra, illetve író-olvasó találkozóra. A vendégeket Tyahur László igazgatóhelyettes és Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár köszöntötte. A tanintézet diákjai az író-olvasó találkozó résztvevőit irodalmi összeállítással köszöntötték. Az esemény egyik díszvendége dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármestere volt, aki ünnepi beszédet tartott a sokféleképpen értelmezhető, a magyar nemzetet abroncsként összefogó magyar kultúráról. Kocsis Csaba (Berettyóújfalu) költő, dalszerző, aki ismert fotográfus és író is, ezúttal Kádár vitéz útja című, nemrég második kiadásban is megjelent történelmi regényét és újabb verseskötetét ismertette. Az Együtt írócsapatát és a folyóirat legújabb számát Dupka György író, történész, lapkiadó mutatta be. A jó hangulatú találkozón Vári Fábián László és Bakos Kiss Károly költő, Kurmai-Ráti Szilvia meseíró, Lengyel János író és Zubánics László történész legújabb írásaiból tartottak felolvasást, és beszéltek alkotói tevékenységükről. Az Együtt szerzői az ünnepség befejeztével felkeresték Munkácsy Mihály magyar festőfejedelem mellszobrát, és a talapzatán elhelyezték a tisztelet koszorúit.

2014. január 24. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán is változatos programmal készültek a magyar kultúra napjának megünneplésére. Az egybegyűlteket először dr. Spenik Sándor, a kar dékánja köszöntötte, majd dr. Hajdu Lajos, Berekfürdő polgármesterének üdvözlőbeszédét hallhatták a jelenlevők. Zubánics László dékánhelyettes, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke röviden szólt a magyar kultúra napja alkalmából szervezett rendezvényekről. Az ünnepség megnyitója a kar folyosóján zajlott, s ez nem véletlen, ugyanis ott voltak

láthatók Kocsis Csaba berettyóújfalui születésű fotóművész Szabad-e sírni c. fotógrafikai kiállításának darabjai. Ezt követően maga a művész kapott szót, aki elmesélte, milyen csodálatos élményekkel gazdagodva térhet haza Kárpátaljáról, majd megzenésített verseket adott elő. Az ünnepség a kar egyik termében folytatódott. Nagy Natália docens irányításával a magyar nyelv és irodalom szakos hallgatók színvonalas műsort adtak elő, amelyben szebbnél szebb gondolatok hangzottak el nemzeti fohászunkról, annak keletkezéséről, nyelvünkről. A programot dalok színesítették az aranytorkú Bakos Éva előadásában, Dorgay Márton gitárkíséretében. Ámorth Angelika a fellépő diákoknak átnyújtotta az *Együtt* című irodalmi folyóirat legújabb számát. Vári Fábián László József Attila-díjas költő is felszólalt, az Együtt indulásáról beszélt, majd Dupka György lapkiadó, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke, illetve Kurmai-Ráti Szilvia, Bakos Kiss Károly és Lengyel János, az Együtt szerzői körének tagjai olvastak fel műveikből, és osztották meg gondolataikat a jelenlévőkkel.

2014. január 24. A megyeszékhely néprajzi múzeumában a festőfejedelem, Munkácsy Mihály előtt tisztelegtek születésének 170. évfordulója alkalmából. A mintegy háromszáz résztvevőt Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke, Angyal Gabriella, az Ungvári Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum igazgatója köszöntötték, külön üdvözölték Bacskai Józsefet, Magyarország ungvári főkonzulját és Szalipszki Endre konzult, Majoros Lászlót, a megyei állami közigazgatási hivatal nemzetiségi osztályának főtanácsadóját, Mihail Pétert, a kárpátaljai szlovák festőművészek csoportjának vezetőjét, Sütő Miklóst, az Ungvár Galéria igazgatóját, dr. Hajdu Lajost, Berekfürdő polgármesterét, Kocsis Csaba író, a Berekfürdői Körömdi Lajos Írótábor vezetőjét és másokat. Kovács Péter, az ungvári Dayka Gábor középiskolában megrendezett XIV. Himnusz-mondó verseny győztese (a Drugeth Gimnázium 10. osztályos tanulója) elszavalta nemzeti imádságunkat, majd Filep Anita versenklő, a kijevi konzervatórium hallgatója megzenésített verseket adott elő. Ezt követően Bacskai József főkonzul mondott ünnepi beszédet. Köszöntötte a művészeket Soltész Péter festőművész, a Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület és alkotótábor társelnöke, Mihail Péter, Sütő Mik-

lós. Az ünnepi beszédek elhangzása után Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke és Dupka György Munkácsy Mihály-emlékplakettet, KMMI-okleveleket, AK-okleveleket nyújtottak át azoknak az értelmiségieknek, akik a Beregszászi Értelmiségi Fórum rendezvényen elfoglaltságuk miatt nem tudtak megjeleni. A KMMI és a MÉKK oklevelét 36 olyan képzőművész kapta meg, aki a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjaként a 2013. évi kulturális rendezvényeken és az V. Carpatica Art Expo csoportos kiállításon részt vett: Asztalos Éva (Ungvár), Bálint Livia (Nagydobrony), Baráté Ágnes (Mezőkaszony), Bartos József, Bartos Tatyjana (Beregszentmiklós), Beleny Mihajlo (Ókemenec), Berecz Margit (Ungvár), Fényes András (Munkács), Fuchs Andrea (Ungvár), Harangozó Miklós (Salánk), Homoki Gábor (Péterfalva), Jegorova-Rogova Júlia (Ungvár), Kalitics Erika (Munkács), Klisza János, Klisza Krisztina, Kurucz Adrienn (Ungvár), Kutasi Xénia (Bene), Kovács Anton, Kohutics Tánya, Lőrincz István, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter, (Munkács), Mihovics Viktor (Ungvár), Mironova Júlia (Munkács–Ungvár), Nigriny Edit (Ungvár), Puhlik-Beleny Magda (Ókemenec), Prófusz Marianna (Beregszász), Réthy János, Soltész András, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Sütő Miklós, Szakakandij Olga (Ungvár), Szuszla Mihail (Ókemenec), Varga Tarzícus (Csepe), Turák Angéla (Ungvár). Az ünnepség keretében az érdeklődők megtekinthették azt a dokumentumfilmet, amely a VII. Munkácsy Mihály Alkotótábor résztvevőinek tárlatáról készült 2013. október 19-én a Péterfalvai Képtárban. A legutóbbi tiszaháti alkotótábor érdekessége, hogy azon Soltész Péter festőművész vezetésével ukrán képzőművészek egy csoportja – Jegorova-Rogova Júlia, Kovács Anton, Kohutics Tánya, Mihovics Viktor, Mironova Júlia, Szuszla Mihail – is részt vett, akik munkáikkal gazdagították a péterfalvai galéria állományát. Az V. Carpatica Art Expón 36 kárpátaljai képzőművész 93 képzőművészeti alkotását (festmények, grafikák, kerámiák, szöttesek, gobelinek, bábuk, fotók és fotógrafikák kerámialapokon, pannókon) tekinthette meg a nagydíjazott. A tárlaton bemutatták a Prófusz Marianna vezette Beregi Alkotóegyesület tagjainak beregi szötteseit. A rendezvényen közreműködött népi zenekarával, népdalénekesével és táncpárosával a

2013 tavaszán alakult a Csipkés együttes, amely azzal a céllal jött létre, hogy ápolják a magyar népi kultúrát és táncházmozgalmat (tagok: Váradi Enikő – ének, tánc, Jakab István – tánc, Varga Katalin – ének, Molnár István – hegedű, ének, Jurisinec Martin – harmonika, Galgóczy Martin – hegedű, ének, Ignác Krisztián – nagybőgő, ének). A rendezvény záró programja a népi gasztronómia bemutatkozása volt. Ezúttal az Eszenyi Folklórközpont csapata Szabó Tibor elnök vezetésével eszenyi népi eledeleket, köztük háromféle töltött káposztát, disznótoros ínycsemegetet, különféle tésztákat, valamint italokat (fehér és vörös borokat, gyümölcspálinkákat stb.) vonultatott fel, az ételek sokféleségével, sajátos ízével ámulatba ejtve a résztvevőket.

2014. február 19. Az ungvári Magyar Házban Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke és Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke az aktivisták javaslatait figyelembe véve egyeztettek és összeállították az első félévi kulturális programokat, a két szervezetnek a közeljövőben megrendezésre kerülő központi rendezvényeit.

2014. február 20. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) udvarában felavatták Munkácsy Mihály mellszobrát (alkotója a beregszászi fiatal szobrász, Szilágyi Sándor). Az ünnepség résztvevőit Zubánics László, a KMMI elnöke üdvözölte. Abbéli örömeinek adott hangot, hogy Munkácsy Beregszászra is megérkezett, s hogy a szobra az Európa–Magyar Ház udvarában létesítendő kulturális parkot gazdagítja, ahol olyan neves kulturális, történelmi, közművelődési személyiségeknek szeretnének emléket állítani, akik élete, munkássága kötődik vidékünkhöz. A KMMI kiállítóterme Munkácsy Mihály nevét viseli, s most Szilágyi Sándor felajánlásának köszönhetően az európai festőfejedelem is megérkezett, szobra a parkot gazdagítja. Beszédet mondott Mányi István beregszászi konzul is. Szilágyi Sándor elmondta, hogy a mellszobor és talapzata egyetlen scaliola alapú műköből (műmárványból) van kifaragva, a fej megformázásához Munkácsy önarcképeit vette alapul, s az egész alkotásban igyekezett egyensúlyt teremteni: a talapzat durva megmunkálása mellett az egyébként szigorú Munkácsy feje finoman van polírozva. A szobrot az alkotó, Szilágyi Sándor és Mányi István konzul leplezték le.

2014. február 22. Megtartotta soros ülését a KMMI mellett működő irodalmi műhely, amely a pályakezdő írók, költők munkáját hivatalos segíteni. A megbeszélés témája a pályakezdés és a dilettantizmus közötti különbség volt. A több mint négyórás ülés munkájában részt vettek az *Együtt* című lap szerzői, szerkesztői, köztük Vári Fábián László, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának elnöke.

2014. március 18. Kecskeméten megrendezték a magyar kultúra napszámosságainak hagyományos Kárpát-medencei fórumát, amelyen Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke is előadást tartott.

2014. március 29. Negyedszer került sor a múlt év elején megjelent Szárnypróba című, pályakezdő fiatalok írásait tartalmazó antológia szerzőinek és az azóta jelentkezett alkotóknak a találkozójára Beregszászon, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetnek (KMMI) otthont adó Európa–Magyar Házban. Az irodalmi műhelybeszélgetés-sorozat mostani találkozásán a fiatal irodalmárok Weöres Sándor *A vers születése* című műve alapján folytattak diskurzust.

2014. április 16–25. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézettel és a Kárpátaljai Magyar Zsidók Egyesületével (KMZSE) együttműködve több civil szervezettel közösen a kárpátaljai zsidóság gettókból zárása és elhurcolása 70. évfordulója kapcsán Magyar holokauszt emlékévként Kárpátalján címmel Beregszászon, Ungváron, Munkácson, Nagyszőlősen, Tiszabökényben, Péterfalván megemlékezéseket szervezett.

2014. április 16. Beregszászon, a városi művelődési ház (az egykori nagyzsinaagóga) falán elhelyezett holokauszt-emléktáblánál Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke köszöntötte az egybegyűlteket. A korabeli eseményeket Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége elnöke, Huber Béla, a KMZSE elnöke és Bozsik Béla beregszászi konzul elevenítette fel. A szónokok emlékeztettek arra, hogy 1944 tavaszán az akkor 19 ezres Beregszászról 5800, a város környékéről pedig további 5 ezer zsidó lakost hurcoltak haláltáborokba. Az Európa–Magyar Házban rendezett emlékkonferencia megnyitásként hat szál gyertyát gyújtottak a 6 millió elhurcolt zsidó emlékére, majd imádkoztak az áldozatok lel-

ki üdvéért. Túlélők, hozzátartozók emlékeztek meg az odaveszettekről. Az eseményen számos előadásra került sor. A tudományos konferencián elhangzott, hogy – ukrán levéltári források szerint – a mai Kárpátalja területén 1944 tavaszán 12 gettó működött, amelyekbe 112 500 zsidót deportáltak. Az elhurcoltak közül 104 177-en meghaltak a lágerekben, és az életben maradtak közül alig 7 ezren tértek vissza szülőföldjükre. A kárpátaljai zsidóság jelenlegi helyzetét ismertető előadásában Huber Béla elmondta, hogy a magyar ajkú zsidók száma Kárpátalján mostanra 80 fő alá csökkent, és a közösségnek gyakorlatilag megszűnt az utánpótlása, mert a fiatalok elhagyják az országot. Úgy vélte, hogy amennyiben nem következik be pozitív változás, két-három évtized múlva nem lesz magyar zsidó az ukrainai megyében. Zubánics László dokumentumok és visszaemlékezések alapján a zsidóság Felső-Tisza-vidéki elhurcolásáról, Sepa János, a Beregvidéki Múzeum igazgatója az intézmény anyagai alapján a beregszászi és beregvidéki zsidóság gettókba zárásáról és deportálásáról tartott tájékoztatót. Dupka György, a MÉKK elnöke a holokauszt és a szovjet zsidóüldözés kárpátaljai vonatkozásairól szólt, míg Alekszej Korszun azon zsidó fiatalok sorsáról, akik a náci üldözés elől a Szovjetunióba menekültek. A rendezvényen Marcsák Gergely megzenésített verseket énekelt, Lőrincz P. Gabriella irodalmár Radnóti Miklós költeményeiből adott elő válogatást. Az emlékkonferencia résztvevői Robert Capa világhírű fotóművész munkáiból álló vándorkiállítást, valamint könyvkiállítást és filmvetítést is megtekinthettek.

2014. április 22. A Tiszaháti Tájmuzeumban locsolókedden idén is megrendezésre került a Hagyományörző Húsvéti Ünnepség. A gazdag folklórprogramok mellett kellemes kikapcsolódást nyújtottak a múltidéző népi játékok, amelyek a húsvét köré csoportosultak. Nemcsak a tojásgurítás, de a szép hímes tojások készítése is felcsigázta az érdeklődést – elsősorban a gyerekek körében. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával megvalósult rendezvényre a legkisebbeken kívül szeretettel invitáltak minden érdeklődőt. Sor került a húsvéti hagyományok felidézésére, illetve közelebről is meg lehetett ismerkedni a jellegzetes tiszaháti szokásokkal. Május

2014. május 12–18. A történelmi Bereg vármegye kárpátaljai területéről is voltak résztvevői a 18. Beregi Ünnepi Hét kulturális rendezvénysorozatnak, amelyet Vásárosnaményban és Csarodán rendeztek meg. A rendezvényen részt vett és előadást tartott Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke is. A közeli Csaroda település könyvtárában beregszászi költők – Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kis Károly mutakoztak be.

2014. augusztus 20. Szent István-napi ünnepség és az új kenyér megáldása az ungvári ősi várban. Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Községe (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében megvalósult Szent István-napi megemlékezést Krón Melinda népdalénekes nyitotta meg, aki a *Boldogasszony anyánk...* kezdetű vallásos éneket adta elő. Elsőként Dupka György, a MÉKK elnöke üdvözölte az államalapító királyunk emléke előtt tisztelgő vendégeket. A magyar kormány és Magyarország Ungvári Főkonzulátusa nevében Czikó Anita konzul köszöntötte a résztvevőket. Ünnepi beszédet mondott Marcsák Gergely, az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola szervezőpedagógusa. Ezt követte a történelmi egyházak hagyományos ökumenikus szertartása. Héder János református lelkész, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főjegyzője tartott szívhöz szóló beszédet, Pogány István atya, általános püspöki helynök, ungvári plébános pedig ünnepi misét celebrált. A várudvarban tartott ünnepség az új kenyér megáldásával és megszentelésével zárult.

2014 szeptember A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében az Európa–Magyar Házban megnyílt Klisza János festőművész, építész és Réti János festő, grafikus közös kiállítása 65. születésnapjuk alkalmából.

2014. október 17–18. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humán erőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében *Szín – Tér/Tár – Könyvtár* címmel kétnapos képzést szervezett a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. A tanfolyamot Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár főtanácsosa vezette. A résztvevőket Zubánics László elnök köszöntötte.

2014. november 6. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében Szín – Tér/Tár – Könyvtár címmel záróképzést szerveztek a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. A vendégeket Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke köszöntötte. Közreműködött Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár főtanácsosa.

2014. november 12. Nyolcadik alkalommal rendeztek szavalóversenyt Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére szülőfalujukban, a Somi Általános Iskolában. Idén ötven diák és egy óvodás korú gyerek vett részt a versenyen. A rendezvény fő támogatója a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége volt.

2014. november 21. Beregszászon, az Európa–Magyar Házban nemzetközi emlékkonferenciát rendezett a málenykij robot 70. évfordulója alkalmából a Szolyvai Emlékparkbizottság. A megjelenteket Dupka György, az emlékparkbizottság felelős titkára üdvözte. Kiss László magyarországi református lelkész imádkozott az elhurcoltak lelki üdvéért. Nagy Anikó, az Kárpátaljai Megyei Filharmónia énekese lágerdalokat adott elő, Lőrincz P. Gabriella lágerverset mondott, Bakos Kiss Károly a témához kapcsolódó saját versét szavalta el. Bemutatták Okszana Holovcsuk dokumentumfilmjét, amely az 1944–45-ös eseményeket idézi fel. A tanácskozáson A rehabilitálás ügye az ukrán törvényhozásban címmel Gajdos István, a VI. összehívású ukrán parlament képviselője tartott előadást. Dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke a testület sokrétű tevékenységéről szólt, majd ismertette Dupka György doktori (PhD) értekezését, ami a hetven éve történtek tudományos feldolgozása. Alekszej Korszun kutató legújabb okmánygyűjteményét mutatta be, ami a koncepciók perekkkel, a külaküldözéssel kapcsolatos levéltári dokumentumokat tartalmaz. Csordás László irodalomkritikus a málenykij robotnak a kárpátaljai magyar irodalomban való jelenlétéről tartott előadást, míg Matkovits-Kretz Eleonóra a Kárpát-medencei németek kálváriájáról beszélt. A rendezvényt követően a résztvevők megkoszorúzzák az elhurcoltak beregszászi emlékművét. December * A hónap folyamán a KMMI tá-

mogatásával kiállításokat, eszmecseréket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

2015. január 17. A beregszászi Európa–Magyar Házban – ahol saját helyiséget kapott – megtartotta idei első műhelymunkáját a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT), amelyen sor került a KMMI által meghirdetett tehetséggyondozó pályázatra érkezett munkák elbírálására. Három KVIT-tag és egy vendég felolvasta írásait. A munkában részt vett Lőrincz P. Gabriella, Bakos Kiss Károly, Csordás László, Ámorth Angelika, Csorniy Dávid, Gálfi Dezső, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Marcsák Gergely, Ráti Emese, Pógyor Adrián, Shrek Tímea. A KVIT elfogadta az idei év tartalmasnak ígérkező cselekvési programját, amely a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztését szolgálja.

2015. január 22. Megemlékezés és koszorúzási ünnepség zajlott le a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a költő születésének 225. évfordulója alkalmából. Megnyitójában Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az UMDSZ elnöke arra emlékeztetett, hogy Kölcsey Ferenc Paraenesis című munkájában többek között arra intette a felnövekvő nemzedéket, hogy „... tiszteld s tanuld más mívelt népek nyelvét is, de soha ne feledd, miképpen idegen nyelveket tudni szép, a hazait pedig tehetségig mívelni kötelesség”. Beszédet mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész, az Anyanyelvi Konferencia (AK) tiszteletbeli elnöke, aki kifejtette: a világ bármely sarkába szakadt magyarságot a nemzeti himnusz összeköti, a nemzeti himnusz nem agresszív, békésen „megvan” más népek himnuszai mellett, példa erre, hogy január 22-én Beregszász egyik terén közel egy időben egymás mellett hangzottak el Kölcsey Ferenc és Pavlo Csubinszkij megzenésített költeményei. Igaz más-más rendezvényen. Dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország beregszászi külképviseletének vezető konzulja ünnepi beszédében a kultúra ápolásának fontosságára hívta fel a figyelmet. Az emléktábla megkoszorúzását követően a jelenlévők elénekelték a Himnuszt.

2015. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében sor került a hagyományos értelmiségi fórumra, amelyen a hagyományokhoz híven Pomogáts Béla irodalomtörténész tartott gondolatébresztő előadást az anya-

nyelv és a kultúra ápolásának fontosságáról, nemzetépítő és -megtartó erejéről. A vendégek köszöntését követően Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke szólt azokról az évfordulós rendezvényekről, amelyek meghatározzák a 2015-ös kulturális évadot. Mikes Kelemen, Gvadányi József, Lehoczky Tivadar, Semmelweis Ignác, Kölcsey Ferenc, Reményik Sándor és Fedák Sári évfordulói valódi színfoltjai lesznek az eseménynaptárnak. Ezután a hagyományos kulturális díjak átadása következett. Az Együtt című irodalmi lap szerkesztőbizottsága a 2014-ben kifejtett irodalmi tevékenysége elismeréseként Együtt Nívódíjban részesítette Németi Anett író, költő (jelenleg Németországban él). Vári Fábíán László József Attila-díjas költőtől, a szerkesztőbizottság elnökétől az oklevelet és a pénzjutalmat a díjazott nevében Pusztai-Tárczy Beatrix vette át.

A KMMI IV. Tehetséggondozó Pályázatának eredményeit Zubánics László hirdette ki. A beérkezett pályamunkák elbírálására felkért Kovács Vilmos Irodalmi Társaság javaslatai alapján az alábbi eredmény született. Vers kategóriában: I. helyezett Kopriwa Nikolett, II. helyezett Pliszka Tímea, III. helyezett Tóth Dominika. Grafika kategóriában a bizottság Szalontai Alexandra műveit találta a legjobbnak. A KMMI vezetősége és az Együtt szerkesztőbizottsága döntése értelmében a próza kategória összevont díját a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság kapta meg. Az okleveleket és a pénzjutalmakat Zubánics László adta át a díjazottaknak. Lőrincz P. Gabriella költő, a program koordinátora összefoglalójában arra biztatta az ifjú alkotókat, hogy ne csupán az asztalfiókjuknak tartogassák munkájukat, hanem merjenek a nagyvilág előtt is bemutatkozni, a további fejlődésnek pedig kiváló műhelye lehet a KVIT, amelybe minden érdeklődőt várnak. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia az elmúlt másfél évtizedben 158 kiváló kárpátaljai közéleti személyiség munkáját ismer-te el oklevelével. Ez a népes tábor további tagokkal gyarapodott – Pomogáts Béla, az AK tiszteletbeli elnöke díszoklevelet adott át a meg-jelent személyeknek a magyar társadalmi és kulturális élet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes tevékenység elismeréseként. A kitüntetések átadását követően a program második részében a jelenlévők Pomogáts Béla irodalomtörténészt méltatták 80. születésnapja alkalmából (a

jeles évfordulóra a múlt év októberében került sor). Előbb Vári Fábián László költő tolmácsolta jókivánságait, majd Lőrincz P. Gabriella Kovács Vilmos egyik költeményével köszöntötte az ünnepeltet. Szalipszki Endre, Magyarország beregszászi főkonzulja az ünnepelttel kapcsolatos emlékeit osztotta meg, majd ajándékkal kedveskedett Pomogáts Bélának. S ezzel az ajándékok sora nem ért véget... Az Intermix Kiadó gondozásában a magyar kultúra napjára látott napvilágot Pomogáts Béla A lélek térképe című kötete, amely számos nagyszerű tanulmányt, beszédet tartalmaz. A kiadványról Dupka György kiadó és Csordás László szerkesztő beszélt, majd Csobolya József egy szép verssel kívánt az ünnepeltnek „kaukázusi” egészséget, hogy elérhesse a 100. születésnapját is. Az ünnepség a kötet dedikálásával és fogadással ért véget.

2015. február 25. Kilencedik alkalommal rendezték meg a Kovács Vilmos Szavalóversenyt a Gáti Kovács Vilmos Középiskolában. A rendezvényt számos vendég, kárpátaljai közéleti személyiség tisztelte meg jelenlétével, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Lőrincz P. Gabriella és Bakos Kiss Károly költők képviselték. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet három különdíjat ajánlott fel a szavalóverseny résztvevőinek.

2015 márciusa

A hónap folyamán a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban. Április 2015. április 7. Költészet-napi szavalóverseny zajlott le a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesülete szervezésében a Beregszászi Járási Könyvtárban. A rendezvényt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) is támogatta. Az esemény résztvevőit üdvözölte Kincs Gábor, a járási állami közigazgatási hivatal elnöke, Seder Ilona, a járási tanács elnöke, Halász László, a járási művelődési osztály vezetője, Varga Éva, a járási központosított könyvtárhálózat igazgatója.

2015. április 11. A magyar költészet napja alkalmából tárlattal egybekötött ünnepi rendezvényt tartottak Beregszászon, az Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Az ünnepségen elsőként Vári Fábián László József Attila-díjas költő szólalt fel, aki örömét fejezte ki, hogy sok fiatal tollforgató van Kárpát-

alján, s hogy a líra – a vélekedésekkel ellentétben – nem haldoklik, hanem nagyon is él. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke a történelem és az irodalom kapcsolatáról beszélt. Dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország beregszászi külképviseletének vezető konzulja szintén kiemelte, hogy a magyar líra nem halálozott el, csak más formát öltött: az internet világa fontos szerepet játszik akkor is, ha költészetről van szó. Végezetül a kormánytisztviselő saját versét olvasta fel. Lőrincz P. Gabriella beregszászi költő bemutatta az egy éve alakult, mára már hivatalosan is bejegyzett irodalmi társaság, a KVVIT tagjait, akik közül sokan fel is olvasták írásaikat a rendezvényen. A társaság idén első alkalommal hirdetett internetes versmondó versenyt, amelynek díjkiosztóját szintén ezen az ünnepségen tartották. Shrek Tímea, a verseny ötletgazdája adta át a díjakat a győzteseknek. Marcsák Gergely József Attila és kárpátaljai költők megzenésített verseit adta elő. Az ünnepség második felében az ArtTisza művészeti egyesület Találkozás című tárlatát tekinthették meg a jelenlévők. Szilágyi Sándor, az ArtTisza elnöke köszöntőjében elmondta, hogy a képzőművészet és az irodalom találkozása a mai rendezvény is, és reményét fejezte ki, hogy a jövőben is szervez majd közös programokat a művészeti egyesület és a KVVIT.

2015. május 9. Az Együtt folyóirat szerkesztőbizottsága, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVVIT) tagjai és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) anyaországi és vajdasági folyóiratok munkatársait, elismert írókat, költőket, újságírókat, lapszerkesztőket láttak vendégül Beregszászon. A találkozóra az Európa–Magyar Házban került sor. A vendégek közt volt Ködöböcz Gábor főszerkesztő és Szokolczay Lajos irodalomtörténész az egri *Agria* képviseletében, Oláh András, a vásárosnaményi székhelyű *Partium* főszerkesztője, Kürti László, a *Partium* és a nyíregyházi *Vörös Postakocsi* szerkesztője, Szabó Palócz Attila, a budapesti *Napút* és a vajdasági *Sikoly* munkatársa és felesége, Mihájlóvit Klára, a *Magyar Szó* vajdasági napilap budapesti tudósítója, valamint a budapesti székhelyű *Kárpátaljai Hírmondó* képviseletében Szemere Judit főszerkesztő-helyettes és dr. Szöllősy Tibor közíró. A találkozón a folyóiratok szerkesztői, munkatársai röviden bemutatták az általuk képviselt fórumokat. Szó esett többek kö-

zött a kiadványok megjelentetésének nehézségeiről, támogatottságról, a megjelenés gyakoriságáról, terjedelemről, példányszámról, olvasottságról. A jelenlévők belelapozhattak egymás kiadványaiba. A szakmai megbeszélés moderátora Csordás László, a KVVIT elnöke, az Együtt olvasószerkesztője volt. A vitakérdések között olyan témák merültek fel, mint a regionalitás fogalma, a nyomtatott és az on-line folyóiratok előnyei, hátrányai, a fiatal tollforgatók lehetőségei stb. A résztvevők örömmel konstatálták, hogy ma is van igény a szépirodalomra, és sok a tehetséges fiatal alkotó. A rendezvény kötetlen beszélgetéssel zárult. A jövőben szeretnének hagyományt teremteni a hasonló találkozókból.

2015 júniusa-júliusa

A hónap folyamán a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

2015. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében került sor Ungváron a Szent István-napi ünnepségre és az új kenyér megáldására. Az ősi várban szép számban megjelent közönséget dr. Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötte. Ünnepi beszédet mondott dr. Cseh Áron, Magyarország ungvári külképviseletének konzulja, dr. Tarics Zoltán, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség városi szervezetének vezetője és Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke. A kulturális programban mások mellett közreműködött ifj. Kovács Péter versmondó, az Ungvári Drugeth Gimnázium végzős tanulója, a Magyar Melódiák kamaraegyüttes Stefkó Antal vezetésével. Az ökumenikus szertartást, valamint az új kenyér megáldását történelmi egyházaink képviselőjében Héder János református lelkész, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főjegyzője, Pogány István atya, püspöki helynök, ungvári római katolikus plébános és dr. Szalánszky Ágoston görögkatolikus pap, az Ungvári Görögkatolikus Hittudományi Akadémia teológiai tanára végezték.

2015. szeptembere

A hónap folyamán a KMMI támogatásával kiállításokat, eszmecsereket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban.

2015. október 4. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a megyei állami közigazgatás művelődési főosztálya, nemzetiségi osztálya, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztálya és a Tiszapéterfalvai Községi Tanács szervezésében Tiszapéterfalván rendezték meg a XXV. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált. A seregszemlén a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői. A közel húsz fellépő csoport teljesítményét szakmai zsűri bírálta el, a legjobbakat értékes ajándékban részesítették. A rendezvényt népművészeti kiállítás és vásár gazdagította.

2015. október 29. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében képzést szerveztek a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. A tanfolyamot Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond megyei és Városi Könyvtár) vezette.

2015. november 3–8. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) közreműködésével megrendezte hagyományos találkozóját: a IX. Együtt Írótabort – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezvénysorozat Ungváron, Munkácson, Beregszászon, Tiszapéterfalván, Tiszabökényben, Tivadarfaluban, Nagypaládon, Karácsfalván, Nagyszőlősen, Viskén, Huszton zajlott le. A szervezők tartalmas programmal fogadták az Együtt szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait. Ezúttal az irodalmi karavánban a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai vettek részt, köztük Csordás László (elnök), Csornij Dávid, Marcsák Gergely, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Pák Diána, Ráti Emese, Shrek Tímea, Varga Nikolett. Rajtuk kívül Dupka György, a MÉKK elnöke, az Intermix Kiadó vezetője, Vári Fábíán László, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke, Tártsy Andor, Lőrincz P. Gabriella költő, Szemere Judit lapszerkesztő is bekapcsolódott a programba.

Az első napon az Ung-vidéki alkotók rendhagyó irodalomórát tartottak az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskolában. A megjelent

költőket és írókat Keszler Stella igazgató és Marcsák Gergely szervező-tanár köszöntötte. A Drugeth Gimnáziumban Kovács Péter igazgató és Kövy Márta magyar szakos tanár fogadta és üdvözölte az irodalmárokat.

A második napon a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsének magyar tagozatán rendeztek író-olvasó találkozót Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár közreműködésével. A Latorca-parti városban felkeresték a Szent István Római Katolikus Líceumot, ahol Kristofori Olga igazgató bevezető beszéde után az íróküldöttség tagjai bemutatkoztak a diákoknak. A beregvidéki alkotók a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban hasonló irodalomórán vettek részt, őket Szabó Árpád igazgató üdvözölte. A két csapatot a Beregszászi Járási Könyvtárban Varga Éva igazgató és Halász László, a járási művelődési osztályvezetője fogadta, ahol az alkotók és az olvasók között jó hangulatú eszmecsere, felolvasó délután zajlott le. Az író-olvasó találkozóra került sor Tiszapéterfalván a községi könyvtárban is, amely kötetlen eszmecserevel zárult. A megjelent helyi irodalomkedvelőknek Pallagi Ágnes könyvtáros a kárpátaljai írók könyveiből rendezett kiállítást.

A harmadik napon az irodalmi karaván résztvevői először a Viszki Kölcsey Ferenc Középiskolát keresték fel, ahol a rendhagyó irodalomóra Czébely Lajos költő, helytörténész, magyar nyelv és irodalom szakos tanár közreműködésével zajlott le. Majd a viszki református temetőben Fodó Sándor, a kárpátaljai magyar közélet kiemelkedő személyisége sírjánál hajtottak fejet, a koszorúzást követően megtekintették a Fodó Sándor Emlékmúzeumot. Tartalmas és maradandó élmény fűződik Huszthoz is. Az itteni református erőd-templomban egybegyűltek – Józan Lajos lelkipásztor köszöntő szavai után – megismerkedtek a templom múltjával, számos kiváló egyéniséghez kötődő emlékjelével. A történelmi nevezetességek megtekintése után a Karácscsfallai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum volt az aznapi felolvasó körút végállomása. Az itteni tanulói ifjúság nevében a csoportot Pák Diána költő, magyar szakos tanár és Varjú Zoltán, az intézményvezetőség képviselője fogadta.

A negyedik nap délelőttjén a Tiszapéterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskola (igazgató Újfalusi László) udvarán a tanárokkal és diákok-

kaal közösen emlékeztek a település neves szülöttjére, Kiss Ferenc (Péterfalva, 1928. november 11. – Budapest, 1999. október 30.) irodalomtörténészre, megkoszorúzták emléktábláját. Ezután rendhagyó irodalomórát tartottak a Nagypaládi Móricz Zsigmond Középiskolában, ahol Sőtér Géza igazgató volt a házigazdájuk. A karaván zsúfolt irodalmi programja Nagyszőlősen, a Járási Központosított Könyvtárhálózat olvasótermében fejeződött be. Az olvasók előtt fellépő írókat, költőket a házigazdák nevében Vaskeba Katalin igazgató és Melancsuk Gabriella könyvtáros köszöntötte. Zárszót Rezes Katalin, a Perényi Zsigmond középiskola magyar szakos tanára és Dupka György, az írotábor vezetője mondott.

Az ötödik napon a Péterfalvai Református Líceumban Bohut Andrea igazgató közreműködésével tartottak rendhagyó irodalomórát. Délután Perduk Beáta igazgató vezetésével az alkotók megtekintették a Péterfalvai Képtár állandó kiállítását.

Az ötnapos program a Péterfalvai Képtárban megrendezett Hétorony fesztiválon való részvétellel fejeződött be, ahol ifj. Kiss Ferenc népzeneész közreműködésével a jó hangulatú találkozó a péterfalvai Kokas-banda népzenei játékaival zárult.

2015. november 13. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Sömi Általános Iskola és a Sömi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére ebben az évben is szavalóversenyt rendezett a két költő szülőfalujában, Somban. A megmérettetésen a magyar tannyelvű általános iskolák tanulói vettek részt három korcsoportban. A verseny két fordulóban zajlott. Az első fordulóban kárpátaljai szerzők tollából származó szabadon választott versek hangzottak el. A zsűri elbírálása alapján csoportonként négy tanuló juthatott tovább a második fordulóba, ahol Sütő Kálmán és Kecskés Béla verseit adták elő.

2015. november 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Szolyvai Emlékparkbizottság és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében a hagyományhoz híven ebben az évben is megrendezték A sztálinizmus Kárpát-medencei magyar és német áldozatai nemzetközi emlékkonferenciát a GULAG–GUPVI Emlé-

kév alkalmából. A zsúfolásig megtelt teremben a megemlékezést Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg, majd köszöntötte a 95 esztendőös id. Pocsai Vince túlélőt. A mécsesgyújtást követően közös imát mondott a mártírok lelki üdvéért ifj. Pocsai Vince (Beregszászvégardó), Kiss László (Budapest–Szemeretelep) református lelkészek és Gulybán Tibor (Felsőzsolca) görögkatolikus esperes-parókus. Ezt követően Zubánics László, a KMMI elnöke megnyitotta M. Lovász Noémi kolozsvári képzőművész Málenyikij robot című kiállítását. A jelenlévő művésznő bemutatkozása után Lőrincz P. Gabriella előadott egy lágerverset, Marcsák Gergely pedig saját megzenésítésében és gitárkíséretében egy megható lágereballadát énekelt el. Az emlékműsor után Internálás és genocídium a Kárpátmedence régióiban címmel konferencia zajlott le dr. Dupka György történész elnökletével. Előadók: dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke (A Szolyvai Emlékparkbizottság tevékenysége és a rehabilitálás ügye az ukrán törvényhozásban), dr. Latorcai Csaba, a Miniszterelnökség kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkára, dr. Murádin János Kristóf, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudomány Egyetem egyetemi adjunktusa, kari kancellárja (A romániai németek málenyikij robotra hurcolása a Szovjetunióba 1945-ben), Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja (Az internált magyarság és németiség emlékét megőrkítő rendezvények, programok a GULAG–GUPVI Emlékév keretében 2015–2016) tartott előadást. Az Internálás és deportálás, szovjetellenes személyek begyűjtése, megtorlása Kárpátalján témakörben (levezető elnök Zubánics László adjunktus, az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Tannyelvű Humán- és Természettudományi Karának dékánhelyettese) dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság 128. 129. titkára (A Kárpátaljáról és a szomszédos megyékből internáltak, letartóztatottak, elítéltek, száműzöttek különböző útja a szovjetunióbéli GUPVI és GULAG táborokig, 1944–1955), Mihajlo Miszjuk, a megyei levéltár igazgatója (Az internálás, deportálás, koncepciók perек folyamata a levéltári anyagok alapján, az ukrán nyelvű előadás kivonatát Zubánics László ismertette) előadása hangzott el.

Elhangzottak a fiatal kutatók – Bimba Brigitta, Marcsák Gergely, Vass Szabina, Mádi Bianka – korreferátumai is. Végezetül sor került Fehér Tibor (Felsőzsolca) a málenkij robottal kapcsolatos zarándokútról készült könyvének és DVD-jének bemutatására. Az állófogadást követően a résztvevők koszorúkat helyeztek el a sztálinizmus áldozatainak beregszászi emlékművénél.

2015 decemberében. Születésének 265. évfordulója alkalmából a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnökének aktív közreműködésével felújította Beregszászi Nagy Pál nyelvésznek a beregardói Perényi-kastély parkjában álló kopjafáját. Beregszászi Nagy Pál méltatlanul szorult háttérbe a magyar nyelvtudományban, egyetlen „bűne” az volt, hogy megkérdőjelezte a finn–ugor nyelvrokonságot, a magyart a keleti nyelvekkel, elsősorban a török és a perzsa nyelvvel rokonította. 1828. május 18-án hunyt el Beregardóban, a helyi református temetőben temették el, a korabeli tudósítások szerint a ’90-es évek elején még látható volt termésköből faragott, latin nyelvű epitáfiuma. Az életének utolsó éveiben lakóhelyéül szolgáló Perényikastély parkjában 1990-ben avatták fel kopjafáját, amely Schmidt Sándor vásárosnaményi fafaragó mester, népi iparművész alkotása.

2016. január 21. Megemlékezés és koszorúzási ünnepség zajlott le a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a *Himnusz* megírásának 193. évfordulója alkalmából. Beszédet mondott Pomogáts Béla irodalomtörténész, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) tiszteletbeli elnöke.

2016. január 22. Beregszászi Értelmiségi Fórum 2016 a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Vitaindítót tartott Pomogáts Béla irodalomtörténész. Átadásra kerültek a Kárpátaljai Magyar Nívódíjak, az Együtt Nívódíj és a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelei. A Tehetséggondozási Program keretében az V. alkotói pályázaton helyezést ért alkotók díjátadása.

2016. február 1–20. A beregszászi Európa–Magyar Ház Munkácsy Mihály kiállítótermében tárlatot rendeztek a korábban bemutatott

festők (Harangozó Miklós, Soltész Péter, Simon M. Veronika, Magyar Ari, Réti János, Garanyi József, Fényes András, Kádas Kati, Lovász M. Noémi, Helj László) munkáiból, valamint a Bereg Alkotóegyesület népművészeinek, küztük Prófusz Marianna beregi szőtteseiből.

2016. február 24. Az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karán megrendezett ünnepség keretében sor került a Magyar Filológiai Tanszék és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet által meghirdetett *Az én anyanyelvem* című esszépályázat eredményhirdetésére. A díjakat dr. Zékány Krisztina docens, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője adta át. A végeredmény a következő lett: 1. helyezett Vaszcsko Karina másodéves filológus hallgató, 2. helyezett Ádám Dóra harmadikos filológia szakos diák, 3. helyezett Bence Norbert harmadikos fizika szakos hallgató. A zsűri különdíjban részesítette Filipenko Krisztina elsőéves filológia szakos diákot.

2016 márciusa

A hónap folyamán a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával kiállításokat, eszmecseréket, műhelymunkanapot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban. Április 2016. április 7. Az Ungvári Járási Központosított Könyvtárban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében megtartották a *Szín – Tér/Tár – Könyvtár* című képzés második foglalkozását. A megjelenteket Dupka György, a KMMI igazgatója köszöntötte. Előadást tartottak Vraukné Lukács Ilona és Gosztonyi Enikő, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Könyvtár szakmai vezetői.

2016. április 9–12. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) négynapos rendezvényt szervezett Kárpátalján a magyar költészet napja alkalmából: kiállításokkal, versek közterületi kiragasztásával és különféle irodalmi programokkal, neves helyi, anyaországi, erdélyi, partiumi, vajdasági és felvidéki magyar résztvevőkkel ünnepeltek Beregszásztól Vereckén át Ungvárig. A beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont az Art-Tisza Művészeti Egyesület születésnap kiállításának (az egyesület 5 éve jött létre ifjú alkotókból) és a határon túli magyar irodalmi műhe-

lyek találkozójának. A kiállítást Zubánics László, a KMMI és Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnöke nyitották meg, majd az irodalomé lett a főszerep. A szervezők részéről Lőrincz P. Gabriella költő mutatta be a kárpátaljai, magyarországi, vajdasági, erdélyi és felvidéki műhelyek képviselőit, majd Vári Fábián László József Attila-díjas költő, az Együtt szerkesztőbizottságának elnöke tartott előadást az irodalom lényegéről, szerepéről, a kárpátaljai magyar irodalom múltjáról, jelenéről. Ezután a határon túli irodalmi műhelyek (Helikon, Napút, Sikoly, Partium, Irodalmi Szemle) képviselői számoltak be munkájukról, terveikről. A tervek között fontos helyen áll a határon túli műhelyek munkájának összehangolása. Ennek első lépéseként a közelmúltban kárpátaljai szerzők alkotásaiból jelentetett meg tematikus számot a Napút és az Irodalmi Szemle, illetve vettek részt kárpátaljai szerzők a Helikon által szervezett kolozsvári programon. A fórum második részében az alkotók saját műveikből olvastak fel. A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai a *Posztolj egy verset az utcára!* kezdeményezéshez csatlakozva Beregszász utcáin helyezték ki kedvenc verseiket. A KMMI bejáratán Füzesi Magda *Akác* című verse „foglalt helyet”. Másnap az irodalmi műhelyek képviselői kárpátaljai kiránduláson vettek részt. A legnagyobb versposztolás helyszíne Verecke volt, a honfoglalási emlékműnél, ahol hatalmas pannókon rakták ki a KVVIT tagjai – a felvidéki és vajdasági vendégekkel közösen – Kovács Vilmos versének sorait: „... málló szirtbe temesetek, / fejem alatt korhadt nyereg, / két lábamnál lócsont sárgul – / ősi jognak bizonyságul, / mert ez az út, kigyó bőre, / s kit nem vitt már temetőre, / s ki tudja még, kit hoz erre, / menni vele öltre, perre.”

2016. április 11. A költészet napja alkalmából rendezett program-sorozat részeként Dupka György, a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége elnöke, Pomogáts Béla irodalomtörténész, Lőrincz P. Gabriella költő, Shrek Tímea, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság titkára, Bolyán Sándor fotóművész, Ladányi András író, Borbélyi Ida, a Péterfalvai Tájmuzeum és Képtár nyugalmazott igazgatója ellátogattak a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzsébe, ahol rendhagyó irodalomórán vettek részt. Lőrincz P. Gabriella a költészet napjára megjelent Szürke című új verseskötetéből olvasott fel. A találko-

zót követően a résztvevők megálltak Gáton, és megkoszorúzták Kovács Vilmos a kultúrház falán lévő emléktábláját. Az Európa–Magyar Házban már pár napja megtekinthetők voltak Bolyán Sándor fotográfiái, azonban ezen a napon került sor az ünnepélyes kiállítás-megnyitóra. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke méltatta a fotográfus munkáit. Ladányi András író, szerkesztő Bolyán Sándor életútját elemezte. A képeken – saját látásmódját követve – Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik legkisebb tájegysége, a beregi Tiszahát szakrális építészetét mutatta be a szerző. Bolyán Sándor elmondta, hogy tervezi többek között Kárpátalja magyar lakta településeinek templomainak fotóit is albumba rendezni. A jelenlévők a rendezvény végén felköszöntötték Dupka Györgyöt születésnapja alkalmából. A délutáni órákban író-olvasó találkozó volt a Beregszászi Járási Könyvtárban. A jelenlévőket Varga Éva igazgató üdvözölte. Dupka György bemutatta a vendégeket, akik beszámoltak alkotói tevékenységükről, és többen legújabb műveiket olvasták fel, köztük Ladányi András író, Bolyán Sándor fotóművész, Pomogáts Béla, Shrek Tímea, Lőrincz P. Gabriella, Csornij Dávid, Kertész Dávid, Bakos Kiss Károly. A költészet napi rendezvénysorozat utolsó állomása a Nagyberegi Református Líceum volt, ahol az irodalomárokknak Kovács András igazgató vezetésével a diákok ünnepi műsorral kedveskedtek, majd az írók itt is bemutatkoztak.

2016. április 24. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával az idén is megszervezték a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny döntőjét az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékén. Előzetesen válogatóversenyeket szerveztek a Técsői, Nagyszőlősi, Beregszászi, Munkácsi és Ungvári járás magyar iskoláiban. Az első és a második helyen végzett tanulók Budapesten képviselik megyénket május 28-án, a Kárpát-medencei Simonyi Zsigmond helyesírási versenyen. Május * Piros pünkösdi napján A jövőt tervezni kell... címmel gyermek-, ifjúsági és családi napot tartottak Eszenyben az Ungvári Járási Könyvtár, a helyi könyvtár és a Micz-bán Hagyományörző Társaság szervezésében.

2016. június 4. A beregszászi Európa–Magyar Házban sor került az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács alakuló ülésére. A jelenlévők a nemzeti összetartozás napjáról is megemlékeztek.

2016. június 6. A beregszászi Európa–Magyar Házban „*Világot versből?*” címmel került sor a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által Kovács Vilmos születésének 89. évfordulója alkalmából rendezett megemlékezésre, amelyen a KVIT által meghirdetett internetes versmondó verseny díjkiosztójára is sor került. Shrek Tímea, a KVIT titkára köszöntötte elsőként a jelenlévőket, majd Vári Fábián László József Attila-díjas kárpátaljai költő felolvasta Kovács Vilmos Drávai Gizellának írt, 2007-ben megtalált levelét, amelyet a jelenlévő fiatal pályakezdeknek ajánlott. Kovács Vilmos a versírás körülményeiről, motivációiról és miértjeiről szól levelében. Csordás László, a KVIT elnöke mesélt a résztvevőknek a társaság névválasztásáról és céljairól. Dupka György, a KMMI igazgatója felidézte a költővel kapcsolatos emlékeit, a Forrás Stúdió és a József Attila Alkotóközösség létrejöttének körülményeit, hangsúlyozva Kovács Vilmos öröksége ápolásának fontosságát. Feltette az ötletet, miszerint jövőre állítsanak szobrot az író születésének 90. évfordulója alkalmából.

2016. július 9. Bátyúban Bagu Balázs-emléktáblát avattak a Beregszásziért Alapítvány és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet támogatásával.

2016. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történelmi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár belső udvarában méltatta államalapító szent királyunk napját. A ünnepi beszédet mondott Farkasné Böcs Judit, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Zubánics László, az UMSZ és a KMMI elnöke, Marcsák Gergely költő. Végül Pogány István atya megáldotta az új kenyeret. Az esemény záróakkordjaként a Magyar Melódiák kamaraegyüttes az ünnephez méltó számokkal szórakoztatta a publikumot.

2016. szeptember 24. A makkosjánosi Barna György stadionban megtartották a XXVI. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hiva-

tal Művelődési Főosztálya, Nemzetiségi Főosztálya és a Jánosi Községi Tanács szervezésében. A szervezők képviselőjében Zubánics László, Dupka György és Szabó Tibor köszöntötte a jelenlévőket. Üdvözölte az egybegyűlteket dr. Mélykúti Ferenc, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja, Rezes József, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi és vallásügyi főosztályának vezetője, Molnár Ildikó, a megyei művelődési főosztály vezetőjének helyettese. A seregszemlén a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adtak ízelítőt a műfaj jeles kárpátaljai képviselői. A közel húsz fellépő értékes jutalomban részesült.

2016. szeptember 24. Irodalmi kerekasztal a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság szervezésében.

2016. november 18. Lezajlott a Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóverseny Somban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Somi Általános Iskola és a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma szervezésében. A rendezvényen részt vettek Kertész Dávid és Marcsák Gergely, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság alkotói is.

2016. november 18. A Kárpát-medencéből elhurcolt magyar és német rabok nyomában Oroszöldön és Kaukázus országaiban címmel a makkosjánosi Helikon Hotelben nemzetközi emlékkonferencia zajlott le a GULAG–GUPVI Emlékév alkalmából a Szolyvai Emlékparkbizottság és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében.

A rendezvény első részében a közel 150 résztvevőt, köztük a pécsi Német Kör 120 tagú küldöttségét dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke köszöntötte majd beszámolt az általa vezetett szervezet tevékenységéről és a rehabilitálás ügyéről az ukrán törvényhozásban. A magyar himnusz elhangzása után a megemlékezés mécsesgyújtással folytatódott, ezúttal v. Pocsai Vince református tiszteletes mondott imát a mártírok lelki üdvéért. Marosi István görögkatolikus áldozópap, a GörögKör vezetője megnyitotta a „Holnap is felkel a nap...” – Kárpátalja a 20. században egy görögkatolikus pap élettörténetén keresztül. (Az egykori GULAG-rab, Dr. Ortutay Elemér születésének 100. évfordulója alkalmából) című kiállítást. Ezt követően a jelenlévők figyelmébe ajánlotta Ortutay Elemér életét bemutató do-

kumentumfilm megtekintését. Végezetül lágerdalok, alkalomhoz illő versek, kisprózák előadására is sor került Lőrincz P. Gabriella, Srhek Tímea, Marcsák Gergely, Vári Fábián László tolmácsolásában.

A konferencia második részében Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára (A Kárpát-medencéből elhurcolt és dokumentumokkal igazolt magyar és német rabok nyomában Orosz földön és Kaukázus országaiban), Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja (Az internált magyarság és németiség emlékét megőrkítő rendezvények, oroszországi, kaukázusi, erdélyi, felvidéki, ukrainai történelmi emlékutak. Lágerjárat – utazó vagonkiállítás Magyarországon, könyvbemutatók és más programok a GULAG–GUP-VI Emlékében) és Alekszej Korszun történész (Az internálás, deportálás, koncepciók perek feltárása a levéltári anyagok alapján, ezzel kapcsolatos újabb dokumentum-gyűjtemények kiadásának előkészületeiről) tartott figyelemfelkeltő előadást.

Az emlékkonferencia harmadik szakaszában – Zubánics László elnökletével – fiatal kutatók előadásai következtek. Elhangzott Csordás László, a Debreceni Egyetem abszolvált PhD-hallgatója Elrabolt évek (A kényszermunkatáborok világa női nézőpontból két kárpátaljai emlékirat alapján), Marcsák Gergely, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója A sztálini elhurcolások témája Vári Fábián László műveiben, Bimba Brigitta, az Ungvári Nemzeti Egyetem (UNE) Magyar Kara történelem szakos hallgatója A mártírok vére magvetés. Emlékezés id. Pocsai Vincére, Mádi Bianka, az UNE Magyar Kara történelem szakos hallgatója Deportálás és internálás az ugo-csa-vidéki Verbőc, Feketepatak, Salánk és vonzáskörzetében című dolgozata. Az előadókhoz intézett kérdések, hozzászólások után Zubánics László zárszava következett. Az állófogadás után megemlékezésre és koszorúzásra került sor a beregszászi emlékműnél. Végezetül a jelenlévők felkeresték a beregszászi Európa–Magyar Házat, ahol a Veritás GULAG-kiállítását és Matl Péter Ötössével című egyéni tárlatát tekintették meg Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnökének kalauzolásával.

2016. december 7. Ungváron, Kárpátaljai Népművészeti és Népi Építészeti Múzeumban az egykori GULAG-rab, Dr. Ortutay Elemér görögkatolikus pap, teológus születésének 100. évfordulója alkalmából kiállítás nyílt a Szolyvai Emlékparkbizottság, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a GörögKör szervezésében. A kiállítás keretében a résztvevők emlékeztek a 70 éve kivégzett, elítélt, GULAGra hurcolt görögkatolikus főpapokra, a magyar országgyűlés képviselőire. Ugyanitt nyílt meg a Magyarok a Szovjetunió táboraiban 1944–1956 című kiállítás a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Beszédet mondott dr. Zubánics László, dr. Dupka György, Marosi István, Alekszej Korszun, Filep Lajos, Angyal Gabriella, Vaszil Kocan. Közreműködött a Romzsa Tódor nevét viselő papi szeminárium kórusa.

2017. január 20. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat keretében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében megemlékezést és koszorúzási ünnepséget rendeztek a beregszászi Kölcsey-emléktáblánál a Himnusz megírásának 193. évfordulója alkalmából. Beszédet mondott dr. Zubánics László, az UMDSZ és a KMMI elnöke. A rendezvényen jelen volt és koszorúzott Szalipszki Endre beregszászi magyar főkonzul, Babják Zoltán, Beregszász polgármestere, Dupka György, a MÉKK elnöke és mások.

2017. január 20. A Beregszászért Alapítvány (elnök: Dalmay Árpád) szervezésében felavatták Bellyei László (1910–1995) irodalomtörténész, Regöczi Győző (1864–1945) költő, publicista és, Reichard Piroska (1884–1943) költő, műfordító, Beregszász szülöttjei emléktábláját a Beregszászi Járási Könyvtár épületének homlokzatán.

2017. január 20. A beregszászi Európa–Magyar Házban került sor a Beregszászi Értelmiségi Fórum 2017 rendezvénysorozatára, amely Zubánics László elnök nyitóbeszédével vette kezdetét. A magyar kultúra napja alkalmából szervezett eseményen átadták az Együtt című irodalmi lap Nívódíját, ezúttal a 2016-ban publikált színvonalas írásai elismeréseként a szerkesztőbizottság Marcsák Gergely irodalmárnak ítélte oda. A díjazott laudációját Csordás László olvasószerkesztő ismertette, a díjat Dupka György, a folyóirat felelős kiadója nyújtotta át. Lőrincz P. Gabriella kárpátaljai mentor és Farkas Wellman End-

re oktató bemutatta az ENUMERÁCIÓ című kiadványt, amely egy jelentős válogatás az Előretolt Helyőrség Íróakadémia tagjainak alkotásaiból. A gyűjtemény Lőrincz P. Gabriella és Kopriva Nikoletta verseit is tartalmazza. Átadták a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elismerő okleveleit, amelyeket a magyar kultúra szolgálatában kiemelkedő személyiségek kaptak. Szemere Judit szerkesztő bemutatta a fiatal kárpátaljai alkotók Különjárat című antológiáját (a pályakezdő szerzők írásai az Együtt című folyóiratban jelentek meg az elmúlt esztendőkből), majd Dupka György a Magyar irodalmi élet és írásbeliség Kárpátalján című legújabb, hamarosan megjelenő könyvről tartott beszámolót. Az ünnepséget zenés irodalmi összeállítás színesítette és zárta, amely során közreműködtek a Beregszászi Kodály Zoltán Művészeti Iskola tanárai és diákjai, illetve a tiszabökenyi Tisza Csillag kórus tagjai.

2017. február 10. Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megrendezték a VIII. Carpatica Art Expót, amelyen bemutatták a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület festőtáborainak és más műhelytagok legújabb munkáit. Kiállítók: Balogh Sándor, Badó Attila, Fuchs Andrea, Habda Vladisláv (Ungvár), Homoki Gábor (Péterfalva), Kalitics Erika (Munkács), Klisza János, Klisza Krisztina, Klisza Ilona, Lőrincz Katalin (Ungvár), Matl Péter (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Pauk Andrea (Ungvár), Puhlik-Beleny Magda (Ókemence), Réti János, Sütő Miklós, Soltész Márton, Soltész Gabriella, Soltész Péter (Ungvár), Turák Angéla (Ungvár). A rendezvényen mások mellett ünnepi beszédet mondott Vida László, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának első beosztott konzulja, Borisz Kuzma, az Ukrán Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnöke, Zubánics László, a KMMI elnöke, Dupka György, a MÉKK elnöke. KMMI-oklevélben részesült Kövy Márta, az Ungvári Drugeth Gimnázium magyar nyelv és irodalom tanára és a palágykomoróci Nefelejcs kórus (művészeti vezető: Illár Viktória). Az utóbbi asszonykórus magyar népdalokat adott elő. Az Ung-vidéki gasztronómiából ezúttal is az eszenyi Szabó Tibor és a Ritmus csapata adott ízelítőt.

2017. április 3–5. Költészet napi rendezvénysorozat zajlott le a beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság szervezésében. A programban magyarországi és erdélyi résztvevők kereték fel Vereckét, az útvonal mentén és az emlékműnél verseket posztoltak. A beregszászi Európa–Magyar Házban megrendezett irodalmi délután keretében Kárpát-medencei irodalmi fórumra került sor. Az eszmecsereben és bemutatkozásban többek között Pomogáts Béla irodalomtörténész, Dupka György író, szerkesztő, Móricz László, az Anyanyelvi Konferencia elnökségi tagja, Csordás László, a KVVIT elnöke, szerkesztő, Lőrincz P. Gabriella, Farkas Wellmann Endre és Varga Melinda költők, Szekáry Zsuzsa festő és mások vettek részt. Az idei költészet napja alkalmat adott arra, hogy emlékezzenek a 200 éve született Arany Jánosra is, aki nélkül nincs modern magyar nyelv és nincs nagyratörő magyar költészet. A program keretében az érdeklődők megtekintették az ArtTisza Művészeti Egyesület és Szekáry Zsuzsanna kiállítását.

2017. április 20. Tizenöt éves az *Együtt* című irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat. Ebből az alkalomból a Beregszászi Járási Könyvtárban irodalmi rendezvényre került sor, amelyet Dupka György a folyóirat felelős kiadója nyitott meg. Közreműködtek a folyóirat szerzői: Vári Fábián László, Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Shrek Tímea, Kovács Eleonóra, Csornij Dávid és Bartha Gusztáv.

2017. június 6. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében a Beregszászi Járási Könyvtárban a Magyar Könyvhét – 2017 című program keretében bemutatták az Intermix Kiadó, a MÉKK, a Szolyvai Emlékparkbizottság gondozásában megjelent kárpátaljai magyar kiadványokat és az *Együtt* című lap legújabb számát. Közreműködött Csordás László, Dupka György, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Szemere Judit.

2017. június 16. A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) emléknapot szervezett Kovács Vilmos születésének 90. évfordulója alkalmából, amelynek a beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont. A rendezvény elején Shrek Tímea, a KVIT tagja köszöntötte a vendégeket. Ezután Marcsák Gergely KVIT-tag megzenésített verset adott elő. A megem-

lékezés elején Gara Katalin, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja köszöntötte a jelenlévőket, és osztotta meg gondolatait az egybegyűttekkel. Beszédében kiemelte, hogy fontosak az ilyen megemlékezések, és maga is szívesen vesz részt azokon a rendezvényeken, ahol a kultúra, irodalom jelen van. Ezt követően Csordás László, a KVVIT elnöke szólt a jelenlévőkhöz. Beszédében kitért a társaság munkájára, illetve beszélt Kovács Vilmos irodalmi szerepéről, az író életéről. Shrek Tímea részletesen ismertette Kovács Vilmos életútját, irodalmi munkásságát. Dupka György, a KMMI igazgatója Kovács Vilmostal kapcsolatos személyes emlékeit idézte fel.

2017. július 11–13. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet népes küldöttséggel vett részt a Kultivál 2017 Dunaszerdahelyen megrendezett fesztiválon, amelynek szervezője a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal, illetve a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet volt.

2017. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Községe (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történelmi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár konferenciatermében méltatta államalapító szent királyunk napját. A szervezők nevében dr. Dupka György, a MÉKK elnöke köszöntötte a szép számban érkezett vendégeket, illetve Magyarország Ungvári Főkonzulátusának munkatársait. Ünnepi beszédet mondott dr. Zubánics László, az UMDSZ elnöke. Nagy Anikó, a Kárpátaljai Megyei Filharmónia Magyar Melódiák együttesének szóloénekese az eseményhez kapcsolódó, a hazáról, a nemzetről és nyelvünk megtartásának fontosságáról szóló dalsokrot adott elő, majd Shrek Tímea, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság titkára mondott ünnepi köszöntőt. Marcsák Gergely költő gitárkísérettel adott elő az alkalomhoz illő verseket, majd Buhajla József, Magyarország ungvári főkonzulja tartott ünnepi beszédet. Ezután került sor az állami kitüntetések átadására. Áder János köztársasági elnök megbízásából Buhajla József főkonzul a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetését adta át dr. Dupka Györgynek sokrétű kulturális és közéleti tevékenysége elismeréséül. Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését vehetett át Alekszej Korszun történész a szovjet rendszer bünei feltárásában végzett kutatói tevékenysége elismeréséül. Az ökumenikus egyházi szertartás keretében

Pogány István általános püspöki helynök, ungvári plébános és Amb-rus József görögkatolikus áldozópap imát mondtak Szent István király emlékére, majd megáldották az új kenyeret. Az ünnepség a Szózat él-neklésével ért véget, majd a jelenlévők koszorút helyeztek el a várudva-ron lévő Turul-emlékműnél.

2017. szeptember 10. A lovagkirályra emlékeztek a mezőkaszonyi középiskola épülete előtt Szent László király kárpátaljai tisztelői, ahol a múlt évben felavatták a király emléktábláját abból az alkalomból, hogy a község határában mért vereséget az országba betörő besenyő hadak-ra, s Szent Katalin tiszteletére kápolnát építtetett. Az ünnepségen Ba-kancsos László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) általános alelnöke köszöntötte a jelenlévőket. Dr. Zubánics László tör-ténelmi emlékeztetőjében elmondta: a Szent László-év a szent király uralkodásának állít emléket. Az ünnepségen a helyi iskolások műsor-al léptek fel. Ezt követően a jelenlévők – akik között ott voltak Tóth Miklós megyei képviselő, az UMDSZ alelnöke, az iskola és a helyi ön-kormányzat képviselői – elhelyezték a tisztelet koszorúit az emléktáb-lánál. A nap folyamán a mezőkaszonyi focipályán zajlott a II. Szent László Kupa kárpátaljai labdarúgó-bajnokság, amelyre öt csapat re-gisztrált Ungvártól Técsőig. Az ünnepélyes megnyitón az UMDSZ je-lenlévő vezetői – dr. Zubánics László, Bakancsos László, Tóth Miklós – sportszerű játékot, jó szórakozást kívántak minden résztvevőnek. A labdarúgótorna győztese a mezőkaszonyi csapat lett, ők vihették haza a kupát, a dobogó második fokára a técsői, a harmadikra pedig a bere-gi tiszaháti csapat léphetett fel.

2017. szeptember 15–17. Eszenyben a Micz-bán Hagyományör-ző Társaság és a Ritmus néptáncgyűttes szervezésében megrendezték a Micz-bán Napokat. A program keretében megnyitották Farkas Jó-zsef *Páva pulyák* (a Fölszállott a Páva műsoráról) című fotókiállítását, a Csabai Színistúdió előadásában megtekintették a Senki sem töké-letes című újrahasznosított musical comedyt. Végezetül szüreti bállal egybekötött néptáncgála zárta a műsort, amelyben felléptek az erdélyi, magyarországi és kárpátaljai együttesek. Az előadás az Ukrajnai Ma-gyar Demokrata Szövetség és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében valósult meg.

2017. október 6. Ungváron a város magyarsága a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében Zubánics László történész, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség, illetve a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke és Dupka György történész, a szervezet elnöke emlékezett és koszorúzott az aradi vértanúk emléknapja alkalmából a Kálvária temetőben Szegelethy János honvéddhadnagy sírjánál.

2017. október 7. A tiszapéterfalvai kultúrházban lezajlott a XXVII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a megyei állami közigazgatási hivatal művelődési főosztálya, nemzeti és vallásügyi főosztálya, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal és a Péterfalvai Községi Tanács szervezésében. A rendezvényt Zubánics László, az UMDSZ elnöke nyitotta meg. A fellépőket Dupka György, a MÉKK elnöke, Molnár Ildikó, a megyei művelődési főosztály helyettes vezetője, Szabó Tibor, az UMDSZ művelődési szakbizottságának elnöke és mások üdvözölték. A seregszemle mintegy 400 résztvevője a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adott ízelítőt, a legjobbak értékes jutalomban részesültek.

2017. november 7–11. Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken megrendezték a XI. Együtt írótabort, ezen belül a kárpátaljai magyar irodalmi napokat a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. A rendezvénysorozat Ungvár, Munkács, Gát, Beregszász, Nagyberég, Nagyszőlős, Karácsfalva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalva, Nagypalád tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlott le. A szervezők tartalmas programmal várták az Együtt szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait.

A felkért alkotók közül az egyes napi programokban részt vett: Pomogáts Béla (Budapest), Móricz László (Stockholm), Vári Fábián László (Mezővári), Dupka György (Ungvár), Kocsis Csaba (Berettyóújfalú), Oláh András (Mátészalka), Lengyel János (Beregszász–Budapest), Bakos Kiss Károly (Beregújfalu), Csordás László (Eszeny), Kertész Dávid (Beregszász), Marcsák Gergely (Kincsehomok), Sh-

rek Tímea, Nagy Tamás (Beregszász), Weinrauch Katalin (Beregszász), Szemere Judit (Beregszász) és mások. A hagyományos előadókörúton a résztvevők rendhagyó irodalomórát tartottak az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási Tudományos Intézetében (házigazda: dr. Zubánics László docens, igazgatóhelyettes), az ungvári Dayka Gábor középiskolában (házigazda: Kulin Judit igazgatóhelyettes, Csizmadia Dianna szervezőtanár) és a Drugeth Gimnáziumban (házigazda: Kovács Péter igazgató és Kövy Márta magyar nyelv és irodalom szakos tanár), továbbá a Munkácsi Állami Egyetem Humán Pedagógiai Koledzsének magyar tagozatán (házigazda: Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár), a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban (házigazda: Szabó Árpád igazgató), a Gáti Kovács Vilmos Középiskolában (házigazda: Román Erika igazgató). A költő szülőfalujában a tantestület és a művelődési intézmények képviselőivel (házigazda: Mihalko Mária, a helyi közkönyvtár vezetője) megkoszorúzták Kovács Vilmos a művelődési ház falán lévő emléktábláját. Az irodalmi karaván résztvevői író-olvasó találkozón vettek részt a Beregszászi Járási Könyvtárban (házigazda: Varga Éva igazgató) és a Nagyberegi Református Líceumban (házigazda: Kovács András igazgató, Gálfy Dezső magyar nyelv és irodalom szakos tanár). Az irodalmárok Nagyszőlősen a Perényi Zsigmond középiskolában (házigazda: Mibilicsi Mónika magyar nyelv és irodalom szakos tanár), a Karáczfalvai Sztojka Sándor Görög Katolikus Líceumban (házigazda: Varjú Zoltán tanár), valamint a Tiszabökényi Általános Iskolában (házigazda: Szuszik Szergej igazgató) is találkoztak a diákokkal. A tiszabökényi Árpádházi Szent Erzsébet templomban megtekintették az Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991 című tematikus kiállítást, amelyet a GULAGra elhurcolt és ott elpusztult római katolikus, görögkatolikus papok, református lelkipásztorok és más felekezetek vezetőinek emlékének szenteltek (tárlatvezető: Dupka György, az állandó kiállítás összeállítója). A pénteki zárónapon felkeresték a Péterfalvai Kölcsey Ferenc Középiskolát, ahol a település neves fiára, Kiss Ferenc irodalomtörténészre (Péterfalva, 1928. november 11. – Budapest, 1999. október 30.) emlékeztek, majd megkoszorúzták a tanintézmény falán lévő emléktáblát (házigazda: Újvári Irén igazgató). Végezetül rendhagyó

irodalomórán vettek részt a Péterfalvai Református Líceumban (házigazda: Bohut Andrea igazgató) és a Nagypaládi Móricz Zsigmond Középiskolában, ahol megkoszorúzták Móricz Zsigmond emléktábláját és megtekintették az iskolamúzeum gazdag gyűjteményt felvonultató néprajzi tárlatát (házigazda: Sötér Géza igazgató).

2017. november 17. Nevük élni fog nemzedékről nemzedékre – Múltidézés a Kárpát-medencében: szovjet katonai megtorlás, GULAG és GUPVI táborok, áldozatok, emlékhelyek... témakörben nemzetközi emlékkonferenciára került sor Beregszászon, az Európa–Magyar Házban. A rendezvényt dr. Zubánics László, a KMMI elnöke és dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A mécsesgyűjtást követően v. Pocsai Vince és Nagy László református lelkészek közös imát mondtak a mártírok lelki üdvéért. Hajduk Márta rendező bemutatta a Kárpátaljai tragédia című dokumentumfilmet. A GULAG–GUPVI-kutatók nemzetközi fórumán előadást tartott Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke, a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékére létrehozott emlékbizottság tagja (A pécsi Német Kör emlékútja a magyar rabok nyomában Kaukázus / Örményország/, Euro-Ázsia /Kazahsztán, Üzbegisztán/ országaiban), dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára (Adalékok a 4. Ukrán Front egységei által területszerzési szándékkal megszállt Csonka-Beregből, a szlovákiai Ung-vidék településeiről 1944–1945-ben Szolyvára és más gyűjtőlágerekbe elhurcoltak tragikus történetéhez, az áldozatok emlékének megörökítéséhez), Kovács Sándor (A szovjet terror kárpátaljai emléktérképéről), Alekszej Korszun történész (Erőszakos politikai represszió a kárpátaljai lakosok ellen a szovjetizálás befejező szakaszában 1947–1953 között. A levéltári dokumentumok, anyagok gyűjteményéről), Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója (Az otthon maradt nők sorsa az 1944-es őszi elhurcolás időszakában), Marcsák Gergely, a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója (Tollas Tibor, a füveskerti költő, Kárpátalja tragédiájának szemtanúja), Csordás László, a Debreceni Egyetem abszolvált PhDr. hallgatója (Emlékirás és emlékolvasás. Kárpátaljai magyar férfiak a sztálini lágerekben), Kosztyó Gyula, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem abszol-

vált PhD-hallgatója, az United States Holocaust Memorial Museum levéltári kutatója (A kolhozrendszer kiépülése a szovjet terror légkörében), Mádi Bianka, az UNE Magyar Kara történelem szakos hallgatója (Az internálás idején otthon maradtak mindennapjai). A délutáni program keretében – a pécsi Német Kör tagjaival, a Budapest XVIII. kerületi szemeretelepi református gyülekezet és Csonka-Bereg képviselőivel közösen – emlékeztünk, koszorúztunk a sztálini megtorlás beregszászi emlékművénél.

2017. december 1. Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére tizedik alkalommal szerveztek szavalóversenyt a két költő szülőfalujában, Somban. A versenyzőket és a vendégeket Molnár-Dzsanda Adriána igazgatóhelyettes, dr. Erdei Péter, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja, Tóth Győző, a járási oktatási osztály helyettes vezetője, Bakancsos László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség általános alelnöke, Halász László, a járási művelődési osztály vezetője, Marcsák Gergely, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság alelnöke köszöntötték, akik jó versenyzést kívántak a gyerekeknek. A versenyzők a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet díjait, illetve okleveleit vehették át. A somi könyvtár jóvoltából mindenki emléktárgyakkal is gazdagodott, illetve a jubileumi rendezvény hatalmas tortájából is részesült. Az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség a résztvevőket és kísérő tanáraikat vendégül látta ebédre, és útiköltség-térítést biztosított számukra. A rendezvény szervezője a Somi Általános Iskola tantestülete, valamint a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma, támogatója a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség volt.

2018. január 18. A magyar kultúra napja alkalmából a beregszászi Európa–Magyar Házban került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében a hagyományos értelmiségi fórumra. A vendégek köszöntését követően Szabó Tibor, a KMMI közművelődési részlegének vezetője szólt azokról az évfordulós rendezvényekről, amelyek meghatározzák a 2018-as kulturális évadot. 2017 decemberében a Nemzetpolitikai Államtitkárság 2018-at Mátyás király-emlékévnek nyilvánította, ebből az alkalomból a KMMI számos programot kíván

megvalósítani Kárpátalja-szerte. Szamovolszky Ödön nagybereznai szobrász, a tiszapéterfalvi Kiss Ferenc irodalomtörténész és akadémikus, Mátyás király évfordulója valódi színfoltjai lesznek az eseménynaptárnak. Pocsai Vince református lelkész közös imára hívta a megjeleneket. Köszöntötte a résztvevőket Dupka György, a KMMI igazgatója, a MÉKK elnöke, valamint Beke Mihály András, Magyarország beregszászi külképviseletének első beosztott konzulja is. Az utóbbi – erdélyi származású lévén – fontosnak tartja a Himnusz születésének ünnepét, hiszen voltak olyan idők, – amikor ez tiltva volt. Ezután Mórítz László tartott gondolatébresztő előadást az anyanyelv és a kultúra ápolásának fontosságáról, nemzetépítő és -megtartó erejéről. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) alnöke felolvasta Pomogáts Béla, az AK tiszteletbeli elnöke levélüzenetét. Ezután a hagyományos kulturális díjak átadása következett. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia oklevelét Mórítz László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet okleveleit Dupka György igazgató, az Együtt folyóirat Nívódíját Vári Fábian László és Csordás László adták át. Ezt követően a Bátyúi Művészeti Iskola zenés összeállítását tekinthették meg a jelenlévők, majd a Kaszonyi Művészeti Iskola diákjainak előadásában hagyományos népzenei összeállítást is megcsodálhattak. Lőrincz P. Gabriella költő felkérte Erős Kingát, a Magyar Írószövetség elnökségi tagját, valamint Pánczél Andrást, a Gutenberg Pál Népfőiskola elnökét, hogy mutassák be munkásságukat, illetve az általuk vezetett intézményeket, akik örömmel tettek eleget a felkérésnek. A Beregszászi Kodály Zoltán Művészeti Iskola összeállítását követően Dupka György és Marcsák Gergely mutatták be új kiadványokat. A Különjárat című műben 13 kárpátaljai költő és 13 képzőművész mutatkozik be. A „Mert kezdet nincs, csak folytatás van” című gyűjtemény a KVIT tagjainak munkáit közli. Záróakkordként Deák Alexandra tolmácsolásában hallhattuk Kovács Vilmos A munkácsi várban című versét. Az ünnepség a könyvek dedikálásával és fogadással ért véget.

2018. január 19. A Hunyadi Mátyás-emlékév nyitórendezvénye keretében koszorúzást rendeztek a munkácsi várban Mátyás király emléktáblájánál az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a Kár-

pátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Deák Alexandra előadásában elhangzott Kovács Vilmos *A munkácsi várban* című verse. Ünnepi beszédet mondott Dupka György, a MÉKK elnöke, Mórítz László, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia alelnöke, akik a megjelent szervezetek képviselőivel közösen megkoszorúzták Mátyás király emléktábláját.

2018. január 26. Népes közönsége volt a IX. Carpatica Art Expo nyitóünnepségének Ungváron, a Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeumban. Az eseményen több mint száz magyar, ukrán, ruszin, szlovák és orosz alkotó értelmiségi vett részt. Elsőként a házigazda, Vaszil Kocan, a múzeum igazgatója köszöntötte megjelenteket, majd a szervezők nevében Fuchs Andrea, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) alelnöke tájékoztatta a közönséget a Carpatica Art Expo indulásáról, az elért eredményekről. Ezt követően Kovács Emília, a 19. Himnusz-mondó verseny győztese szavalt el Kölcsey Ferenc örökbecsű költeményét (az Ungvári Drugeth Gimnázium diákja immár harmadik alkalommal léphetett fel a verseny képzeletbeli dobogójának legmagasabb fokára), majd Dupka György, a MÉKK elnöke, Rezes József, a megyei közigazgatási hivatal nemzetiségi és vallásügyi főosztályának vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai szervezetének elnöke, Zubáncics László, a KMMI elnöke, Fülöp Andrea, az ungvári magyar külképviselet konzulja és mások tartottak ünnepi beszédet, méltatták és értékelték a képzőművészek bemutatott munkáit. Dupka György a magyar kultúra napja alkalmából átadta a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit azon közéleti személyiségeknek, akik az elmúlt években sokat tettek a közösség szolgálatában. Ezúttal Ignác Mária, a téglási művelődési ház igazgatója, a községi tanács képviselője, Szikora Csilla, a téglási művelődési ház Rózsa népdalegyüttesének művészeti vezetője vette át az oklevelet. Elhangzott, hogy a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület festőtáborai és más műhelyek képviseletében 21 művész mintegy 60 alkotása került bemutatásra. Kiállítók: Balogh Sándor (Ungvár), Beleny Mihajlo (Ókemence), Homoki Gábor (Péterfalva), Bodó Attila, Canyko Sándor, ifj. Habda Vladiszlav, Klisza János, Klisza Kriszti-

na, Kurucz Adriána, Nigriny Edit, Pauk Andrea, Réti János, Soltész Gabriella, Soltész Martin, Soltész Péter (Ungvár), Sütő Miklós, Turák Angéla, Vaskovics Beáta (Ungvár), Matl Péter (Munkács), Puhlik-Beleny Magda (Ókemence). A rendezvényen felléptek a téglási kultúrház hagyományörző csoportjai: a Rózsa népdalegyüttes, a Csalogány aszszonykórus, az Orchidea tánccsoport, a Pergettyű citerazenekar (vezetők: Szikora Csilla, Ignác Mária, Váradi Emese, Gerber Andzselika). Zenei kíséretet biztosított Szabó Júlia gitáron és Szabó Eszter fuvalán. Az Ung-vidéket képviselő eszenyi hagyományörzők (vezető: Szabó Tibor) jóvoltából a vendégek ízelítőt kaptak a magyaros vendégszeretetről, és megkóstolhatták a népi gasztronómia finomságait, remekeit.

2018. február 14. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási–Tudományos Intézetének könyvtárában méltatták a magyar széppróza napját. Íróvendégek: Vári Fábian László, Nagy Zoltán Mihály, Varga Nikolett, Shrek Tímea, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Marcsák Gergely, Szabó P. Dóra, Nagy Tamás. Moderátor: Csordás László irodalomtörténész, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke.

2018. március 2. Második alkalommal került megrendezésre az Ukrán–Magyar Oktatási–Tudományos Intézet (UMOTI) Magyar Filológiai Tanszékének szervezésében az Arany János nevét viselő balladamonddó verseny a KMMI támogatásával. Üdvözlő beszédet mondott Zubánics László, az UMOTI igazgatóhelyettese, a KMMI elnöke, Lizanec Péter professzor, Fülöp Andrea konzul (aki a főkonzulátus nevében könyvjutalomban részesítette a versenyzőket), Bence Norbert, a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetségének (KMDFKSZ) elnöke (a különdíjasokat jutalmazta egy-egy ajándécsomaggal).

A zsűri döntése értelmében a 7–9. osztályos korcsoportban első helyezett lett Lőrincz Emese (Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola), második Marton Petra (Csongori Általános Iskola), harmadik helyezést ért el Nagy Gábor (Szürtei Középiskola). A 10–11. osztályosok közül első lett Kádas Krisztián (Nagydobronyi Református Líceum), a második helyet Poják Anita (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézete), míg a harmadikat Nickulics Sztella (Ungvári Magyar Tannyelvű Drugeth Gimnázium) érte el. A felsősök között két különdíjat is kiosztottak, a kitüntetettek Héder

Balázs (Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola) és Jávorszky Dániel (Kisgejőci Egry Ferenc Oktatási-Nevelési Komplexum). Zárszót Zékány Krisztina, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője mondott. A támogatóknak köszönhetően a nyertesek az ajándékcsomagokon túl pénzjutalomban is részesültek.

2018. április 10–11. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében Innovatív módszerek a könyvtárakban címmel kétnapos képzést szervezett a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. Tanfolyamvezető: Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár). Társzervezők: a Nagyszőlősi Járási Központosított Könyvtárhálózat, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár.

2018. április 11. Az *Együtt* című irodalmi folyóirat szerzői az erdélyi írókkal rendhagyó módon ünnepelték a magyar költészet napját a makkosjánosi Helikon Hotel konferenciatermében a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. Az ünnepélyes megnyitó után költészet napi felolvasóest keretében jó hangulatú beszélgetésre került sor a kárpátaljai és az erdélyi irodalmi életéről és szereplőiről az *Együtt* szerzőinek és az Erdélyi Magyar Írók Ligája küldöttségének közreműködésével. A rendezvény résztvevői: Csornyij Dávid (Beregszász, költő, doktorandusz, KVIT-tag), Csordás László (Eszeny, irodalomtörténész, kritikus, doktorandusz, KVIT-elnök, az Együtt olvasószerkesztője, moderátor), Fuchs Andrea (Ungvár, grafikus, az Együtt ügyintézője), Gál Hunor (Kolozsvár, költő), Shrek Tímea (Beregszász, prózaíró, szervezőpedagógus, KVIT-tag), Lőrincz P. Gabriella (Beregszász, költő, a KMMI munkatársa, az Előretolt Helyőrség Íróakadémia oktatója), Dupka György (Tiszabökény, szerkesztő, történész, az Együtt felelős kiadója, a KMMI igazgatója), Kertész Dávid (Csap, prózaíró, KVIT-tag), Papp Attila Zsolt (Kolozsvár, költő, a Helikon szerkesztője), Serestély Zsolt (Kolozsvár, költő, prózaíró, esszéíró). Rendezvényünket megtisztelte jelenlétével Beke Mihály András, a beregszászi magyar külképviselet első beosztott konzulja, aki szintén erdélyi származású magyar író, újságíró, műfordító és kultúrdiplomata.

2018. április 11–14. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet által szervezett irodalmi karaván programjában ezúttal az erdélyi írőküldöttség tagjai vettek részt: Papp Attila Zsolt, Serestély Zalán, Gál Hunor. A moderátor Dupka György volt. Az író-olvasó találkozók helyszínei: – a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Köledzsének magyar tagozata, házigazda: Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár; – a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium, házigazda: Szabó Árpád igazgató, Kocsis Mariana magyar nyelv és irodalom szakos tanár; – a Nagyberegi Református Líceum, házigazda: Gálfi Dezső magyar nyelv és irodalom szakos tanár. A találkozón Füzesi Magda (Nagybereg–Kolozsvár) költő, az MMA tagja is részt vett. A rendezvénysorozat zárónapján az őszi munkácsi várban és Beregvidéken barangoltak a vendégek. A program az Emberi Erőforrások Minisztériuma meghívásos pályázata keretében valósul meg.

2018. április 13. Költészet napi rendezvény zajlott le a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében a beregszászi Európa–Magyar Házban. A program résztvevői a Kárpát-medencei Tehetséggondozó Nonprofit Kft. (KMTG) oktatója: Lőrincz P. Gabriella és juniorjai: Shrek Tímea, Kopriva Nikolett, Tóth Dominika, Kertész Dávid, Csorniy Dávid, Marcsák Gergely voltak. A rendezvény keretében bemutatásra került a KMTG kárpátaljai tagjainak írásait tartalmazó *A tökéletes zártság egyetlen pillanata* című antológia (szerkesztő: Falusi Márton, előszó Vári Fábán László, Füzesi Magda) és Lőrincz P. Gabriella Átszállás előtt című kötete (KMTG Kiadó). A szerzők felolvastak a műveikből.

2018. április 14. A Simonyi Zsigmond helyesírási verseny megyei döntőjének az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar–Ukrán Oktatási-Tudományos Intézet Bercsényi Miklós Könyvtára adott helyet. A versenyt az ELTE Bölcsészettudományi Karán 1997 óta rendezik meg, Kárpátalján 2000-től vannak elődöntők. A megjelenteket Lizanec Péter professzor, Dr. Zékány Krisztina tanszékvezető Ádám Kinga, a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetségének elnökségi tagja üdvözölte. A köszöntőket követően dr. Nagy Natália docens, a verseny kárpátaljai fordulójának főszervezője ismertette a verseny történetét, értékelte a felkészítő tanárok eddigi munkáját, akik Arany vagy

Gyémánt Oklevélben részesültek. Az 5–8. osztályosok körében megrendezett vetélkedősorozat végső állomása a Kárpát-medencei megmérettetés. Az első és a második helyen végzett versenyzők Budapesten képviselik Kárpátalját május 26-án a XXI. Kárpát-medencei döntőn. A verseny fő támogatója a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet volt.

2018. április 16–19. A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet irodalmi karavánt szervezett a Vajdaságban. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Csornij Dávid (Beregszász) költő, Kertész Dávid (Tiszasalamon) novellista, Marcsák Gergely (Kincseshomok) költő, novellista, Shrek Tímea (Beregszász) novellista képviselték Topolyán, Temerinben és Zentán.

2018. április 18. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében Innovatív módszerek a könyvtárakban címmel kétnapos képzést tartottak a könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára Tégláson, az Ungvári Járási Könyvtárban. Tanfolyamvezető: Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár). Társzervezők: az Ungvári Járási Központosított Könyvtárhálózat, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár.

2018. április 18–21. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében lebonyolított irodalmi karaván résztvevői felvidéki irodalmárok voltak. A küldöttség tagjai: Hodossy Gyula (Dunaszerdahely) költő, író, szerkesztő, intézményszervező, könyvkiadó, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnöke, Hizsnyai Zoltán (Rimaszombat) József Attila-díjas költő, esszéíró, szerkesztő, Szabados Sonia (Dunaszerdahely) műfordító. A nyitórendezvényre a makkosjányosi Helikon Hotelben került sor, a vendégeket Dupka György, a KMMI igazgatója és Vári Fábián László, az Együtt című irodalmi folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke üdvözölte. Ezt követően beszélgetés zajlott le irodalmi intézményeinkről az Együtt szerzőinek (Csordás László, Lőrincz P. Gabriella, Nagy Zoltán Mihály) és a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat szerkesztőinek, ügyintézőinek (Szemere Judit, Fuchs Andrea) közreműködésével. Másnap a felvidéki írók a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozatán (házigaz-

da: Kótun Jolán magyar szakos tanár), a Karácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceumban (Bírók Ferenc, Molnár Melinda nevelőtanár) és a Nagyberegi Református Líceum (Kovács András igazgató, magyar szakos tanár) tartottak felolvasást, és meséltek a felvidéki magyarok mindennapi életéről Dupka György irodalmár moderálásában. Jutott idő arra is, hogy megismerkedjenek a vidék épített örökségével, valamint a Beregvidék borászatával a Sass családi pincészet jóvoltából Sass Károly borász kalauzolásában. A program az Emberi Erőforrások Minisztériuma meghívásos pályázata keretében valósult meg.

2018. május 9–11. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviseletében a kárpátaljai irodalmi karaván tagjai – Csordás László, Dupka György, Nagy Zoltán Mihály, Vári Fábíán László – előadókörúton vettek részt a felvidéki Dunaszerdahelyen, Rimaszombaton és Kassán. Az első napon Hodossy Gyula, a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának elnökének kalauzolásában a Cuvée borbár teraszán tartottak irodalmi eszmecsere-t Zirig Árpád költő, író és Tóth László irodalomtörténész, költő közreműködésével. A második napon író-olvasó találkozón vettek részt a dunaszerdahelyi magyar tanítási nyelvű magángimnáziumban. Útjuk következő állomása Felsőszeli volt, ahol Oros László több ezer könyvből álló magánkönyvtárát tekintették meg. Mintegy 300 km-t megtéve érkeztek Rimaszombat Csillagházába, ahol Hajdú István író, a Fundament Polgári Társulás elnöke moderálásában került sor az irodalmi estre, amelyen bemutatkoztak a rimaszombati magyarság jeles képviselői előtt. A harmadik napon rendhagyó irodalomórát tartottak a Kassai Ipari Iskola könyvtárában, ahol házigazdájuk Fülöp Éva könyvtáros volt.

2018. május 18–19. Múzeumok éjjel-nappal Ungváron – a Lehoczky Tivadar Kárpátaljai Megyei Honismereti Múzeum a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség támogatásával kétnapos rendezvénysorozattal tiszteltetett a múzeumok nemzetközi napja előtt.

2018. május 23–25. Az Erdélyi Magyar Írók Ligája szervezésében megrendezett irodalmi karavánon a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviseletében három fiatal kárpátaljai szerző – Csornij Dávid, Lőrincz P. Gabriella és Nagy Tamás – lépett fel Nagybányán, a he-

lyi Németh László Gimnáziumban és a Podul Viilor 9 klubban. A második napon Hosszúmezőn, a polgármesteri hivatal tanácstermében, a harmadik napon a kolozsvári Rhédey Kávéházban olvasták fel írásait és tartottak eszmecserét.

2018. június 5. Lendván (Szlovénia), a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet szervezésében (Kepe Lili igazgató irányításával) a Kárpát-medencei magyar irodalmi karaván a Bánffy Központot is felkereste, ahol a határon túli magyar írók tartottak eszmecserét a Mura-vidéki Bence Lajos író, költő moderálásában. A vajdasági írók ötfős küldöttségét Bíró Tímea újságíró, költő, Benedek Miklós Sinkó Ervin-díjas költő, Kocsis Árpád író, a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kara Irodalomelméleti Doktori Iskolájának hallgatója, Patócs László, a Híd irodalmi, művészeti és társadalomtudományi folyóirat főszerkesztője, Virág Gábor (írói álnevéen Aaron Blumm) Sinkó Ervin- és Sziveri János-díjas író, az újvidéki Fórum Könyvkiadó Intézet igazgató-főszerkesztője képviselte. Meghívott vendég volt Kárpátaljáról: Dupka György író, történész. A három régió képviselői az irodalmi életéről, az írók közösségi elkötelezettségéről, a folyóirat- és könyvkiadásról, az olvasókkal való kapcsolattartásról és az egyetemes magyar irodalmi élethez való kapcsolódásokról fejtették ki véleményüket, és a hogyan tovább? kérdésre fogalmaztak meg különböző túlélési technikákat. Az eszmecsere után megtekintették a város történelmi nevezetességeit és a Marc Chagall kiállítást a lendvai várban.

2018. július 6. Sor került a felújított tiszapéterfalvai kultúrház avatására és a XXIII. Kárpátaljai Népzenei, Néptánc és Kézműves Tábor nyitó koncertjére. Az ünnepségen Tóth Izabella köszöntötte a vendégeket. Az eseményt többek között megtisztelte jelenlétével Ötvös Sándor, a nemzetpolitikáért felelős államtitkárság fősztályvezetője, Szilágyi Mátyás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, dr. Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke, valamint Tóth Bálint, Tiszapéterfalva polgármestere. Szilágyi Mátyás főkonzul arról biztosította a megjelenteket, hogy Magyarország kormánya továbbra is kiemelt figyelmet szentel a nemzetpolitikai érdekérvényesítésnek mind gazdasági, mind kulturális, mind diplomáciai téren.

2018. augusztus 20. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történelmi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár belső udvarában méltatta államalapító szent királyunk napját. A szervezőbizottság hívására közel kétszázan jelentek meg, hitet téve a szülőföldön való magyar megmaradás mellett. A Himnusz elénekzése után a MÉKK nevében Dupka György elnök üdvözölte a közönséget és a díszvendégeket. Ünnepi beszédet mondott Kuti László, Magyarország ungvári külképviseletének ideiglenes ügyvezetője. Ezután Horváth Sándor író, a Kárpáti Igaz Szó főszerkesztőhelyettese és Lőrinc Ingrid, a Kárpátaljai Magyar Diákok és Fiatal Kutatók Szövetségének (KMDFKSZ) elnökségi tagja mondta el gondolatait a Szent István-i intelmek alapján a helyi magyarság túlélésére vonatkozóan. A történelmi egyházak nevében Héder János ungvári református lelkész, a Kárpátaljai református Egyházkerület (KRE) főjegyzője, Pogány István atya, általános püspöki helynök, főesperes, ungvári római katolikus plébános, dr. Szolánszky Ágoston, a ráti görögkatolikus egyház parochusa igehirdetéssel és az evangéliumi írásokból idézve emlékeztek Szent Istvánra, majd a szertartás az új kenyér megáldásával fejeződött be. A rendezvény kulturális részében a kisszelmenci Szentháromság templom kórusa lépett fel Illár Viktória felkonferálásában, az Augusztus 20. című verset Kovács Endre kisszelmenci tanuló szavalta el. Végezetül a Szózat elénekzése előtt a főkonzulátus és a szervezőbizottság képviselői koszorút helyeztek el a vár udvarán álló turul-emlékműnél.

2018. szeptember 8. Az eszenyi Micz Bán Hagyományörző Társaság és a szerző szervezésében sor került Kovács Sándor Eszeny – egy falu a kanyargó Tisza mentén című könyvének bemutatójára a helyi középiskolában. A honismereti író legújabb könyvéről Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke és Csordás László irodalmár, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke fejtette ki gondolatait. Beszélgetőtársuk Kovács Sándor, a kötet szerzője volt. A kiadványra közel másfélszáz érdeklődő volt kíváncsi.

2018. szeptember 29. A palágykomoróci kultúrházban lezajlott a XXVIII. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Kárpátaljai Magyar Műve-

lódési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a megyei állami közigazgatási hivatal művelődési főosztálya, nemzetiségi és vallásügyi osztálya, az Ungvári Járási Állami Közigazgatási Hivatal, az Ungvári Járási Tanács és a Palágykomoróci Községi Tanács szervezésében.

A rendezvényt Illár József polgármester nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket, köztük dr. Kórós Attilát, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulját, Dupka Györgyöt, a MÉKK elnökét, Zubánics Lászlót, az UMDSZ elnökét, Molnár Ildikót, a megyei művelődési főosztály helyettes vezetőjét, Rezes Józsefet, a megyei nemzetiségi és vallásügyi főosztályának vezetőjét, Mackó Istvánt, az Ungvári Járási Tanács alelnökét, Kotljár Máriát, az ungvári járási művelődési főosztály vezetőjét, Szabó Tibort, az UMDSZ művelődési szakbizottságának elnökét és másokat. A seregszemle mintegy 100 résztvevője a magyar népzene, néptánc és népdal kincseiből adott ízelítőt, a legjobbak értékes jutalomban részesültek.

A XXVIII folklórfesztiválon többek közt fellépett a Rózsa népdalegyüttes, az Orchidea táncsoport és a Csalogány asszonykórus (Téglás), a Ritmus néptáncegyüttes (Eszeny), a viski vokálegyüttes, a Szederinda táncsoport és a Búzavirág hagyományörző együttes (Kígyós), a Kistücsök gyerekcsoport (Palágykomoróc), a Nasa Fajta gyerekcsoport (Ördarma), a nagydobronyi táncegyüttes, a Piros pántlika táncsoport (Tiszacsoma). A fesztivál a félelem nélküli együvé tartozás felemelő ünnepe volt, a fellépések sokasága igazolta: voltunk, vagyunk, leszünk, értékeinket nem adjuk fel, „ajkunkon tovább lobog az ősi dal...”. A rendezvényt a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) támogatta.

2018. október 8–13. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében lezajlott a XII. Együtt Íróttábor – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok az Ung-, Bereg- és Ugocsa-vidéken. Támogatója a 25 éves Nemzeti Kulturális Alap volt. A rendezvény-sorozat keretében az *Együtt* aktív szerzői és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai (Bakos Kiss Károly, Czébely Lajos, Csordás László, Csorniy Dávid, Dupka György, Finta Éva, Kertész Dávid, Kovács Eleonóra, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Shrek Tímea, Vári Fábán László és Szemere Judit) tartottak élő irodalo-

mórákat és író-olvasó találkozókat Ungvár, Nagydobrony, Munkács, Gát, Beregszász, Nagyszőlős, Visk, Karácspfalva, Péterfalva, Tiszabökény, Tivadarfalu tanintézményeiben, könyvtáraiban. Bemutatták az év folyamán megjelent új kiadványokat is.

2018. október 10. A beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az OSZK Könyvtári Intézet Oktatási és Humánerőforrás-fejlesztési Osztály szervezésében Digitális gyűjtemények használata a könyvtárakbancímmel szakmai képzést szervezett könyvtárosok, közművelődési munkatársak számára. Tanfolyamvezetők: Vraukóné Lukács Ilona főtanácsos (nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár) és Márföldi István. Társzervezők: a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat (igazgató: Varga Éva), a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár. November 2018. november 16. Már hagyomány, hogy a Szolyvai Emlékparkban tartott megemlékezést megelőző napon a Szolyvai Emlékparkbizottság szervezésében, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), valamint a pécsi Német Kör társszervezésében megtartják a GULAG–GUPVIkutatók nemzetközi fórumát. Az emlékkonferenciát idén a makkosjányosi Helikon Hotel konferenciatermében tartották. A Himnusz elénekzése és a mécsesgyújtás után a v. Pocsai Vince református lelkész kérte Isten áldását az emlékezőkre. A fórumot dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A tiszabökényi Tisza Csillag kórus (művészeti vezető: Kovály Csilla) katonadalokat énekelt. Ezután a résztvevők megtekinthették az 1944–45-ös vajdasági megtorlásokról szóló Nem mondhatom el senkinek, elmondom hát mindenkinek című filmet, amelynek megalkotásáról Rozsnyai Ilona szerkesztő-rendező, a pécsi Német Kör programmenedzsere számolt be. A szakmai konferencián előadást tartott Matkovits-Kretz Eleonóra, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének elnöke (A pécsi Német Kör GULAG–GUPVI emlékeztetpolitikája – könyvek, dokumentumfilmek, kiállítások, emlékutak, konferenciák tükrében), dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára (A GULAG–GUPVI kutatás helyzetképe az intézményesülési törekvések útján. Készülődés a málenkij robot 75. évfordulójával kapcsolatos emlékévre), Molnár D. Erzsébet történész, GULAG–GUP-

VI-kutató, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense (Kitárni az ország és a világ előtt az igazságot. A kárpátaljai magyarok 1944-es elhurcolása: tények, adatok, összefüggések), Balahó Zoltán (Budapest), a Magyar Nemzeti Múzeum muzeológus-történésze (A Ferencvárosi Málenkij Robot Emlékhely bemutatása), Dragan Traian (Temesvár–Budapest), a Magyar Nemzeti Múzeum muzeológus-történésze (A máramarosszigeti börtönmúzeum, a kommunista Románia egyik legrettegettebb politikai börtöne), Kállay Karolina (Szatmárnémeti) történelemtanár, helytörténész (A Szovjetunióba elhurcolt és haza nem tért magyar, sváb áldozatok feliratos emlékjelei a Szatmár megyei, illetve az egykori Ugocsához tartozott Halmi járás településein), Nagyné Pintér Jolán (Budapest), a GULAG-okban Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítvány elnöke (Emberkereszt – egy emlékmű emlékezete), Bimba Brigitta (Bátyú), a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója (Élelem és kérelem – női közbenjárás a Kárpátaljáról málenkij robotra hurcolt férfiak ügyében), Marcsák Gergely (Kincseshomok), a Debreceni Egyetem abszolváltn PhD-hallgatója (A málenkij robot megjelenítése Vári Fábíán László önéletrajzi regényében), Mádi Bianka (Verbóc), az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete történelem szakos hallgatója (Ugocsa-vidéki népcsoportok internálásának folyamata), Nick Ferenc (Aranyosapáti–Budapest), a Falvak Kultúrájáért Alapítvány elnöke (Ismeretlen nemzetmentő: Kecskési Tollas Tibor), Makra Mónika (Budapest) történész, a GULAG-kutatók Nemzetközi Társasága (GKNT) tagja (A GULAG-kutatók Nemzetközi Társasága korábbi és aktuális programjai), Meskó János (Ungvár) helytörténész, a sztálini terror áldozatai kárpátaljai emlékmúzeumának megbízott vezetője (A Kárpátontúli Ukrajna átmeneti államalakulat 15 hónapos történetéből, erőszakos szovjetizálási politikája 1944 októbere – 1946 januárja között), Kosztyó Gyula (Beregdeda), a Clio Intézet főmunkatársa (A megfélemlítés mint módszer a kárpátaljai magyar közösségek kolhozosításában – 1949). Zárszában Dupka György többek között néhány fontos bejelentést tett. Az elhangzott előadások szerkesztett szövegei könyv alakban is kiadásra kerülnek, a gyűjtemény tartalmazni fogja azon kutatók munkáit is, akik egyéb elfoglaltságaik miatt nem

tudtak megjelenni a nemzetközi fórumon. A Szolyvai Emlékparkbizottság és a pécsi Német Kör kérelemmel fordul a magyar kormányhoz, hogy az 2019. évet nyilvánítsák GULAG–GUPVI emlékévvé, az elhurcolások 75. évfordulója alkalmából állítsák fel újra az Emlékbizottságot, hogy az folytassa a 2015-ben megkezdett koordinációs tevékenységét, az újabb GULAG–GUPVI tematikájú pályázatok kiírását. Kárpát-medencei szintű fontos magyar ügynek tekintik a GULAG–GUPVI Dokumentációs, Kutató- és Emlékközpont (GGDKE) 2019 novemberében történő beindítását Budapesten a magyar kormány támogatásával. Halaszthatatlannak tartják, hogy a Nemzeti Alaptanterv (NAV) anyagába bekerüljön a GULAG–GUPVI és a málenyikj robot témakör is.

2018. november 16. A nagy király születésének 575., uralkodása kezdetének 560. évfordulója alkalmából Hunyadi Mátyás-emléktáblát avattak a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet udvarán a Beregszászárt Alapítvány szervezésében. Mátyás király életét és munkásságát Dalmay Árpád, a Beregszászárt Alapítvány kuratóriumi elnöke méltatta.

2018. november 29. A Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai, valamint erdélyi és magyarországi vendégeik a II. Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok program keretében író-olvasó találkozókat tartottak a II. RF KMF Felsőfokú Szakképzési Intézetében, a Beregszászi 7. Sz. Általános Iskolában és az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetében. Az Ungvári Nemzeti Egyetemen Kovács Eleonóra és Csordás László moderálásával felolvasás, továbbá szervezet- és folyóirat-bemutató zajlott. A találkozó vendégei Oberczin Géza, Nagy Zsuka, Demeter Zsuzsa, Papp Attila Zsolt voltak. Beregszászon a Rákóczi-főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézetében Talián Mariann és Lázár Balázs színészházaspár beszélt irodalomról és színházról Shrek Tímea moderálásával. A Beregszászi 7. Számú Általános Iskolában szervezet- és folyóirat-bemutatóra került sor, ahol Nagy Tamás beszélgetett Szöllősi Mátyás és Juhász Tibor irodalmárokkal. Délután Magyarország Beregszászi Konzulátusának Gulácsy termében folytatódott az Irodalmi kilátó programja. Csordás László, a KVIT elnöke ezúttal Dupka György íróval, történésszel beszélgetett irodalmi és kutatói, közéleti és kiadói tevékenységéről. A házigaz-

dák nevében Beke Mihály András első beosztott konzul köszöntötte a megjelent vendégeket. Ezt követően a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban Ember az embertelenségben – Csak egy éjszakára címmel versszínházi előadást rendeztek Tallián Mariann és Lázár Balázs színművészek előadásában. A II. Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok társszervezői: Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, ArtTisza Művészeti Egyesület, Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet, Magyarország Beregszászi Konzulátusa.

2018. november 30. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK), a Somi Általános Iskola és a Somi Községi Könyvtár keretein belül működő Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma Sütő Kálmán és Kecskés Béla, a kárpátaljai magyar irodalom kiemelkedő alkotói emlékére tizenegyedik alkalommal rendezett szavalóversenyt a két költő szülőfalujában, Somban. December 2018. december 1. Püspöki szent liturgia keretében szentelték fel Tiszaabökenyben a felújított, Mihály arkangyal tiszteletére elnevezett görögkatolikus fatemplomot, amelyet 2016 és 2018 között állították vissza eredeti állapotába. Az eredetileg már az 1750-es évek elején is álló nádfedeles templom helyén 1770–1775. között épült a ma is álló fatemplom. A szovjet időkben elvették a görögkatolikus egyháztól, majd 1982-től 1990-ig az ortodoxok, a Szovjetunió megszűnése után pedig mintegy másfél évtizedig az ortodox és a görögkatolikus hívek közösen használták. A templom 2005-ben került vissza véglegesen a görögkatolikus hitközség tulajdonába. A restaurálást a Rómer Flóris Terv támogatásával a Teleki László Alapítvány végezte el. A munkálatokat Káldi Gyula budapesti építész tervei alapján és felügyelete mellett hajtotta végre Stark István viski vállalkozó csapata. Az épület farestaurátora Szabó József volt. A templom felszentelését Milan Šašik, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye püspöke végezte el a Beregszászi Görögkatolikus Esperesi Kerület papsága, valamint a helyi és környékbeli hívek, vendégek részvételével. Az ünnepi alkalmat megtisztelte jelenlétével dr. Földváry Gábor örökségvédelmi ügyekért felelős miniszteri biztos; Szilágyi Mátyás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja; Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség és a KMMI elnöke; Dánics Éva, a

Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettese, Tóth Bálint helyi polgármester, dr. Diószegi László, a Teleki László Alapítvány igazgatója, Káldi Gyula építész és Szabó József faragó. A templomszentelést és a szent liturgiát követően a tiszabökényi hittanokok és a Tisza Csillag asszony- és leánykórus műsora tette még emlékezetesebbé az eseményt.

2019. január 1. Petőfi Sándor születésének 196. évfordulóján ungvári emlékművét is megkoszorúzták. A megyeszékhelyen Magyarországon Ungvári Főkonzulátusa és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) képviselői hajtottak fejet. A külképviselet nevében Kuti László első beosztott konzul és munkatársai helyezték el az emlékezés koszorúit. A MÉKK részéről jelen volt Dupka György, akit elkísért Meskó János történész, a Sztálinizmus Áldozatainak Kárpátaljai Emlékmúzeuma igazgatója és Lész Volodimir építész, a Petőfi-szobor talapzatának tervezője. A megemlékezés után felkeresték az emlékmúzeumot is.

2019. január 22. A magyar kultúra napján megemlékezés és koszorúzás zajlott le Beregszászon, a II. Rákóczi Ferenc téren, a posta falán található Kölcsey Ferenc-emléktáblánál (Bíró Lajos alkotása). Az eseményt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezte. A Verkeparti várostól nem messze található Szatmárcsekén élő és munkálkodó költő többször is megfordult Beregszászon, hiszen itt adta fel leveleit. Az emléktáblát 1992-ben avatta fel a Kölcsey Társaság, valamint a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Szervezete. A megemlékezést Zubánics László történész, a KMMI elnöke nyitotta meg. „Az a nyelv, ami bennünket a germán és szláv népek tengerében megtart, mindenképpen fontos – mondta Zubánics László. – Próbáljuk a magyar nyelvet és kultúrát megfelelő módon, olyan szinten művelni, amelyet Kölcsey Ferenc nekünk útravalóként meghagyott”. Ezután Babják Zoltán, Beregszász polgármestere köszöntötte a megemlékezőket, majd Magyarország Beregszászi Konzulátusa képviseletében Gyebnár István osztotta meg gondolatait a Himnusz születésének napja alkalmából. A beszédek sorát a Délvidékről érkezett Szabó Palócz Attila költő zárta. „A távolság nem biztos, hogy elválaszt ben-

nünket: ahogy a kultúra és az anyanyelvünk, ez is összeköt” – hallhattuk a költőtől. Az emléktábla koszorúzása előtt a résztvevők közösen énekeltek 196 éves nemzeti imánkat, a Himnuszt.

2019. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napi rendezvénysorozat folytatásaként a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében megtartották a Beregszászi Értelmiségi Fórumot. A rendezvény keretében ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. Az ünnepség megnyitásaként a résztvevők közösen énekeltek el nemzeti imánkat. Tíz év a magyar kultúra szolgálatában címmel előadást tartott dr. Zubánics László, a KMMI elnöke, amely során bemutatta a 10 éves Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet című kiadványt. Előadásában ismertetett a KMMI történetét és tevékenységét fennállásának kezdetétől napjainkig. Ezután a Sodró együttes zenés-táncos műsorát tekinthették meg a résztvevők. A továbbiakban díjak és oklevelek átadása következett. A Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit Moritz László alelnök adta át. Az *Együtt* című irodalmi lap Nívódíját idén Kovács Eleonóra író kapta meg, s ennek kapcsán laudációt mondott Csordás László, a folyóirat olvasószerkesztője. A díjat Vári Fábián László, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke és Dupka György felelős kiadó adta át. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával 2019-ben is megvalósuló író- és képzőművészeti karaván vendégeként a Vajdaság képviseletében Szabó Palócz Attilát láthatta vendégül a fórum, s ez alkalommal debütált *Varratszedés* című verseskötete. A könyvet Lőrincz P. Gabriella szerkesztő, Dupka György kiadó és a szerző mutatták be. A közönség ízelítőt is kapott a kötetből, a költő előadásában hallhatta *Pirkadat előtt, Játzmák, Tehertételek, Fordulatszám, Virrasztás, Kárókatonák* című verseket. Ezt követően a Vajdasági Írókaraván további tagjai, Szügyi Zoltán és Döme Szabolcs olvastak fel műveikből. A jelenlévők megtekintették az ArtTisza Művészeti Egyesület képzőművészeti kiállítását is.

2019. január 22. Megemlékezés és koszorúzás zajlott le Munkácsen, Zrínyi Ilona és a gyermek Rákóczi Ferenc szobránál (alkotó Matl Péter) annak alkalmából, hogy 2019-et a Magyar Országgyűlés Rákó-

czy-emlékévvé nyilvánította. A munkácsi vár felső udvarán a rendezvényt Zubánics László, a KMMI elnöke nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket. Vári Fábián László elszavalta Útban Törökország felé című versét. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Íjgyártó István, Magyarország kijevi nagykövete, aki ezt megelőzően találkozott a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal és a Kárpátaljai Megyei Tanács vezetőségével, valamint a sajtó képviselőivel. A nagykövet társaságában részt vett a koszorúzáson Buhajla József, Magyarország ungvári főkonzulja, Kuti László ungvári első beosztott konzul, Szilágyi Mátyás, Magyarország beregszászi konzulátusának főkonzulja, Spenik Sándor, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke, Moritz László, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia alelnöke, Dupka György a MÉKK elnöke, Matl Péter szobrászművész. Az esemény állófogadással fejeződött be a Rákóczi-pincében, a vendégeket a derceni Bíró Lajos házigazda látta vendégül.

2019. január 23. A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban a Vajdasági Írókaraván tagjai rendhagyó magyar irodalomórát tartottak. A vendégeket Szabó Árpád igazgató üdvözölte. A beszélgetést Lőrincz P. Gabriella moderálta. Szabó Palócz Attila költő bemutatta *Varratszedés* című verseskötetét, amely a magyar kultúra napja alkalmából az ungvári Intermix Kiadó gondozásában jelent meg. Ezt követően Szűgyi Zoltán verset, Döme Szabolcs egy novellát olvasott fel. A vendégek az igazgató kalauzolásával a tanintézettel is megismerkedtek. A rendezvényen jelen volt Szabó Palócz Attila költő felesége, Mihájljovits Klára ismert újságíró is.

2019. január 23. Az ungvári Dayka Gábor középiskolában megrendezték a XIX. Himnusz-mondó versenyt a tanintézet és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. A versenyzőket és a zsűri tagjait Kulin Judit igazgató üdvözölte. Ünnepi beszédet mondott Moritz László, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia alelnöke. Az alsó és a felső tagozatos diákok versenye Csizmár Diána szervezőpedagógus irányításában zajlott le. Az esemény ünnepi megnyitóján Dupka György, a MÉKK elnöke is részt vett, aki közel két évtizeddel ezelőtt az ungvári Himnusz-mondó verseny egyik elindítója volt.

2019. január 23. Felavatták Kölcsey Ferenc miniszobrát Ungváron. A szobrot Magyarország Ungvári Főkonzulátusának felkérésére készítette el Kolodko Mihály szobrászművész. Buhajla József ungvári magyar főkonzul és Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke említést tettek Kölcsey vidékünkön tett látogatásairól, helyi kötődéseiről is. A rendezvényt a palágykomoróci kultúrház női kórusának népdalösszeállítása színesítette. A miniszobrot Buhajla József és Spenik Sándor, az Ukrajnai Magyar Nemzeti Tanács elnöke leleplezte a Kárpáti Igaz Szó szerkesztőségének is helyet adó, s az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség székházaként működő Ungvári Magyar Ház bejárata melletti lépcsőkorláton.

2019. január 23. A beregszászi magyar konzulátus Gulácsy termében *Tandem 70* címmel megnyílt Réti János és Klisza János kamara kiállítása, akik idén ünneplik 70. születésnapjukat. Az eseményt Magyarország Beregszászi Konzulátusa szervezte a magyar kultúra napja alkalmából. A rendezvényt Beke Mihály András első beosztott konzul nyitotta meg. Ezután Tarpai Viktória színművésznő előadásában elhangzott Kölcsey Ferenc *Rákóczi hajh...* című verse és Leonardo da Vinci *Tudomány és művészet* című művéből egy gondolat. Köszöntőbeszédet Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzul mondott. A továbbiakban Tarpai Viktória egy történetet elevenített fel, amelyben Mátyás királyt egy költő és egy festő ajándékozta meg, majd a kiállítás kurátora, Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének elnöke ismertette Réti János és Klisza János életét, munkásságát. A tárlatmegnyitót Tarpai Viktória zárta Kosztolányi Dezső *Mostan színes tintákról álmodom* című versével.

2019. január 24. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat záróakkordjaként immár tízedik alkalommal rendezték meg a *Carpatica Art Expo* című képző- és iparművészeti kiállítást Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum kiállítótermében. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által szervezett hagyományos eseményen a látogatók válogatást láthattak a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület tagjainak munkáiból. Az egyesület 2007-ben jött létre, s azóta a műhelytagok, illetve a táborokban részt vevő művészek

alkotásaival gyarapítja a Tiszapéterfalvai Képtár gyűjteményét. A mostani kiállításon 23 alkotó mutatkozik be, köztük Balogh Sándor, Beleny Mihajlo, Bodó Attila, Canyko Sándor, Fuchs Andrea, Habda Vladisláv, Homoki Gábor, Klisza János, Kalitics Erika, Kurucz Adriána, Lézu Volodimir, Matl Péter, Nigriny Edit, Pavuk Andrea, Puhlik-Beleny Magdolna, Réti János, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Soltész Márton, Sütő Miklós, Szkakandij Olga, Turák Angéla, Vaskovics Beáta. Az olaj-, pasztell-, akvarellfestmények, tusrajzok és szobrok mellett érdekességként szolgálnak a 85 esztendő Turák Angéla művésznő strucctojásokból készült színes alkotásai. Az ünnepélyes megnyitón a hagyományokhoz híven elhangzott Kölcsey Ferenc *Himnusz* című költeménye Kovács Emília, az ungvári Drugeth Gimnázium 10. osztályos diákja, a XIX. Himnusz-mondó verseny díjazottja tolmácsolásában. Dupka György, a MÉKK elnöke hangsúlyozta, hogy az esemény összehozza a magyar, ukrán, ruszin, szlovák, sváb és más nemzetiségű értelmiségieket, akik fogékonyak a művészetekre. Magyarország ungvári külképviseletének nevében Kuti László első beosztott konzul köszöntötte a jelenlévőket, kiemelve, hogy Kárpátalja idén igen gazdag, háromnapos programsorozattal ünnepelte a magyar kultúra napját. A diplomata hozzátette: a kiállítás azért is került a második emeleti kiállítóterembe, mert az első szinten éppen a kultúra napjához kötődve egy magyar tematikájú kiállítás látható. A tárlat gyönyörűen visszaadja a csodálatos vidék nemzeti sokszínűségét. Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzul arra mutatott rá, hogy az esztétikai nevelés igen szorosan hozzátartozik a nemzet fejlődéséhez, formálódásához. Kárpátalján lényeges a szülőföld ábrázolása a tájképeken, a népi élet megfestése, ami a leghíresebb kárpátaljai festők munkásságában is meghatározó volt. Az est zenei körítését ezúttal a Sodró együttes adta. A rendezvény állandófogadással ért véget. A rendezvényen jelen volt Molnár Ildikó, a megyei művelődési főosztály helyettes vezetője és Rezes József, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetője is.

2019. január 25–26. Megrendezték a Kárpát-medencei Kulturális Fórum és a magyar kultúra napja vajdasági központi rendezvényét Zentán. A Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal (KKK) évindí-

tó megbeszélésén a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet Dupka György igazgató képviselte.

2019. február 21. A beregszászi magyar konzulátus *Irodalmi Ki-látó* című programsorozatának soron következő rendezvényét Beke Mihály András első beosztott konzul nyitotta meg. Az irodalomkedvelőket és az ünnepelt vendégeket – Dr. Botlik József történészt és Zselicki József költőt (mindketten az idén ünneplik 70. születésnapjukat) – Szilágyi Mátyás főkonzul üdvözölte, majd Dupka György igazgató átadta Botlik Józsefnek a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elismerő oklevelét. Ezután Botlik József „önvallomása” következett, aki többek között ismertette sokrétű és tartalmas írói, kutatói pályafutásának főbb állomásait, említést tett kárpátaljai doktorandusz tanítványairól is, akik közül többen tudományos címet szereztek. Ezt követően Kása Csaba felelős szerkesztő bemutatta Botlik József *A magyar nemzetpolitika előfutárai – Darányi Ignác, Egán Ede, Kazy József* című legújabb könyvét, amely a Herman Ottó Intézet Kiadó gondozásában jelent meg. A vitában résztvevők megállapították, hogy Egán Ede szellemisége több mint száz év távlatból nézve Kárpátalján – a különböző támadások ellenére – újra él, és a nevére elnevezett gazdaságélénkítő alapítvány az utóbbi néhány évben több ezer kárpátaljai magyar kisvállalkozót hozott helyzetbe, akik megélhetőségi lehetőséghez jutottak beindult vállalkozásaik eredményes fejlesztése folytán.

A program második részében Lőrincz P. Gabriella egy saját versével köszöntötte Zselicki József költőt, nyugalmazott pedagógust, egykori polgárjogi harcost, a Forrás Stúdió alapító elnökét, aki a moderátor kérdéseire válaszolva rövid történeti áttekintést adott a szovjet korszakbeli és a mostani helyi magyar irodalmi életéről. Kihangsúlyozta: most ott tartunk, hogy nyelvünk szabad használatáért, magyar tany nyelvű iskoláinkért kell a szellemi barikádra kiállni... Ezután Zselicki József verseiből olvasott fel.

Végezetül Benza György, a Kárpátaljai Szövetség elnöke emelkedett szólásra, aki bejelentette, hogy Botlik József könyveiből ajándécsomagokat ad át a magyar iskolák, intézmények könyvtárak számára. A jó hangulatú író-olvasó találkozó könyvdedikálással, kötetlen beszélgetéssel fejeződött be.

2019. február 22. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Községe (MÉKK) és az UNE Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet közös szervezésében az egyetem magyar karának Bercsényi Könyvtárában Zselicki József költő és dr. Botlik József történész rendhagyó irodalomórát tartottak. A házigazdák nevében üdvözlő beszédet mondott Dr. Kiss Éva történészprofesszor, a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék vezetője, dr. Zékány Krisztina, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője. Dupka György, a MÉKK elnöke moderálásában szót kaptak az ünnepezt irodalmárok, majd Kása Csaba felelős szerkesztő bemutatta Botlik József *A magyar nemzetpolitika előfutárai – Darányi Ignác, Egán Ede, Kázy József* című legújabb könyvét. Benza György, a Kárpátaljai Szövetség elnöke ajándék könyvcsomagot adott át az intézménynek.

2019. február 28. – március 1. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Községe (MÉKK) szervezésében az Írók a pulpituson program keretében Kocsis Csaba író, költő, fotográfus, énekmondó és Bobory Zoltán költő, író, előadóművész, a Vörösmarty Irodalmi Társaság elnöke, a *Vár* című irodalmi és közéleti folyóirat alapító főszerkesztője közreműködésével Dupka György moderálásában író-olvasó találkozót és rendhagyó irodalomórát tartottak Beregszászon, Nagyberegen és Ungváron.

Első helyszín. A Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnáziumban (BMG) az írócsoportot Szabó Árpád igazgató üdvözlötte. Dupka György író, a MÉKK elnöke moderálásában Kocsis Csaba (Berettyóújfalu) és Bobory Zoltán (Székesfehérvár) anyaországi költők léleknevelítő írásokat olvastak fel és helyzetjelentést adtak szűkebb patriájuk irodalmi életéről.

Második helyszín. A Beregszászi Járási Központi Könyvtárban üdvözlő beszédet mondott Varga Éva igazgató, a Kárpátaljai Magyar Könyvtárosok Egyesületének nemrég újraválasztott elnöke. A díszvendégeket Dupka György író, a MÉKK elnöke mutatta be. Kocsis Csaba és Bobory Zoltán irodalmárokkal őszinte beszélgetés zajlott le a kárpátaljai magyar közművelődés és az anyaországi közművelődés helyzetéről. Elhangzott többek között, hogy a kárpátaljai magyarok lakta településeken a mintegy 78 könyvtár és művelődési ház siralmas ál-

lapotban van, ezek teljes felújításra szorulnak. Mostoha körülmények közepette végzik munkájukat a kultúra napszámosai, a leromlott állapotú épületek állagmegőrzésével az ukrán kormány nem törődik. A magyar könyvek beszerzésére az ukrán költségvetésből nem jut pénz, csupán az anyaországi szervezetek, magánszemélyek könyvadományából történik az állománygyarapítás. Például gyermekirodalomból és az iskolai kötelező olvasmányokból továbbra is kielégíthetetlen hiány van. Az eszmecsere után az írók felolvasták, illetve előadták legújabb műveiket, válaszoltak az olvasók kérdéseire. Bobory Zoltán író egy 50 ezer forintos könyvvutalványt ajánlott fel a helyi könyvtárnak.

Harmadik helyszín. A Nagyberegi Református Líceumban Kocsis Csaba és Bobory Zoltán anyaországi vendégeket, valamint Dupka György irodalmárt Kovács András igazgató fogadta és üdvözölte. Az immár hagyománynak számító élő irodalomórán mintegy 100 diák vett részt, akikhez sikerült közelebb vinni a kortárs irodalmat és megszólaltatni annak jeles képviselőit. Kocsis Csaba mint gitáros énekmondó ezúttal is népszerűsítette a kárpátaljai, az erdélyi és a bihari költők megzenésített verseit, és a lelkes diákok az egyes strófákat vele együtt énekeltek. Bobory Zoltán felolvasta ama verseit is, amelyekben vallásos meggyőződés és hit tükröződik. Az eszmecsere folyamán a diákok átfogó körképet kaptak a Bihar-vidéki, a székesfehérvári irodalmi életéről, és arról, miként karolják fel ott az ifjú tehetségeket. A jelenlévők arról is tudomást szerezhettek, hogy közel húsz esztendeje szervezik lelkesen a határainkon túl élő magyar írók évente megrendezett találkozóját. Nevezetesen Kocsis Csaba a berekfürdői Körmenyi Lajos Írótábor kurátora, Bobory Zoltán pedig a Vörösmarty Irodalmi Társaság elnöke, a *Vár* című, irodalmi és közéleti folyóirat alapító főszerkesztője biztosít fórumot Székesfehérváron a külföldi íróknak.

Negyedik helyszín. A programsorozat az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete Bercsényi Könyvtárában fejeződött be, ahol a megyei balladamondó versenyre gyűltek össze a magyar tannyelvű iskolák tanulói és felkészítő pedagógusaik. A házigazdák nevében üdvözlő beszédet mondott dr. Zékány Krisztina, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője. Dupka György író, a MÉKK elnöke a moderátor szerepében röviden tájékoztatta a hallgatókat a kár-

pátaljai magyar irodalmi élet, folyóirat- és könyvkiadás aktuális helyzetéről. Kocsis Csaba és Bobory Zoltán személyében a kárpátaljai magyar irodalom elkötelezett barátait mutatta be, akik a határon átívelő irodalmi kapcsolatok hídpítői. Fórumot, közös műhelymunkát biztosítanak az Együtt irodalmi folyóirat köré tömörült alkotóknak is. Ezután a vendégek kaptak szót: megzenésített verseket adtak elő, illetve felolvastak műveikből. Könyvadománnyal gazdagították a Magyar Filológiai Tanárszék irodalmi múzeumát és könyvtárát is. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel Dr. Lizanec Péter nyelvészprofesszor és tanárkollégái is.

2019. április 10–12. A magyar költészet napja alkalmából az Erdélyi Irodalmi Karaván keretében Kárpátaljára látogattak az Erdélyi Magyar Írók Ligájának tagjai: Karácsonyi Zsolt József Attila-díjas költő, a kolozsvári Helikon irodalmi folyóirat főszerkesztője és Csuszner Ferenc író. A Határon Túli Magyar Irodalmi Napok Kárpátalján rendezvényt sorozat szervezője a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) volt. Az előadókörút első állomása a Nagyberegi Református Líceum volt, ahol rendhagyó irodalomórára került sor. A Kolozsvárról érkezett irodalmárokhoz csatlakozott Füzesi Magda József Attila-díjas költő, a település szülötte is. A vendégeket Kovács András igazgató köszöntötte. A rendezvény moderátora Dupka György, a KMMI igazgatója volt. A költők, írók felolvastak műveikből, válaszoltak a feltett kérdésekre. Karácsonyi Zsolt röviden bemutatta a *Helikon* c. folyóiratot. Szemere Judit, a KMMI munkatársa, a *Kárpátaljai Hírmondó* főszerkesztője a Kárpátaljai Szövetség negyedéves kiadványát ajánlotta a fiatalok figyelmébe. Dupka György ismertette az *Együtt* című kárpátaljai irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat 2019/1. számát, majd ajándék könyv- és folyóiratcsomagot adott át a tanintézet könyvtára számára. A tartalmas irodalmi délutánt Gálfi Dezső magyar nyelv és irodalom szakos tanár köszönte meg.

Az Erdélyi Irodalmi Karaván második állomása a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium volt. A házigazdák nevében Szabó Árpád igazgató köszöntötte a vendégeket, majd Dupka György moderálásával rendhagyó irodalomóra következett. Szó esett a magyar költészet napjáról, általában a költészetről, versekről. A szerzők – Karácsonyi Zsolt és Csuszner Ferenc – felolvastak műveikből. A résztvevő diákok

megismerhették a kolozsvári *Helikon* és a kárpátaljai *Együtt* című irodalmi lapokat, valamint a Kárpátaljai Szövetség negyedéves folyóiratát, a *Kárpátaljai Hirmondót* (főszerkesztője: Szemere Judit), amelyben szintén kiemelt helyet kap a szépirodalom. Az élő irodalomóra után a vendégek az intézmény diákjaival és tanáraival együtt megemlékeztek az erdélyi Dsida Jenő költőről, aki egykor szintén a beregszászi gimnázium diákja volt. Emlékét az épület falán elhelyezett domborműves márványtábla őrzi.

A Kolozsvárról érkezett vendégek Dupka György és Szemere Judit társaságában koszorú elhelyezésével tisztelegtek Illyés Gyula emléke előtt a költő, író Beregszász főterén álló mellszobránál. Ezután részt vettek a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet által a magyar költészet napja alkalmából szervezett *Vers a téren* rendezvényen, amelynek keretében Kárpátalja majdnem félszáz iskolájából érkezett több száz diák szavalta együtt Ady Endre: *Fölszállott a páva* című versét.

Az előadókörút negyedik állomása a Nagydobronyi Református Líceum volt, ahol a diákok rendhagyó irodalomóra keretében ismerkedhettek meg a Kolozsvárról érkezett irodalmárok munkásságával. A moderátor Dupka György, a KMMI igazgatója volt. A rendezvény végén Gál Erika igazgató köszöntö meg a tartalmas és hasznos előadást. Dupka György az Intermix Kiadó által megjelentetett kötetekből álló ajándék könyvcsomagot adott át a tanintézmény könyvtára számára, Karácsonyi Zsolt saját verseskötetét, valamint a *Helikon* folyóirat néhány példányát, Szemere Judit pedig a *Kárpátaljai Hirmondó* legfrissebb számát ajánlotta a diákok figyelmébe.

Délután a beregszászi Európa–Magyar Házban gyűltek össze az irodalomkedvelők, hogy méltóképpen megünnepeljék a magyar költészet napját. A találkozó keretében bemutatkoztak az erdélyi *Helikon* és kárpátaljai *Együtt* című irodalmi folyóiratok jelen lévő szerzői (Shrek Tímea, Lengyel János és mások). Az eszmecserében részt vett Beke Mihály András, a Beregszászi Konzulátus első beosztott konzulja, aki egyben az Erdélyi Magyar Írók Ligájának tagja is. A rendezvény résztvevői köszöntötték a születésnapját ünneplő Dupka Györgyöt is.

2019. április 15–17. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében sor került a *Határon Túli Magyar Irodalmi Napok Kár-*

pátalján című rendezvénysorozat következő programjára. Ezúttal a Felvidéki Irodalmi Karaván – 2019 keretében a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának (SZMÍT) tagjai tartottak kapcsolatépítő író-olvasó találkozókat, rendhagyó irodalomórákat. A program résztvevői: Hodossy Gyula (Dunaszerdahely) költő, író, szerkesztő, intézményszervező, könyvkiadó, a SZMÍT elnöke; Juhász Katalin (Rimaszombat) költő, újságíró, szerkesztő, a *Szórós Kő* című irodalmi és művészeti lap egyik alapítója, később főszerkesztője; Nagy Erika (Dunaszerdahely) prózaíró, szerkesztő, a SZMÍT titkára. Megérkezésük napján az írócsoport az ungvári Váralja múzeum-kávézóban (házigazda: Rusznák György tulajdonos) találkozott és folytatott eszmecsérét a kárpátaljai alkotók képviselőivel (Csordás László, Dupka György, Marcsák Gergely, Fuchs Andrea és Varga Nikolett).

Másnap a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának háromtagú küldöttsége rendhagyó irodalomórát tartott a Munkácsi Állami Egyetem Humán-Pedagógiai Koledzse magyar tagozata diákjainak Dupka György moderálásában. A vendégeket Kótun Jolán magyar nyelv és irodalom szakos tanár fogadta és köszöntötte.

Ezt követően író-olvasó találkozóra került sor az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetében (UNE UMOTI). A házigazdák nevében üdvözlő beszédet mondott dr. Zékány Krisztina, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője. A Bercsényi Miklós Könyvtárban lezajlott találkozót Dupka György moderálta.

A következő író-olvasó találkozó helyszíne az Ungvári Járási Központi Könyvtár (Téglás) volt. A vendégeket, köztük Hodossy Gyula költőt, Juhász Katalin és Nagy Erika prózaírót, valamint az irodalomkedvelő olvasókat Szabó Tibor és Károly Erika könyvtáros köszöntötte. A kárpátaljai és a felvidéki magyarság mai helyzetéről, az elvándorlásról és a szülőföldön való maradásról, az élhetőbb kisebbségi létről, a jogokról és a megszorításokról, a kulturális élet támogatottságáról és más aktuális kérdésekről élénk eszmecsere alakult ki az olvasók és az írók között. A felvidéki írók hazautazásuk előtt megismerkedtek a szlovák–ukrán határvonalon „kettézárt” Nagyszelmenc és Kisszelmenc községek magyarságának tragikus helyzetével, Ungvár történelmi nevezetességeivel.

2019. április 24–26. A Szlovákiai Magyar Írók Társaságának meghívására a Kárpátaljai Irodalmi Karaván képviselőtében Csornij Dávid, Dupka György és Lőrincz P. Gabriella Dunaszerdahely, Nagymegyer és Somorja településeken író-olvasó találkozókra vett részt. A megérkezés estéjén Hodossy Gyula SZMÍT-elnök adott munkavacsorát, amelyen a kárpátaljai alkotók társaságában Feller Károly költő, Jakubecz Márta, Száraz Pál író és Zsigmond Árpád költő, író vett részt, akik legújabb könyvüket dedikálva nyújtották át kárpátaljai kollégáiknak.

Másnap az irodalmi karaván kárpátaljai szerzői rendhagyó irodalomórát tartottak Nagymegyeren, a Szlovák és Magyar Tannyelvű Kereskedelmi Akadémián Hodossy Gyula SZMÍT-elnök vezetésével. A nap második felében a somorjai Fórum Kisebbségkutató Intézet szerető tudományos tevékenységével ismerkedtek meg Vég László, a Szlovákiai Magyar Levéltár igazgatójának kalauzolásával, majd elbeszélgettek Simon Attila ügyvezető igazgatóval, a Történelmi Kutatások Részleg igazgatójával. Vég László a levéltárból előkötötte az öt fiatal kárpátaljai író meghívóját, akik 1989. április 4-én a somorjai klubban mutatkoztak be. Végül a somorjai Mozi Clubban irodalmi estet tartottak a kárpátaljai szerzőkkel Tóth László felvidéki író moderálásában.

A következő napon a kárpátaljai írók ellátogattak a tízéves Dunaszerdahelyi Magángimnáziumba, ahol Mgr. Kiss László igazgató és MGR. Szabó B. Csilla igazgatóhelyettes, magyar nyelv és irodalom szakos tanár fogadta őket. Ezután Nagy Erika moderálásában Dupka György, Lőrincz P. Gabriella és Csornij Dávid rendhagyó irodalomórát tartott.

2019. június 4. Széphalomban, a Magyar Nyelv Múzeumában a nemzeti összetartozás napján a Kárpát-medencei magyar irodalmárok, folyóirat-, műhely- és intézményvezetők találkozója Orbán Viktor miniszterelnök is részt vett. A Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM) együttműködési megállapodást kötött a külföldi magyar irodalmi szervezetekkel és műhelyekkel. A megállapodás szövege szerint az aláírók együttműködnek a magyar irodalom népszerűsítésében Közép- és Kelet-Európában, valamint a Balkánon. „Fontosnak tartjuk az összmagyar irodalom egységben történő felmutatását Európában és a nagyvilág számára” – fogalmaznak a dokumentumban. Hangsúlyozzák,

hogy „az élő irodalom képlete legfontosabb elemének” az olvasót tekintik. Ezért a Petőfi Irodalmi Múzeum által létrehozandó Petőfi Irodalmi Ügynökség munkáját hiánypótlónak tartják, segítik abban, hogy minél szélesebb körben, minél több magyar olvasóhoz jussanak el kortárs magyar szerzők, a magyar irodalom alkotásai. A tanácskozás után a résztvevők megkoszorúzták Kazinczy Ferenc sírhelyét a Kazinczy-sírkertben. A fórum munkájában részt vett és felszólalt Dupka György, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke, az *Együtt* című irodalmi folyóirat felelős kiadója, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat főszerkesztője és Shrek Tímea, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) szervező titkára is.

2019. június 13–17. A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése az idén 90. alkalommal rendezte meg a kortárs magyar irodalom legnagyobb szabadtéri budapesti rendezvényét, az Ünnepi Könyvhétet, amelyhez a 2001-es Olvasás Éve óta 18. alkalommal kapcsolódnak a Gyermekkönyvnapok eseményei. A hagyományos helyszín, a Vörösmarty tér felújítása miatt a Duna-korzón, a Vigadó tér és a Március 15. tér közötti területen 168 kiadó több mint 300 kötettel várta az érdeklődőket, 2 irodalmi és 2 mesehajót is indítottak. A kárpátaljaiaknak külön standot most nem biztosítottak, de könyveiket a felvidéki kiadók standjánál (cégvezető: Bihari Zoltán) meg lehetett vásárolni. Az ungvári Intermix Kiadó gondozásában a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban a könyvhétre megjelent új kiadványok: Dupka György: *Magyar GULÁG-GUPVI rabok Euráziában*, Lengyel János: *Feltámadás Beregszászon. Mitracsek úr visszatér*, Weinrauch Katalin: *A múltó évek útján*, Nagy Zoltán Mihály: *A Sátán fattya* (ötödik kiadás). A megnyitón ott volt Balogh József, Lőrincz P. Gabriella, Kovács Sándor, Szemere Judit, dr. Tóth Mihály.

2019. június 14. Budapesten, a 90. Ünnepi Könyvhéten a kárpátaljai szerzők magyarországi kiadók által megjelentetett könyvei is a standokra kerültek, többek között a Vári Fábán László fordításában *A kakukknővér* címmel kiadott ruszin-ukrán balladák (MMA Kiadó Nonprofit Kft., 2019.). Shrek Tímea *Halott föld ez* című könyvét két helyszínen dedikálta, a Duna-korzón és a Petőfi Irodalmi Múzeumban, a Margó Irodalmi Fesztiválon. Időközben megjelent Marcsák

Gergely verseskötete is *Fekete-Tisza* címmel, ő is dedikált. Mindkét szerző könyve az Előretolt Helyőrség Íróakadémia (Budapest) gondozásában jelent meg.

2019. június 18. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének (UNE UMOTI) Bercsényi Könyvtárában a kortárs erdélyi képzőművészek mobil kiállításával egybekötött találkozóra került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében. Az *Erdélyi Művészeti Karaván Kárpátalján – 2019* című rendezvényt dr. Spenik Sándor, az UNE UMOTI igazgatója nyitotta meg. Üdvözlő beszédet mondott dr. Zubánics László, a KMMI elnöke és dr. Dupka György, a KMMI igazgatója. Az öt erdélyi művész – Farkas Melinda, Forró Ágnes, Felházi Lenke Zsuzsanna, Zilahi Nonó, M. Lovász Noémi – 28 munkáját Murádin Jenő (Kolozsvár) művészettörténész, az Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja, az erdélyi magyar képzőművészeti élet egyik legismertebb személyisége mutatta be. M. Lovász Noémi (Kolozsvár) képzőművész, a Klikk Art Centrum Egyesület vezetője beszámolója nyomán bepillantást nyerhettünk az erdélyi kortárs magyar művészeti életbe, megismerhettük szellemi értékeit, alkotóműhelyeit és jeles képviselőit. Dr. Murádin János Kristóf, a Sapienta Erdélyi Magyar Tudományegyetem egyetemi adjunktusa, kari kancellárja többek között bemutatta az egyetem struktúráját, tanszékeit, oktatáspolitikáját, ahol több mint kétezer erdélyi magyar diák tanul. Fontosnak tartja, hogy az UMOTI és a Sapienta Erdélyi Magyar Tudományegyetem tanszékei (Média Tanszék, Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Tanulmányok Tanszék) között együttműködés alakuljon ki. A kolozsvári születésű Cseh Áron, az Ungvári Magyar Főkonzulátus konzulja (korábbi kolozsvári magyar főkonzul) jó ismerősként üdvözölte az erdélyi delegáció tagjait, eredményes kapcsolatépítést kívánt az együttműködő feleknek.

2019. június 18. A Váralja Múzeum-Kávézó (házigazda Rusznak György) adott otthont a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) rendezvényének, ahol az *Erdélyi Művészeti Karaván Kárpátalján – 2019* című rendezvénysorozat keretében a kolozsvári Klikk Art Centrum Egyesület tagjait látták vendégül. Dupka György, a KMMI igazgatója moderálásában lezajlott hasznos eszmeccserén és vándorkiállí-

táson M. Lovász Noémi képzőművész, Murádin Jenő művészettörténész és dr. Murádin János Kristóf, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kancellárja, valamint Balog Sándor, Fuchs Andrea, Pavuk Andrea, Réti János, Sütő Miklós, Szocska László képzőművészek, Csordás László irodalomtörténész, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke, Varga Nikolett irodalmár, KVIT-tag és más művészetkedvelők vettek részt. A vendégek megtekintették a város nevezetességeit és a Sztálinizmus Kárpátaljai Áldozatainak Emlékmúzeumát is.

2019. június 18. Az erdélyi művészeti karaván résztvevői Dupka György kalauzolásával felkeresték a Szolyvai Emlékparkot és Munkács ősi várát. Ezután a mobil kiállítással egybekötött találkozón vettek részt az Ungvári Járási Központi Könyvtárban (Téglás). Üdvözlő beszédet mondott Szabó Tibor könyvtáros, a KMMI munkatársa. Dupka György moderálásában Murádin Jenő művészettörténész az elszakított területek magyar alkotóinak együttműködési fontosságáról, M. Lovász Noémi festőművész a kolozsvári képzőművészekről, az ottani alkotóműhelyekről, Murádin János Kristóf oktatási szakpolitikus az erdélyi fiatalok továbbtanulási lehetőségeiről és a szülőföldön való maradás problémaköréről fejtette ki véleményét. Zárszavában Bodák Erzsébet, az Ungvári Járási Központi Könyvtár módszertani osztályának vezetője beszámolt az Ung-vidéki könyvtárosok nehéz helyzetéről, a több mint harminc éve felújítást nem látott könyvtárakról, ahol a magyar közművelődés napszámosai a mostoha körülmények közepette elkötelezetten terjesztik a magyar kultúra szellemi értékeit.

2019. augusztus 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) a történelmi egyházakkal közösen a sokéves hagyományhoz híven az ungvári vár belső udvarában méltatta államalapító szent királyunk napját. Az ünnepség keretében ökumenikus szertartásra és új kenyér megszentelésére is sor került. A rendezvényt dr. Dupka György, a MÉKK elnöke nyitotta meg és üdvözölte a vendégeket. Magyarország Ungvári Főkonzulátusának képviselőjében ünnepi beszédet mondott Kuti László. Az első beosztott konzul Áder János köztársasági elnök nevében átnyújtotta a Magyar Arany Érdemkeresztet dr. Györke Magdolna nyelvésznek, ungvári egyetemi tanárnak és Hidi László nagy-

dobronyi gazdálkodónak, a Pro Agricultura Carpathica Kárpátaljai Megyei Jótékonyági Alapítvány elnökének. Szólt a megjelentekhez dr. Zubánics László történész Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, illetve dr. Füzfa Balázs, a szombathelyi egyetem irodalomtörténésze is. A magyarországi vendég a Szombathely környéki egyik településen sült kenyeret adott át Dupka Györgynek. Az ökumenikus szertartásban részt vett Héder János ungvári református lelkész, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főjegyzője, P. Janig Péter kisegítő lelkész, aki Petenko Miron atyát, az ungvári római katolikus templom plébánosát helyettesítette, valamint Szkoropádszky Péter atya, a Palágykomoróci Görögkatolikus Parókia vezetője. A kenyérszentelés után elhangzott a *Himnusz*, majd a jelenlévők megkoszorúzták a várudvaron lévő turul-emlékművet, ahol Hajgató Tamás beregszászi konzul mondott beszédet. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével többek között Rezes József, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Főosztályának vezetője, Kulin Judit, a KMKSZ Ungvári Szervezet elnöke, az Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskola igazgatója, Csordás László irodalomtörténész, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság elnöke. A kulturális programban közreműködött a tiszabökényi Tisza Csillag kórus (művészeti vezető: Kovály Csilla).

2019. szeptember 15. A 800 éves, Árpád-kori magyar települések (Tiszabökény, Tiszafarkasfalva, Tiszapéterfalva, Tivadarfalva, Forgolány) első írásos említése kapcsán a VI. Nemzetközi Művésztaбор alkotói 4 kőszoborral ajándékozták meg az ezredévek forгатagában megmaradt magyar községeket. Dupka György, a szervezőbizottság és a Magyar Értelmiségiel Kárpátaljai Közössége elnökének konferálásában a tiszabökényi művelődési ház előtt Jitka Kusova csehországi szobrásznő *Madonna* című kőszobrát, Tiszafarkasfalván, a skanzen parkjában a spanyol Rhea Marmentini *Családi egyensúly* című kőszobrát, Forgolányban, a helyi kultúrház előtti parkban a kijevi Olena Dodatko *Családi egység* című műalkotását, a Péterfalvai Polgármesteri Hivatal előtti téren az Egerből érkezett Rostás Beáta *Családi ház* című alkotását avatták fel. A négy kőszobrot az alkotók társaságában Gyebnár István beregszászi és Berkecz Mária ungvári konzul, Tóth Bálint

polgármester leplezték le, Márió ferences atya megáldotta és felszentelte azokat. A szobrokat és alkotóikat Matl Péter, a Pro Arte – Munkács civil szervezet elnöke mutatta be. Elmondta, hogy a lembergi Daria Aljyoskhina *Galambok* című műalkotása a Szolyva melletti Kvitka Polonini üdülő parkjában maradt, mivel a szanatórium már második alkalommal támogatta a szobrásztábort. Az avató ünnepségeken közreműködött a tiszabökényi Tisza Csillag kórus (művészeti vezető: Kovály Csilla) és Bene Ferenc budapesti tárogatóművész. A közeli étteremben a Király András igazgató által vezetett Péterfalvai Művészeti Iskola tehetséges előadói félórás műsorral köszöntötték a szobrászokat. Nagy sikert aratott a hatéves Homoki Bianka énekes, az énekszoport (Király Natália karnagy vezetésével) és Paládi Máté zongorajátéka.

2019. szeptember 26. A Beregszászi 4. Sz. Kossuth Lajos Középiskolában az író-olvasó találkozót Zseltvay-Vezsdel Emese, az iskola igazgatónője nyitotta meg, majd az intézmény tanulói néptáncsal, dalokkal, valamint Weinrauch Katalin verseivel köszöntötték a vendégeket. Ezt követően Dupka György, az Intermix Kiadó vezetője és Szemere Judit szerkesztő bemutatta Weinrauch Katalin író nő közreműködésével *A múltó évek útján* című újabb elbeszélés- és karcolatgyűjteményét, amely az Intermix Kiadó Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatában látható napvilágot Ungváron. Borítón az ungvári Erfán Ferenc festménye látható. A rendhagyó irodalomóra jó hangulatú beszélgetéssel zárult. Az író nő válaszolt a diákok kérdéseire. Mások mellett a rendezvényen részt vett és felszólalt Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja is.

2019. október 5. Tiszapéterfalván, a felújított művelődési házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ), a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Tiszapéterfalvai Községi Tanács szervezésében megtartották a XXIX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált. Szabó Tibor moderátor nyitóbeszéde után a BorzsaVári Népi Együttes és a Hangicsáló ifjú előadói a remény és a megmaradás gondolatait központba helyezve kezdték meg a seregszemle programját.

A megjelenteket, köztük Buhajla József ungvári, illetve Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzult, Rezes Józsefet, a Kárpátaljai Megyei Ál-

lami Közigazgatási Hivatal nemzetiségi és vallásügyi főosztálya vezetőjét, Dánics Évát, a Nagyszőlősi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetőjének helyettesét, Tóth Bálint polgármestert, valamint Dupka György lokálpatriótát, a MÉKK elnökét dr. Zubánics László, az UMDSZ elnöke köszöntötte. Ezt követően a palágykomoróci Illár Viktória átadta a rendezénysorozat jelképes stafétáját Dudics Amandának, a helyi kultúrház vezetőjének, aki az ötödik péterfalvai szalaggal díszíthette azt. Beszédet mondott Szilágyi Mátyás, Rezes József és Vaszilij Juhász, a nagyszőlősi járási művelődési osztály vezetője is. Meglátásuk szerint a hagyományok ápolása Ukrajnát és a benne élő nemzeteket kapocsként köthetik az európai népek nagy családjához. Ezt követően a fiatalabb és az idősebb nemzedék néptáncos, népzeneész, népdalénekes képviselőinek produkcióit láthatta-hallhatta a közönség. Felléptek többek között a mezőecsei Tüzes lilium hagyományörző csoport, a kigyósi Szederinda, az eszenyi Ritmus, a nagydobronyi Himes néptáncegyüttes tagjai, Fekete Krisztián cimbalmos, a Verbőci, illetve a Kaszonyi Művészeti Iskola növendékei. Nagy sikert arattak a tiszabökényi Tisza Csillag kórus örökifjú hölgyei is. Összességében 22 együttes, majd' 300 fellépő, hatalmas vastaps-orkánok és igen jó szórákozás a fesztivál mérlege.

2019. október 5. Tiszabökényi köztemetőben Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke és Dupka György, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közossége elnöke az aktivisták társaságában megkoszorúzták Fóris István 1848/49-es honvédhadnagy sírját. Dupka György beszédében kitért arra is, hogy Kossuth hadnagyának Budapesten élő, bökényi származású unokája, Fóris Kálmán a minap töltötte be 95 életévét. Őt 75 évvel ezelőtt elhurcolták a sztálini lágerekbe, mert egyetlen bűne a származása volt. Isten irgalmából túlélte. Pokoljárásait a *Kárpátaljai tragédia* című (Hajduk Márta rendezésében) dokumentumfilmben is elmesélte.

2019. október 7–12. A Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) társ-szervezésében, a magyar irodalmárok közreműködésével megrendezte a XIII. Együtt Írótabort – a Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. A rendezénysorozat Ungvár, Nagydobrony, Munkács, Gát, Bereg-

szász, Tiszabökény, Nagyszőlős, Visk, Karácsfalva, Péterfalva, Tivadarfalva és más települések tanintézményeiben, könyvtáraiban zajlott, ahol a szervezők tartalmas programmal várták az *Együtt* szerkesztőbizottságát, aktív szerzőit és a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjait: Dupka György (Tiszabökény–Ungvár), Marcsák Gergely (Kincseshomok), Czébely Lajos (Visk), Csordás László (Eszeny), Kovács Eleonóra (Szalóka), Lengyel János (Beregszász–Budapest), Shrek Tímea (Beregszász), Stók Lajos (Visk), Szabó Kata (Beregújfalu), Szemere Judit (Beregszász), Zubánics László (Gut), Zselicki József (Kisgejőc). Bemutatásra kerültek a következő kiadványok: az *Együtt* 2019/4. száma, Vári Fábán László: *A kakukknővér*. 76 ruszin és ukrán népballada. MMA Kiadó Nonprofit Kft., Budapest, 2019; Marcsák Gergely: *Fekete-Tisza*. Versek. Előretolt Helyőrség Íróakadémia (KMTG), Budapest, 2019; Shrek Tímea: *Halott föld ez*. Novellák. Előretolt Helyőrség Íróakadémia, Budapest, 2019; Czébely Lajos: *Jelek egy félszigetről*. Tanulmányok, esszék. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019; Lengyel János: *Feltámadás Beregszászon*. *Mitracsek úr visszatér*. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019; Nagy Zoltán Mihály: *A Sátán fattya*. Ötödik kiadás. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019; Weinrauch Katalin: *A múltó évek útján*. Elbeszélések, karcolatok. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019; Stók Lajos: *Vadásztörténetek*. Intermix Kiadó, Ungvár–Budapest, 2019.

2019. november 15. Megtartották a GULAG–GUPVI-kutatók nemzetközi fórumát Makkosjánosiban, a Helikon Hotel konferenciatermében. A konferencia apropója, hogy 75 évvel ezelőtt történt a politikai foglyok és kényszermunkások a Szovjetunió különböző részeibe való elhurcolása, illetve a 30 éve kezdődhetett el málenkij robot történéseinek tabudöntő tanulmányozása és nyilvánossá tétele. A megemlékezés mécsesgyújtással kezdődött. Az élőkért és az áldozatokért imát mondott Dávid Árpád református lelkész és Marosi István görögkatolikus atya. Az emlékkonferenciát dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A GULAG–GUPVI-kutatók 2018. évi nemzetközi fórumának konferenciakötetét annak szerkesztője, Marcsák Gergely (Kincseshomok), a Debreceni Egyetem abszolválta PhD-hallgatója mutatta be. Matkovits-Kretz Eleonóra (Pécs) is

mertette W. Müller Judit „*Kik elhervadtak nagy Oroszországban...*” című magyar–német nyelvű könyvét, amely a Dél-Pannon Múzeumokért Közhasznú Egyesület (Pécs, 2019) gondozásában jelent meg. Németh Györgyi (Mecseknádasd) dokumentumfilm-rendező bevezetője után sor került *Elhurcolva* című filmjének levetítésére. Dupka György a résztvevők figyelmébe ajánlotta Matl Péter (Munkács) Ötössével című pasztellgrafika-sorozatát, majd dr. Tóth Mihály elnökletével kezdetét vette a szakmai konferencia. Előadást tartottak: dr. Dupka György (Ungvár) történész, PhD, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára – *30 éve indult el a GULAG–GUPVI tabudöntő kutatás és épült fel emlékezetpolitikánk epicentruma, a Szolyvai Emlékpark (1989–2019)*; Olekszij Korszun (Ungvár) történész, a Rehabilitált Történelem Kárpátaljai Emlékkönyv szerkesztőbizottsága kiadói csoportjának vezetője – *Három évtized GULAG–GUPVI dokumentum-feltárások mérlege*; dr. Molnár D. Erzsébet (Beregszász) történész, PhD, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense – *A Szovjetunióhoz csatolt Kárpátaljáról a Donyec-medencei szénbányákba*; dr. Márkus Beáta (Pécs) történész, PhD, a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi kar tanársegédje, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének alelnöke – *„Malenkij robot” a Dél-Dunántúlon*; Baják László (Budapest) történész, a Magyar Nemzeti Múzeum Történeti Tár főmuzeológusa – *Málenkij robot két évig. Apám története*; Kállay Karolina (Szatmárnémeti) történelemtanár, helytörténész – *Helyszíni szemle és történettudósítás az egykori SZU MVD GUPVI és a repatriálással megbízott szovjet szervek 36. sz. máramarosi hadifogoly-gyűjtőtáborában és átvételi állomáson*; Marosi István (Beregszász) görögkatolikus pap, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium igazgatója, egyháztörténész – *„Katakomba szolgálat” – A Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye 1944–1989 közötti üldözésének kronológiája*; Bimba Brigitta (Bátyú), a Debreceni Egyetem PhD-hallgatója – *A Munkács környéki sváb nők internálása*; Mádi Bianka (Verbőc), az UNE Magyar Kara történelem szakos hallgatója – *Internálás az otthon maradtak visszaemlékezésének tükrében*; Meskó János (Ungvár) helytörténész, a Sztálini Terror Áldozatai Kárpátaljai Emlékmúzeumának megbízott vezetője – *A Zakarpatszka Ukrajina Különleges Bírósága: vérbírák, ügyészek és hóhérok*

közreműködése a kárpátaljai értelmiség lefejezésében; Szabó Kata (Beregszász), a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola magyar nyelv és irodalom szakos hallgatója – „Élni kell, élni muszáj” – *színpadra vitt erőszak: közös pontok és eltérések A sátán fattya regény- és filmváltozatában*. Az elfoglaltsága miatt távol maradt Dr. Botlik József (Budapest) történész, PhD előadását Dupka György ismertette: *Magyarok és németek tömeges népiirtása*. A konferencia munkájában részt vett Gyebnár István beregszászi és Berkecz Mária ungvári konzul. Dupka György történész, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára zárszavában kijelentette: „Van feladatunk. Mindenki tegye meg odahaza, amit meg kell tennie. El kell érni azt, hogy a tankönyvekbe is bekerüljön a málenykij robot, hiszen „mi is itt harcolunk”.

2019. november 15. A GULAG–GUPVI-kutatók a Szolyvai Emlékparkbizottság szervezésében lezajlott nemzetközi fórumának résztvevői Dupka György titkár irányításával megkoszorúzták a sztálinizmus áldozatainak beregszászi emlékművét. Az emlékmű megépítésének történetéről Kovács Elemér újságíró számolt be. A megjelentekkel együtt koszorúzott Gyebnár István beregszászi magyar konzul, aki a tiszteletteljes főhajtás fontosságára hívta fel a figyelmet. „Emlékezzünk azokra, akik ártatlanul lettek áldozatok” – mondta a konzul.

2019. november 16. A málenykij robot, a sztálini terror ártatlan áldozataira emlékeztek a Szolyvai Emlékparkban magyarok, németek – határok nélkül. Jöttek Beregszászból, Técsőről, Recskről, Felsőzsolcáról, Pécsről, Nyíregyházáról, Halmiból. A megemlékezést dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke nyitotta meg. A himnuszok elhangzása után – Fuchs Andrea ukrán és magyar nyelvű felkonferálását, valamint a vendégek bemutatását követően – az együvé tartozás jegyében emlékbeszédet mondott Kalmár Ferenc András, Magyarország szomszédságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztosa, Brenzovics László, a KMKSZ elnöke, Olekszandr Didovics, a szolyvai járási adminisztráció vezetője, dr. Tilki Attila FIDESZ-es parlamenti képviselő, az Európai Tanács tagja, Tirts Tamás, az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatáskezelő főigazgató-helyettese, volt országgyűlési képviselő, Menczer Erzsébet, a Szovjetunióban Volt Magyar Politikai Rabok és Kényszymunkások szerveze-

tének (SZÓRAKÉSZ) elnöke, miniszterelnöki tanácsadó, Zubánics László, az UMDSZ elnöke, Kállay Karolina szatmárnémeti helytörténész. Zársót mondott Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára. Többek között közölte, hogy a mintegy száz márványtáblára 12 ezer áldozat neve van felvésvé. A 30 évvel ezelött, 1989. november 18-án Beregszászon lezajlott, a hallgatás falát ledöntö első nemzetközi GULAG–GUPVI emlékkonferencia határozatának hat pontjából ötöt sikerült megvalósítani, az elhurcoltak rehabilitálása azóta sem történt meg. Lágerdalokat adott elő a nagydobronyi Zöld Ág énekkar Hidi Erika vezetésével. Az ökumenikus szertartásban részt vett mások mellett Pocsai Vince református lelkész és Molnár János püspöki helynök, esperes, beregszászi római katolikus plébános. Felavatták a Romániához tartozó Szatmár megye Halmi járásából a szovjet lágerekbe elhurcolt 275 áldozat nevét tartalmazó emléktáblákat. Megtisztelte jelenlétével a megemlékezést Szegő László dandártábornok, főhadsegéd, a Köztársasági Elnöki Hivatal honvédelmi irodavezetője, Igyártó István, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott kijevei nagykövete, Buhajla József, Magyarország ungvári külképviseletének főkonzulja, Szilágyi Mátyás, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja, Nyíregyháza MJV Önkormányzatának képviseletében Dr. Rémiás Tibor, a Jósá András Múzeum igazgatója, Petruska István, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal vezetője, Sztéhura Klára, a Szolyvai Járási Tanács alelnöke, Tóth Miklós és Péter Csaba, a megyei tanács képviselői, Ivan Lanyo, Szolyva polgármestere, a Magyar Nemzeti Múzeum küldöttsége Balahó Zoltán vezetésével, a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körének delegációja Matkovits-Kretz Eleonóra elnök vezetésével, a Megbékélésért Polgári Szövetség küldöttsége Felsőzsolcáról Fehér Tibor szövetségi elnök vezetésével, a Vitézi Rend kárpátaljai törzskapitánysága, a Nemzetközi Szent György Lovagrend, a Nagy Imre Társaság képviselői és mások. A megemlékezés koszorúzással ért véget.

2019. november 16. Az esti órákban a Szolyvai Emlékpark kapujában a Mártírok Kápolnája lélekharangjának kongatásával fogadta a Szolyvai Emlékparkbizottság nevében dr. Tóth Mihály elnök, Dupka György titkár, Árgyelán György főgondnok a települések feliratos táb-

láiit vivő fáklyás emlékmenet közel félezer részvevőjét. Az alkalmi fogadóbizottság tagjai közt volt Buhajla József ungvári és Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzul, Bocskor Andrea, a FIDESZ–KDNP európai parlamenti képviselőcsoportjának kárpátaljai származású tagja is. Az emlékmenet a KMKSZ szervezésében, Brenzovics László elnök, illetve szövetség tisztségviselőinek vezetésével a munkácsi Rákóczi-kastélytól a szolyvai parkig 27 km-es távot gyalogolt le a magyarlakta falvak elhurcoltjainak emlékére. Ugyancsak ott gyalogolt a kárpátaljai megemlékezők között – már második alkalommal – Csallóközi Zoltán, Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes főtanácsadója, Nagyné Pintér Jolán, a GULAG-okban Elpusztultak Emlékének Megörökítésére Alapítvány elnöke Budapestről. A szolyvai siratófalnál tartott megemlékezésen elsőként Csallóközi Zoltán tartott beszédet, aki többek között kijelentette: „Megemlékezés volt már délelőtt, emlékezés van most, délután, közben volt zárandokút, csendes beszélgetéssel, énekkel, imával. Úgy veszem, mintha az egész egy egység lenne, mert az erő az egységben van...” Tóth Mihály, az UMDSZ tiszteletbeli elnöke az emlékpark és az általa vezetett bizottság létrejöttének történetét elevenítette fel. A parkba elzarándokolt sok fiatal igazolja, hogy a munkának volt és van értelme. Végül Brenzovics László, a KMKSZ elnöke mindenkinek köszönetet mondott, aki részt vett az emlékmenetben, amelyet ötévente szervez meg a KMKSZ, hogy ezzel is emlékeztessen mindenkit közösségünk történelmének legsötétebb eseményére. Demkó Ferenc görögkatolikus esperes, Gulácsy Dániel református lelkész és Rácz István római katolikus pap Isten áldását kérte a sokat szenvedett kárpátaljai magyar népre. A megemlékezés közös imával és az emléktáblák koszorúzásával zárult.

2019. november 27–28. Immár harmadik alkalommal rendezték meg Beregszászon a Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) szervezésében, a Rákóczi-főiskola és annak Felsőfokú Szakképzési Intézete, a Kölcsey Ferenc Szakkollégium Hallgatói Önkormányzata, valamint a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet társrendezésében. Az első napon az Európa–Magyar Házban indult el a rendezvénysorozat. Az ünnepélyes megnyitón kihirdették a KVIT ötödik internetes versmondó versenyének eredménye-

it. Üdvözlő beszédet tartott Szilágyi Mátyás, Magyarország beregszászi külképviseletének főkonzulja, Beke Mihály András első beosztott konzul, az anyaországi irodalmárok nevében Bíró Gergely, a KVIT nevében pedig Csordás László elnök és Shrek Tímea, a verseny szervezője köszöntötte a jelenlévőket. Az internetes versmondó versenyre 65 iskola küldte be pályamunkáját. A kritérium csupán az volt, hogy kárpátaljai szerző versét szavalják el egy videóban a versenyzők.

A III. Kárpátaljai Irodalmi Napok második állomásaként Marcsák Gergely *Fekete-Tisza* című verseskötetét mutatták be a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. A bemutatót a főiskola filológusainak versszínházi előadása színesítette. Elhangzott Füzesi Magda, Penckófer János, Bakos Kiss Károly verse. A darabot Mónus Dóra, a Magyar Tanszéki Csoport tanársegéde rendezte. Marcsák Gergellyel Mádi Gabriella, az említett tanszéki csoport oktatója beszélgett. A kérdések után a költő felolvasta könyvéből a *Dovbus*, az *Alkony a vitrinben*, az *Opsi*, valamint a *Fekete-Tisza* című verseit.

A III. Kárpátaljai Irodalmi Napok harmadik állomása a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Felsőfokú Szakképzési Intézete volt, ahol a kortárs magyar irodalom jeles képviselőinek, Zalán Tibor, Kürti László és Oláh András részvételével író-olvasó találkozót tartottak Csordás László moderálásával. A rendezvény felolvasással zárult.

2019. december 7. Ungváron ezen a napon végezték ki Bródy András (1895–1946) ruszin miniszterelnököt, magyar országgyűlési képviselőt, miniszteri biztost, akit 75 évvel ezelőtt tartóztatott le az NKVD-SZMERS különítménye. A legendás ruszin politikusaira és kivégzett, meghurcolt képviselőtársaira emlékeztek Ungváron, a Duhnovics Ház alagsorában lévő a Sztálinizmus Kárpátaljai Emlékmúzeumában, amelynek fenntartója a Szolyvai Emlékparkbizottság. Megkoszorúzták a Bródy-emléktáblát (alkotója: Matl Péter), gyertyát gyújtottak a mártírok emlékére a Duhnovics Társaság nevében Mihajlo Beleny elnök, Mihail Medvigy, a Duhnovics Ház igazgatója, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége nevében Meskó János történész, múzeumigazgató, a Szolyvai Emlékparkbizottság nevében Dupka György felelős titkár. A magyar országgyűlés felsőházi tagjai, képviselőit szovjetellenesség vádjával az Ungvári Rendkívüli Bíró-

ság az USZSZK BTK 54. §-nak 6., 13., 11. és 10. cikkelyei alapján vonták felelősségre Ivan Andraszkó főügyész, Vaszil Ruszin, a Rendkívüli Bíróság elnöke, vérbíró, illetve Mihajlo Kampov titkár aktív közreműködésével. Az 1945. május 26-án lezajlott kirakatperben Bródy András, Demkó Mihály és Kricsfalusi-Hrabár Endre magyar országgyűlési képviselőket golyó általi halálra és teljes vagyoneklkobzásra ítélték. A halálos ítélet végrehajtását jóváhagyták: Ivan Turjanica, a Zakarpatszka Ukrajina Néptanács elnöke és elnökségének tagjai: Szova Péter, Sztepan Borecki, Borkanyuk Szeréna, Pavlo Lintur, Weisz Sámuel és mások. Az NKVD pribékjei 1946. december 7-én hajtották végre a halálos ítéletet. A szemtanúk elbeszélése szerint egy Maruszja nevű (a turjaremetei Kuruc Mária) egykori partizánlány, NKVD-ügynök volt a kivégzője. Tetemét az eddigi bizonyítékok szerint az ungvári Kapos utcai temetőben titokban hantolták el. Hasonlóan végezték ki a rahói Demjanovics Péter Pál görögkatolikus esperest, örökös felsőházi tagot, továbbá az ungvári dr. Fenczik Jenő görögkatolikus teológust és Benda Kálmán beregszászi vízügyi mérnököt, felsőházi tagot. GULAG-rabságban halt meg az ungvári Illiczky Sándor görögkatolikus kanonok, örökös felsőházi tag is. Az elítélt magyar országgyűlési képviselők közül az oroszországi GULAG-rabtemetők egyikében nyugszik Földesi Gyula ungvári nyomdász, Ortutay Jenő, Beregszász polgármestere, görögkatolikus főesperes, Bencze György bilkei gazdálkodó, Riskó Béla kövesligeti ügyvéd, a gyertyánligeti Zsegora Ödön vasúti tisztviselő. Azóta a Bródy-csoport valamennyi tagját rehabilitálták.

2019. december 10. Ungváron megtartották a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) vezetőinek éwertékelő tanácskozását, amelyen többek között összeállították a 2020-as esztendő kiemelt rendezvényeinek naptárát.

2020. január 22. A magyar kultúra napján megemlékezés és koszorúzás zajlott le Beregszászon, a II. Rákóczi Ferenc téren, a posta falán található Kölcsey Ferenc-emléktáblánál (Bíró Lajos alkotása). Az eseményt a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége kezdeményezésére a KMKSZ Beregszászi Alapszervezete, a Beregszászi Polgármesteri Hivatal közösen szervez-

te. A Vérke-parti várostól nem messze található Szatmárcsekén élő és munkálkodó költő többször is megfordult Beregszászon, hiszen itt adta fel leveleit. Az emléktáblát 1992-ben avatta fel a Kölcsény Társaság, valamint a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség Beregszászi Szervezete. A megemlékezést dr. Zubánics László történész, az Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke nyitotta meg, aki ünnepi beszédében kiemelte: 2020 a nemzeti összetartozás éve. Ezután Babják Zoltán, Beregszász polgármestere köszöntötte a megemlékezőket, majd Magyarország Beregszászi Konzulátusa képviselőjében Szilágyi Mátyás főkonzul osztotta meg gondolatait a *Himnusz* születésének napja alkalmából. A beszédek sorát dr. Molnár D. István, a KMKSZ Beregszászi Alapszervezetének elnöke és Moritz László, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaságának alelnöke zárta. Az emléktábla koszorúzása előtt a résztvevők közösen elénekelték 197 éves nemzeti imánkat, a *Himnusz*t. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel dr. Kóros Attila, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Sin József, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, a KMKSZ Beregszászi Járási Szervezetének elnöke, dr. Dupka György, a MÉKK elnöke, Hajduk Márta Budapestről érkezett dokumentumfilm-rendező és mások.

2020. január 22. A beregszászi Európa–Magyar Házban a magyar kultúra napi rendezvénysorozat folytatásaként a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében megtartották a Beregszászi Értelmiségi Fórumot. A rendezvény résztvevőit dr. Zubánics László üdvözölte. Áldást Pocsai Vince református lelkész, a magyar kultúra lovagja kért a jelenlévőkre, az ünnepségre. Kölcsény Ferenc *Himnusát* Deák Alexandra beregszászi középiskolás tanuló szavalta el. A Tiszapéterfalvai Művészeti Iskola tanulói színvonalas műsorral készültek az alkalomra. Ezúttal József Attila *Nem, nem, soha!* című versét, Beethoven *Rondo* című négykezes darabját és egy Rahmanyinov-szerzeményt hallhattak a résztvevők. Az utóbbit Paládi Máté, Engi Erika tehetséges tanítványa adta elő zongorán zseniálisan. A kulturális programot követően Hajduk Márta rendező ismertette a *Kisebbségben Kárpátalján* című trilógiát, amely a *Kárpátaljai tragédia* című dokumentumfilm folytatásaként fog debütálni. A háromrészes alkotásból néhány perces

részleteket vetítettek le. A film a kárpátaljai magyarság helyzetét mutatja be különböző perspektívákból a trianoni békediktátumtól kezdve napjainkig. A nemzetközi konferencia *A kárpátaljai magyar értelmiség szerepe a rendszerváltástól napjainkig: érdekérvényesítési lehetőségek az ukrán–magyar kapcsolatok függvényében* címet viselte. Vitaindító előadást dr. Dupka György, a MÉKK elnöke tartott. A rendszerváltás pozitív és negatív hozadékairól beszélve, érintette a kárpátaljai irodalmi, művészeti, kulturális életet és a nyelvmegtartó küzdelmet. Dr. Tóth Mihály alkotmányjogász a kisebbségi jogi helyzetről tartott előadást. Kiemelten szólt a nyelvhasználatról, az oktatási törvényről, a magyar kultúra megtartásának fontosságáról. Vári Fábán László József Attila-díjas költő, MMA-tag az irodalom szerepéről, erejéről értekezett. Király András, a Tiszapéterfalvai Művészeti Iskola igazgatója a tehetségek felkarolásának fontosságáról beszélt, míg Matl Péter szobrász, a Pro Arte – Munkács civil szervezet elnöke a kárpátaljai művészek, művészetek helyzetébe nyújtott bepillantást. Zárszót mondott Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzul. Horváth Sándor költő, a *Kárpáti Igaz Szó* megbízott főszerkesztője most megjelent *Jelentés a mélyből* című kötetét Szemere Judit szerkesztő közreműködésével mutatta be. Végül a díjak, kitüntetések átadására került sor. Átadták a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (dr. Zubánics László elnök), a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia okleveleit (Moritz László alelnök), illetve az Együtt Nívódíjat (Vári Fábán László, a szerkesztőbizottság elnöke). A rendezvényen részt vettek mellett dr. Kórós Attila, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja.

2020. január 24. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat záróakkordjaként Ungváron, a Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum kiállítótermében immár tizenegyedik alkalommal került megrendezésre a *Carpatica Art Expo* című képző- és iparművészeti kiállítás, amely képesen szólva a magyar–ukrán–ruszin–szlovák alkotók baráti találkozójává nőtte ki magát. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) által szervezett hagyományos eseményen a több mint 100 művészetkedvelő válogatást láthatott a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti

Egyesület tagjainak és partnerszervezetek, különböző műhelyek tagjainak munkáiból. A mostani kiállításon 19 alkotó mutatkozott be, köztük Balog Sándor, Beleny Mihajlo, Bodó Attila, Brinkács István, Canyko Sándor, Fuchs Andrea, Homoki Gábor, Klisza János, Lezu Volodimir, Lőrincz Katalin, Matl Péter, Nigriny Edit, Pavuk Andrea, Puhlik-Beleny Magdolna, Réti János, Soltész Gabriella, Soltész Péter, Sütő Miklós, Turák Angéla, Vaskovics Beáta. Az ünnepélyes megnyitón a hagyományokhoz híven elhangzott Kölcsey Ferenc *Himnusz* című költeménye Kovács Emília, az ungvári Drugeth Gimnázium 11. osztályos diákja, a XX. Himnusz-mondó verseny díjazottja tolmácsolásában. Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára magyarul és ukránul elhangzó megnyitóbeszéde után az összetartozás jegyében üdvözölte a magyar, ukrán, ruszin, szlovák, sváb nemzetiségű művészeket Dupka György, a MÉKK elnöke, Cseh Áron, az Ungvári Magyar Főkonzulátus konzulja, Rezes József, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vállalásügyi Osztályának vezetője, Borisz Kuzma, az Ukrán Nemzeti Képzőművészeti Szövetség Kárpátaljai Egyesületének elnöke, dr. Zubánics László, az UMDSZ és a KMMI elnöke. Köszönetet mondott a szervezőknek a tárlat létrejöttéért Soltész Péter festőművész. Az est műsorkörítését ezúttal az Ugocsát képviselő tiszabökényi Tisza Csillag aszszonykórus (művészeti vezető: Kovály Csilla) adta, amelynek tagjai jó hangulatot teremtő tiszaháti népdalokat énekeltek. A rendezvény állófogadással ért véget, ahol Tiszabökény népi gasztronómiájának finomságai kerültek bemutatásra. Mások mellett megtisztelte a rendezvényt Gyebnár István, a Beregszászi Magyar Konzulátus konzulja, Erfán Ferenc festő, MMA-tag, az ungvári Boksay József Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója, dr. Kopriva Attila festő, művészettörténész, a Révész Imre Társaság titkára, dr. Spenik Sándor, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács alelnöke is.

2020. január 29. Magyarország Beregszászi Konzulátusa szervezésében az *Irodalmi Kilátó* sorozatban került megrendezésre az *Együtt* irodalmi-művészeti-kulturális folyóirat 2019/6. számának bemutatója. A rendezvényt Beke Mihály András első beosztott konzul nyitotta meg. Köszöntőt mondott Szilágyi Mátyás főkonzul. A Magyar Értel-

miségek Kárpátaljai Községe kiadásában megjelenő kéthavi folyóiratot bemutatásában közreműködött Dupka György felelős kiadó és lapigazgató, Vári Fábián László, a szerkesztőbizottság elnöke, Csordás László olvasószerkesztő és Marcsák Gergely költő, aki az általa megzenésített versekkel is fellépett. Ezentúl az *Irodalmi Kilátó* keretében minden a második hónapban megjelenő *Együtt* folyóirat bemutatójára is sor kerül a szerzők közreműködésével.

2020. február 18. Elkezdődött a *Magyar Széppróza Napja Kárpátalján* című rendezvénysorozat a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) szervezésében. Az esemény a beregszászi magyar konzulátus közreműködésével, továbbá a Magyar Írószövetség, a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Petőfi Irodalmi Ügynökség támogatásával valósult meg. Első rendezvényként Magyarország Beregszászi Konzulátusán folytatódott az *Irodalmi kilátó* c. programsorozat, amelynek vendégei Vári Fábián László, Csordás László, Shrek Tímea, Sz. Kárpáthy Kata, Marcsák Gergely, Nagy Tamás voltak. A beszélgetést Csordás László, a KVIT elnöke moderálta. Beke Mihály András, a külképviselet első beosztott konzuljának köszöntő szavai után Szilágyi Mátyás főkonzul méltatta a Jókai Mór születési dátumához kötődő magyar széppróza napját. Dupka György kisebbségkutató, az ungvári székhelyű Intermix Kiadó igazgatója az első és második kárpátaljai kisebbségi korszak legfontosabb prózaköteteiről, illetve a térség irodalmi életének nagy alakjairól beszélt. Vári Fábián László arról vallott, hogyan jutott el a lírától a prózához, illetve felolvasott a *Tábori posta* című könyvéből, amely a katonai szolgálatáról szól. A moderátor kérdésére az első, nagyhatást kiváltó prózai olvasmányélményeikről Shrek Tímea, Nagy Tamás, Marcsák Gergely, Sz. Kárpáthy Kata fiatal írók számoltak be, akik ezután felolvastak új alkotásaikból.

2020. február 20. A *Magyar Széppróza Napja Kárpátalján* c. rendezvénysorozat záróprogramjára az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének MOZAIK termében került sor a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) szervezésében. Az esemény résztvevőit dr. Zékány Krisztina nyelvész, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője köszöntötte, majd dr. Dupka György kisebbségkutató, művelődéstörténész tartott előadást a kárpátaljai könyv-

kiadásról Trianontól napjainkig. A kisebbségben élni és alkotni gondolkörben mutatta be az 1992-ben az Intermix Kiadó gondozásában indult Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatot, amely ma már a 285. kiadványnál tart, több mint száz alkotónak biztosított publikációs lehetőséget. A sorozatban 75 prózakötet is megjelent, a szerzők közül Nagy Zoltán Mihály 9, Bartha Gusztáv 6, Lengyel János 4, Horváth Sándor 3 regénnyel, illetve novelláskötettel vezet. A rendezvény második felében Kovács Eleonóra író beszélgetett Horváth Sándorral a *Jelentés a mélyből. Válogatott írások* c. kötetről. A Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék diákjai felolvastak az Ungváron élő író munkáiból. A széles olvasóközönség a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapján (kmmi.org.ua/Adattár/Könyvek) ismerkedhet meg a szerzők legújabb könyveivel.

2020. március 9. A koronavírus sem tudta megakadályozni a *Határon Túli Magyar Irodalmi Napok* elindítását vidékünkön a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet szervezésében. A nemzeti összehozás éve jegyében a Szlovákiai Magyar Írók Társaságát (SZMÍT) képviselő Aich Péter és Hoga György írók nagy tisztelettel fogadták Ungváron, a legendás Váralja múzeum-kávézóban, ahol találkoztak a helyi magyar alkotó értelmiség jeles képviselőivel. Csordás László irodalomtörténész, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke, Varga Nikolett KVIT-tag, Dupka György irodalmár, Horváth Sándor író, a *Kárpáti Igaz Szó* megbízott főszerkesztője, Meskó János történész, Rusznák György tulajdonos közreműködésével jó hangulatú ismerkedő beszélgetésre került sor.

2020. március 10. Az *Irodalmi Karaván – 2020* című rendezvény-sorozat résztvevői előadókörutát, rendhagyó irodalomórát, író-olvasó találkozót tartottak Ungváron és az Ung-vidéken.

* Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetben Aich Péter és Hoga György felvidéki írókat dr. Spenik Sándor, az UMOTI igazgatója fogadta, aki bemutatta a magyar karon zajló oktatási folyamatot. Ezután a Bercsényi könyvtárban rendhagyó irodalomórát tartottak, amelyet dr. Zubánics László megbízott tanszékvezető és igazgatóhelyettes nyitott meg, köszöntve a résztvevőket. Majd dr. Dupka György folytatott beszélgetést a felvidé-

ki alkotókkal a szlovákiai magyarságról, az irodalmi és kulturális életéről. Végezetül a vendégek felolvasták legújabb írásait. A házigazdák nevében dr. Zékány Krisztina nyelvész, a Magyar Filológiai Tanszék vezetője mondott zárszót.

* A Nagydobronyi Református Líceumban Gál Erika igazgató nevében Borovszky István történelemtanár, a kollégium igazgatója fogadta a vendégeket. Nagy érdeklődés mellett zajlott le a rendhagyó irodalomóra Aich Péter és Hoga György felvidéki írók, valamint Dupka György moderátor közreműködésével. Eszmecserét folytattak Horkay László nyugalmazott püspökkel, a líceum egyik alapítójával, aki a tanintézetben zenét oktat, énekkart vezet. Végezetül a tantestület képviselőinek társaságában az írók megkoszorúzták az iskola falán 2001-ben elhelyezett Ady-emléktáblát, ahol a neves költőre emlékeztek. Ady Endre 1901-ben a település vendége volt, baráti és rokoni szálak fűzték a község akkori tanítójához, Csighy Sándorhoz, akinek felesége, Török Margit a költő keresztapjának, az érmindszenti kálvinista lelkipásztornak a leánya volt. Nagydobronyban ennek emlékére az emléktáblán kívül utca is őrzi a költő nevét.

* Tégláson, az Ungvári Járási Könyvtárellátó Központban Károly Erika megbízott igazgató nyitotta meg az író-olvasó találkozót. Aich Péter és Hoga György írók, a felvidéki irodalmi élet jeles képviselőit Dupka György mutatta be, akik megköszönték a szervezőknek, hogy a kölcsönösség jegyében megismerkedtek az elszakított területeken immár száz éve a túlélésért küzdő magyarság múltjával és jelenével. Egybehangzó véleményként elhangzott, hogy a széthúzással szemben csakis az összefogás teheti sikeresebbé a szülőföldjéhez ragaszkodó magyarságot, más alternatíva jelenleg nincs.

2020. március 11. A koronavírus vészhelyzet és karantén bevezetése küszöbén az 1848–1849-es forradalom és szabadságharc közelgő 172. évfordulója alkalmából Dupka György író, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója, a Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke Aich Péter és Hoga György felvidéki írók társaságában koszorút helyezett el Petőfi Sándor ungvári szobránál.

2020. május 14. Az elmúlt huszonnyolc évben közel száz kárpátaljai szerző mintegy háromszáz kötete jelent meg az Intermix Kiadó

gondozásában – jelentette ki Dupka György, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat felelős szerkesztője az TV21 Ungvár adásában. Ezen kiadványok közül több alkotás megtalálható a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és a Magyar Elektronikus Könyvtár honlapján is. Májusban újabb két kötet látott napvilágot: Szöllősy Tibor *Álmait az ember...*, valamint Zselicki József *Az Ismeretlen katona...* című könyve.

2020. június 4. Az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) vezetősége a nemzeti összetartozás napján koszorúzást tartott Ungváron, a Kálvária temetőben Posch Alajos (1884–1919) újságíró sírjánál. Posch Alajos Trianon első kárpátaljai mártírja volt, akit az Ungvárra bevonult cseh katonák több mint 20 kézzúrással meggyilkoltak. Emlékbeszédet mondott Zubánics László történész, az UMDSZ elnöke.

2020. június 26. Megtartotta soros ülését a Szolyvai Emlékparkbizottság. A szemle és a munkaülés előtt a megjelent bizottsági tagok megemlékezést tartottak a meghurcolt magyar parlamenti képviselők emlékkeresztjénél. 75 évvel ezelőtt a szovjet katonai törvényszék és az ungvári Rendkívüli Bíróság koholt vádak alapján halálra ítélte és kivégeztette a beregszászi Benda Kálmánt (Beregszász, 1882 – Ungvár, 1945), a magyar országgyűlés felsőházának képviselőjét és Demjanovich (Demjanovics) Péter (Nagyberezna, 1869. július 17. – Ungvár, 1945. április 23.) rahói görögkatolikus parókus-esperest, kanonokot, az Országgyűlés örökös felsőházi tagját. Emlékbeszédet tartott Szilágyi Mátyás beregszászi magyar főkonzul. Ezt követően a történelmi egyházak lelkipásztorai mondtak imát az elhunytak lelki üdvéért. A megemlékezés koszorúzással ért véget.

A jelen lévő bizottsági tagok a Szolyvai Emlékparkban a szemlét és az ismeretlen tettesek által 2020. június 13-án megrongált pannók kárfelmérését megtartották. A pannók lecserélése mellett döntöttek, ezzel kapcsolatosan pénzügyi támogatást kérő levéllel fordulnak magyar kormányhoz. A parkszépítési programmal kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat külön határozatokban rögzítették.

A testület dr. Tóth Mihály, az emlékparkbizottság elnöke javaslatára felvette soraiba a történelmi egyházak delegált képviselőit (Molnár János beregszászi plébános-esperest, püspöki helynököt, Marosi István gö-

röghkatolikus papot, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium igazgatóját és Dávid Árpád református lelkészt), valamint Meskó János történészt, a Sztálinizmus Áldozatai Kárpátaljai Emlékmúzeumának megbízott igazgatóját és Homoki Zoltán szolvyvai vállalkozót. Egyúttal felkérte az ungvári és a beregszászi diplomáciai testület képviselőit, hogy kapcsolódjanak be a bizottság munkájába. A Szolvyvai Emlékparkbizottság elfogadta a Dupka György felelős titkár által előterjesztett beszámolót a 2019-ben megvalósított fejlesztésekről, valamint a 2020-ban elvégzendő feladatok csomagtervét. A bizottság többek között kezdeményezi a park területén egy többfunkciós látogatóközpont felépítését is.

Az ülésen döntés született arról, hogy az idei hagyományos beregszászi emlékkonferenciát november 20-án, a központi megemlékezést november 21-én rendezik meg.

A Szolvyvai Emlékpark, mint kegyeleti hely, a Kárpát-medence magyarságának egyik fontos zarándokhelyévé vált. Évente ezrek keresik fel, hogy fejet hajtsanak a Kárpát-medence 406 településéről elhurcolt 11 717 nevesített áldozat előtt.

2020. július 3. A 169 éve született Egán Edére (Csáktornya, 1851. 07. 03. – Börvinges, 1901. 09. 20.) emlékeztek Ungváron. Ő volt a magyar kormányzat által 1897-ben az északkeleti Felvidéken (Ung, Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyék hegyvidéki részén) indított gazdasági program megalapozója és atyja, melynek célja a ruszin nép szociális felemelése volt. A kormánybiztos, aki Ungvár és Munkács között utazott lovaskocsival, 1901. szeptember 20-án Szerednye mellett, Börvingesnél valószínűleg uzsorások által megbízott bérgyilkosok áldozata lett. A merényletet sokáig öngyilkosságnak állították be. A kárpátaljai magyarok és ruszinok emlékművet emeltek tiszteletére az ungvári járási Börvingesnél (Barvinok). A Csap–Kijev főút mellett lévő emlékparkban ukrán és magyar nemzeti színekre festett kötőmb van elhelyezve, az utóbbit a vandálok többször meggyalázták, átfestették, de minden egyes rongálás után visszafestették a piros-fehér-zöld színeket. Ungváron Egán Ede kávézó nyílt, róla elnevezett utca és emléktábla örökölte meg a nevét, Magyarország kormánya pedig gazdaságfejlesztési programot nevezett el a ruszinok hőségének tartott Egán Edéről.

2020. július 22. A Szolyvai Emlékparkbizottság közleménye:

Felháborodással és sajnálattal vagyunk kénytelenek tájékoztatni a közvéleményt arról, hogy július 22-én ismét, immár harmadszor (első ízben folyó év június 13-án, másodszor két nappal ezelőtt, július 20-án) rongálta (rongálták) meg ismeretlen elkövető (elkövetők) a Szolyvai Emlékparkban a siratófal hátoldalán elhelyezett, a magyar és német nemzetiségű férfiak elhurcolásának tragikus eseményeit és sztálini lágerrek borzalmait bemutató pannókat.

Míg az első esetben csak kisebb, a helyszínen könnyen helyreállítható mértékben, második esetben már jelentősebben, harmadik alkalommal már helyrehozhatatlan mértékben károsodtak az Emlékpark létének lényegét ukrán, magyar és német nyelven bemutató eszközök. Immár kétséget kizáróan állítható, hogy nem természeti jelenség okozta sérülésről (melyben a rendvédelmi szervek első ízben vélték látni a károkozás okát), nem is véletlen, alkalom szülte csínytevással, hanem szándékos rongálással, az Emlékpark tudatos károsításával állunk szemben. És azt is állíthatjuk, ez utóbbi cselekmény azért történhetett meg, mert az erre hivatott szervek nem tudták (vagy nem is akarták) megtalálni, illetve azonosítani az elkövetőt, és e létesítményt védelméről sem gondoskodtak megfelelően.

A károsodás mértékére való tekintettel, kénytelenek vagyunk a Siratófal hátoldalán elhelyezett bemutató anyagot teljes egészében eltávolítani, és azokat újakra cserélni.

Immár sokadik alkalommal, szólítjuk fel a helyi rendvédelmi szervek vezetőit, és a megyei szintű feletteseit is, az elkövetők azonosítására, felelősségre vonására, és e létesítménynek, mint a törvény védelme alatt álló emlékműnek és kegyeleti helyszínnek megfelelő védelméről való gondoskodásra.

A közlemény aláírói: Tóth Mihály elnök és Dupka György felelős titkár.

2020. szeptember 15. A Magyar Értelmisségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) az Intermix Kiadó Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatából összeállított kiskönyvtárat adott át a Beregszászban felépült Ortutay Elemér Görögkatolikus Központ könyvtárának. Az intézmény igazgatója, Marosi István atya, egyháztörténész társaságában Dupka

György, a MÉKK elnöke megtekintette az unikális könyv- és kézirat-gyűjteményt. Megállapodtak egy 18 táblaképből álló *Idővándor* című tematikus kiállítás megrendezéséről, és az író-olvasó találkozók rendszeres lebonyolításáról.

2020. szeptember 16. A Szolyvai Emlékparkbizottság Tóth Mihály elnök és Dupka György felelős titkár szervezésében őszi terepszemlét tartott. Az elkötelezetten magyarbarát Ivan Lanyo, Szolyva polgármesterének közreműködésével felújították a park területét. Rendbe hozták az ismeretlen vandálok által megbecstelenített Sírátófal hátsó oldalát. Ide kerülnek a Magyarország Ungvári Főkonzulátusa által támogatott új kiállítási pannók, amelyek a kárpátaljai magyarság, németiség 1944–1946 között végbement, és a későbbiekben elhallgatott tragédiáját mutatják be ukránul, magyarul és németül. Kijelölték a térfigyelő kamerák helyeit. A rendszer kiépítéséhez a Kárpátaljai Szövetség járult hozzá adománygyűjtéssel. Emléktáblát állítanak azoknak a hős, életmentő asszonyoknak, lányoknak, akik a szolyvai lágerbe zárt, éhhalállal küszködő hozzátartozókat (férjeket, apákat, fiúkat) élelemmel látták el. A vírusjárványtól függetlenül november 20-án GULAG-GUPVI fórumot tartanak Beregszászban. Csendes megemlékezésre, koszorúzásra pedig november 21-én kerül sor a Szolyvai Emlékparkban 11 órai kezdettel.

2020. szeptember 18. Az idei ünnepi könyvhétre az Intermix Kiadó gondozásában a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent újabb kiadványokat adományként adta át Dupka György, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet könyvtárának (Szabó Tibor könyvtáros) és a Beregszászi Járási Könyvtárnak (Varga Éva igazgató munkatársai). A köteles példányok között van az *Együtt* folyóirat idei 1., 2. és 3. száma is. Az Intermix-kiadványok nagyobb része folyamatosan eljut adományként a kárpátaljai települési, iskolai és intézményi könyvtárakhoz is. A megjelent könyvek elektronikus változata rendszeresen feltöltésre kerül a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet honlapjára (kmmi.org.ua). Az OSZK ISBN és ISMN osztályára szintén eljutnak köteles példányok.

2020. október 6. Az aradi vértanúk emléknapján koszorúzással egybekötött élő történelemórát tartott dr. Zubánics László, a Kárpátal-

jai Magyar Művelődési Intézet elnöke, a Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszék vezetője és Dupka György történész, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége elnöke az UNE Ukrán–Magyar Oktatási és Tudományos Intézete első évfolyamos diákjainak az ungvári Kálvária temetőben Szegelethy János honvédhadnagy sírjánál.

2020. október 7. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének Bercsényi könyvtárában a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent új könyvek prezentációjára került sor. Az író-olvasó találkozót Zékány Krisztina tanszékvezető nyitotta meg. Az elsőkötetes szalókai Kovács Eleonóra irodalmárt, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) tagját, kutatót, a történelem tanszék tanárát Dupka György, a könyvsorozat szerkesztője mutatta be. A szerző érdekfeszítően beszélt az *Érzékelés* című könyvéről, amely elsősorban családtörténeti vonatkozású, azonban tartalmazza azokat a témaköröket, amelyek 2012–2020 között figyelmet követeltek: múlt és közelmúlt, történelem és irodalom.

Ezt követően Dupka György történész is ismertette magyar–angol nyelven megjelent monográfiáját: *A kárpátaljai magyarság, németiség elhallgatott tragédiája, 1944–1946* (György Dupka. *A Hidden Tragedy: The Fate of Hungarians and Germans in Subcarpathia, 1944–46*). Megtörtént esetek alapján bemutatta a kollektív bűnösség elvének alkalmazását 1944 novemberében a kárpátaljai magyarokkal és németekkel szemben, a 4. Ukrán Front Katonai Tanácsa 0036. sz. határozatának végrehajtását az NKVD-iratok tükrében. A jó hangulatú találkozó kötetlen eszmecserevel zárult, sor került a könyvtárnak szánt ajándék-könyvek, az *Együtt* folyóirat idei első három számának átadására is.

2020. november 20. A Szolyvai Emlékparkbizottság, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet és az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetének (UNE UMOTI) Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszéke szervezésében Beregszászon, az Európa–Magyar Ház konferenciatermében *Emlékezetpolitika, kutatás, tényfeltárás* címmel megrendezésre került a GULAG–GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma. Köszöntő beszédet mondott dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke, aki az eredmények felsorolása után említést tett arról, hogy ismeretlen barbárok

négy alkalommal pusztítottak, okoztak károkat. Az emlékfalra felszerelt szabadtéri kiállítás anyagát leszaggatták, a magyar országgyűlési képviselők emlékkeresztjét ledöntötték. A helyreállítási munkálatok jelenleg is folynak. Magyarország Ungvári Főkonzulátusa támogatásával a szabadtéri kiállítási anyag elkészült, felszerelésére 2021 tavaszán kerül sor. A Kárpátaljai Szövetség anyagi támogatásával készül, és hamarosan üzembe helyezik a térfigyelő rendszert is.

Dr. Zékány Krisztina, az UNE Magyar Filológiai Tanszékének vezetője Élni kell, élni muszáj – A GULÁG-GUPVI kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján 2019 című gyűjteményt mutatta be, majd dr. Zubánics László, az UNE UMOTI Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszékének vezetője Dupka György *A kárpátaljai magyarság, németiség elhallgatott tragédiája, 1944–1946* című munkájának magyar és angol nyelvű kiadását elemezte, kiemelve: a kötet értékét az adja, hogy a szerző tudományos szinten és igénnyel dolgozta fel választott témáját, így a munka hiteles hivatkozási forrásul szolgál a kutatók számára.

Beke Mihály András író, Magyarország beregszászi külképviseletének konzulja *Az erdélyi magyarok 56-ja* című előadásában a forradalom és szabadságharc romániai visszhangját, az azt követő megtorlásokat foglalta össze.

Dr. Molnár D. Erzsébet, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpontjának vezetője *A kárpátaljai görögkatolikus magyarság és a málenkij robot* című tanulmányát ismertette. A fiatal kutató újszerű eszközökkel tárta fel a témát, s az így kapott eredményeit osztotta meg a hallgatósággal.

„Mert szeretetre van szükség, hogy... szenvedés után megbékéljenek a lelkek...” – Marosi István görögkatolikus pap ezt választotta azon értekezése mottójául, amelyben Ortutay Jenő (1889–1950) áldozópap, politikus, mártír életútját idézte fel. A görögkatolikus kanonok, szentszéki tanácsos, magyar országgyűlési képviselő 1928-tól 1938-ig Beregszász városbírója volt. 1945-ben a szovjet hatóságok 10 év kényszermunkára ítélték, a lágerben halt meg.

Dr. Dupka György újabb kutatásairól számolt be, amelyek során az 1953–1956 közötti kárpátaljai magyar és ukrán csoportos megmozdulásokat tárta fel.

Mesko János történész, a Sztálinizmus Áldozatai Kárpátaljai Emlékmúzeumának igazgatója a 75 éve kivégzett Demjanovich Péter Pál rahói görögkatolikus papról, kanonokról, a magyar országgyűlés felsőházi tagjáról értekezett.

Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem Történelem és Néprajzi Doktori Iskolájának végzős hallgatója *A nagyszőlősi és a felső-tisza-videki sváb nők internálása 1944–1945 fordulóján a Szovjetunió Állami Honvédelmi Bizottságának 7161. sz. parancsa alapján* című kutatásának eredményeit osztotta meg az érdeklődőkkel.

Az előadások után a konferencia résztvevői felavatták és megkoszorúzták az életmentő, meghurcolt nők emléktábláját.

Végezetül csöndes koszorúzásra került sor a sztálini megtorlás beregszászi emlékművénél. Magyarország beregszászi konzulátusa nevében Békésyné dr. Lukács Angéla konzul vett részt a megemlékezésen.

2020. november 21. Rendhagyó megemlékezést tartottak a Szolyvai Emlékparkban. Tekintettel a járványhelyzetre ebben az évben az Emlékparkbizottság rövid felszólalásokkal és a történelmi egyházak képviselőinek közös imamondásával emlékezett a kárpátaljai magyarok és németek 1944 őszén bekövetkezett tragédiájára, valamint a sztálini terror ártatlan áldozataira. Mindenekelőtt a Mártírok kápolnájának harangját szólaltatták meg az áldozatok emlékére, majd Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára és Mitro Henrietta szolyvai pedagógus felavatta a szeretteikért aggódó, családfenntartó, ételhordó, csomagküldő, meggyalázott magyar asszonyok és lányok tiszteletére állított táblát, akik sok száz szovjet lágerbe zárt, éhező rab életét mentették meg a biztos haláltól. Rájuk Dupka György emlékezett. Elmondta: sok esetben a kegyetlen katonák vagy elkobozták tőlük az ennivalót, vagy meggyalázták a magyar nőket. – Hősök voltak ezek az asszonyok, hiszen ezreknek mentették meg az életét, sőt, amikor elvitték innen a túlélőket, csomagokat küldtek utánuk a lágerekbe – fejtette ki, majd hozzátette, hogy jövőre azon asszonyok névsorát szeretnék elkészíteni, akik nem tértek haza a lágerekből.

A megemlékezés a Siratófal előtt folytatódott. Dr. Tóth Mihály röviden beszámolt az emlékparkbizottság ez évi tevékenységéről. A testület vezetője megemlítette a kiadásra került könyveket. Mint elmondta,

készül a park megújított biztonsági kamerarendszere és közvilágítása. Szólt a korábbi sajnálatos rongálásokról is. A jelenlévők egyperces néma csenddel emlékeztek meg Vass István alapító tagról, egykori gondnokról. Viszont a tagság meg is újult, immár Molnár János római katolikus esperes-plébános, Marosi István görögkatolikus parochus, Dávid Árpád református lelkipásztor, Homoki Zoltán szolvyvai vállalkozó és Meskó János történész lettek az emlékparkbizottság új tagjai. Kállay Karolina szatmárnémeti helytörténész, Köteles László, a Csemadok általános alelnöke, valamint Tilki Attila, a magyar parlament képviselője személyében tiszteletbeli tagokkal is bővült a testület.

Dávid Árpád református lelkész és Marosi István görögkatolikus parochus közös imája után a jelenlévők elhelyezték koszorúikat az emléktábláknál, mécsest gyújtottak, főt hajtottak az elesettek emléke előtt.

2020. december 8. A Szolvyvai Emlékparkbizottság nevében Dupka György titkár örökös megőrzésre és használatra átadta a beregszászi Ortutay Elemér Görögkatolikus Központnak (vezetője: Marosi István görögkatolikus áldozópap) a Sztálinizmus Áldozatai Kárpátaljai Emlékmúzeuma állandó tárlati gyűjteményéhez tartozó *Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991* c. tematikus kiállítási anyagot, amely 17 magyar nyelvű pannóból áll, és a GULAG-ra elhurcolt és megtorlásban részesült történelmi egyházak – köztük a görögkatolikus – lelkipásztorainak emlékét örökíti meg. Egyik összeállítója Dupka György. A kiállítási anyag katalógusa az OSZK Elektronikus Könyvtárában is megtalálható.

2020. december 16. A település szülötte Sütő Kálmán költő, irodomszervező születésének 110. évfordulója alkalmából emléktábla-avatást és megemlékezést tartottak a somi községi könyvtár udvarában. A rendezvény a községi könyvtár, a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma, valamint a Beregszászért Alapítvány szervezésében valósult meg. 2006-ban a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és az *Együtt* baráti köre Sütő Kálmán beregsomi szülőházán már állítatott egy emléktáblát az 1997-ben elhunyt költő tiszteletére. A tábla azonban azóta sajnos lekerült a családi házról, így jelenleg a könyvtárban őrzí a költő emlékét. Éppen ezért Sütő Kálmán munkásságának elismeréseképpen fontos volt egy olyan, közterületen felállított emlék-

tábla, amely méltó emléket állít a falu híres költőjének. Az ünnepséget a könyvtár vezetője, Popovics Nikoletta nyitotta meg, majd ismertette az ezüst emlékéremmel jutalmazott költő életútját. Köszöntő beszédet mondott Békésyné dr. Lukács Angéla, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, Halász László, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési és Turisztikai Osztályának vezetője, Dupka György író, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet igazgatója. Utóbbi többek között megjegyezte, hogy Sütő Kálmán volt az, „aki Trianon után, huszonegynéhány évesen kezébe merete venni a tollat, és a kilátástalan, meggyötört kárpátaljai magyarság nevében, a parasztság nevében, a falusi nép nevében elmondta gondolatait, szavát tette fájdalmaival. S mindez sugárzik a verseiből”. Dalmay Árpád, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke és Nagy Zoltán Mihály költő, író levélben elküldött köszöntő szavait szintén tolmácsolták az egybegyűltek számára. A továbbiakban a jelenlévők részleteket hallhattak Sütő Kálmán verseiből Jenei Dávid, a Somi Általános Iskola tanulójának előadásában. A megemlékezés zárásaként leleplezték és megkoszorúzták Sütő Kálmán emléktábláját, amely ezentúl a községi könyvtár épületét díszíti majd. A dombormű Lengyel Tibor nyíregyházi szobrászművész alkotása. Megvalósulását a Beregszászért Alapítvány finanszírozta.

2021. január 28–29. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) a magyar kultúra napja rendezvényeit – a koronavírus-járvány megfékezésére hozott hatósági intézkedések miatt – 2021. január 28–29-én rendezte meg Beregszászon, Munkácson és Ungváron. Erről a magyar és ukrán média is beszámolt.

* A rendezvényt sorozat nyitányaként megemlékezéssel egybekötött koszorúzást tartottak a beregszászi Kölcsey Ferenc-emléktáblánál (a posta épületénél). Ünnepi beszédet mondott dr. Zubánics László történész, a KMMI elnöke. Ezt követően elénekelték a *Himnusz*t. Koszorúztak: Szilágyi Mátyás, Magyarország beregszászi főkonzulja, dr. Dupka György, a MÉKK elnöke, Vári Fábán László József Attila-díjas költő, MMA-tag, az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, dr. Zubánics László, az UMDSZ és a KMMI elnöke, dr. Tóth Mihály,

az UMDSZ tiszteletbeli elnöke, Tóth Miklós, az UMDSZ járási tanácsi képviselője, Goncz Tibor, a Beregvidéki Nyugdíjasok Petőfi Sándor Egyesületének elnöke és mások.

* A koszorúzást követően a megemlékezés a KMMI székházában folytatódott Weinrauch Márió ferences rendi szerzetes fohászával és közös imával. Ferenci Attila, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház művészeinek előadásában elhangzott Kölcsey Ferenc *Himnusz* c. költeménye. A BorzsaVári népi zenekarnak köszönhetően megismerkedhettünk a Kárpát-medence különböző tájegységének népzenejével. Kovács Abigél Galga-menti népdalokat, majd a Kovács család kalotaszegi muzsikát adott elő.

A beregszászi értelmiségi fórum vitaindító előadásában Zubánics László egyfajta leltárt készített szellemi-közösségi javainkról. Ebből kiderült, hogy igencsak sokszínű élet zajlik mostanság Kárpátalja magyarok lakta vidékein, és ezt a szellemi pezsgést több mint háromszáz civil és szakmai szervezet biztosítja. Az utóbbi években a tehetséggondozás mellett hatalmas előrelépés történt múltunk feltárása terén, jól szervezett az oktatás és az egyházi élet. Viszont óriási veszélyt jelent közösségünk számára a tömeges elvándorlás, és az, hogy vésszen közéleg a 2023-as esztendő, amikor már csupán elemi iskoláinkban lesz engedélyezett a magyar nyelvű oktatás.

Dupka György, a MÉKK elnöke a kétlakiséget jelölte meg jelentős problémaként, illetve azt, hogy a munkaképes korú lakosság jelentős része a külhonban talál megélhetést. Hosszú távon ez településeink teljes elnéptelenedéséhez vezet. Éppen ezért még több olyan, az anyaország által támogatott programra van szükség, amely helyben, jól fizető munkahelyek ezreit hozza létre.

Molnár D. István főiskolai tanár, a KMKSZ beregszászi városi szervezetének elnöke hozzászólásában azt fejtette ki, hogy az ember természetes vágya elsősorban az, hogy a maga és a családja számára megtegye a mindennapi betevőt, fedél legyen a feje fölött, és biztonságban érezze magát. Csak ezután jelentkeznek az önkiteljesedésre irányuló igények. Ebbe tartozik a kulturális szolgáltatásokra való igény. Mind ezen elvárások fokozott mértékben jellemzik a XXI. század emberét, akinek a komfortigénye teljesen más, mint például a XX. század elején

élt paraszti elődöké. Innen a következtetés: helyben kell megteremteni azokat a feltételeket, amelyek, ha szerény módon is, de megfelelnek a kárpátaljai magyar közösség tagjai elvárásának.

A magyar kultúra elsősorban a magyarság egységét jelenti – fogalmazott Szilágyi Mátyás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja. Értékeink átadása elsősorban a humán értelmiség feladata. A főkonzul szólt azokról a kulturális rendezvényekről, amelyeket a Magyarország beregszászi külképviselete szervezett a koronavírus-járvány ellen hozott intézkedések figyelembevételével.

Ezt követően került sor a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia (AK) okleveleinek és az Együtt Nívódíj átadására.

A találkozó végén bemutatták azt a kilenc kötetet, amely a 2020-as év során az Intermix Kiadó gondozásában látott napvilágot. Ezekről a könyvekről Marcsák Gergely, Kovács Eleonóra, Csordás László, Zékány Krisztina és Dupka György tartott ismertetőt. Felhívták a figyelmet arra, hogy valamennyi kötet megtalálható elektronikus formában a KMMI honlapján. A rendezvényen megismerkedhettünk az egyetlen kárpátaljai magyar irodalmi folyóirattal, az *Együtt* legutóbbi lapszámaival. A jelenlévők megtekintették az ungvári Turák Angéla képzőművészeti kiállítását.

* A rendezvénysorozat Munkács ősi várában folytatódott. A délutáni órákban Gyebnár István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, Albertné Simon Edina, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Dupka György, a MÉKK elnöke, dr. Zékány Krisztina nyelvész, Csordás László irodalomtörténész, a KVVIT elnöke, Kovács Eleonóra író, a KVVIT tagja megkoszorúzták Zrínyi Ilona és a gyermek Rákóczi Ferenc szobrát (alkotó Matl Péter) a munkácsi vár felső palotájának bástyáján. Fejet hajtottak a várban egykor raboskodott Kazinczy Ferenc emléktáblánál is, aki baráti kapcsolatban állt Kölcsey Ferencel, a *Himnusz* szerzőjével.

* A magyar kultúra napja zárórendezvényére Ungváron, a Kárpátaljai Népi Építészeti és Néprajzi Múzeumban került sor. A XII. CARPATICA ART EXPO program keretében Polják Szergej, a z Ungvári 10. Sz. Dayka Gábor Középiskola tanulója elszavalta Kölcsey Ferenc *Him-*

nusz című versét, majd Fuchs Andrea, a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület titkára ukrán és magyar nyelven köszöntötte a díszvendégeket, köztük Albertné Simon Edinát, Magyarország Ungvári Főkonzulátusa konzulját, Gyebnár Istvánt, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulját, Lyah Sándort, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Nemzetiségi és Vallásügyi Osztályának vezetőjét, Mikola Kuzselnijt, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési Főosztályának helyettes vezetőjét, Borisz Kuzmát, az Ukrainai Képzőművészeti Szövetség kárpátaljai tagozatának elnökét, Vaszil Kocant, a Kárpátaljai Népi Építészeti és Néprajzi Múzeum igazgatóját, a helyi magyar civil szervezetek, intézmények, a sajtó képviselőit.

A magyar kultúra napja alkalmából ünnepi beszédet mondott Albertné Simon Edina konzul, Vaszil Kocán igazgató, Borisz Kuzma tagozatvezető, Soltész Péter festőművész.

A képzőművészeti seregszemlén ezúttal 21 kárpátaljai képzőművész –Badó Attila, Balog Sándor, Brinkács István, Vaskovics Beáta, Homoki Gábor, Kalitics Erika, Klisza Krisztina, Klisza János, Kuruc András, Lézu Volodimír, Matl Péter, Nigriny Edit, Pavuk Andrea, Réti János, Szkakandij Olga, Turák Angéla, Sütő Miklós, Soltész Péter, Soltész Gabriella, Soltész Martin, Olekszandr Canyko – 50 alkotását állították ki.

A rendezvény második felében dr. Dupka György, a MÉKK elnöke a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság vezetői – Balázs Géza elnök és Pomogáts Béla tiszteletbeli elnök –, valamint dr. Zubánics László, a KMMI elnöke nevében a kárpátaljai magyar kultúra fejlesztésében végzett áldozatos munkájáért okleveleket adott át. A csoportkép elkészülése után a díszes társaság átvonult az ungvári Váralja múzeum-kávézóba, ahol fogadáson vettek részt. Ezúttal Rusznák György tulajdonos és házigazda népi gasztronómiával lepte meg a vendégeket. Az ukrán–magyar alkotóértelmiségi találkozó jó hangulatú beszélgetéssel zárult. A jelenlévők hitet tettek a barátság mellett, és elítélték azokat a provokátorokat, akik a kárpátaljai népcsoportok békés egymás mellett élését, egységét akarják megbontani.

2021. február 25. A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapján a Szolyvai Emlékparkbizottság a Munkácsi Vármúzeummal

közösen a munkácsi ősi várban megnyitotta *A totalitárius kommunista elnyomó rendszer kárpátaljai tevékenységét dokumentáló anyagok* c. állandó kiállítását. A Szolyvai Emlékparkbizottság nevében Fuchs Andrea nyitotta meg a rendezvényt. Az avatószalagot Lengyel Olekszandr, a Munkácsi Kistérségi Tanács ügyvivője, Szilágyi Mátyás beregszászi magyar főkonzul és Belekanics Mihajlo, a Munkácsi Vármúzeum igazgatója vágta át. Dr. Dupka György történész, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára, a GULAG-GUPVI kutatóműhelyek vezetője ismertette a csapatmunkával létrehozott állandó kiállítás témakörét, amely hitelesen mutatja be Kárpátalja tragédiáját, amikor a vidéket elfoglaló 4. Ukrán Front katonai tanácsa irányításával megszervezték a régió erőszakos szovjetizálását. A kollektív bűnösség elvének jegyében elhurcolták a magyar és német katonaköteles férfiakat, majd a német fiúkat és lányokat. Többek között a szibériai Tyumeny területére kitelepítették a német családokat, begyűjtötték a szovjetellenességgel megvádolt embereket. Felállították a katonai törvényszékeket és az ungvári Rendkívüli Bíróságot. Ezek közreműködésével jóformán megtizedelték a kárpátaljai etnikai népcsoportokat, köztük a magyar, német, ruszin, ukrán, zsidó értelmiség, a történelmi egyházak jeles képviselőit meghurcolták, Gulág-rabságra, illetve halálra ítélték. Sok ezren a szovjet lágeregekben örökre ott maradtak. Kárpátalján ez az első olyan egyedi kiállítás, amelynek állami intézmény ad otthont a munkácsi várban, ahol 1944–1956 között a szovjet biztonsági szolgálat börtönt rendezett be, és ide zárták a szovjethatalomra veszélyesnek ítélt munkásakat, köztük a magyar patriótákat is. A kiállítás kódolt üzenete, hogy hasonló tragédia soha ne történjen meg, Kárpátalja legyen a béke szigete, és az itt élő nemzetiségek békés együttélését provokatív erők ne zavarják meg, azokat közös összefogással védjük ki.

2021. február 25. Az Ortutay Elemér Görögkatolikus Központban a késő délutáni órákban megnyitották az *Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991* c. tematikus kiállítást a GULAG-ra elhurcolt és megtorlásban részesült kárpátaljai görögkatolikus, római katolikus papok, református lelkipásztorok és más felekezetek vezetőinek emlékére. A kiállítás szerzője Dupka György történész és Fuchs Andrea, a Szolyvai Emlékparkbizottság programmenedzsere. Avatóbeszédet tartott Ma-

rosi István atya, az Ortutay-központ igazgatója, Szilágyi Mátyás beregszászi főkonzul, dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára, dr. Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke, Demkó Ferenc görögkatolikus esperes. Varjú Zoltán levezető elnök invitálására a jelenlévők megtekintették a Szolyvai Emlékparkbizottság adományaként átadott állandó kiállítást.

2021. április 12. Az Ukrajnai Írószövetség kárpátaljai tagozatának ungvári székházában Vaszil Huszti költő, tagozati alelnök kezdeményezésére irodalmi múzeumot hoznak létre. Felkérésére Dupka György, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) elnöke közreműködött az irodalmi életünket bemutató magyar részleg anyagának összeállításában.

2021. április 23. Magyarország Beregszászi Konzulátusán 70. születésnapja és a Kossuth-díjjal való kitüntetése alkalmából köszöntötték Vári Fábián László költőt. A *Himnusz* eléneklése után a rendezvényt Beke Mihály András első beosztott konzul nyitotta meg. Kacsur András, a beregszászi színház igazgatója, színművész Vári Fábián László *Ady alkonya* című, a nemrég elhunyt Dinnyés József által megzenésített versét énekelte el saját gitárkíséretével, majd Szilágyi Mátyás főkonzul mondott köszöntő beszédet. Ezt követően a fiatal alkotókat tömörítő Kovács Vilmos Irodalmi Társaság alelnöke, Marcsák Gergely irodalomtörténész, költő felolvasta Vári Fábián László alkotói pályájáról írt dolgozatát. Üdvözölte a Kossuth-díjas költőt Molnár László, a KMKSZ kulturális titkára, Zubánics László, az UMDSZ és a KMMI elnöke is. Dupka György, az *Együtt* című irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat felelős kiadója, a MÉKK elnöke – több mint ötven éves barátságuk, együttműködésük jeléül – Soltész Péter elismert ungvári képzőművész *Ablak* című olajfestményét nyújtotta át küzdőtársának, ugocsai földijének, Vári Fábián Lászlónak, a folyóirat szerkesztőbizottsága és a MIKICS elnökének, akinek a költészetében az ablak visszatérő szimbólum. Kiemelte, hogy Tiszaújlak szülöttjének mára beérett, magas szakmai szinten elismert költészete egyben ablak a kárpátaljai magyar „lírai szívhangra”, amelyből erőt lehet meríteni további küzdelmükhöz.

2021. május 16. A Független Vajdasági Értelmisségek Szövetsége (FüVÉS) Alapítvány nevében az ismert zentai költő, Szabó Palócz At-

tila elnök és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) nevében Dupka György elnök együttműködési megállapodást írtak alá. Többek között céljuknak tekintik a két régió kulturális, irodalmi és művészeti értékeinek széles körű megismertetését, népszerűsítését a fiatal alkotó generációval a saját közösségükben. A határon átnyúló projektek megvalósításában a két szervezet aktív szerepet vállal.

2021. június 4. A nemzeti összetartozás napja alkalmából a Beregszászárt Alapítvány és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében az Európa–Magyar Ház udvarán emléktábla-avatással egybekötött megemlékezést tartottak. Dr. Zubánics László, a KMMI és az UMDSZ elnöke köszöntőbeszédében elmondta, hogy június 4-én a szomorú múltra emlékezünk ugyan, de ez az emlékezés „erősíti a világ magyarságának határokon átvívelő összetartozását is”. A megemlékezésen Kovács Abigél, a BorzsaVári Együttes szólistája egy tyukodi népdalt adott elő. Ünnepi beszédében Juhász Gyula *Trianon* c. versét idézte dr. Erdei Péter, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja. Ennek kapcsán elmondta, hogy nem csupán emlékezni szükséges, hanem „beszélni is kell arról, hogy 101 évvel ezelőtt mi történt, hiszen ez a magyarság történetének egyik legnagyobb tragédiája”. A Kárpátaljai Szövetség nevében dr. Seremet Sándor főtítkár osztotta meg gondolatait. A Beregszászárt Alapítvány kuratóriuma elnökének, Dalmay Árpádnak a szavait Csobolya József tolmácsolta. Dalmay Árpád a távolból örömét fejezte ki aziránt, hogy egy újabb magyar emléktáblát avatnak fel a Vérke-parti városban. Az emléktáblát dr. Erdei Péter és Csobolya József leplezték le.

2021. augusztus 6. Megemlékezéssel egybekötött emléktábla-avató ünnepséget tartottak a település szülötte, Kecskés Béla költő, történelemtanár születésének 80. évfordulója alkalmából Beregsomban. A rendezvénynek, amelyet a somi községi könyvtár, a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma, valamint a Beregszászárt Alapítvány és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezett, a könyvtár udvara adott otthont. Popovics Nikoletta, a könyvtár vezetője köszöntötte az egybegyűlteket, majd ismertette a költő munkásságát. Köszöntő beszédet mondott Hajgató Tamás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, Jakab Attila, a beregsomi református gyülekezet

lelkipásztora. A költő családtagjai nem tudtak részt venni a rendezvényen, a megjelentekhez szóló üzenetüket levélben küldték el. Dalmay Árpád, a Beregszászáért Alapítvány kuratóriumának elnöke szintén levélben üdvözölte a jelenlévőket. Dupka György író, a MÉKK elnöke ünnepi beszédében kiemelte, hogy Kecskés Béla műveiből jól kitűnik, mennyire szíven viselte az induló kárpátaljai magyar irodalmat és a kárpátaljai magyarság sorsát. Köszönetét fejezte ki, hogy a település lakói nem közömbösek híres szülötteik emlékének ápolása iránt: „A költő nem halt meg, nem felejtettük el, és büszke vagyok Som itteni értelmiségére, hogy az emlékezet tüzét táplálja” – hangsúlyozta az író. Nagy Zoltán Mihály költő, író szívmengető szavakkal emlékezett vissza barátjára. Kiemelte: Kecskés Béla munkásságának eredményei bizonyítják, hogy a költő, az erkölcsi értékek látványos hanyatlásának korában is akart, és tudott is hinni a szavak hatalmában. Az emléktábla a település másik híres költője, Sütő Kálmán emléktáblája mellett kapott helyet. Domborműve Lengyel Tibor nyíregyházi szobrászművész alkotása. Megvalósulását a Beregszászáért Alapítvány finanszírozta. A község nagy gondot fordít híres szülöttei emlékének ápolására. 2006-ban a MÉKK, az *Együtt* baráti köre, valamint Deme Ibolya, a Községi Könyvtár akkori vezetője létrehozta a Somi Irodalmárok Emlékmúzeumát. A Kárpátalján egyedülálló intézményben a falu híres költői — Sütő Kálmán, Kecskés Béla, Balogh Balázs és Somi Nagy Zoltán — emlékét számos, a munkásságukhoz fűződő dokumentum és tárgyi emlék őrzi. Szintén a költők emlékének fennmaradását szolgálja a Somi Általános Iskolában évente megrendezett Sütő Kálmán és Kecskés Béla-szavalóverseny, amelyen a környékbeli iskolák irodalomkedvelő tanulói vehetnek részt.

2021. augusztus 16–18. Irodalmi Karaván kárpátaljai irodalmárok (dr. Dupka György történész, Lőrincz P. Gabriella költő, a Magyar Írószövetség elnökségi tagja, Fuchs Andrea grafikus, az *Együtt* című folyóirat egyeztető koordinátora) részvételével a Csallóközben. A vendéglátó a Szlovákiai Magyar Írók Társasága (SZMÍT) volt. Izgalmas eszmecserékkel egybekötött találkozókön vettek részt Csiliznyáradon és Dunaszerdahelyen. Fogadták őket a SZMÍT székházában, tapasztalatcserét folytattak az *Opus* irodalmi, művészeti folyóirat és a *Felvi-*

déki Előretolt Helyőrség irodalmi-kulturális kiadvány szerkesztőivel, munkatársaival. Nagy élmény volt a felvidéki magyar irodalmi életéről elbeszélgetni Hodossy Gyula költővel, lap- és könyvkiadói főszerkesztővel, a SZMÍT elnökével, Tóth László irodalomtörténész akadémikussal, Nagy Erika íróval, a szervezet titkárával Jancsó Péterrel, az *Opus* főszerkesztőjével, Bese Bernadettel és Z. Németh István íróval, a *Felvidéki Előretolt Helyőrség* irodalmi-kulturális kiadvány szerkesztőivel, Póda Erzsébet szerkesztőségi koordinátorral, továbbá a SZMÍT tagjaival, köztük Száraz Pál íróval, Katona Nick költővel és másokkal. Megtekintették a Csallóközi Múzeum unikális kiállítását Nagy Iván igazgató, muzeológus kalauzolásával.

2021. augusztus 20. A tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus plébánia kezdeményezésére, a Tiszaháti Tájmuzeum, a Tiszapéterfalvai Kistérség és dr. Dupka György történész, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) elnöke, a Tiszabökényi Római Katolikus Egyházközség Egyháztanácsának világi elnöke szervezésében a Tiszaháti Tájmuzeum területén, a 2000-ben felállított, s idén felújított Hármaskút halom, kettős kereszt emlékműnél megrendezték az ökumenikus liturgiával összekapcsolt 1. Tiszaháti Szent István-napot. Az ünnepséget Nagyné Szakadát Rita, a Tiszaháti Tájmuzeum és a Péterfalvai Képtár igazgatója nyitotta meg, köszöntötte a vendégeket, köztük Oroszi Józsefet, a Péterfalvai/Tiszaháti Kistérség polgármesterét, Beke Mihály Andrást, Magyarország beregszászi konzulátusának első beosztott konzulját, Bajnóczi Olivér és Mül Rudolf alkonzulokat Magyarország Ungvári Főkonzulátusának képviselőjében, Bartha József megyei képviselőt, a KMKSZ alelnökét, dr. Zubánics László történészt, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnökét, dr. Dupka György történészt, Tiszabökény díszpolgárát, Szabó Palócz Attila vajdasági író, költőt, a Független Vajdasági Értelmiségiek Szövetsége – FÜVÉSZ Alapítvány elnökét, a vajdasági írókaraván vezetőjét, a kíséretében érkezett Ürmös Attila vajdasági író, Lőrincz P. Gabriella költőt, a Magyar Írószövetség elnökségi tagját, Weinrauch Márió OFM atyát, a tiszabökényi Árpád-házi Szt. Erzsébet római katolikus templom plébánia kormányzóját, Hunyadi Attila református lelkészt, Máramaros-Ugocsa Egyházmegye espere-

sét, Seres János tiszteletbeli esperest, a Péterfalvai Református Líceum lelkész-igazgatóját. A házigazdák nevében üdvözölte a megjelenteket Oroszi József polgármester. Ünnepi beszédet mondott Beke Mihály András, dr. Zubánics László, Bartha József, Szabó Palócz Attila. Verset mondott Lőrincz P. Gabriella. Zárszót mondott dr. Dupka György, aki Tiszabökény és társközségei első írásos említésének 800. évfordulója alkalmából köszöntötte honfitársait, hogy továbbra se hagyják veszni hitünket, nyelvünket és szülőföldünket. Az alkalomhoz illő énekek hangzottak el a Kovály Csilla vezette Tisza Csillag kórus előadásában. Az ökumenikus liturgia keretében Hunyadi Attila esperes megáldotta az új kenyeret. Weinrauch Márió ferences atya imát mondott az államalapító István király emlékére, majd megszentelte a felújított Hármas halom, kettős kereszt emlékművet, az összetartást jelképező, hozott és összeöntött földet, az új kenyeret. A díszvendégek a hármas halom apostoli kettős keresztnél koszorút helyeztek el. Ezt követően tálcákon kínálták az egybegyűlteknél a megszentelt kenyérkockákat.

2021. augusztus 22. Irodalmi Karaván vajdasági irodalmárokkal Beregszászon és az Ugocsa vidéki Tiszabökényben. A karaván vezetője Szabó Palócz Attila vajdasági író, költő, a Független Vajdasági Értelmisségek Szövetsége – FÜVÉSZ Alapítvány elnöke. A kíséretében érkezett Ürmös Attila vajdasági író, valamint Lőrincz P. Gabriella költő, a Magyar Írószövetség elnökségi tagja bekapcsolódtak a Tiszabökény-Tiszafarkasfalván a Tiszaháti Tájmuzeum területén megrendezett Szent István-napi ünnepségbe. Ezután a beregszászi Európa–Magyar Házban dr. Zubánics László történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke fogadta a vendégeket, akik megismerkedtek az intézet tevékenységével, az *Együtt* című irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat munkatársaival, az Intermix Kiadó által elindított Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat újabb kiadványaival is. A találkozón jelen volt dr. Dupka György történész, a könyvsorozat főszerkesztője, az említett kiadványok felelős kiadója, továbbá a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) nemrég megválasztott vezetősége, köztük a költőként elismertséget szerzett Marcsák Gergely elnök és a novellaíró Shrek Tímea alelnök. A tiszabökényi művelődési házban Kovály Csilla igazgató köszöntötte a vendégeket. A Dupka György moderálásá-

val jó hangulatban lezajlott író-olvasó találkozón Lőrincz P. Gabriella és Szabó Palócz Attila költő, Ürmös Attila író bemutatkozásuk után újabb műveikből olvastak fel. A rendezvényt kötetlen beszélgetés zárta.

2021. szeptember 2–5. Két év után sem sikerült elintézni, hogy az Ünnepi Könyvhéten a Vörösmarty téren újra felállításra kerüljön Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók sátra. A Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése (MKKE) korábbi vezetőinek segítő közreműködésével évtizedeken keresztül egy csoportban voltak a határon túli kiadók sátrai. Akkor még a határon túliaknak bőven volt lehetőségük – legalább évente egyszer, a könyvhéten – személyesen találkozni az anyaországi olvasókkal, az itteni kiadók képviselőivel, az alkotókkal és a szerzőkkel. A mostani vezetés úgy döntött, hogy az évtizedek óta konszenzussal elfogadott ingyenes régiós pavilonokat (Erdély, Felvidék, Vajdaság, Kárpátalja) megszüntetik. Ennek értelmében a 92. Ünnepi Könyvhéten nem lett felállítva a Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók standja. A közel húsz éve a kárpátaljaiakkal együttműködő budapesti Fókusz Könyvárúház annyiban tudott segíteni rajtunk, hogy a könyvhétre szánt újabb kiadványainkat befogadta. Ezek:

* Dupka György: Hungarian literary life in Subcarpathia during the sovjet period (1944–1991). Irodalmi élet Kárpátalján a szovjet időszakban (1944–1991). (Angol-magyar kismonográfia). Fordította: dr. Ortutay Péter. – Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2021.

* Zubánics László: A múlt tükrében elmerengve. Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján. Helytörténeti tanulmányok. – Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2021.

* Dupka György: „Jön még egy új világ...” A magyar ’56 kárpátaljai kézikönyve (A forradalom visszhangja a „megrengett Szovjetföldön” 1956–1959). – Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2021.

* Kiss Ágnes: Magyar újságok Kárpátalján az első csehszlovák közársaságban. Sajtótörténet. – Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2021.

* Elbe Hajnalka: Kárpátaljai magyar gyermekirodalom. Tanulmány. – Ungvár–Budapest: Intermix Kiadó, 2021.

* Kótyuk Erzsébet: Ha ad az Isten bajt, ad ahhoz erőt is... Népi orvosló hagyományok és hiedelmek az Ung-vidéki magyar falvakban. – Ungvár-Budapest: Intermix Kiadó, 2020.

2021. szeptember 14. Az Ungvári Nemzeti Egyetemen, az Ukrán–Magyar Tudományos-Oktatási Intézet Bercsényi Miklós Könyvtárának olvasótermében az utóbbi hónapokban megjelent kiadványokat mutatta be Dupka György történész, kiadói főszerkesztő. Többek között a diákok figyelmébe ajánlotta Zubánics László tanszékvezető, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke legújabb könyvét. *A múlt tükrében elmerengve. Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján* című helytörténeti tanulmánykötetéről a szerző osztotta meg gondolatait a hallgatósággal.

2021. szeptember 19. Megrendezték a XXX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivált a Munkácsi Kistérséghez tartozó Dercenben. A résztvevő 23 hagyományörző együttes keretében több mint 350-en léptek a színpadra. A szervezőbizottság nevében a fesztivált Szabó Tibor, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) művelődési részlegének vezetője nyitotta meg. Nemzeti kincsünk őrzőinek lelkes résztvevőit köszöntötte Jevhen Tiscsik, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési, Nemzetiségi és Vallásügyi Főosztályának vezetője, Albertné Simon Edina, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Békésyné dr. Lukács Angéla, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, dr. Zubánics László, a KMMI elnöke. A szónokok elismeréssel szóltak a három évtizede rendszeresen megrendezett kulturális seregszemle értékörző és -átadó szerepéről. Dercen előjárója, Biró Lajos feltűzte a fesztivál vándorbotjára az idei program házigazdájának szalagját. A Dercenben lezajlott XXX. Kárpátaljai Magyar Folklórfesztivál fő szervezői: Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség), Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közösség), Munkácsi Városi Kistérség – Dercen község, Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal Művelődési, Nemzetiségi és Vallásügyi Főosztálya.

Fő támogatója: a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) és a Bethlen Gábor Alap (BGA).

2021. október 6. Rendhagyó történelemórával egybekötött megemlékezést és koszorúzást tartottak az ungvári Kálvária temetőben Szegelethy János honvédhadnagy sírjánál az UMDSZ ungvári városi szervezete, a Magyar Értelmiségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és

az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete szervezésében. Dr. Zubánics László történész, az UMOTI Magyar történelem és európai integráció tanszékének vezetője Szegelethy János és honvédtársainak sorsát, az aradi vértanúk tragikus történetét ismertette. Dr. Dupka György történész a történelmi egyházak képviselőinek a szabadságharcban történő szerepvállalásáról szólt. Külön kitért báró Bémer László nagyváradi római katolikus vértanú püspök kegyetlen meghurcoltatására, aki megvakultan Ungváron a rokonainál talált menedéket, itt is halt meg, azonban a későbbiekben földi maradványait Nagyváradra átszállították.

1911-ben a Laudon-ház főbejárata fölött elhelyezett emléktábla ma is hirdeti az utókornak, hogy a főpapok közül elsőként emelte fel szavát a magyar szabadság kivívása érdekében. Koszorúztak: a történelem és a nemzetközi kapcsolatok szakos diákok, valamint az említett civil-szervezetek képviselői.

2021. október 6. Az aradi vértanúkra emlékeztek a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben. A megjelenteket Szabó Tibor, a KMMI művelődési részlegének vezetője köszöntötte, aki felidézte a korabeli történelmi eseményeket. Kiemelte: ma azokra a hősökre emlékezünk, akik életüket adták a magyar nép szabadságáért és függetlenségéért. Olyan hősökre, akik között a magyarok mellett osztrák, szerb és horvát nemzetiségű is volt, s volt közöttük polgári származású katonatiszt és dúsgazdag főúr, de mindannyian hősként küzdöttek a szabadságharc csatáiban, s mi már tudjuk, hogy nem harcoltak hiába. Az aradi vértanúk élete a ma nemzedéke előtt is példaként kell álljon, hisz megmaradásunk érdekében ma is elszántságra, akaratra és a nemzet ügye iránti feltétlen hűségre van szükség. A megemlékezők elhelyezték a tisztelet koszorúját és virágait az aradi vértanúk emlékoszlopánál.

2021. október 21. A Beregszászért Alapítvány emléktáblát avatott Petróci Iván ruszin költő, műfordító tiszteletére a beregszászi Európa–Magyar Ház udvarán. A megemlékezésen dr. Zubánics László történész, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke köszöntötte a megjelenteket és méltatta Petróci Iván irodalmi munkásságát. A történész kiemelte: Petróci „nagybetűs kárpátaljai ember”, aki kiemelkedő személyisége volt az ukrán és a ruszin irodalmi közösségnek,

de fontos szerepet játszott a klasszikus magyar irodalmi művek ukránra fordításában is. Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja elmondta, hogy Petróci Iván joggal érdemel emléktáblát Beregszászban, mert irodalmi tevékenységével sokat tett a két nép kulturális közösségének erősítéséért. Margaritha Lukecsa, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Ruszin Társaság képviselője beszéde végén megosztotta a hallgatósággal Petróci egyik ruszin nyelvű versét. Dupka György, az *Együtt* irodalmi karaván vezetője felidézte a Petrócival közös emlékeit és a költő életpályáját. Petróci kezdetben ukrán nyelvű műveket írt, ám miután visszatért ruszin gyökereihez és a ruszin kultúra felemelkedéséért tevékenykedett, irodalmi munkásságát állami szinten próbálták ellehetetleníteni. Bár munkássága miatt az Ukrán Írószövetségből kizárták, ő hű maradt elveihez és a ruszin néphez. Levélben köszöntötte a megjelenteket Dalmay Árpád, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke, amelyet Pirigyi Gergely tolmácsolt. Dalmay szerint Petróci olyan alakja a kárpátaljai irodalomnak és közéletnek, aki kiérdemelte ezt a megtiszteltetést, műfordításai révén olyan magyar klasszikusok művei juthattak el az ukrán irodalomkedvelők kezébe, mint Petőfi Sándor, Ady Endre, Juhász Gyula, Gárdonyi Géza, Kosztolányi Dezső, Tóth Árpád. Dalmay Árpád felidézte a költővel kötött barátságának emlékeit. A köszöntők után leleplezték az emléktáblát, melynek elkészítéséhez a Beregszászért Alapítvány mellett a Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat is hozzájárult.

2021. október 21–23. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Köössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) társrendezésében megszervezte a XIV. Együtt Írótábor – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. Első állomása Gát volt, ahol Kovács Vilmos költő, magyar polgárjogi harcos a helyi művelődési ház falán lévő emléktábláját koszorúzta meg Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja Dupka György író, történész, az *Együtt* irodalmi karaván vezetője társaságában.

* A Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok keretén belül író-olvasó találkozóra került sor a Beregszászi Központi Könyvtárban. Köszöntő beszédet mondott Varga Éva, a könyvtár igazgatója. Dupka György

író, történész, az irodalmi karaván szervezője beszédében többek között a vajdasági Bányai Jánost idézte, aki szerint az irodalom nem létezik irodalmi élet nélkül. „Önmagában nem létezik sem az irodalom, sem a képzőművészet, ha nincs mögötte pezsgő élet” – jelentette ki. Megemlékezett Petróci Ivánról is, akinek a tiszteletére emléktáblát avattak az Európa–Magyar Ház udvarán. Majd bemutatta a Kárpátaljai Magyar Könyvek 296. darabját, „A felnégyelt Haza...” 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920–2020 Kárpátaljai költők antológiája c. kötetet, valamint az *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóiratot, amelyről a tábor is a nevét kapta. A rendezvényen Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja írói arcát is megmutatta. A beregszászi közönség előtt debütált a „Nincsen számodra hely” című esszéválogatása, ami a Magyar Napló gondozásában jelent meg 2020-ban. Marcsák Gergely költő, szerkesztő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke bemutatta a *Súlyos hagyomány* című kötetét. Versei közül a *Gloria victis*-szel emlékezett meg az 1956-os forradalomról. Nagy Tamás költő, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanársegédje azokat a költeményeit olvasta fel, amelyeket a Litera irodalmi portál a legjobb 25 év alatti szerzők versei közé is beválogatott. Szemere Judit, a *Kárpátaljai Hírmondó* főszerkesztője bemutatta a folyóiratot, amelyben kárpátaljai hírek, események, tanulmányok és művészeti alkotások kapnak helyet. Sz. Kárpáthy Kata író a *Részvét* című írásából olvasott fel egy részletet, Shrek Tímea író pedig – a málenkij robot közelgő emléknapijának tiszteletére – *Hidegfüst* című versével zárta az írók és költők bemutatkozását.

* Az Együtt irodalmi karaván tagjai rendhagyó irodalomórákat tartottak Tiszabökény és Tiszapéterfalva iskoláiban. A XIV. Együtt Írótábor keretén belül a Péterfalvi Kölcsey Ferenc Alap- és Középfokú Oktatási Intézménybe, a Tiszabökényi Gimnáziumba és a Péterfalvai Református Líceumba látogattak el a kárpátaljai írók és költők. Újfalusi Irénke, a Péterfalvi Kölcsey Ferenc Alap- és Középfokú Oktatási Intézmény igazgatónője és Varga Jolán nevelőtanár-helyettes köszöntötték az írótábor tagjait. Az iskola két végzős növendéke a tiszabökényi születésű Dupka György a *Tiszabáti képeslapok* című verset adták

elő, abból az alkalomból, hogy 1969-ben a tiszapéterfalvai tanintézményben érettségizett. Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja is megemlékezett az 1956-os forradalomról. Az eseményen megkoszorúzták az 1999-ben elhunyt Kiss Ferenc irodalomtörténész emléktábláját.

A Tiszabökényi Gimnáziumban Borgátó Szilvia köszöntötte a vendégeket, akik az 5–9. osztályos diákok előtt mutatkozhattak be.

A Péterfalvai Református Líceumban Tóth-Molnár Emőke magyar szakos tanár köszöntötte az írótábor résztvevőit. Dupka György, az Intermix Kiadó nevében bemutatta „*A felnégyelt Haza... 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920–2020 Kárpátaljai költők antológiája*” kötetet, valamint az *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóiratot. Marcsák Gergely költő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke, Shrek Tímea író, a KVIT alelnöke és Sz. Kárpáthy Kata író mutatkoztak be és olvastak fel, Szemere Judit szerkesztő pedig a *Kárpátaljai Hírmondó* folyóiratot prezentálta. Az iskolák számára Dupka György kárpátaljai szerzők műveit és folyóiratokat adott át.

Délután folyamán a tábor tagjai a Péterfalvi Képtárban tettek látogatást.

Este a tiszabökényi művelődési házban a Tisza Csillag kórus tagjainak részvételével író-olvasó találkozóra került sor. Az esemény házigazdája Kovály Csilla, a művelődési ház igazgatója volt.

* Az XIV. Együtt Író Tábor tagjai több jeles eseményt méltattak Visken, a nagy múltú koronavárosban is. Először a Fodó Sándor Községi Házba látogattak. Takács Zsuzsanna pedagógus, a közösség ház vezetője köszöntötte a viski költő, helytörténész, református kántor Czébely Lajost, aki nemsokára ünnepli 70. születésnapját. A köszöntéshez csatlakoztak a viski zenészek is Pál Lajos vezetésével. Czébely Lajos 1951. október 29-én született Visken. Az Ungvári Állami Egyetem bölcsészkarán szerzett magyar nyelv és irodalom szakos oklevelet, ezután Gáton, később odahaza, Visken volt magyartanár. A helyi református templom orgonistája, versírás mellett tanulmányírással is foglalkozott, emellett kiváló tankönyvek szerzője. Az örömnappal mellett az emlékezés is helyet kapott. Az egybegyűltek megemlékeztek

a hely névadójáról, Fodó Sándor nyelvészről, politikusról, a KMKSZ alapító elnökéről, aki 16 éve nincs köztünk, illetve az 1956-os forradalomról. Dupka György, a MÉKK elnöke és a KMMI igazgatója beszédében elmondta, hogy a 65 évvel ezelőtti budapesti eseményekbe aktívan bekapcsolódtak kárpátaljai fiatalok is. Felidézte a nagyszülősi, mezőkaszonyi, benei, gálócsi, ungvári csoportok tagjait, akik mindent kockáztatva bátran kiálltak a magyarok függetlenségéért. Az 1940-ben született viski Fodó Sándor szintén sokat tett a magyarságért. A nyelvész, tanár, politikus küzdött azért, hogy megalakulhasson a Beregszászi Magyar Autonóm Körzet, ám ezeket a törekvéseket az Ukrán Legfelső Tanács elutasította. „Fejet hajtunk emléke előtt, mely egyben szimbóluma annak, hogy a rendszerváltás után sikerült közös erővel az első magyar érdekvédelmi szervezetet létrehozni, amely szószólója lett a kárpátaljai magyarságnak” – mondta Dupka György. Hozzátette: fájó azt látni, hogy amit nehezen kiharcoltunk akkor, folyamatosan elveszni látszik. Az Együtt Író tábor tagjai Takács Zsuzsannával, Czébely Lajossal együtt megkoszorúzták a Fodó-emléktáblát, majd a viski köztemetőben Fodó Sándor sírját.

Az 1956-os forradalom emléknapiján az író tábor tagjai Nagyszőlősen is méltatták a 65 évvel ezelőtti budapesti eseményeket. A nagyszőlősi politizáló fiatalok a helyi Perényi Zsigmond középiskola falán elhelyezett emléktábláját Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja, Dupka György, az író tábor vezetője, Marcsák Gergely, a KVVIT elnöke koszorúzta meg.

A tábor utolsó helyszíne a nemrég nyílt nagyszőlősi Révész Imre Galéria volt, ahol Tóth Márta, a galéria tulajdonosa és Marinics Sándor képzőművész fogadta a vendégeket. A galériában együtt tekintettek meg Marinics Sándor október elsején nyílt tárlatát, majd kötetlen beszélgetéssel zárult a program.

2021. november 19. A Szolyvai Emlékparkbizottság, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), valamint az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézet (UNE UMOTI) Történelem és európai integráció tanszéke rendezésében Beregszászban, az Európa–Magyar Ház konferenciatermében tartották meg a GULAG–GUPVI-kutatók nemzetközi fórumát. Nyitóbe-

szédet mondott dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke. A mécsesgyújtás után v. Pocsai Vince református lelkész és Marosi István görögkatolikus lelkipásztor közös imát mondtak a mártírok lelki üdvéért. Marcsák Gergely költő saját megzenésítésében előadta a lágerballadát és elmondta *Bródy* című versét. Ezt követően 9 előadó a szakmai kutatásokról, tényfeltárásokról tartott előadást:

1.) Marosi István görögkatolikus áldozópap, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium igazgatója, egyháztörténész (Beregszász): *A görögkatolikus papok és családjaik üldöztetése Kárpátalján a kommunizmus évtizedeiben (1949–1989)*;

2.) Molnár D. Erzsébet történész, PhD (Beregszász, GKNT-tag), a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense: *A „malenkij robot” hatása a kárpátaljai magyar családokra*;

3.) Dupka György történész, PhD (Ungvár, GKNT-tag), a KMMI igazgatója: *Adalékok az 1944–1947 között kivégzett kárpátaljai patrióták történetéhez*;

4.) Seremet Sándor történész, PhD (Budapest), a Kárpátaljai Szövetség főtítkára: *Egy kapcsolat történetéből: Dulatbekovról, a Kazahsztánba hurcolt magyar hadifoglyok kutatójáról, könyvéről*;

5.) Zékány Krisztina nyelvész, PhD (Ungvár), az UNE UMOTI magyar filológia tanszékének vezetője: *A GULAG-GUPVI témájú könyvek a szerkesztő szemével*;

6.) Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem Történelem és Néprajzi Doktori Iskolájának abszolvált hallgatója (Bátyú, GKNT-tag): *Az ungvári Manajló Mária Teofília O.S.B.M., a Szent Bazil rend tagja, kórházi főnővér 1948 augusztusában lezajlott koncepció pere és következményei*;

7.) Zubánics László történész, PhD (Gut), az UNE UMOTI magyar történelem és európai integráció tanszékének vezetője: *A kivégzett Benda Kálmán mérnök, a magyar Országház felsőházi tagja a beregszásziak emlékezetében*;

8.) Meskó János helytörténész (Ungvár): *Betekintés a meghurcolt Durnevics Tódor (Latorcafő, 1904 – Javasz, 1954) izmsnyétei g. k. parochus aktáiba*;

9.) Korszun Olekszij történész (Ungvár): *Egy Kárpátaljával kapcsolatos újabb, készülő GULAG-GUPVI dokumentumgyűjteményről*.

Zárszót mondott Dupka György, aki többek között ismertette a járványhelyzet miatt távol maradt magyarországi előadók dolgozatainak témakörét. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Kuti László, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja és Sarkadi Gábor, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja.

* A konferencia résztvevői felavatták, megkoszorúzták a beregszászi Európa–Magyar Ház udvarán az 1945. január 25-én kivégzett Benda Kálmán beregszászi vízimérnök, a magyar országgyűlés felsőházi tagja emléktábláját. Zubánics László felolvasta Dalmay Árpád kuratóriumi elnök avatóbeszédét (az emléktábla adományozója a Beregszászért Alapítvány). Az emléktáblát a Szolyvai Emlékparkbizottság nevében Tóth Mihály és Dupka György leplezte le. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Sarkadi Gábor, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja. A délutáni program csöndes koszorúzással fejeződött be a sztálini megtorlás áldozatainak beregszászi emlékművénél.

2021. november 20. A Szolyvai Emlékparkban ökumenikus istentisztelettel, koszorúzással emlékeztek a kommunista diktatúra áldozataira. Az Emlékparkbizottság tagjai, a történelmi egyházak és a magyar társadalmi szervezetek képviselői lerótták tiszteletüket az 1944 őszén ártatlanul elhurcoltak és meggyilkoltak, valamint a világháborúban elesettek emléke előtt. A lélekharang megkondulása után dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke beszámolt a testület ez évi tevékenységéről. A Kárpátaljai Szövetség támogatásával elkészült a park térfigyelő kamerarendszere, továbbá Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériumának támogatásával sikerült helyreállítani a korábban három alkalommal is megrongált, Kárpátalja 1944 utáni tragédiáját bemutató szabadterei kiállítást. Tóth Mihály kiemelte: a kommunista diktatúra áldozatainak emléknapján a munkácsi várban felavatták a totalitárius kommunista elnyomó rendszer kárpátaljai tevékenységét dokumentáló állandó kiállítást. Az Emlékparkbizottság elnöke felhőroborítónak tartotta, hogy dr. Tilki Attila magyar parlamenti képviselőt, az Emlékparkbizottság tiszteletbeli tagját az ukrán hatóságok kitiltották Ukrajnából. A himnuszok elhangzását követően Fuchs Andrea köszöntötte a díszvendégeket és a megemlékezés résztvevőit, majd Pogány István munkácsi római katolikus

plébános, püspöki helynök, Dávid Árpád, a Gecsei Református Egyházközség lelkipásztora, v. Pocsai Vince református tiszteletes, valamint Szkoropádszky Péter palágykomoróci görögkatolikus parochus celebrált misét.

Beszédet mondott Íjgyártó István, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott kijevei nagykövete. Köszöntötte a megemlékezőket Jevhen Tiscuk, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatás művelődési, nemzetiségi és vallásügyi főosztályának vezetője, prof. dr. Csernicskó István nyelvész, a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora. A felszólalások után a tiszabökényi Tisza Csillag kórus lágerdalokat adott elő. Zárszót mondott dr. Dupka György, a Szolyvai Emlékparkbizottság felelős titkára, aki beszédében felelevenítette: az eddigi kutatások szerint több mint egymillió magyar ember került a történelmi Magyarországról a Szovjetunió Gulag-rendszerébe, köztük sok egyházi vezető is. A görögkatolikus egyház 129 papját ítéltek rabságra, továbbá 24 református lelkészt és 19 római katolikus papot hurcoltak el. Végezetül a jelenlévők koszorúzással és néma főhajrással emlékeztek a mártírokra, az ártatlanul meggyilkoltakra.

2021. december 9. Megtartották az év utolsó *Irodalmi kilátóját* a beregszászi magyar konzulátus Munkácsy-termében. A rendezvényen bemutatták az *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat legfrissebb számát, valamint az Intermix Kiadó gondozásában 2021-ben megjelent kárpátaljai magyar könyveket. A program Magyarország Beregszászi Konzulátusa, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége és az *Együtt* szerkesztősége közös szervezésében valósult meg. Közreműködött Ferenci Attila, a Kárpátaljai Megyei Magyar Dráma Színház színművésze, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság tagjai, valamint az *Együtt* meghívott szerzői. Beke Mihály András, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja köszöntőbeszédében elmondta: szeretné, hogy a konzulátus Munkácsy-terme kulturális központtá válna, amennyire a járványügyi helyzet és a lehetőségek megengedik. Dupka György, az *Együtt* felelős kiadója, a délután moderátora elmondta, hogy immár hagyománnyá vált a decemberi évről *Irodalmi kilátó*. Szavai szerint a találkozók egyik lényeges pontja az *Együtt* bemutatása, valamint számvetést adnak az év

folyamán megjelent kárpátaljai magyar könyvekről, s arról, hogy milyen jövő áll a kárpátaljai irodalom előtt. Marcsák Gergely költő, a Kovács Vilmos Irodalom Társaság elnöke Bakos Kiss Károly *Cím nélkül* és *Nincs az* című verseit adta elő megzenésítve, majd saját versei közül a *Zsombékot* olvasta fel. Vári Fábián László, az *Együtt* szerkesztőbizottságának elnöke elmondta: az elmúlt 19 évben az *Együtt* Kárpát-medencei viszonylatot tekintve is megbecsült, olvasott lap lett. Aláhúzta, hogy az elmúlt tíz évben egyre több fiatal publikál a folyóiratban. Kiemelte, hogy a kiadványban a humán tudományok területén tevékenykedő kutatók is helyet kapnak. Dupka György bejelentette, hogy jövőre ünneplik az újraindított *Együtt* huszadik évfordulóját, aminek eddig 104 száma jelent meg. Kiemelte, hogy a folyóirat a képzőművészeknek is teret ad, „hiszen nincs olyan szám, amelyben valamelyik képzőművészt ne mutatnák be”. Azt is elmondta, hogy 2022-ben el szeretnék érni, hogy az *Együtt* nemzeti intézménnyé váljon a biztonságos anyagi háttér miatt is. Bemutatták „*A felnégyelt haza... 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920–2020*” című kárpátaljai antológiát, a Kárpátaljai Magyar Könyvek 296. darabját, amit Füzesi Magda lektorált. A kötet felelős szerkesztője, Shrek Tímea a kiadvány kapcsán elmondta, hogy hatalmas munka volt felkutatni, szerkeszteni, rendszerezni és időrendbe helyezni a verseket. Az antológia ciklusából Ferenci Attila színművész olvasott fel egy-egy verset. Elhangzott Demjén Ferenc *A pénz*, Sáfáry László *Verhovina*, Zimányi József *Fohász a lágerből*, Finta Éva *Montázs*, Vári Fábián László *Világtalan csillag* és Czébely Lajos *Gyökérszakadás előtt* című verse.

Zubánics László történész legújabb megjelent művét, *A múlt tükrében elmerengve... Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVII. század fordulóján* című könyvet a kiadvány szerkesztője, Szemere Judit mutatta be. Zubánics László a könyv kapcsán mesélt a kutatás nehézségeiről és izgalmairól.

Dupka György ecsetelte, hogy a kárpátaljai irodalomnak mennyire sikerült kitörnie itthonról. Az Intermix Kiadó 310 kötetet jelentetett meg a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatában 1992 és 2021 között, amiből 2008 óta 150 könyv került fel az internetre, többek között az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Elektronikus Könyvtárába. A

letöltések szerint az olvasottsági adatok biztatóak, hiszen több ezren olvassák online a kárpátaljai magyar kiadványokat.

Matl Péter szobrász a program végén elmondta, hogy 2022-ben lesz a tizedik szobrásztábor Kárpátalján. A művészek mintegy negyven helységben kiállított több mint hatvan szobrot számoltak össze, amelyekről fotódokumentumot készítettek, és egy szoborparkot is létesítettek. Arra kérte fel a vállalkozó kedvű írókat, hogy a szoborútról készült fotóanyag alapján – mellékelve a szerzők, művek és helyszínek neveit – készítsenek leírást a turisták számára. A zárszóban Beke Mihály András is helyeselte a kiadvány megvalósítását. Kijelentette, hogy a jelek szerint a kárpátaljai irodalom iránt nagy az érdeklődés.

2022. január 13. Kihírdették a XIII. Sütő Kálmán- és Kecskés Béla-szavalóverseny győzteseit Beregsomban. A település két híres tollforgatójának tiszteletére rendezett versenyt idén a vírushelyzetre való tekintettel online rendezte meg a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI), a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK), a Somi Községi Könyvtár és a Somi Irodalmárok Emlékmúzeuma. A szavalóversenyen három korosztályban indulhattak a Kaszonyi kistérség magyar tannyelvű oktatási intézményeinek diákjai: az I. korosztályban az 1–3. osztályos tanulók, a II. korosztályban a 4–6. osztályos diákok, míg a III. korosztályban a 7–9. osztályosok mérettették meg magukat. A verseny online zajlott december folyamán. A beküldött szavazatokról készült videók ezután a Somi Községi Könyvtár Facebook-oldalán lettek közzétéve, ahol lájkok formájában lehetett szavazni a versenyzőkre. Minden korosztály az első három helyezettjét a somi könyvtárban Popovics Nikoletta, a könyvtár vezetője és Nagy Natália, a Kaszonyi Kistérség Oktatási Osztályának munkatársa üdvözölte. A megmérettetés dobogós helyezettjei a KMMI okleveleit, ajándékait és könyveit vehették át, továbbá minden résztvevő emléklapban és könyvjutalomban részesült.

2022. január 19. Turák Angéla ungvári nyugalmazott pedagógus, festőművész, illusztrátor, író, költő *Köszönet* című új, az ifúságnak szóló kötetét a magyar kultúra napja küszöbén a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében mutatták be az Ungvári Magyar Házban. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Kuti László ungvári magyar konzul. A könyvbemutatón Turák Angéla beszélgető-

társa dr. Zubánics László, a KMMI elnöke volt, aki többek között ismertette a művésznő tartalmas életútját és több mint hatvanéves pedagógiai pályafutásával szorosan összefonódó művészeti tevékenységét, aki pedagógiai és képzőművészeti tevékenységén kívül gyerekkönyveket illusztrál és ír ukrán, magyar és szlovák nyelven. Ő illusztrálta a Debrecenben kiadott *Mesélő ecsetek* c. könyvet, a *Róka koma* c. kiadványt, amelyben a Barzsó Tibor által fordított ukrán népmesék találhatók és Weinrauch Katalin *Ezüst barka gömbölyödik* c. kiadványt.

2022. január 20. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) idén is megszervezte hagyományos rendezvénysorozatát a magyar kultúra napja alkalmából. Az első helyszínen, a beregszászi Kölcsey Ferenc-emléktáblánál dr. Zubánics László történész nyitó beszéde és a *Himnusz* eléneklése után Magyarország Ungvári Főkonzulátusa nevében Kuti László konzul, Magyarország Beregszászi Konzulátusa nevében Beke Mihály András misszióvezető helyezte el koszorúját az emléktáblánál, majd a Magyar Anyanyelvápolók Szövetsége nevében Moritz László és Pomozi Péter koszorúzott. Az UMDSZ nevében dr. Tóth Mihály alkotmányjogász, tiszteletbeli elnök, dr. Zubánics László elnök, Tóth Miklós járási képviselő, továbbá Dupka György, a MÉKK elnöke koszorúzott, de elhelyezték a megemlékezés virágait a beregszászi művészeti iskola, a Vitézi Rend kárpátaljai képviselői, a helyi tanintézetek, egyesületek, valamint a környező községek képviselői is.

* A magyar kultúra napja rendezvénysorozat második helyszíne a beregszászi Európa–Magyar Ház volt, ahol megrendezésre került a hagyományos évértékelő Értelmiségi Fórum 2022 konferencia. A tanácskozás aktuális témája: „Lenni vagy nem lenni: ez itt a kérdés”. A nyelvpolitikai, irodalmi, művészeti, humán tudományos és a kulturális élet helyzetértékelése Kárpátalján. A rendezvény kezdetén Ferenczi Attila színművész szívhez szóló szavakkal köszöntötte a vendégeket. A *Himnusz* elhangzása után Szemere Judit református tiszteletes asszony és Marosi István görögkatolikus áldozópap mondott imát a kárpátaljai magyarságért. Majd a díjak, kitüntetések átadása következett.

A rendezvény második részében előadások következtek. A fentebb említett témakörben fejtette ki gondolatait dr. Pomozi Péter magyar-

ságkutató, Moritz László újságíró, dr. Zubánics László történész, dr. Tóth Mihály alkotmányjogász. A felvetett kérdésekhez hozzászólt Kuti László ungvári magyar konzul, Balácsky Vlagyimir, dr. Dupka György történész és mások. Végző konklúzió: nem adjuk fel, szellemi önfegyelemmel tovább küzdünk eddig megszerzett kisebbségi jogaink érvényesítéséért. Fontos az együvé tartozás, az összefogás, a jóhiszemű szövetségekkel való együttműködés stb. A Mit csináljunk? kérdés tekintetében újabb kihívásként a vezető értelmiségiekre vár az aktuális cselekvési program megfogalmazása és megvalósítása a kárpátaljai magyarság érdekében.

* A magyar kultúra napja rendezvénysorozat harmadik helyszíne az ősi munkácsi vár volt, ahol Zrínyi Ilona és a gyermek Rákóczi Ferenc szobránál (alkotó Matl Péter) Kuti László, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, dr. Pomozi Péter nyelvtörténész, író, a Magyarságkutató Intézet Magyar Nyelvtörténeti Kutatóközpont igazgatója, Moritz László (Stockholm–Budapest) újságíró, az Anyanyelvápolók Szövetségének képviselőjében és Dupka György a szervezőbizottság nevében helyezte el a koszorúkat. Majd a várban megtekintették Krucsanyica István tárlatvezetésével *A totalitárius kommunista elnyomó rendszer kárpátaljai tevékenységét dokumentáló anyagok* című GULAG-GUPVI állandó kiállítást (létrehozója: a Szolyvai Emlékparkbizottság). A tárlatvezető feljegyzése szerint az eltelt fél évben több mint 16 ezer ukrainai, magyarországi turista kereste fel a nagy érdeklődést kiváltó tárlatot.

2022. január 21. A magyar kultúra napja rendezvénysorozat negyedik helyszíne a Kárpátaljai Néprajzi és Népi Építészeti Múzeum kiállítóterme volt, ahol ünnepélyes keretek között megnyitották a XIII. Carpatika Art Expo csoportos képzőművészeti kiállítást. A magyar, ukrán, ruszin, szlovák alkotók hagyományos fórumán a MÉKK Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesület és más alkotóműhelyek képviselőjében 23 képzőművész több mint 50 alkotását állítottak ki: Balog Sándor (Ungvár), Beleny Mihajlo (Ókemence), Brinkács István (Ungvár), Bodó Attila (Eszeny), Canyko Sándor (Ungvár), Homoki Gábor (Tiszapéterfalva/Tivadarfalu), Kalitics Erika (Munkács), Klisza János (Ungvár), Kutasi Csaba (Tiszapéterfalva/Tivadarfalu), Kurucz András (Ungvár), Lézu Volodimír (Ungvár), Marinics Sán-

dor (Nagyszőlös), Matl Péter (Munkács), Nigriny Edit (Ungvár), Pavuk Andrea (Ungvár), Puhlik-Beleny Magda (Ókemence), Réti János (Ungvár), Szkakangyij Olga (Ungvár), Soltész Gabriella (Ungvár), Soltész Péter (Ungvár), Sütő Miklós (Ungvár), Turák Angéla (Ungvár), Vaskovics Beáta (Ungvár).

Az Art Expo jelentőségét méltatta Fuchs Andrea, az egyesület titkára és a kiállítás kurátora. A tárlatot Vaszilij Kocan, a múzeum igazgatója nyitotta meg. Vida László vezető konzul Magyarország Ungvári Főkonzulátusa képviseletében üdvözölte a jelenlévőket, és gratulált a képzőművészeknek. Borisz Kuzma, a Kárpátaljai Képzőművészeti Szövetség elnöke szólt az alkotások magas színvonaláról. A kiállítók nevében Soltész Péter, az egyesület társelnöke mondott köszönetet. Dupka György, a MÉKK elnöke és Zubánics László, a KMMI elnöke az alkotóknak emléklapot nyújtott át.

A rendezvény jó hangulatáról a 2014-ben alakult Ung-vidéki Csipkés zenekar (Molnár István prímás, id. Bernáth Ferenc brácsás, Juhász József nagybögös, Lénárt Sándor cimbalmos, Perduk Zsófia énekes), valamint a nagydobronyi táncospár, Ráti Ivett és Tamás gondoskodott.

A A XIII. Carpaticha Art Expo szervezői (MÉKK, KMMI) a résztvevőknek fogadást adott a Váralja Múzeum-Kávézóban.

2022. február 24. Beregszász, 13 óra. Feszült légkörben tettek látogatást a Beregszászi Központi Könyvtárban a magyar széppróza napja alkalmából az írókaraván tagjai. Varga Éva könyvtárigazgató kérésére a magukkal hozott legújabb műveiket a beregszászi olvasóknak emlékül, a béke jegyében dedikálták. A résztvevők – Szemere Judit, Mironyuk Natália, Kertész Dávid, Rónai Balázs Zoltán. Lőrincz P. Gabriella, Dupka György, Varga Éva – hangot adtak annak a közóhajnak, hogy a kárpátaljai magyar irodalmi élet, a bonyolult helyzetet átélvezve, „életben marad”, és nem fogynak el az olvasók.

A Magyar Írószövetség írókaravánjának tagjai (Kertész Dávid, Rónai Balázs Zoltán. Lőrincz P. Gabriella) Dupka György, a MÉKK elnöke, programszervező kalauzolásában felkeresték Munkács ősi várát. A Munkácsy Mihály Magyar Házban háziasszonyi minőségben Pfeifer Anita, az intézmény kulturális menedzsere fogadta őket. Megismerkedtek az intézmény sokrétű tevékenységével, megtekintették a

kárpátaljai festők tárlatát. A magyar széppróza napja rendezvénytárszat alkalmából a kortárs magyar írók műveit tartalmazó kiskönyvtár adtak át az intézménynek. A program a Monarchia étterem megtekintésével fejeződött be.

2022. február 25. A kommunizmus áldozatainak emléknapján az írókaraván tagjai a beregszászi Európa–Magyar Házban a XX. század és a második napja tartó orosz–ukrán háború áldozataira emlékeztek, gyertyát gyújtottak, és az emléktáblát is megkoszorúzták. Az eszmecsere résztvevői – Lőrincz P. Gabriella költő, író, Szabó Árpád, a Bethlen Gábor Líceum igazgatója, Rónai Balázs Zoltán író, Dupka György író, történész, Kertész Dávid író, Zubánics László történész, a KMMI elnöke, Szabó Kata, a KVVIT titkára, Szemere Judit szerkesztő – megvittatták a kortárs irodalom helyzetét, szóltak az újabb kiadványokról és az elkövetkező irodalmi eseményekről, valamint a 20 éves *Együtt* című irodalmi folyóiratról. A vendégek a délutáni órákban szerencsésen átkeltek az Asztély-Beregsurány határon. Mindenütt bábeli zűrzavar, zsúfoltság, a katonai behívó elől menekülő férfiak, családok sokasága, az idesereglett nép zöme belső Ukrajnából érkezett, és Magyarországon keresnek menedéket.

2022. április 6. Az Erdélyi Magyar Írók Ligája Irodalmi Karaván rendezvényén a Nagykárolyi Elméleti Líceumban kárpátaljai írók – Dupka György, Shrek Tímea és Sz. Kárpáthy Kata – léptek fel. A Szamos Irodalmi Diákkör nevében üdvözlő beszédet mondott a szatmárnémeti Elek György. A vendégekkel a kolozsvári *Helikon* szerkesztői, írói – Demeter Zsuzsa és Papp Attila Zsolt – beszélgettek.

* Az Irodalmi Karaván második helyszíne Szatmárnémetiben a Szatmári Megyei Múzeum díszterme volt, ahol a kárpátaljai szerzők (Dupka György, Shrek Tímea, Sz. Kárpáthy Kata) felolvasásokat tartottak. Beszélgetőtársak: Demeter Zsuzsa, Papp Attila Zsolt. Házigazda: Elek György. A rendezvényt mások mellett megtisztelte jelenlétével Kállai Karolina történelemtanár, a szatmári térség GULAG-GUPVI kutatója, a Szolyvai Emlékparkbizottság tiszteletbeli tagja.

* Az Irodalmi Karaván harmadik helyszíne a Szatmárnémeti Művészeti Líceum volt. A vendégeket Súlyok Júlia igazgató és Gál Gyöngyi magyar szakos tanár fogadta és üdvözlölte. A líceumisták mellett a

Szamos Diákirodalmi Kör tollforgatói (Ács Evelin, Besenyődi Judit és mások) is részt vettek az író-olvasó találkozón. Az eszmecserében közreműködött Dupka György történész, a 20 éves *Együtt* című irodalmi, művészeti, humán tudományi, kulturális folyóirat felelős kiadója, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatszerkesztője; Shrek Tímea író, a KVIT alelnöke; Sz. Kárpáthy Kata író, a KVIT titkára; Elek György, a *Szamos* kulturális, társadalmi, közéleti folyóirat főszerkesztője; Demeter Zsuzsa és Papp Attila Zsolt, a kolozsvári *Helikon* szerkesztői.

2022. április 8. Budapesten, a Kárpátaljai Szövetség dísztermében Dupka György elnökletével tartották meg a 20 éves *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat ünnepélyes bemutatóját az anyaországban élő kárpátaljai szerzők, a folyóirat baráti köréhez tartozó alkotók közreműködésével. Köszöntőbeszédet mondott: Benza György, a Kárpátaljai Szövetség elnöke; Erős Kinga, a Magyar Írószövetség elnöke; Vári Fábián László Kossuth- és József Attila-díjas költő, az MMA Irodalmi Tagozat vezetője, a folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke. Ezt követően az *Együtt* alapító szerzői, a folyóiratban debütált fiatal költők egy-egy írást olvastak fel: Füzesi Magda, Vári Fábián László, Lőrincz P. Gabriella, Kopriva Nikoleta, Csornij Dávid. A széppróza, a humán tudományok művelői közül megosztotta gondolatait: Gerzsenyi Gabriella, Lengyel János, dr. Ortutay Péter, dr. Botlik József, Kovács Sándor, dr. Kótyuk Erzsébet. A Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent két újabb kiadvány prezentációjára is sor került. Szemere Judit szerkesztő Ortutay Mária *Múltunk és jelenünk „lámpás emberei”*. *Interjúk, visszaemlékezések, önéletrajzi írások* című könyvét ismertette. Dupka György bemutatta Bartha Gusztáv *Kiút* című kisregényét, amelynek a felelős szerkesztője Marcsák Gergely. Ők a hadiállapot miatt nem jelenhettek meg a rendezvényen. Végezetül Kocsis Csaba énekmondó kárpátaljai költők (Bakos Kiss Károly, Dupka György, Lőrincz P. Gabriella, Marcsák Gergely, Vári Fábián László) megzenésített verseit szólaltatta meg. A rendezvény szervezői, támogatói: az *Együtt* c. folyóirat felelős kiadója, a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége (MÉKK); Kárpátaljai Szövetség; a Nemzeti Kulturális Alap; a Magyar Írószövetség; a Petőfi Kulturális Ügynökség és a KMI 12; a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet.

2022. május 17. Rendhagyó irodalomóra keretében emlékeztek a Beregszászi Bethlen Gábor Líceumban Dsida Jenő születésének 115. évfordulójáról. Az apropó mindenképpen adott, hiszen Dsida Jenő (az évkönyvek szerint Binder Jenő néven) 1917–1918 között a jogelőd Magyar Királyi Állami Főgimnázium „padjait koptatta”. Az 1917–18-as évkönyv szerint tanulmányait minden tárgyból jelesre fejezte be. Szabó Árpád igazgató köszöntő szavai után dr. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke emlékezett a költőre. Pomogáts Béla irodalomtörténész gondolatait idézve: „Dsida Jenő egyénisége elütött a történelemmel viaskodó hitvallóképtől, ő nem a végzetten kívánt pereskedni, egyszerűen énekelni akart: a természet-ről, a szerelemről, az ifúságról, akár a késő romantikusok. Úgy érkezett az irodalomba, akár egy kamasz angyal, mámoros ifúsággal, lobogó szökén, telve lelkesedéssel és önbizalommal.” A mindösszesen 31 esztendő megért költő életútja Kolozsváron ért véget. „S Ő elrohant alkonyi fényben / egy lángszínű lepke után”. A Bethlen Gábor Líceum végzős diákjai rövid irodalmi összeállítással emlékeztek a költőre. Részletek hangzottak el életútjáról, az *Előre való beszéd* és *Psalmus Hungaricus* című költeményeiből.

2022. június 3. Az ungvári Kálvária temetőben az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) szervezésében csendes koszorúzást tartottak a nemzeti összetartozás napja alkalmából Posch Alajos (1884–1919) mártír újságíró sírjánál. Tiszteletét tette mások mellett dr. Spenik Sándor, az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karának vezetője, Meskó János, a Szolyvai Emlékparkbizottság tagja, dr. Dupka György történész, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója, Fuchs Andrea a MÁKK irodavezetője. Ki volt Posch Alajos? 1919. január 12-én a csehszlovák hadsereg bevonult Ungvárra. A cseh légiosok egyik gázgázte örökre emlékezetes maradt, ugyanis március 7-én, Masaryk névnapján cseh katonák „elvakult dühének” a nyílt utcán esett áldozatul az ártatlan, dunántúli származású Pósz/Posch Alajos újságíró. Az orvosok megállapítása szerint „28 halálos szúrás és számos zúzódást ejtettek rajta”. Övintézkedések közepette temették el az ungvári Kálvárián, utolsó útjára ezrek kísérték el, akik néma til-

takozással ítelték el a területhódítók túlkapasait. Az ungváriak szemében ő volt az első trianoni áldozat. Nyugodjon békében!

2022. június 4. A nemzeti összetartozás napján a világ számos magyarok lakta területén ünnepelték a magyar nemzet egységét és összetartó erejét. Kárpátalján az orosz–ukrán háború miatt idén csak néhány szimbolikus helyszínen, csendes koszorúzással méltatták a nemzeti összetartozás napját. Beregszászon, az Európa–Magyar Ház emlékfalán lévő táblánál dr. Zubánics László, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke tartott rövid emlékbeszédet, majd a jelenlévők megkoszorúzták az emléktáblát.

2022. június 9–13. Megrendezésre került a 93. Ünnepi Könyvhét a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése szervezésében. Magyarország egyik legfontosabb irodalmi rendezvénysorozatának budapesti helyszíne a Vörösmarty tér és Duna-korzó területe volt. A könyvhéten kárpátaljai szerzők is képviseltették magukat. A szervezők által megvont kedvezmények miatt ebben az évben sem sikerült a Kárpátaljai Magyar Könyvkiadók sátrát felállítani. Ez a három évtizedes folyamat különböző okok miatt megszakadt. Dupka György kiadóvezető kérésére a Szlovákiai Magyar Írók Társaságának (SZMÍT), nevezetesen Hodossy Gyula elnöknek köszönhetően a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat legújabb kiadványait szolidaritásból befogadták a 78. számú Vörösmarty téri pavilonba, ahol a kárpátaljai alkotók nagy barátja, Bihari Zoltán és csapata viselte gondjukat. Az együttműködő könyvterjesztő, a Fókusz Könyvárúház-Iskolacentrum szintén forgalomba hozta a 2020–2022 között kiadott Kárpátaljai Magyar Könyveket. A könyvheti megnyitón jelen volt Dupka György sorozatszerkesztő és felelős kiadó, Fuchs Andrea projektmenedzser, Szemere Judit szerkesztő, akik a határon túli és az anyaországi szerzőkkel, olvasókkal is találkoztak.

2022. június 10. A Kárpátaljai Szövetség és a Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége rendezésében irodalmi-művészeti estre került sor Budapesten június 10-én. A rendezvény a 93. Ünnepi Könyvhéthez kapcsolódott, amelyen a kárpátaljai származású és a régió múltjával foglalkozó írók, költők, kutatók 2020–2022 között kiadott műveit mutatták be az érdeklődőknek.

A rendezvényt Benza György, a Kárpátaljai Szövetség elnöke nyitotta meg. A program első részében Fazekas Andrea irodalomtörténész beszélgetett az elsőkötetes Csornij Dáviddal (*A jelzőlámpák diktatúrája*. Versek), Kopriwa Nikolett (*Amire csak a fák emlékeznek*. Versek) és Kertész Dáviddal (*A keresztúri vámpír*. Kisprózák). A beszélgetés végén mindhárman felolvasták egy-egy írásukat. Ezt követően Deák Alexandra, a Nemes Nagy Ágnes Művészeti Gimnázium diákja a bemutatott fiatal alkotók műveiből tartott felolvasást.

Az est második felében a történelem kapott főszerepet, Kosztur András történész beszélgetett Botlik József történésszel (*Nemzetünket szolgálták. A visszacsatolt területek felsőházi és képviselőházi tagjai a Magyar Országgyűlésben [1938-1944]*), továbbá Dupka György szerkesztővel, történésszel („Jön még egy új világ.” *A magyar 56 kárpátaljai kézikönyve*, „*A felnégyelt Haza*” 100 év versei Trianontól napjainkig) a legutóbb megjelent könyveik kapcsán.

Ezt követően Füzesi Magda felolvasta *Zárszámadás* című versét, amely a „*A felnégyelt Haza...*” 100 év versei Trianontól napjainkig című antológiában jelent meg. Varga Katica ungvári származású énekmondó kárpátaljai és határon túli magyar költők megzenésített verseit adta elő.

Az ünnepi kiadványhoz kapcsolódó fotógaléria vetítésében közreműködött Fuchs Andrea.

2022. június 13. A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) konferenciatermében megrendezték az MMA Irodalmi Tagozata Élőfolyóirat estjét, amelyen a 20 éves kárpátaljai *Együtt. Irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra* című folyóiratot ünnepelték. A jeles eseményt a házigazda, Vári Fábián László, az *Együtt* folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke, az MMA irodalmi tagozatvezetője nyitotta meg. Köszöntőt mondott Mezey Katalin Kossuth-díjas költő, író, az Élőfolyóirat rendezvénysorozat háziasszonya. Vári Fábián László bemutatta az *Együtt* című folyóiratot. Dupka György laptulajdonos beszámolt az eltelt húsz esztendő nehézségeiről és sikereiről. Az est résztvevői a folyóirat aktív szerzőinek alkotásait szólaltatták meg. Varga Katica előadóművész gitárkísérettel Tárczy Andor *Ungnak és Tiszának*, Füzesi Magda Ágyó, Kárpátalja!, *Dudoló, Emelj magasba*, Dupka György *Levél*, Vári Fábián László *A tenger nevében*, *Feslik a setét*,

Finta Éva *Otthon* és Penckófer János Örökrész című verseket énekelte el, amelyeket ungvári mestere, Ivaskovics József zenésített meg. Ferenci Attila színművész Marcsák Gergely *Szégyenpiac*, Füzesi Magda *Zárszámadás*, Vári Fábián László *Petőfi Dardzsilingben* című versét olvasta fel. Shrek Tímea beregszászi író egyik legújabb, *Akit megcsókolt a halál* című novelláját olvasta fel. Végezetül Dupka György beszámolt Kárpátalja mai gazdasági-politikai viszonyairól, a kárpátaljai magyarság sorsának változásairól. Zárszót mondott Vári Fábián László Kossuth díjas költő. Az említetteken kívül a folyóirat szerzői is jelen voltak: Elbéné Mester Magdolna, Gerzsenyi Gabriella, Fuchs Andrea, Füzesi Magda, Kopriva Nikolett, Kovács Sándor.

2022. augusztus 11–13. A Szlovákiai Magyar Írók Társasága (SZMÍT) meghívására a Felvidékre látogattak a Kárpátaljai Írókara-ván tagjai: Dupka György író, történész, Shrek Tímea és Sz. Kárpáthy Kata népszerű novellisták. Dunaszerdahelyen eszmecserén vettek részt Hodossy Gyula József Attila-díjas író, Száraz Pál író társaságában. Ezután ellátogattak a SZMÍT által 24. alkalommal megrendezett Fialat Írók Táborába, amelynek a nagyszegpusztai Villa Filia adott otthont. Itt Nagy Erika író, táborvezető volt a beszélgetőtársuk. A téma: ebben a háborús helyzetben hol tart az anyanyelvi kultúra Kárpátalján, milyen kihívások előtt állnak. Valamennyien megosztották gondolataikat a felvidéki fiatal alkotókkal is. A rendezvényen mások mellett jelen volt Petőcz András Babérkoszorú-díjas költő, Hodossy Gyula József Attila-díjas költő, a SZMÍT elnöke, Z. Németh István költő, Bolemant László költő, akik egyben a fiatal irodalomrok mentorai is.

2022. augusztus 19. A Tiszabökénnyel egybeolvadt Tiszafarkasfalva területén található a Tiszaháti Tájézmúzeum, a volt Fogarassy-kastély, annak egykori római-, most görögkatolikus kápolnája, ahol a Tiszaháti Tájézmúzeum és a Tiszabökényi Római Katolikus Egyházközség szervezésében lezajlott a II. Tiszaháti Szent István-napi Ünnepszeg, az új kenyér megszentelése. A *Himnusz* eléneklését követően, illetve Vince Elvira Fanni alkalomhoz illő versmondása után Szakadati Rita, a Tiszaháti Tájézmúzeum igazgatója köszöntötte a megjelenteket. Ünnepi köszöntőt mondott dr. Oroszi József, a Tiszapéterfalvai Kistérség polgármestere, Szűrös Mátyás beregszászi magyar

konzul, dr. Zubánics László történész, az Ungvári Nemzeti Egyetem docense, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke. Dr. Dupka György író, történész, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közösségének (MÉKK) elnöke, a KMMI igazgatója, a Tiszabökényi Római Katolikus Egyházközség Egyháztanácsának világi elnöke és a Szolyvai Emlékparkbizottság titkára ugyancsak megosztotta gondolatait a megjelentekkel. Weinrauch Márió ferences atya, a tiszabökényi Árpád-házi Szent Erzsébet római katolikus plébánia kormányzója is szólt az egybegyűltekhöz. Kobrin Mihály tiszabökényi és tiszapéterfalvai református lelkész tartott rövid szentbeszédet, majd Kótonovics István tiszabökényi görögkatolikus áldozópap és Iván Gábor netetlenfalui görögkatolikus parochus megszentelték az új kenyeret. Az ünnepség zárásaként megkoszorúzták a tájmúzeum területén felállított, I. (Szent) István emlékére emelt kettős keresztet.

2022. október 5. A beregszászi Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégiumban mutatták be az Ortutay Elemér (1913–1997) hitvalló görögkatolikus áldozópap életét és munkásságát méltató emlékalbumot. *A harmadik fiú lelkületével. Ortutay Elemér kárpátaljai görögkatolikus hitvalló pap* című emlékkötet a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye XX. századi történetének meghatározó alakjaként ismert Ortutay Elemér halálának 25. évfordulója alkalmából jelent meg, szerzője Marosi István görögkatolikus pap. Köszöntő beszédet mondott dr. Erdei Péter, Magyarország Beregszászi Konzulátusának vezető konzulja. Ezt követően dr. Csordás László, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Magyar Tanszéki Csoportjának docense moderálásával Marosi István mutatta be az emlékalbumot. A beszélgetést követően Luscsák Nílus püspök szólt az egybegyűltekhöz. Magyarország Ungvári Főkonzulátusát dr. Papp Ferenc konzul képviselte. A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) képviseletében a rendezvényen jelen volt dr. Zubánics László elnök.

2022. október 6. Az aradi vértanúk emléknapja alkalmából az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnökségének tagjai megkoszorúzták a vértanúk emlékoszlopát a beregszászi Európai–Magyar Ház udvarán.

2022. október 27. Csömörön, a Sinka István közösségi könyvtárban a Sinka István Szabadegyetem *Kárpáthaza öröksége: Kárpátalja* program évad nyitójának első vendége Dupka György történész, Kárpátalja történelmének jeles kutatója volt, aki *Kárpátalja története Trianontól napjainkig a magyar művészet és kultúra mezején* címmel tartott fotóvetítéssel egybekötött előadást. Szerinte a történelem viharában edződött magyarság az egymást váltó, szenvedéseket is okozó korszakok nagy túlélői, akik nyelvük, hitük, örökségük megtartásáért most is – habár megfogyatkozva – keményen állják a sarat. A tartalmas esztet a szabadegyetem nevében Hermányos Mária elnök, önkormányzati képviselő és az ungvári származású Bándiné Tóth Klára társ szervező nyitotta meg. Ismertté vált, hogy Csömör baráti kapcsolatot ápol az aknaszlatinaiakkal. Az itteniek figyelemmel kísérik a nyelvszigetet megtartó magyar közösség feszültségterhes életét. Végezetül Dupka György a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban megjelent kiadványokból összeállított könyvcsomagot ajándékozott a csömöri közkönyvtárnak.

2022. november 6. Lehoczky Tivadar jogász, régész, történész, etnográfus, Bereg vármegye történetének kutatója és leírója tiszteletére készült emléktábla ünnepélyes avatására került sor a polihistor halálának 107. évfordulója alkalmából Munkácsra. A Munkácsy Mihály Magyar Ház előterében elhelyezett emléktáblán v. Ortutay Zsuzsa kárpátaljai szobrász és keramikus által készített Lehoczky Tivadar-dombormű látható. A dombormű a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (elnök Zubánics László) adományaként került a Latorca-parti városba (párja az egykori beregszászi vármegyeháza homlokzatán lévő Lehoczky-emléktáblán látható). Az avatáson a vendégeket Pfeifer Anita, a Munkácsy Mihály Magyar Ház kulturális menedzsere üdvözölte. Beszédet mondott Tarpai József igazgató, Vida László ungvári magyar első beosztott konzul, dr. Csatáry György, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem- és Társadalomtudományi Tansekének vezetője. Az előadást követően Vida László konzul és Tarpai József igazgató leleplezték a magyar támogatásból elkészült emléktáblát, majd elhelyezték alatta a tisztelet és az emlékezés koszorúit.

2022. november 18. Idén is megrendezték a GULAG–GUP–VI-kutatók hagyományos nemzetközi fórumát. A konferenciát min-

den évben a málenkij robot emlékére rendezik meg, ahol a témával kapcsolatos kutatásról, tényfeltárásról, emlékezetpolitikáról számolnak be az előadók. A rendezvénynek a beregszászi Európa–Magyar Ház adott otthont. A konferenciát dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke, az emlékkonferencia levezető elnöke nyitotta meg. Az emlékezés mécsesének meggyújtása után Marosi István görögkatolikus pap vezetésével a jelenlévők imával emlékeztek a sztálini terror áldozataira. Az első előadást dr. Zubánics László történész, az UNE UMOTI Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszékének vezetője tartotta. *A kárpátaljai magyarok és németek internálása és deportálása 1944 és 1945 között. Levéltári iratok és dokumentumok* című előadásában az Olekszij Korszun összeállításában Magyarországon kiadott gyűjteményről, fogadtatásáról beszélt. Dr. Zékány Krisztina nyelvész, az UNE UMOTI Magyar Filológia Tanszékének vezetője *A GULAG–GUPVI-kutatók nemzetközi fóruma Kárpátalján 2021.* c. tanulmánygyűjteményt mutatta be szerkesztői nézőpontból. Marosi István görögkatolikus áldozópap, az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium igazgatója, egyháztörténész *A harmadik fiú lelkiületével. Ortutay Elemér kárpátaljai görögkatolikus hitvalló pap* című emlékkötetét ismertette. Dr. Dupka György történész, a Szolyvai Emlékpark kutatóműhelyének vezetője, a bizottság titkára *Magyar hadifoglyok, civil rabok nyomában a Baltikumban* előadásában Lettország, Észtország és Litvánia régióiban tett látogatásáról beszélt, és az ottani GULAG–GUPVI táborokat és sírkerteket mutatta be. Dr. Molnár D. Erzsébet történész, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola docense, a Lehoczky Tivadar Társadalomtudományi Kutatóközpont igazgatója a Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) hadifogoly adatállományában felkutatott makkosjánosi foglyokról, három napra elhurcoltokról érkezett. Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem Történelem és Néprajzi Doktori Iskolájának abszolvált hallgatója szintén az MNL hadifogoly adatállományában kutatott bátyúi katonafoglyokról és három napra elhurcolt civilekről adott elő. Meskó János helytörténész, a Szolyvai Emlékparkbizottság munkácsi várban elhelyezett GULAG–GUPVI állandó kiállításának megbízott igazgatója a 130 éve született dr. Fenczik István görögkatolikus pap, teológiai tanár, miniszter, ma-

gyar parlamenti képviselő meghurcoltatásáról és kivégzéséről beszélt. Dupka Nándor, az UNE UMOTI Magyar Történelem és Európai Integráció Tanszékének hallgatója Haklik Sándor ráti római katolikus esperes letartóztatásáról, koncepció peréről és vértanú haláról értekezett. Végül Bakancsos László, az UMSZ Mentorok Tanácsának elnöke *Az 1992-es magyarországi kárpótlás és a kárpátaljai magyarság* című előadását tartotta meg. Az előadásokat Dupka György összegezte, valamint ismertette a konferenciára beküldött dolgozatokat is, amelyek élő szóban nem hangoztak el, de a konferenciakötetben meg fognak jelenni.

A résztvevők a konferencia végén támogatták azt a közleményt és felhívást, amely többek között további kutatásokat és egy emlékközpont megnyitását is szorgalmazza, valamint azt, hogy a 2024-es évet a Szovjetunióba hurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékévévé nyilvánítsák. Ezen felül a közleményben az ungvári Kapos utcai temető kegyeleti parkká történő átépítését is kérték.

2022. november 19. A hadiállapotot figyelembe véve csöndes koszorúzást tartottak az 1944 őszén elhurcolt és a szovjet táborokban odahalt áldozatok emlékére a Szolyvai Emlékparkban. A lélekharang megkondulása és a himnuszok elhangzása után dr. Tóth Mihály, a Szolyvai Emlékparkbizottság elnöke köszöntötte a megemlékezés résztvevőit és a sajtó képviselőit. A történelmi egyházak nevében Petrás László mezőgecei görögkatolikus áldozópap mondott imát az áldozatokért, majd dr. Dupka György titkár felkérte az atyát, hogy szentelje meg a park új emléktábláját, amelyre felvésték a kommunista diktatúra által 1945–1947 között igazságtalanul elítélt és kivégzett 40 kárpátaljai patrióta nevét, akiknek a földi maradványai az ungvári Kapos utcai temetőben jeltelen sírokban nyugsznak. Ezt követően a 2018 őszén alakult nagydobronyi Zöld Ág énekkar (vezetője Hidi Erika) alkalomhoz illő dalokat, lágerénekeket adott elő. Végezetül a jelenlévők koszorúzással és néma főhajtással emlékeztek a mártírokra, az ártatlannul meggyilkoltakra. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével és koszorúzott: Ígyártó István, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott kijevei nagykövete; Bacskai József, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja; dr. Erdei Péter, Magyarország beregszászi konzulá-

tusának vezető konzulja; Barta József megyei képviselő, a KMKSZ al-elnöke; dr. Zubánics László, az UMDSZ elnöke, valamint a Szolyvai Emlékparkbizottság tagjai.

2022. november 26. Matl Péter Munkácsy-díjas szobrász, grafikus *Ötössével* című kiállítását tekinthették meg az érdeklődők a Munkácsy Mihály Magyar Házban. Először levetítették a Bereczky Tamás által készített kisfilmet, amelynek képkockáiban párhuzamot fedezünk fel az 1944 novemberében történt tragédia és Matl Péter alkotásai között. Az esemény vendégeit Tarpai József, a Munkácsy Mihály Magyar Ház igazgatója köszöntötte. A megnyitón Szilágyi Péter, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára kijelentette, hogy a nehéz időket nem felejthetjük el, hiszen jelenleg is háború van Oroszország és Ukrajna között. Hozzátette: Magyarország egyértelműen a béke pártján áll, és a háborús konfliktusban lehetőségeihez mérten segíti Ukrajnát, valamint mindent megtesz a kárpátaljai magyar közösség megtartása érdekében. Kiemelte, hogy a helyi magyarság támogatása továbbra is folyamatos.

A köszöntők után Dupka György történész, lágerkutató felidézte a 78 évvel ezelőtt történt eseményeket, amelyek generációk életét megváltoztatva ejtettek mély sebet egész közösségek életében. A levéltári kutatások eredményei alapján Kárpátaljáról több mint 30 ezer magát magyarnak valló személyt vittek el előbb a szolyvai gyűjtőtáborba – amely körülményiben önmagában is megfelelt egy haláltábornak –, onnan Sztarij Szamborba, ahonnan marhaszállító vagonokban szállították őket a céltáborokba. Tették mindezt a „málenkij robot” ürügyén. A Szolyvai Emlékparkban eddig 12 ezer áldozat neve van már ványba vésve. Ezt követően a Gulág fogolytáborainak poklát megjárt vagy ott elhunyt emberek vallomásai alapján Visszaemlékezések címmel szívfacsaró összeállítást hallhattak a jelenlévők a Kárpátaljai Magyar Megyei Drámai Színház színművészeinek előadásában.

Az 54 alkotásból álló kiállítást ezután mutatta be Matl Péter alkotó. Vallomása szerint a pasztellszínekkel elkészített grafikákon a GULAG-on raboskodókat ábrázolja, akiket általában ötössével sorakoztattak fel az örök. Zárszót mondott Tarpai József, a Munkácsy Magyar Ház igazgatója.

2022. december 6. *Szerző a pult mögött* címmel a Kolyba.org.ua és a Kobzos (Кобзап) ismét megrendezte kultúranépszerűsítő akcióját, amelyre Ungváron, a Korjatovics tér 1. sz. alatt került sor. Ezúttal az ukrán szerzők mellett fórumot kapott dr. Zubánics László történész is, aki a könyvesboltban dedikálta *Homonnai Drugeth Bálint emlékezete. Egy méltatlanul elfeledett életút fontosabb állomásai* című legújabb könyvét, amely az Intermix Kiadó gondozásában, a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban jelent meg. A szerző beszélgetőtársa az ungvári Meskó János helytörténész, projektgazda volt. A rendezvény szépséghibája: nem volt villany, félhomályban, a háború árnyékában, légvédelmi szirénák hangjának kíséretében bonyolították le.

2022. december 11. A beregvégardói Árpád-házi Szent Kinga templomban ünnepélyes keretek között felavatták a vértanúhalált halt Haklik Sándor (Beregvégardó, 1893. 12. 19. – GULAG-börtön, 1949) ráti római katolikus plébános, esperes, vikárius emléktábláját. Advent harmadik vasárnapján ünnepi szentmisét Molnár János püspöki helynök, beregszászi plébános celebrált. Ezután dr. Dupka György történész beszélt a beregvégardói születésű Haklik Sándor szenvedéstörténetéről, akit hamis váddal 1949-ben 25 évre ítélték, GULÁG-raként halt meg. 1992-ben rehabilitálták. Végül Balázs Antal helyi református lelkész fejtette ki gondolatait, majd a templom falán leleplezték és megkoszorúzták Beleny Mihajlo szobrászművész domborműves alkotását, amely Szolyvai Emlékparkbizottság megrendelésére készült. A történész bejelentette, hogy könyv készült a mártír lelkipásztor életéről, amely a következő évben ebben a templomban kerül majd bemutatásra. A templom előtt sor került a harmadik adventi gyertya meggyújtására.

2022. december 13. A Kárpátaljai Szövetség budapesti székházában évváró könyvbemutató és beszélgetés zajlott le kárpátaljai szerzőkkel az adventi várakozás jegyében. A rendezvényt dr. Dupka György, a Kárpátaljai Szövetség elnökségi tagja, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója nyitotta meg. Köszöntő beszédet mondott dr. Seremet Sándor, a Kárpátaljai Szövetség főtítkára. Ezt követően a jelenlévő kárpátaljai görögkatolikus áldozópapok adventre hangoló imát mondtak. Az irodalmi road show

első körében dr. Seremet Sándor történész beszélgetett Marosi István görögkatolikus áldozópappal, egyháztörténésszel a nemrég megjelent *A harmadik fiú lelkületével. Ortutay Elemér (1916-1997) kárpátaljai hitvalló görögkatolikus pap, teológiai tanár* című albumról. A második körben Kovács Sándor honismereti szakíró beszélgetett dr. Zubánics László történésszel, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnökével a *Homonnai Drugeth Bálint emlékezte. Egy méltatlanul elfeledett életútfontosabb állomásai* című legújabb monográfiája kapcsán. Ezután dr. Dupka György történészt kérdezte a 30 évvel ezelőtt Ungváron elindított A Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatról. 1992–2022 között az Intermix Kiadó 303 könyvet adott ki, több mint 100 kárpátaljai szerzőnek biztosított publikációs lehetőséget. Dupka György szomorú hírként jelentette be, hogy nemrég tragikus hirtelenséggel elhunyt Bartha Gusztáv, a helyi irodalmi élet egyik östehetségét veszítette el. Ezután dr. Dupka György a 20 évvel ezelőtt indult *Együtt. Irodalom-művészet-humán tudományok-kultúra* című folyóiratot, illetve a legújabb számát mutatta be, amelynek főszerkesztője Vári Fábíán László Kossuth-díjas költő, akadémikus elfoglaltsága miatt nem tudott megjelenni.

Végezetül Varga Katica Magyar Örökség díjas énekmondó adventi és karácsonyi dalokkal zárta az irodalmi estet.

2023. január 19. A magyar kultúra napja alkalmából programsozortatot tartottak a beregszászi Európa–Magyar Házban a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) és a Magyar értelmiségi Kárpátaljai Közössége (MÉKK) szervezésében. Matl Péter Ötössével/Po pjaty című II. grafikai sorozat kiállításának megnyitója után az eszenyi Ritmus néptáncgyüttes és a BorzsaVári zenekar fellépése következett. Majd díjak, kitüntetések átadására került sor. A Beregszászi értelmiségi fórumon Zubánics László, a KMMI elnöke felkonferálásában a kárpátaljai magyarság a háború árnyékában témakörben előadást tartott dr. Szili Katalin miniszterelnöki megbízott, dr. Kalmár Ferenc nagykövet, Magyarország szomszédságpolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri különmegbízott, dr. Pomozi Péter nyelvtörténész, az ELTE BTK docense, Zán Fábíán Sándor református püspök, dr. Zékány Krisztina, az Ungvári Nemzeti Egyetem tanszékvezetője, dr. Tarpai

József, a Munkácsy Mihály Magyar Ház igazgatója, dr. Zubánics László, dr. Dupka György, a KMMI igazgatója, a MÉKK elnöke.

Végző konklúzió: nem adjuk fel, szellemi önfegyelmel tovább küzdünk eddig megszerzett kisebbségi jogaink érvényesítéséért. Fontos az együvé tartozás, az összefogás, a jóhiszemű szövetségekkel való együttműködés stb. A Mit csináljunk? kérdés tekintetében újabb kihívásként a vezető értelmiségiekre vár az aktuális cselekvési program megfogalmazása.

A konferencia résztvevőinek nevében Vári Fábíán László és dr. Pomozi Péter felavatta a KMMI emlékfalán a nyíregyházi Beregszászáért Alapítvány adományát, Széchenyi István emléktábláját. Végezetül Zubánics László és Dupka György megkoszorúzta Kölcsey Ferenc emléktábláját a beregszászi posta épületénél. Délután meghíusult a koszorúzás Munkács ősi várában, Petőfi Sándor mellszobránál, mivel a vár vezetősége erre nem adott engedélyt.

2023. január 21. A Falvak Kultúrájáért Alapítvány (elnök: Nick Ferenc) szervezésében megrendezték a Magyar Kultúra Napja Gálát a budapesti Stefánia palotában – Honvéd Kulturális Központban. A *Vidék kincsei* kiállítás keretében bemutatásra kerültek a Hungarikum tárába került beregi szöttekesek és hímzések (a beregszászi Profusz Marianna és Mondik Ilona, valamint a kigyósi asszonyok munkái, a KMMI gyűjtése), az Intermix kiadó gondozásában megjelent Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozat kiadványai (kárpátaljai alkotók művei). Sor került a kárpátaljai Cifra Banda népi zenekar bemutatójára (művészeti vezető: Szilágyi Csaba /Péterfalva/, táncos pár: Kricsfalusi Miklós és lánya, Kricsfalusi Amina /Nagypalád/). Beregi és tiszaháti népdalokat, viski csárdást adtak elő. A Magyar Kultúra Lovagja címek átadásában mások mellett közreműködött Ignác Márta (Téglás), Emma Nejsmak (Rahó). Meghívott díszvendégként megtisztelte a rendezvényt dr. Dupka György, a MÉKK elnöke, a KMMI igazgatója is.

2023. március 1. Turák Angéla festményeiből és dekoratív hűsvéti tojásaiból *Tavas* címmel nyílt kiállítás Ungváron, a Munkácsi utca 54. szám alatti Magyar Házban. A tárlaton a művész 16 festménye látható, ezek tájképek, csendéletek. A művész sajnos egészségi állapota miatt személyesen nem tudott jelen lenni a kiállítás megnyitóján. Az

eseményt dr. Zubánics László, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke nyitotta meg, aki beszédében az alkotóról és munkásságáról is beszámolt. A család képviselőjében dr. Jacina György, a Kárpátaljai Megyei Novák Endre Kórház igazgató-főorvosa (Turák Angéla fia) és testvére, dr. Turák József osztották meg gondolataikat a jelenlévőkkel.

2023. március 29. Lakiteleken, a Nemzeti Művelődési Intézet XVII. stratégiai konferenciáján a házigazdák nevében Novák Irén, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője üdvözölte a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) erdélyi, vajdasági, felvidéki, kárpátaljai és a muravidéki tagszervezetek képviselőit.

A konferencia után a KKK-tagok megbeszélést folytattak, régióként beszámoltak a közösségi művelődés eredményeiről, a pandémia, a háborús helyzet miatt kialakult gazdasági, társadalmi és kulturális kihívásokról, felvázolták a megoldási lehetőségeket, számba vették az együttműködési lehetőségeket, valamint a Kárpát-medencei szintű programok lebonyolításához kértek támogatást és szakmai segítséget.

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetet dr. Zubánics László elnök, dr. Dupka György igazgató és Szemere Judit kulturális programmenedzser képviselte.

2023. április 4. Magyarország Ungvári Főkonzulátusán 89. születésnapja alkalmából megnyílt Turák Angéla ungvári festőművész hűsvéti tárlata. Köszöntőt mondott Vida László, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának első beosztott konzulja, Pinzenik Vaszil alpolgármester, Demjancsik Vaszil, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnökhelyettese, valamint Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke. A művésznő kiállított alkotásai a természet és az élet erejét, szépségét tanúsítják. Az Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Középiskola diákjai énekes produkcióval élénkítették az esemény hangulatát.

2023. április 6. Az Ungvári Nemzeti Egyetem Magyar Filológiai Tanszékének szervezésében és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet anyagi támogatásával lezajlott az idei Arany János Balladamondó Verseny. Az eredményhirdetést követően a három korcsoport legjobb szavatairól készült videók a KMMI Facebook-oldalán is megosztásra kerültek.

2023. május 23–25. Budafok-Tétény adott otthont a Magyar Népművelők Egyesülete (MANE) 39. Vándorgyűlésének, amelyre Bordás István elnök jóvoltából meghívást kaptak a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagszervezetei, köztük a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet képviselői is. A vándorgyűlést Bordás István, a MANE elnöke nyitotta meg. A program Hegedűs Endre Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas zongoraművész és felesége produkciójával vette kezdetét, majd több szakmai előadás is elhangzott. Prof. dr. Monok István, az MTA Könyvtárának főigazgatója *Kultúrpolitikák a történelmi korokban* címmel tartott korokon átívelő bemutatót a kora újkori kulturális mecénások (korabeli arisztokraták) feladataitól, illetve a könyvtárak intézményi és gondolkodásformáló szerepéről. Dr. Juhász Erika, a Nemzeti Művelődési Intézet szakmafejlesztési igazgatója, a Debreceni Egyetem tanszékvezető docense a közművelődés gazda(g)ságáról, dr. Bárdi Nándor a MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet tudományos főmunkatársa pedig a rendszerváltás utáni kormányok magyarságpolitikájáról beszélt. A délutáni szekcióülések keretében többek között a határon túli magyar kultúra helyzetébe kaphattak betekintést az érdeklődők. A közös gondolkodást korreferátummal segítette dr. Széman Péter, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület elnöke, Köteles László, a CSEMADOK általános elnöke, Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke, Bodrogi Hajnalka, a Szabadkai Népkör Magyar Művelődési Központ igazgatója és Soós Mihály, a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet igazgatója

2023. június 6. A Kárpátaljai Szövetség budapesti székházában sor került dr. Botlik József *A ruszin nép vártanúja*, Bródy András című monográfiájának bemutatására neves kárpátaljai történészek közreműködésével. Az eseményt dr. Seremet Sándor történész, a Kárpátaljai Szövetség főtítkára nyitotta meg. Köszöntőt mondott dr. Grezsa István, a Kárpátaljai Szövetség elnöke, aki a Bródy-monográfia megjelenését történelmi eseménynek minősítette, amely emléket állít a sokat szenvedett ruszin nép jeles képviselőinek is. A mécsesgyújtás, a mártírok lelki üdvéért elmondott közös ima után dr. Botlik József történetíróval dr. Kótyuk Erzsébet etnográfus, orvostörténész, a monográfia

lektora beszélgetett. A felkért hozzászólók sorát dr. Dupka György történész, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója nyitotta meg, aki *Hol tart Bródy András és társai politikai megítélése a kárpátaljai emlékezetpolitikában* témakörben fejtette ki gondolatait. Dr. Ortutay Péter a Bródy-perben elítélt nagyapjára, Ortutay Jenő görögkatolikus esperesre, mártírra emlékezett. Bródy András unokája, Bródy Krisztina elmesélte a Bródy család üldözését a kommunista diktatúrában. Dr. Lyavinecz Marianna, a Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, a Bródy-monográfia kiadója a könyv kiadásáról szólt, amely a közeljövőben ruszin nyelven is megjelentetésre kerül. Zárszót dr. Seremet Sándor mondott. Közreműködött ifj. Bernát Ferenc zeneszerző, Artisjus-díjas gitárművész. A rendezvény baráti beszélgetéssel zárult.

2023. június 7–9. Az Erdélyi Magyar Írók Ligája (E-MIL) elnökségének meghívására a 12. Kolozsvári Ünnepi Könyvhét programjában Dupka György kárpátaljai magyar író, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) igazgatója is részt vett, akivel a Bulgakov kávéházban megrendezett irodalmi est keretében Demeter Zsuzsa, a kolozsvári *Helikon* szerkesztője beszélgetett a kárpátaljai magyar irodalom helyzetéről a háború kontextusában. A rendezvényt megtisztelték jelenlétükkel Füzesi Magda, Karácsonyi Zsolt, Szántai János, H. Szabó Gyula, Szabó Zsolt, Vida Gábor, Farkas Wellmann Endre, Márkus Béla, Benkő Levente, Papp Annamária és más alkotók.

2023. július 20. Az ungvári Magyar Házban megnyílt Balog Sándor nyugalmazott restaurátor, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) Munkácsy Mihály Képzőművészeti Egyesülete tagjának a 76. születésnapja alkalmából rendezett tárlata. Az ünnepséget dr. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke nyitotta meg. Angyal Gabriella, a Néprajzi Múzeum nyugalmazott vezetője méltatta a művész munkásságát. A zömében akvarell és pasztell alkotások Ungvár városképei, tájképek és csendéletek.

2023. augusztus 3. Immár harmadik alkalommal tartották meg Mezőváriban a népi, hagyományörző és művészeti napokat. A programot idén is a BorzsaVári Tehetséggondozó Művészeti és Hagyományörző Civil Szervezet (elnök: Kovács Sándor) rendezte, a foglal-

kozásoknak az Egy Ház a Nemzetért elnevezésű épület adott otthont. A háromnapos programsorozat keretében a 4–18 éves résztvevők számos hangszeren tanulhattak, népi énekeket és táncokat sajátíthattak el, kézműveskedhettek. A hagyományörző napok gálaműsorán Szabó Tibor, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet közművelődési részlegének vezetője az intézet díszoklevelét adta át Lőrinc Sándor és Lőrinc Beáta néptáncoktatóknak az általuk több esztendeje végzett munka elismeréseként.

2023. augusztus 14–17. Megrendezték az 51. Tokaji Írótábort *A folyóiratoktól a tankönyvekig – Az irodalom fórumai* témakörben. A tokaji eseményen kárpátaljai irodalmárok – Dupka György, Finta Éva, Lengyel János, Lőrincz P. Gabriella, az *Együtt* irodalmi folyóirat szerzői – is részt vettek.

2023. augusztus 17. Magyarország Ungvári Főkonzulátusa a közelgő augusztus 20-i nemzeti ünnep alkalmából Fedor Aranka (Aurélia) virágcsendéleteit állította ki. Az amatőr festő a második világháború után az első magyar tannyelvű hétosztályos iskola (jelenlegi Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Középiskola) első igazgatónője volt Ungváron. Nyugdíjas éveit a festészetnek szentelte. Köszöntő beszédet mondott Bacskai József főkonzul, köszönetet mondott Fedor Valérnak, a művészno fiának és Meskó Jánosnak, a kiállítás ötletgazdájának. Megosztotta gondolatait a jelenlévőkkel Volodimir Csibirko, a Kárpátaljai Megyei Tanács elnöke. Dr. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elnöke részletesen ismertette Fedor Aurélia (1915–2000) életútját, aki többek között 1946-tól az ungvári nőegylet vezetője és 1948-tól az ungvári hétosztályos magyar iskola első igazgatónője volt. A festőnő korai korszakában akvarelleket készített. 1944-ben a jelenlegi püspöki rezidenciában volt tárlata. A festészethez a nyugdíjas éveiben tért vissza, első kiállítására a '80-as években került sor Ungváron, majd több más helyszínen. Élete során csaknem 150 olajfestménye született. Fedor Aranka azon kárpátaljai alkotók egyike, akik műveit Kijevben is kiállították. Fedor Valér édesanyja életéről beszélve elmondta: nehéz, de érdekes, nagyon tartalmas éveket éltek, mindig voltak hullámvölgyek a család életében, köztük az '50-es évek, amikor édesapját 7 évre Vorkutába száműzték, azonban a derű, a ten-

ni akarás mindig átsegítette édesanyját a problémákon. A tárlatnyitón Bohdan Andrijiv, Ungvár polgármestere és Meskó János, a kiállítás ötlegzdájája is beszédet mondott.

2023. augusztus 20. Tiszabökény-Tiszafarkasfalván, a Tiszaháti Tájmuzeum (Fogarassy-kúria) parkjában lévő görögkatolikus kápolnában került sor a III. Tiszaháti Szent István-napi ünnepségre, a helyi történelmi egyházak közreműködésével. A *Himnusz* elhangzása és Vince Elvira Fanni szavalata után az eseményt Nagyné Szakadati Rita, Tiszaháti Tájmuzeum és a Péterfalvai Képtár igazgatója nyitotta meg. A házigazdák nevében István király keresztény szellemi örökségét felvállaló köszöntő beszédet mondott dr. Oroszi József, a Tiszapéterfalvai kistérség polgármestere. Ünnepi beszédet mondott Buczkó István, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, dr. Zubánics László történész, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke.

Zárszót mondott a szervezők nevében dr. Dupka György történész, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége (MÉKK) elnöke, Tiszabökény díszpolgára, a helyi római katolikus egyházközség világi elnöke, aki egyben bemutatta a *Szülőföldünk, Tiszabökény és környéke* című honismereti olvasókönyvet, ennek kapcsán szólt a több mint ezer éve a túlélésért küzdő bökényiek viharos és értékteremtő múltjáról és jelenbéli életéről. A települést áthatják a követendő hagyományok, példaképek. Ezek tudatosítása elősegíti az itt élők szülőföldhöz való ragaszkodását ezekben a nehéz időkben is.

Az alkalomhoz illő énekek hangzottak el a Tisza Csillag kórus előadásában.

Az ökumenikus liturgia keretében közreműködött Weinrauch Márió OFM atya, a Kárpátaljai Ferences Misszió vezetője, Kobrin Mihály, a Tiszabökényi Református Egyházközség lelkipásztora, Kótonovics István tiszabökényi görögkatolikus áldozópap, akik imát mondtak az államalapító István király emlékére, a békéért, megszentelték, megáldották az új kenyeret. Végezetül a tálcákon szétosztásra kerültek a kenyérkockák.

Ezt követően Magyarország beregszászi konzulátusának, a Tiszapéterfalvi kistérségnek, a történelmi egyházaknak, a civil szervezeteknek a képviselői elhelyezték az emlékezés koszorúit a hármass halom apos-

tolí kettős keresztnél. Ezt követően tálcákon kínálták az egybegyűlteknek a megszentelt kenyérekockákat.

A Szent István-napi ünnepség a múzeum dísztermében szeretetvendégséggel zárult, amelynek keretében megalakult a Tisza-háti Katolikusok, Reformátusok Faluszépítő, Hagyományőrző Baráti Köre.

2023. szeptember 23. Eszény község első írásos említésének 775. évfordulójára emlékeztek a településen. A Ritmus néptáncgyűttes és a BorzsaVári népi zenekar gazdag műsorral lepte meg a közönséget. A moderátor szerepét is vállaló Kovács Erika, a zenekar énekese szépen csengő hangján felcsendült a 90. zsoltár – Tebenned bízunk eleitől fogva... Aztán egymást követték előadásukban a Kárpát-medence különböző tájainak táncai, közte pedig a mezővári zenészek szórakoztatták a nagyerdeműt. Fellépett a hugylovói énekkar is. Az ünnepség résztvevőit köszöntötte többek között Albertné Simon Edina, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának konzulja, Zubánics László, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) elnöke, Valerij Szamardak, a Csapi Városi Kistérség polgármestere, Maha László városi képviselő, a Csapi Széchenyi István Líceum igazgatója.

KMMI-DÍJAK, ELISMERÉSEK

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet oklevelében részesült:

2010 Soltész Péter ungvári festőművész, Matl Péter szobrászművész, Pomogáts Béla irodalomtörténész.

2011 Nigriny Edit festőművész.

2013 Kovács Sándor, a BorzsaVári zenekar alapítója, Varga Éva, a Beregszászi Járási Központosított Könyvtárhálózat igazgatója, Tuba Gizella, a Bagu Balázs Irodalmi Társaság aktivistája, Deme Ibolya, a Somi Irodalmárok Emlékmúzeumának vezetője, Kacsó Irén, a gáti községi könyvtár vezetője, Ködöböc Attila, a Somi Általános Iskola igazgatója, Szabó Árpád, a Beregszászi Bethlen Gábor Magyar Gimnázium igazgatója, Király Katalin, a Gáti Kovács Vilmos Középiskola magyartanára, Szuhán András, Bene község polgármestere, Fényes András munkácsi festőművész, Szilágyi Sándor, az ArtTisza Művészeti Egyesület elnöke, Hegedűs Csilla újságíró, Szemere Judit újságíró, Molnár Bertalan újságíró, Kovács Elemér újságíró, Kovácsné Marton Erzsébet újságíró, valamint a KárpátInfo szerkesztősege.

2014 Finta Éva költő, Tárczy Andor költő, Weinrauch Katalin gyermekíró, Turák Angéla képzőművész.

2015 Ohár Katalin népművész, Ortutay Zsuzsa keramikus, Földessy Péter festőművész, Balogh Irén újságíró, Hidi Endre fazekas, Derceni Viola szövő, Kótyuk István nyelvész, Darabán János festő.

2016 A Mezővári Művészeti Iskola (igazgató: Bárány József), Szoboszlai István újságíró, a KárpátInfo hetilap főszerkesztője, Tóth Bálint, Tiszapéterfalva polgármestere, Varjú Zoltán pedagógus, a Kárácsfalvai Sztojka Sándor Görögkatolikus Líceum kollégiumának igazgatója.

2017 A tiszabökényi Tisza Csillag kórus (művészeti vezető: Kovács Csilla), a palágykomoróci kultúrház Nefelejcs leány- és asszonykórusa (vezető Illár Viktória), Vraukóné Lukács Ilona, a nyíregyházi Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtár főtanácsosa, Rezes Katalin, a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Középiskola magyar szakos tanára, Kövy Márta, az Ungvári Drugeth Gimnázium magyar szakos tanára.

Bakancsos László, az UMDSZ általános alelnöke, Molnár-Dzsanda Adriána, a Somi általános iskola igazgatóhelyettese, Marosi Anita, a Kárpátalja.Ma hírportál újságírója, Tarpai Viktória, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház művésznője, Barta Miklós, a Pulzus Rádió ügyvezető igazgatója, Bíró Tibor, a jánosi Helikon Hotel tulajdonosa, Cserniga Gyula, a Bereg Alkotóegyesület elnöke.

Halász László, a Beregszászi Járási Állami Közigazgatás Művelődési Osztályának vezetője, Károly Erika könyvtáros, az Ungvári Járási Központi Könyvtár megbízott vezetője,, Dolinai Zsuzsa fiatal kutató, tanár, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) titkára,, Lator Béláné Tanczer Katalin, a Viski Zöld Falusi Turizmus Szövetség alapító tagja, a Viski „Veszta” Nőegylet elnöke, Bíró Lajos derceni vállalkozó, mecénás, a Munkácsi Járási Tanács képviselője.

2021 dr. Zékány Krisztina nyelvész, az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete Magyar Filológiai Tanszékének vezetője, Ferenczi Tihamér badalói költő, Weinrauch Katalin beregszászi gyermekíró, költő, Vári Fábían László József Attila-díjas költő, író, folklórkutató, MMMA-tag, Beleny Mihajlo ókemenicei szobrász, Beleny Puhlik Magdolna ókemenicei képzőművész, Nigriny Edit ungvári képzőművész.

Borgató Szilvia pedagógus, a Tiszabökényi Gimnázium igazgatója, Bohut Andrea pedagógus, a Péterfalvai Református Líceum igazgatója, Tóth Márta, a nagyszőlősi Révész Imre Galéria vezetője, Takács Zsuzsanna pedagógus, a viski Fodó Sándor Községi Ház igazgatója, Dupka Zsolt könyvborító-tervező, a Kárpátaljai Magyar Könyvek és a KMMI-füzetek tipográfusa, Bimba Brigitta, a Debreceni Egyetem Történelem és Néprajzi Doktori Iskolájának abszolvált hallgatója, Hunyadi Attila református lelkész, a Máramaros-Ugocsai Egyházmegye esperese, Bunda Fehér Rita, a Kárpátaljai Magyar Filmgyártásért Alapítvány elnöke és Bunda Szabolcs operatőr, Krucsanyica István, a Munkácsi Vármúzeum *A totalitárius kommunista elnyomó rendszer kárpátaljai tevékenységét dokumentáló anyagok* című GULÁG-GUP-VI állandó kiállítás tárlatvezetője.

Matl Péter szobrászművész, a Pro Arte – Munkács civil szervezet elnöke, Szemere Judit, a KMMI programmenedzsere, a Kárpátaljai

Hírmondó főszerkesztője, Szabó Tibor, az eszenyi könyvtár igazgatója, a Ritmus néptáncegyüttes vezetője, Dalmay Árpád, a Beregszászárt Alapítvány kuratóriumi elnöke, Meskó János, a Sztálini Terror Áldozatai Kárpátaljai Emlékmúzeum vezetője, a nagyszőlősi Révész Imre Galéria (igazgatója: Tóth Márta), a Munkácsy Mihály Magyar Ház (igazgatója: dr. Tarpai József), a Nagydobronyi Zöld Ág Kórus (vezetője: Hidi Erika).

A tehetséggondozási pályázatok díjazottjai:

2010 Vers kategória: I. hely – Kurmai-Ráti Szilvia, II. hely – Bojcsuk Zsanett, III. hely – Délcegh Nikolett, különdíjban Gazdag Vilmos, Mónus Dóra és Kósa Tímea részesült. Próza kategória: I. hely – Pusztai Beatrix, II. hely – Kurmai-Ráti Szilvia, III. hely – Marofejeva Nelli. Műfordítás kategória: I. hely – Kurmai-Ráti Szilvia, II. hely – Pliszka Mihály. Fotó kategória: I. hely – Kárpáti P. Zoltán, II. hely – Lizák Alex. Grafika kategória: I. hely – Imre Ádám, II. hely – Kárpáti P. Zoltán, III. hely – Pugner Gergely, különdíjban Deme Mária, Komáromi Mónika és Lizák Alex részesült.

2011 A vers kategóriában Lengyel Vanda végzett az élen Pák Diána és Fodor Nagy Gergely előtt. Különdíjban Dobai István részesült. A próza kategóriában Héder Ingrid szerezte meg az első helyet, második Kovács Eleonóra, a harmadik Hájas Csilla lett. A műfordítás kategóriát Tárczy Andor nyerte meg Fedák Anita és Pliszka Mihály előtt. A fotó kategóriában Kárpáti P. Zoltán lett az első, öt Sztecenkó Andrea és Almási Irén követte. A grafika kategória legjobbja Imre Ádám lett, második helyen Sárközi Kitti, a harmadikon Ferenci Mária végzett.

2012 A vers kategóriában Némethy Anett (Ungvár) végzett az élen. Lőrincz Sándor (Dercen) harmadik lett. Oklevélben Váradi Enikő (Visk) részesült. A próza kategóriában az ítések döntése értelmében Hájas Csilla szerezte meg az első helyet. A műfordítás kategória második helyezettje Szlobogyán Csilla, harmadik helyezettje Kosztyó Anikó és Csuha Attila lett. A fotó kategóriában Kiss Erika (Asztély) harmadik helyezést ért el.

**A KMMI KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
LEBONYOLÍTOTT KÁRPÁTALJAI MAGYAR
FOLKLÓRFESTIVÁLOK HELYSZÍNEI
(2008–2023)**

- XIX. Munkács 2008. szeptember 27.
- XX. Ungvár 2009. szeptember 27.
- XXI. Péterfalva 2010. október 17.
- XXII. Mezővári 2011. október 2.
- XXIII. Eszeny 2012. szeptember 29.
- XXIV. Dercen 2013. szeptember 21.
- XXV. Péterfalva 2015. október 4.
- XXVI. Jánosi 2016. szeptember 4.
- XXVII. Péterfalva 2017. október 7.
- XXVIII. Palágykomoróc 2018. szeptember 29.
- XXIX. Tiszapéterfalva, 2019. október 5.
- XXX. Dercen, 2021. szeptember 19.

MEGJELENT KMMI-FÜZETEK

1. Boros László, Kosztyó Gyula. Az Országos Lehoczky-Múzeum régészeti tevékenysége a források tükrében. Tanulmány. KMMI-füzetek I., Ungvár – 2009.

2. Az utánozhatatlan Zsazsa. Fedák Sári születésének 130. évfordulójára. Szerkesztő: Zubánics László. KMMI-füzetek II., Ungvár – 2009.

3. Dupka György, Kőszeghy Elemér. Jelentés a magyar nemzeti közösség helyzetéről Ukrajnában. Tanulmány. KMMI-füzetek III., Ungvár – 2009.

4. Zubánics László. „Túl a Tiszán van egy város, Beregszász...”. KMMI-füzetek IV., Ungvár – 2009.

5. Tóth Gábor. „Az eltávolítás haladéktalanul végrehajtandó”. Deportálások Kárpátalján a második világháború idején. Tanulmány. KMMI-füzetek V., Ungvár – 2009.

6. Dupka György. „Népünk temetője: Szolyva”. A szolyvai gyűjtőtábor történetéből 1944–1945. Tanulmány. KMMI-füzetek VI., Ungvár – 2009.

7. Singer Zsuzsa. Nyomok a lelkekben. A sztálini munkatáborok kényszerű öröksége. Tanulmány. KMMI-füzetek VII., Ungvár – 2010.

8. „A való világ varázsainak mérnöke...” Hatvan éves Fodor Géza. Szemelvények, versek. Összeállította: Dupka György. KMMI-füzetek VIII., Ungvár – 2010.

9. Nagy András. „... Dobszóra elsöpört a fűvös zivatar” a sztálini munkatáborokba. Emlékfoszlányok. KMMI-füzetek IX., Ungvár – 2010.

10. „Véred tinta / lelkedben oldalak...” Válogatás Bakos Kiss Károly és Lőrincz P. Gabriella verseiből. Összeállította: Csordás László. KMMI-füzetek X. Ungvár – 2011.

11. A „bajvívó vonulat örököse...” Vári Fábán László 60 éves. Szemelvények, versek. Összeállította: Csordás László és Dupka György. KMMI-füzetek XI., Ungvár – 2011.

12. „Kettős pálya bolygó vándora”. Sütő Kálmán (1910–1997) emlékére. Összeállította: Nagy Zoltán Mihály. KMMI-füzetek XII., Ungvár – 2011. 166 167

13. „Hogy ti is ragyogjatok”. Kecskés Béla (1941–1997) emlékére. Összeállította: Nagy Zoltán Mihály. KMMI-füzetek XIII., Ungvár – 2011.

14. Kurmai-Ráti Szilvia. Málenkij robot a túlélők visszaemlékezéseinek tükrében. Mélyinterjúk Id. Pocsai Vince és Nagy András túlélőkkel. KMMI-füzetek XIV., Ungvár – 2011.

15. Dupka György. Szilaj lettem. Versek, szemelvények. (Válogatás Dupka György műveiből születésének 60. évfordulója alkalmából.) KMMI-füzetek XV., Ungvár – 2012.

16. Füzesi Magda. A mutatóványos monológja. Versek, szemelvények. (Válogatás Füzesi Magda műveiből születésének 60. évfordulója alkalmából.) KMMI-füzetek XVI., Ungvár – 2012.

17. Suslik Ádám. A honvédség szerveződése a mai Kárpátalja területén 1868-1914 között. KMMI-füzetek XVII., Ungvár – 2012.

18. Kosztyó Gyula. Iskolán kívüli népművelés Kárpátalján 1940–1944 között. KMMI-füzetek XVIII., Ungvár – 2014.

19. A Micz bán-legendáról. Összeállította: Zubánics László. KMMI-füzetek XIX., Ungvár – 2015.

20. Emlékkonferencia Beregszász alapításának 950., visszatérésének 75. évfordulója alkalmából. KMMI-füzetek XX., Ungvár – 2015.

21. Kosztyu Katalin. Rontás és ígézet a XXI. században. KMMI-füzetek XXI. – Ungvár, 2015.

22. Mátyás király emlékkönyv Hunyadi Mátyás születésének 575., magyar királlyá választásának 560. évfordulója alkalmából. Összeállította: Zubánics László. KMMI-füzetek XXII. Ungvár – 2018.

23. 10 éves a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet. (Összeállította: Dupka György, Zubánics László). KMMI-füzetek XXIII. Ungvár – 2019.

24. Rákóczi turulmadara. A Nagyságos Fejedelem és kora a nép emlékezetében: történeti mondák, legendák, emlékhelyek Kárpátalján. Összeállította: Dupka György és Zubánics László. KMMI-füzetek XXIV, Ungvár – 2019.

25. Balla Eszter: Korláthelmec. A község történelmi, szociális-gazdasági és vallásfelekezeti fejlődésének sajátosságai a XIV. századtól a XX. század elejéig. KMMI-füzetek XXV. Ungvár – 2020.

26. Gorzó Katalin: Boszorkányság nyugaton. Nyugat-európai boszorkányüldözések kultúrantropológiai vizsgálata. KMMI-füzetek XXVI. Ungvár – 2020.

27. Erdélyi Károly: Badaló. KMMI-füzetek XXVII. Ungvár – 2021.

28. Ferenczi Tihamér: Üzenet. Versek. Válogatás a költő életművéből 80. születésnapjára. KMMI-füzetek XXVIII. – Ungvár 2021.

29. Dupka Nándor: Haklik Sándor vértanú. A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház hitvallói (1945–1991). KMMI-füzetek XXIX. Ungvár – 2023.

30. Dupka György, Zubánics László. A kárpátaljai magyar nyelvű helytörténeti, honismereti, tudományos könyvek válogatott bibliográfiája (1836–2023). KMMI-füzetek XXX. Ungvár – 2023.

RÓLUNK

Struktúra, infrastruktúra, célfeladatok

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet alapítói:
Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közossége, Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség.
Működési formája: jótékonyági alapítvány
Székhelye: Beregszász, Európa–Magyar Ház
(Beregszász, Széchenyi u. 59B)
Szakterülete: közművelődési, közgyűjteményi és tudományos

Vezetői testülete:

Elnök: Zubánics László
Ügyvezető igazgató: Dupka György
Irodavezető: Sipos Attila
Közművelődési és közgyűjteményi részleg: Szabó Tibor
Tudományos kisebbségkutatási részleg: Vári Fábíán László
Informatikai és médiarészleg: Szemere Judit
Kapcsolattartó, pénzügyi referens: Fuchs Andrea

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet elérhetőségei:

Levelezési cím: 90202 Ukrajna, Beregszász, Széchenyi u. 59B
Magyarországi postacím: 4933 Beregsurány, Pf.: 8.
E-mail: kmmintezet@gmail.com
Web: www.kmmi.org.ua
Tel./fax: +380 (3141) 4-28-15
Mobil: +380 66 475 19 00 170

A KMMI munkarendje:

Hétfő – csütörtök: 8.30–16.00 óra
Péntek: 8.30–14.00 óra (közép-európai idő)
A kiállítások megtekintése előzetes telefonos bejelentkezés alapján történik.

TARTALOM

Tizenötéves a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet.....	5
A KMMI kivonatos krónikája 2008–2023 között	11
KMMI-díjak, elismerések	254
A KMMI közreműködésével lebonyolított Kárpátaljai Magyar Folklórfesztiválok helyszínei (2008–2023)	257
Megjelent KMMI-füzetek	258
Rólunk.....	261

